C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\B\Blatty Wiliam Peter_BLATTY William Peter - Souboj s ďáblem (Exorcista).PDB

PDB Name: Blatty_William_Peter-Exorcista
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 6.9.2003
Modification Date: 6.9.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

WILLIAM P. BLATTY

SOUBOJ S ĎÁBLEM

Věnováno Beth

A když /Ježíš/ vstoupil na břeh, vyšel proti němu jakýsi muž z toho města, který byl posedlý démony... už dlouhou dobu... Neboť ho velice často /ďábel/ zachvacoval, tehdy ho poutali řetězy a okovy..., ale on pouta vždy přerval... Ježíš se ho zeptal: "Jaké je tvé jméno?" Odpověděl: "Legie."
Evangelium sv. Lukáše 8:27–3/*

James Torello: Jacksona pověsili na támhleten hák na maso. Byl tak těžkej, že ho vohnul. Visel na ty věci tři dny, než zhebnul. Frank Buccieri /chichotá se/: Jackie, tos měl vidět toho chlápka. Byl ti jako slon, a když ho Jimmy popohnal tou elektrickou holí... Torello /vzrušeně/: Plácal sebou na tom háku, Jackie. Polejvali jsme ho vodou, aby měla ta elektrická hůl lepší vodivost, a von řval...
Výňatek z odposlechu FBI – telefonický rozhovor Cosy Nostry v souvislosti s vraždou Williama Jacksona

...Neexistuje žádné jiné vysvětlení pro některé z věcí, které dělají komunisté. Jako ten mnich, který měl do lebky zatlučených osm hřebíků... A pak tu bylo těch sedm chlapců a jejich učitel. Modlili se otčenáš, když na ně přišli vojáci. Jeden voják vytáhl i bajonet a vyřízl učiteli jazyk. Druhý vytáhl hůlky a nacpal je těm sedmi chlapcům do uší. Jak byste se stavěli k takovým případům?
dr. Tom Dooley
Dachau
Auschwitz
Buchenwald

PROLOG
SEVERNÍ IRÁK
Záře zapadajícího slunce orosila starcovo čelo perličkami potu, on však objímal dlaněmi sklenici horkého sladkého čaje, jako by jej měla zahřát. Nemohl ze sebe setřást zlou předtuchu. Přilnula mu k zádům jako studené vlhké listí.
Archeologické vykopávky skončily. Tell, prehistorické náhorní síldiště v Přední Asii, byl prozkoumán, vrstva po vrstvě, nitro probádáno, označeno popisky a odesláno: korálky a přívěsky, glyptiky, faly, moždíře obarvené okrem, naleštěné nádoby. Nic výjimečného. Asyrská toaletní skříňka ze slonoviny. Kostra člověka. Křehké pozůstatky nesmírného utrpení, které ho kdysi přimělo přemýšlet, zda podstatou je Lucifer tápající zpět vzhůru k svému Bohu. Teď to už však věděl. Vůně lékořice a tamaryšku přitahovala jeho pohled k rozkvetlým pahorkům posetým kvetoucím mákem; k planinám porostlým rákosem, k rozervanému, kamením zavalenému šípu silnice, který jako by se střemhlav řítil do nebezpečí. Severozápadně ležel Mosul, východně Erbil. Jižně se rozkládal Bagdád, Kirkuk a žhavá výheň Nebukadnezaru. Přehodil si nohy pod stolem před osamělou čajkónou u okraje silnice a zadíval se na fleky od trávy na botách a khaki kalhotách. Usrkával čaj. Archeologické vykopávky skončily. Co začínalo? Oprašoval tu myšlenku jako cenný nález právě vydobytý z prachu, ale nebyl s to ji pojmenovat.
Někdo se se sípáním blížil z čajkóny. Šoural se k němu vyschlý majitel a vířil prach botami vyrobenými v Rusku, které nosil jako pantofle s vrzajícími konci sešlápnutými pod patami. Po stole se plížil ztemnělý stín.
"Kaman čaj, čavaga?"
Muž v khaki zavrtěl hlavou a zahleděl se na křápy bez tkaniček, pokryté korou a ztvrdlé hutnou vrstvou pozůstatků bolestné pouti životem. Hmota vesmíru, přemítal bezstarostně; hmota, avšak přesto z ní nelze nakonec nějak vyloučit duch. Duch a ty boty pro něj neznamenaly než prvky látky elementárnější, látky, která byla prvotní a naprosto jiná.

Stín se posunul. Kurd stál a čekal jako starý dluh. Stařec v khaki vzhlédl k očím, které byly vlhce vybělené, jako by duhovky zalepovala blanka z vaječné skořápky. Glaukom. Kdysi by k tomu člověku nebyl schopný pociťovat náklonnost.
Vytáhl náprsní tašku a pátral po minci mezi jejím potrhaným, pomačkaným obsahem: několika dináry, irácký řidičským průkazem, vyšisovanou kalendářovou kartičkou z umělé hmoty, která byla dvanáct let stará. Na druhé straně nesla nápis: TO, CO DÁME CHUDÝM, JE TO, CO SI VEZMEME S SEBOU PO SMRTI. Kalendářík vytiskly jezuitské misie.
Zaplatil za čaj a na hrubém stole barvy smutku zanechal spropitné padesát flíů.
Odešel k džípu. Ticho prolomilo jemné rezonující cvaknutí klíčku, který vklouzl do zapalování. Chvíli vyčkal a vychutnával klid. Neudržované střechy Erbilu, schoulené na vrcholku vzpínajícího se pahorku, se vznášely v dálce na obzoru jako zborcené, blátem zastříkané požehnání. Listy se mu přitiskly těsněji k pokožce na zádech. Něco číhalo.
"Alláh na ak čawanga."
Zkažené zuby. Kurd se smál od ucha k uchu a mával na rozloučenou. Muž v khaki zalapal v nitru po troše srdečnosti a zmohl se na zamávání a vynucený úsměv. Ten pohasl, jakmile odvrátil oči. Nastartoval, otočil se v úzkém, nepravidelném prostoru ve tvaru U a zamířil k Mosulu. Kurd stál a díval se za ním, zaskočen pocitem ztráty, který mu svíral srdce, jak džíp nabíral na rychlosti. Co znamenalo to, co se vytrácelo? Co znamenalo to, co cítil v přítomnosti cizince? Něco jako pocit bezpečí, vybavil si: pocit záštity a hlubokého poklidu. To nyní mizelo v dálce s rychle jedoucím džípem. Padla na něj zvláštní samota.

Puntičkářský soupis dokončili deset minut po šesté. Mosulský správce starožitností, Arab s vpadlými tvářemi, zaznamenával pečlivě poslední údaj do hlavní knihy ležící na psacím stole. Na chvilku se zarazil a vzhlédl ke svému příteli, když namáčel hrot pera v kalamáři. Zdálo se, že muž v khaki je ponořený do myšlenek. Stál u stolu, ruce v kapsách, a soustředěně se díval na nějaký vyschlý, popiskem opatřený důvěrný vzkaz z dávnověku. Správce ho zvědavě, bez jediného pohybu pozoroval. Potom se vrátil k zápisu napsanému pevným, drobným, úhledným rukopisem. Nakonec si povzdychl a pustil se do psaní, když si povšiml, kolik je hodin. Vlak do Bagdádu odjíždí v osm. Pijákem vysušil stránku a nabídl čaj.
Muž v khaki zavrtěl hlavou a oči měl stále upřené na něco na stole. Arab ho pozoroval v nepochopitelných rozpacích. Co se to vznášelo ve vzduchu? Něco bylo ve vzduchu. Vstal a přistoupil blíž; pocítil nejasné zamrazení v zátylku, když se jeho přítel konečně pohnul, vzal amulet a držel ho zadumaně v dlani. Byla to hlava démona Pazuzu ze zlatavého kamene, perzonifikace jihozápadního větru. Ovládal choroby a neduhy. V hlavě byl otvor. Majitel amuletu jej nosil jako ochranný štít.
"Zlo proti zlu," zašeptal správce a malátně se ovíval francouzským vědeckým časopisem s obálkou ušpiněnou otiskem palce umazaného olivovým olejem.
Jeho přítel stál tiše, zdržel se poznámky.
"Děje se něco?"
Žádná odpověď.
"Otče?"
Vypadalo to, že muž v khaki vůbec neslyší, ponořený do zkoumání amuletu, posledního ze svých nálezů. Po chvíli ho položil zpátky a pozdvihl tázavý pohled k Arabovi. Říkal něco?
"Nic."
Tiše si řekli na shledanou.
Ve dveřích stiskl správce ruku starého muže s obzvláštní pevností. "V srdci chovám jedno přání, Otče: abyste neodjížděl."
Jeho přítel odpovídal klidně, pohovořil o čaji, času, o tom, že je třeba něco dělat.
"Ne, ne, ne, já myslel domů."
Muž v khaki upíral pohled na zrníčko vařené cizrny, které se uhnízdilo v koutku Arabových úst, pohled měl však vzdálený. "Domů." V tom slově zněl nádech smrti.
"Do Států," dodal arabský správce a v tom okamžiku ho zaskočilo, proč to řekl.
Muž v khaki poodhalil tajemnou rouško zájmu toho druhého muže. Nepřipadalo mu nikdy zatěžko, aby měl toho člověka rád.
"Sbohem," zašeptal, potom se rychle otočil a vydal se do houstnoucího šera ulic – a na cestu domů, jejíž délka se mu zdála blíže nevymezená.
"Za rok na shledanou," zavolal za ním správce stojící na prahu. Muž v khaki se však neohlédl. Arab sledoval jeho vytrácející se postavu, když na nároží přecházel úzkou uličkou a málem se srazil s rychle jedoucí drožkou. Uvnitř seděla rozložitá stará Arabka, se stínem tváře za černým krajkovým závojem, který měla přes sebe volně přehozený jako záštitu před světem. Pomyslel si, že žena spěchá na nějakou schůzku. Svého chvátajícího přítele ztratil brzy z očí.
Muž v khaki kráčel jakoby bez vlastní vůle. Pronikal hlouběji do předměstí, jak nechával město za zády a když překročil Tigris. Jak se blížil k vykopávkám, zvolnil chůzi, neboť s každým krokem nabývala nejasná předtucha jasnější, děsivější podobu. Přesto se musel dopátrat pravdy. Musel být připravený.
Dřevěná lávka, která vedla přes kalnou říčku Khosr, zaúpěla pod jeho váhou. A pak se tam ocitl – stál na pahorku, kde se kdysi pyšnilo Ninive s patnácti branami, obávané hnízdo asyrských hord. Město se teď rozkládalo v krvavém prachu svého osudu. On tu ale zůstal, ovzduší ho bylo plné, onoho Druhého, který zničil jeho sny.
Kurdský hlídač, který zahýbal za roh, strhl z ramene pušku a rozběhl se k němu. Potom se náhle zarazil, zeširoka se usmál na znamení, že ho poznává, a pokračoval v obchůzce.
Muž v khaki se potuloval rozvalinami. Chrám Nabua. Chrám Ištara. Pečlivě pátral po vibracích. U paláce Ašurbanipala

se zastavil, pak stočil pohled stranou na sochu z vápence, tyčící se in situ, zašpičatělá křídla, nohy zakončené pařáty, ztopořený krátký, ale mohutný penis a ústa doširoka ztuhlá v krutém šklebu. Démon Pazuzu.
Náhle se ho zmocnila úzkost.
Pochopil.
Přicházelo to.
Zadíval se do prachu. Oživlé stíny. Zaslechl tlumené štěkání smečky divokých psů plížících se po okrajích města.
Kotouč slunce začínal zapadat za okraj světa. Shrnul si rukávy u košile a zapnul si je, když se zdvihl ledový vánek. Vál od jihozápadu.
Spěchal k Mosulu, k vlaku, a srdce mu svíralo mrazivé přesvědčení, že se brzy octne tváří v tvář dávnému nepříteli.

I.
ZAČÁTEK

/1/

Počátek té hrůzy pominul téměř nepovšimnut, jako krátké, prokleté vzplanutí sluncí, které matně zaznamenávají slepé lidské oči. Byl vlastně v přívalu toho, co následovalo, zapomenut a možná ho s tou hrůzou nikdo vůbec ani nespojoval. Je těžké to posoudit.
Ten dům měli v nájmu. Pochmurný. Nepřístupný jako pevnost. Cihlový dům v koloniálním stylu obrostlý břečťanem jako pevným poutem v georgetownské části Washingtonu, D.C. Druhou stranu ulice tvořil okraj akademické půdy náležející Georgetownské univerzitě. Vzadu se prostírala strmá pobřežní hráz, která prudce spadala do rušné M Street a za ní do zkaleného Potomacu. Dům byl časného rána 1. dubna ponořený do ticha. Chris MacNeilová ležela podepřená v posteli a pročítala si text role na zítřejší filmování. Její dcera Regan měla ložnici na téže chodbě. Dole v místnosti vedle spíže spal domovnický pár středního věku, Willie a Karl. Asi za pět minut půl jedné v noci vzhlédla Chris od scénáře s tázavým zamračením. Zaslechla nějaké ťukání. Bylo zvláštní. Tlumené. Hluboké. V pravidelných intervalech. Cizí kód vyťukávaný mrtvým.
Směšné.
Na chvilku se zaposlouchala, potom to pustila z hlavy. Když však ťukání pokračovalo dál, nemohla se soustředit.
Praštila scénářem na postel.
Ježíši, mně to leze na nervy!
Vstala a šla to prozkoumat.
Vyšla na chodbu a rozhlédla se. Zdálo se, že se to ozývá z Reganiny ložnice.
Co to tam dělá?
Rázovala si to halou a ťukání se stávalo najednou hlasitější, mnohem rychlejší. Když otevřela dveře a vstoupila do pokoje, ustalo, jako když utne.
Co se to kruci děje?
Její hezoučká jedenáctiletá dcerka spala v pevném objetí s obrovským plyšovým pandou s kulatýma očima. Pookey.
Vyšisovaný léty muchlání, léty pusinkování vlahými vlhkými polibky.
Chris zlehka přistoupila k posteli, naklonila se nad ní a zašeptala: "Rags? Spíš?"
Pravidelné oddechování. Těžké. Hluboké.
Chris přelétla místnost pohledem. Tlumené světlo z haly dopadlo matně a nepravidelně na Reganiny výkresy a na další plyšová zvířata.
Fajn, Rags. Vystřelila sis ze staré matky. A teď jen zakřič: "Apríl!"
A přece Chris věděla, že to na Regan nevypadá. Dítě mělo plachou a velmi nesmělou povahu. Kdo to potom žertoval?
Somnolentní mysl vedená příkazem ťukat na ústřední topení nebo vodovodní trubky. Kdysi v horách v Bhútánu zírala hodiny na buddhistického mnicha sedícího se zkříženýma nohama na zemi a pohrouženého do meditace. Vzpomněla si, že ho nakonec viděla levitovat. Možná. Když tu příhodu někomu vyprávěla, dodala vždycky "možná". A možná si její mysl, neúnavný eskamotér s mylnými představami, to ťukání vsugerovala.
Blbost! Slyšela jsem to!
Najednou vystřelila rychlý pohled ke stropu. Tam! Slaboučké škrábání.
Krysy na půdě, kristepane. Krysy!
Povzdychla si. To je ono. Dlouhé ocasy. Bum. Bum. Pocítila nepochopitelnou úlevu. A pak si povšimla toho chladu.
Místnost. Byla ledová.
Přešla k oknu. Zkontrolovala je. Bylo zavřené. Sáhla na radiátor. Byl horký.
Páni, doopravdy?
Zmatena přistoupila k posteli a přiložila dlaň na Reganinu tvář. Byla hladká, jak si myslela, hebká a trochu zpocená.
Musím být nemocná!
Zahleděla se na svou dceru, na ohrnutý nosík a pihatý obličejík, a v náhlé vlně citu se sklonila nad postelí a políbila ji na tvář. "Fakt tě mám moc ráda," zašeptala a vrátila se do pokoje, do postele a ke scénáři.
Chvilku ho studovala. Film byl novým zpracováním muzikálové komedie Pan Smith přichází do Washingtonu. Připojili k

tomu vedlejší zápletku o revoltách na akademické půdě. Chris hrála jednu z hlavních úloh. Obsadili ji do role profesorky psychologie, která se přidá na stranu vzbouřenců. Je to stupidní.. Ta scéna je naprosto stupidní! Její mysl, i když bez odborné průpravy, si nikdy chybně nevykládala hesla volající po pravdě. Jako zvědavá sojka se neústupně proklovávala záplavou slov, aby objevila zářivou, skrytou skutečnost. A proto jí ta záležitost s rebely připadala "stupidní". Nedávalo to smysl. Jak je to možné? divila se. Že by generační rozpor? To je žvást. Je mi dvaatřicet. Je to prostě stupidní, to je to celé.
Klid. Ještě jeden týden.
Interiéry v Hollywoodu dokončili. Zůstávalo jen pár exteriérů na akademické půdě Georgetownské univerzity, které se měly natáčet zítra. Byly velikonoční svátky a studenti se rozjeli domů.
Začínala na ni padat ospalost. Otočila na stránku, která byla podivně odrbaná. Pobaveně se usmála. Její anglický režisér. Když byl obzvlášť nervózní, odtrhával roztřesenýma, chvějícíma se rukama úzký proužek z okraje stránky, kterou měl právě po ruce. Potom jej kousek po kousku sežvýkával, dokud ho neměl v puse celý v jedné kouli.
Milý Burke.
Zazívala, pak se s něhou zadívala na okraj scénáře. Stránky vypadaly jako okousané. Zase se jí vybavily krysy. Těmhle potvorám smysl pro rytmus určitě nechybí. Zapsala si do paměti, že má říct Karlovi, aby na ně ráno nastražil pasti.
Prsty se jí uvolňovaly. Scénář jí vyklouzl. Nechala ho spadnout. Stupidní. Je to stupidní. Šmátrající ruka nahmátla vypínač. Tak. Povzdychla si. Chvíli ležela bez hnutí, skoro v polospánku, potom lenivě odkopla přikrývky. K nevydržení příšerný vedro.
Zamlžené orosení přilnulo zlehka a jemně na okenní tabulky.
Chris spala. A zdálo se jí s děsivými detaily o smrti, jako by dosud byla velkou neznámou, zatímco něco někde vyzvánělo. Dýchalo se jí ztěžka, vytrácela se a klouzala do nicoty, znovu a znovu si tou myšlenkou lámala hlavu – nebudu, umřu, nebudu žít, navěky věků, ach tati, nedovol jim to, ach, nedovol jim to udělat, nedopusť, abych se stala nicotou navěky věků a zklidnění, pochopení, zvonění, zvonění –
Telefon!
Vyskočila, srdce až v krku, ruku na telefonu, s pocitem prázdnoty někde kolem žaludku, s pocitem nicoty v nitru – a telefon vyzvání.
Zvedla sluchátko. Asistent režie.
"V šest v maskérně, zlato."
"Fajn."
"Máš se?"
"Jestli se dostanu do koupelny a nevypukne tam požár, tak to zvládnu."
Potlačil smích. "Tak nashle."
"Nashle. A díky."
Zavěsila. Po nějakou dobu seděla bez hnutí a přemýšlela o snu. Snu? Spíš šlo o myšlenku v položití probuzení. Záblesk lebky.
Nebytí. Neodvolatelné. Nebyla schopna si to představit. Bože, to nemůže být pravda!
Přemítala dál. A nakonec sklonila hlavu. Ale je.
Šla do koupelny, oblékla si župan a seběhla rychle dolů do kuchyně k životu, který o sobě dával vědět v podobě prskající slaniny.
"Dobré ráno, paní MacNeilová."
Šedivá, povadlá Willie, vymačkávající šťávu z pomerančů, modré váčky pod očima. Stopa přízvuku. Švýcarského, jako u Karla. Utřela si ruce do papírového ručníku a zamířila ke sporáku.
"Já to udělám, Willie." Chris, vždycky vnímavá, si povšimla jejího unaveného vzezření. Když si teď Willie něco bručela a otáčela se zpátky k výlevce, nalila si herečka kávu a potom se přemístila k jídelnímu koutu. Posadila se. A radostně se usmála,, když se podívala na talíř. Světle červená růže. Regan. Ten andílek. Nejedno ráno, když Chris pracovala, vyklouzla Regan tiše z postele, sešla dolů do kuchyně, položila tam květinu a se zalepenýma očima potom tápala zpátky do snů. Chris zavrtěla hlavou. Ano, je to smutné – přivolává to vzpomínku: pojmenovala ji málem Goneril. Jistě. Správně. Připravit se na nejhorší. Chris se při té myšlence zasmála sama pro sebe. Usrkla kávu. Jak jí pohled zase zavadil o růži, výraz jí na chviličku zesmutněl, velké zelené oči v tváři jakoby opuštěného dítěte ztemněly bolestí.
Vzpomněla si na jinou květinu. Na syna. Jamieho. Zemřel dávno, ve věku tří let, když byla Chris velmi mladá a neznámá sboristka na Broadwayi. Přísahala si, že už nikdy, nebude na nikom tak závislá jako na Jamiem a na jeho otci Howardu MacNeilovi. Odtrhla pohled od růže, a jak její sen o smrti vyprchával spolu s oparem z kávy, zapálila si v rychlosti cigaretu. Willie přinesla šťávu a Chris si vzpomněla na krysy. "Kde je Karl?" zeptala se služebné.
"Tady jsem, madam!"
Protáhl se mrštně dveřmi spíže. Vzbuzoval sympatie. Uctivý. Neustále v pohybu. Nachýlený. Kousíček papírového kapesníčku přitisknutý pevně k bradě tam, kde se řízl, když se holil. "Prosím?" S vypracovanými svaly. Oddechoval u stolu. Jiskřivé oči. Orlí nos. Holá hlava.
"Podívejte, Karle, máme na půdě krysy. Bylo by lepší, kdybysme tam dali pár pastí."
"Tady jsou krysy?"
"Jak vám říkám."
"Ale na půdě je pořádek."
"No dobře, tak máme pořádné krysy!"
"Žádné krysy nemáme."
"Karle, na dnešek v noci jsem je slyšela," trvala Chris na svém trpělivě a snažila se ovládat.

"Možná to byly vodovodní trubky," sondoval Karl, "možná podlaha."
"Možná krysy. Koupíte ty zatracené pasti a necháte toho dohadování?"
"Ano, madam!" Chvátal pryč. "Už letím!"
"Teď ne, Karle! V obchodech mají zavřeno."
"Mají zavřeno!" plísnila ho Willie.
"Uvidíme."
Zmizel.
Chris a Willie si vyměnily pohledy a Willie potom zavrtěla hlavou a vrátila se ke slanině. Chris usrkávala kávu. Zvláštní. Zvláštní člověk. Jako Willie, nesmírně pracovitý, oddaný, nevtíravý. A přece v něm bylo něco, kvůli čemu byla mírně nesvá. Lehký nádech arogance? Vzdor? Něco jiného. Ti manželé u ní byli téměř šest let, a přece Karl jako by nosil masku – mluvící, dýchající, nerozluštěný hieroglyf na čapích nohou, vyřizující její pochůzky. Přesto bylo za maskou cosi v pohybu: slyšela, jak mu tam tiká mechanismus jako svědomí. Zamáčkla cigaretu. Zaslechla, jak se hlavní dveře se zavrzáním otevřely a pak zavřely.
"Mají zavřeno," zahučela Willie.
Chris se ponimrala v slanině, potom se vrátila do pokoje, kde se oblékla do svého kostýmu – svetru a sukně. Zadívala se do zrcadla a vážně pozorovala krátké rudé vlasy, které vypadaly jakoby pořád rozcuchané. Spršku pih na droboučké, vymydlené tváři. Potom zašilhala a zakřenila se jako idiot. Ahoj, pusinko odvedle, mohl bych mluvit s tvým manželem? Milencem? Pasákem? Ach tak, tvůj pasák skončil v chudobinci? Volá Avon! Vyplázla na sebe jazyk. Pak se z ní energie vytratila. Kristepane, jaký je tohle život! Popadla kufřík na paruku, se shrbenými rameny seběhla dolů a vyšla do svěží ulice lemované stromy.
Před domem se na chvilku zastavila a vdechla ranní vzduch. Pohlédla vpravo. Vedle domu se řítil hluboko dolů do M Street strmý spád starých kamenných schodů. Dál vzadu byl horní vchod do vozovny, původně užívané pro tramvaje: kachlíčkovaná střecha zpola zapuštěná do země, rokokové věžičky, starobylé cihly. Zadumaně to vše pozorovala. Legrační. Legrační ulice. Krucinál, proč tu nezůstanu? Ale ten dům? Začít tu bydlet? Odněkud se rozezněl zvon. Pohlédla tím směrem. Věžní hodiny na georgetownské univerzitní půdě. Od řeky se odrážela melancholická ozvěna, chvějivá, pronikající do jejího unaveného,srdce. Vydala se do práce, k strašné šarádě, k nanicovaté fraškovité imitaci, pozlátkovému šmejdu.
Na akademickou půdu vstoupila hlavní bránou a deprese se vytrácela. Pak se dokonce ještě o něco zmenšila, když se zadívala na řadu šaten v přívěsech lemujících příjezdovou cestu blízko jižní obvodové zdi. A v osm ráno, po prvním záběru, byla skoro ve své kůži: Začala se dohadovat o scénáři.
"Hele, Burke! Prosím tě, nemrknul by ses na tuhle zatracenou věc?"
"No ne, ty máš scénář, jak vidím! To je krása!" Režisér Burke Dennings, nervní a rtuťovitý, s levým okem pocukávajícím, a přesto zářícím rošťáctvím, chirurgicky odloupl chvějícími se prsty proužek ze stránky jejího scénáře.
"Myslím, že se dám do žvýkání," zakdákal smíchy.
Stáli na prostranství, které se rozkládalo před správní budovou, uprostřed chumlu herců, osvětlovačů, techniků, komparsu, kulisáků. Trávník byl tu a tam posetý několika diváky, většinou z jezuitské koleje. Byla tam spousta dětí. Znuděný kameraman sebral Daily Variety, když si Dennings vložil papír do úst, a uchechtl se. Z dechu mu lehce zavanul první ranní gin.
"Ano, já jsem strašlivě rád, že ti ten scénář doručili."
Mazaný, křehký muž kolem padesátky hovořil s okouzlujícně zřetelným britským přízvukem, s polykanými slabikami, a tak vytříbeným, že přetavil i ty nejhrubší sprosťárny v elegantní výrazivo. A když pil, tak to vždycky vypadalo, že je na pokraji záchvatu smíchu, zdálo se, že musí neustále bojovat o obnovení rovnováhy.
"No a teď se mi svěř, dítě. Co na tom vidíš? Co je na tom špatného?"
Scéna, o které se bavili, vyžadovala, aby děkan univerzity vybájené ve scénáři oslovil shromáždění studentů ve snaze zabránit hrozící "okupační stávce". Chris potom vyběhne do schodů na prostranství, vytrhne děkanovi megafon, ukáže k správní budově a zakřičí: "Pryč s ní."
"To prostě nedává smysl," prohlásila Chris.
"No ale je to zcela jasné," vykrucoval se Dennings.
"Proč by kruci měli zrovna zbourat barák, Burke? Kvůli čemu?"
"Děláš si ze mě blázny?"
"Ne, já se tě ptám: Kvůli čemu?"
"Protože to stojí tadyhle, drahoušku!"
"Ve scénáři?"
"Ne, na pozemku!"
"No to ale nedává smysl, Burke. Ona by to prostě neudělala."
"Udělala."
"Ne, neudělala."
"Že bysme pozvali autora? Je myslím v Paříži!"
"Skrývá se tam?"
"Píchá tam!"
Odsekl to s dokonalou výslovností, lišácká očka mu zazářila v těstovité tváři, když to slovo řízně vzlétlo ke gotickým fiálám. Chris to vzdala a rozesmála se. "Krucinál, Burke, ty jsi teda nemožný."
"Já vím." Pronesl to jako Caesar skromně potvrzující zvěsti o tom, že potřikrát odmítl korunovaci. "Tak teda, pojedem dál?"

Chris ho neslyšela. Vrhla kradmý, nenápadný pohled na opodál stojícího jezuitu, aby zjistila, zda zaslechl tu vulgárnost. Tmavá, ostře řezaná tvář. Jako by patřila boxerovi. Vyprahlá. Čtyřicetiletá. V očích stopa smutku, bolesti, a přece laskavosti a jistoty, když se setkaly s jejíma. Slyšel to. Usmíval se. Podíval se na hodinky a odešel.
"Říkám, pojedem s tím dál!"
Obrátila se, duchem nepřítomná. "Jo, jasně, Burke, jdem na to."
"Díky bohu."
"Ne, počkej!"
"Prokristapána!"
Vznesla výhrady vůči závěrečné replice scény. Měla pocit, že vrcholného bodu se dosáhlo jejím textem. Ten byl protikladem k tomu, když hned poté proběhla dveřmi budovy.
"Nic nového to nepřináší," tvrdila Chris. "Je to stupidní."
"Ano, drahoušku, je to stupidní," souhlasil upřímně Burke. "Střihač nicméně trvá na tom, abysme to natočili," pokračoval. "Takže takhle. Chápeš?"
"To teda nechápu."
"Samozřejmě že to nechápeš. Je to stupidní. Podívej, protože následující scéna," – zahihňal se –, "začíná tím, že Jed přichází dveřmi k nám, tak si je střihač jistý, že se to místo musí nějak určit, jestliže předchozí scéna končí tím, že ty těmi dveřmi vyjdeš."
"Je to stupidní."
"No samozřejmě, že je! Je to k poblití! Je to prostě na poblití zkurveně praštěný! Proč bysme to teď ale nenatočili a vy mně budete věřit, že to při závěrečném sestřihu vystřihnu. A měl by z toho vyjít docela prima kousek."
Chris se rozesmála. A byla pro. Burke vrhl rychlý pohled na střihače, který byl vyhlášený jako vášnivý egoista prosazující svůj názor a pouštějící se do nekonečného handrkování. Dohadoval se s kameramanem. Režisér vydechl úlevou.
Chris čekala na trávníku dole u schodů, až se zahřejí světla. Podívala se k Denningsovi, jak se trefil nějakou sprosťárnou do nešťastného kulisáka, a potom se viditelně rozzářil. Zdálo se, že si ve své excentričnosti liboval. Přesto věděla, že když dosáhl v pití určitého bodu, propukl zničehonic v zuřivost. A jestliže k tomu došlo ve tři nebo čtyři ráno, se vší pravděpodobností se dal do telefonování mocným lidem tohoto světa a jedovatě jim nadával kvůli malicherným záminkám.
Vzpomněla si na šéfa ateliérů, který režiséra urazil tím, že při promítání opatrně podotkl, že manžety Denningsovy košile vypadají tak trošku ošuntěle. To Denningse přimělo, aby ho vzburcoval asi kolem třetí ráno a vylíčil mu, že je "zkurvený buran", jehož otec byl "víc než pravděpodobně šílenej!". A druhý den předstíral ztrátu paměti a lehce zářil potěšením, když mu ti, které urazil, podrobně popisovali, co spáchal. Ačkoli když se mu to hodilo, tak si vzpomněl.
Chris si s úsměvem vybavila tu noc, kdy v ginem vyvolané slepé zuřivosti zničil řadu kanceláří v ateliérech. A jak později, když mu předložili účet s jednotlivými položkami a polaroidové fotografie detailně zachycující tu spoušť, ty fotografie mazaně odmítl jako: "Zřejmé podvrhy, protože ta škoda byla daleko, daleko větší než tohle!" Nevěřila, že je Dennings buď alkoholik, nebo beznadějný piják řešící tím své problémy. Věřila spíš tomu, že pil, protože se to od něj očekávalo. Žil v souladu s legendou, která o něm panovala.
No dobře, řekla si, myslím, že to je jistý druh nesmrtelnosti.
Otočila se a podívala se přes rameno za jezuitou, který se smál. Kráčel už daleko, sklíčený, s hlavou skloněnou, osamocený černý mrak hledající déšť.
Kněze neměla nikdy ráda. Tak sebejistí. Tak bez obav. A přece tenhle...
"Připraveni, Chris?" Dennings.
"Jo, připravená."
"Fajn, naprosté ticho!" Asistent režie.
"Točíme," přikázal Burke.
"Světla."
"Akce teď!"
Chris vyběhla po schodech, zatímco kompars jásal, a Dennings ji pozoroval a přemítal, co se jí honí hlavou. Ty námitky vzala zpátky až příliš rychle. Vrhl významný pohled na skript, který se k němu svědomitě blížil a uctivě mu předkládal svůj otevřený scénář jako stárnoucí ministrant svému knězi misál při liturgické mši.
Pracovali za nepravidelného slunečního svitu. Ve čtyři ztemněla zatažená obloha honícími se mraky a asistent režie ten den natáčení skončil.
Chris šla domů. Byla unavená. Na rohu Třicáté šesté a O Street dala autogram stárnoucímu italskému prodavači v potravinách, který ji zdravil mezi dveřmi obchodu. Podepsala se a připojila "Se srdečným přáním všeho nejlepšího" na hnědý papírový pytlík. Když čekala na přechodu, vrhla postranní pohled přes ulici na katolický kostel Svatého Někoho nebo něco na ten způsob. Obsazený jezuity. John F. Kennedy si tady bral Jackie, jak slyšela. Chodil sem na pobožnosti. Pokoušela si to vybavit: John F. Kennedy pohroužený v modlitbě: Věřím... zmírnění mezinárodního napětí s Rusy, věřím, věřím... Apollo IV mezi chřestěním růžence, věřím... ve vzkříšení a život věčný –
Tohle. To je ono. To je to lákadlo.
Sledovala náklaďák s pivem, vlekoucí se s cinkotem chvějících se vlahých, tekutých příslibů.
Přešla na druhou stranu. Když scházela O Street a míjela halu základní školy, předběhl ji zezadu kněz s rukama v kapsách nylonové bundy s páskem. Mladý. Velmi nervózní. Potřeboval by oholit. Vpředu zahnul doprava do přístavku, kterým se procházelo do dvora za kostelem.
Chris se u přístavku zastavila a zvědavě ho sledovala. Zdálo se, že míří k domku s bílými zárubněmi. Staré dveře s

drátěným pletivem se se skřípěním otevřely a objevil se další kněz. Vypadal zachmuřeně, velmi nervózně. Zběžně kývl na mladého muže a rychle odcházel ke dveřím, které vedly do kostela. Ještě jednou se dveře domku zvnitřku rozlétly dokořán. Další kněz. Vypadal – No ano, je to on! Ten, který se smál, když Burke řekl "píchat"! Jenomže teď vypadal vážně, jak tiše zdravil nového příchozího a položil mu paži kolem ramen v gestu, které bylo laskavé a jaksi otcovské. Vedl ho dovnitř a síťové dveře se zavřely s pomalým, slabým zaskřípěním.
Chris se soustředěně zadívala na svoje boty. Byla zmatená. Co znamená tahle činnost? Domýšlela se, jestli jezuité nechodí ke zpovědi.
Slabé zadunění hromu. Vzhlédla k obloze. Bude pršet?... vzkříšení...
Jo. Jo, určitě. Příští úterý. V dálce praskaly blesky. Nepřivolávej nás, dítě, my zavoláme tebe.
Vyhrnula si límec kabátu a kráčela dál. Doufala, že se strhne pořádný liják.
Ve chvíli byla doma. Vpadla do koupelny. Potom zamířila do kuchyně.
"Ahoj, Chris, jak to šlo?"
U stolu seděla hezká blondýnka kolem dvaceti. Sharon Spencerová. Plná energie. Z Oregonu. Poslední tři roky byla Reganinou soukromou učitelkou a Chrisinou osobní sekretářkou.
"Ale, macha, jako vždycky." Chris se došourala ke stolu a začala probírat vzkazy. "Je tam něco úchvatného?"
"Chceš jít příští týden na večeři do Bílého domu?"
"Já ti nevím, Marty – co si myslíš ty, že bych tak měla udělat?"
"Přeplácat se bonbóny, až by ti bylo špatně."
Chris se pro sebe zasmála. "Mimochodem, kde je Rags?"
"Dole v dětském pokoji."
"Co dělá?"
"Modeluje. Myslím, že dělá nějakého ptáka."
"Jo, jednoho bych potřebovala," zahučela Chris. Přistoupila ke sporáku a nalila si šálek horké kávy. "S tou večeří, to sis dělala legraci?" zeptala se.
"Samozřejmě že ne," odpověděla Sharon. "Koná se ve čtvrtek."
"Velká sešlost?"
"Ne, odhaduju to jen na pět šest lidí."
"Bez legrace."
Těšilo ji to, ale ve skutečnosti překvapená nebyla. Ucházeli se o její společnost: taxikáři, básníci, profesoři, králové. Co se jim na ní tak líbilo? Život? Chris se posadila ke stolu. "Jak šlo dneska učení?"
Sharon se zamračila a zapálila si cigaretu. "S matikou to zase byl problém."
"Fakt? Páni, to je legrační."
"Já vím, je to její oblíbený předmět," potvrdila Sharon.
"No jo, tahle ‚nová matematika'. Kristepane, to bych si nemohla vyměnit ani drobné na autobus, kdybych –"
"Ahoj, mami!"
Vyběhla ze dveří a vztáhla hubeňoučké paže. Hebká rozzářená tvářička posetá pihami.
"Ahoj, ty syčáku!" Chris ji se zářícím úsměvem popadla do medvědího objetí, přitiskla ji k sobě, potom děvčátku vlepila s láskou na tvář mlaskavou pusu. Nemohla potlačit celou tu záplavu svého citu "Mami–mami–mami!" Další polibky. Potom si Regan odtáhla od sebe a zkoumala jí tvář nedočkavýma očima. "Co jsi dneska dělala? Něco fantastického?"
"Ale nic moc."
"Á jaký bylo to nic moc?"
"Musím si to promyslet." Opřela si kolena o matčina a kolébala se lehce sem tam. "No, samozřejmě jsem se učila."
"No to teda."
"A kreslila."
"A co jsi kreslila?"
"No kytky, víš? Sedmikrásky. Jenom růžové. A potom – No ano! Toho koně!" Náhle do ní vjelo vzrušení, oči měla dokořán. "Ten pán měl koně, víš, tam dole u řeky? Podívej, mami, my jsme byly na procházce, a pak kolem nás přešel ten kůň, a byl nádherný! Tys ho, mami, vidět nemohla – a ten pán mě na něm nechal svézt! Fakt! Teda myslím skoro celou minutu!"
Chris se tajně bavila a mrkla na Sharon. "Sám od sebe?" zeptala se a zdvihla obočí. Když odjela natáčet film do Washingtonu, blonďatá sekretářka, která teď vlastně patřila k rodině, bydlela v domě a měla vlastní ložnici nahoře. Dokud nepoznala "jezdce na koni" z nedaleké stáje. Chris potom došla k závěru, že Sharon potřebuje místo, kde bude sama, a přestěhovala ji do apartmá v exkluzivním hotelu. Trvala na tom, že účet bude platit ona.
"Sám od sebe," odpověděla Sharon s úsměvem Chris.
"Byl to šedivý kůň," dodala Regan. "Maminko, nemůžeme si pořídit koně? Teda myslím, nemohly bysme?"
"Uvidíme, dítě."
"Kdy bych nějakého mohla dostat?"
"Uvidíme. Kde je ten pták, kterého jsi vyrobila?"
Regan vypadala chvilku na rozpacích. Pak se otočila k Sharon a zeširoka se usmála, v puse rovnátko a na rtech plachou výčitku. "Tys to řekla." Potom: "Bylo to překvapení," zahihňala se na matku.
"Ty myslíš...?"
"Toho s tím dlouhým legračním zobákem, kterého jsi tak chtěla!"
"No Rags, to je báječný. Ukážeš mi ho?"
"Ne, ještě ho musím namalovat. Kdy bude večeře, mami?"

"Máš hlad?"
"Já hlady umírám."
"Páni, a to není ani pět. Kdy jste obědvali?" zeptala se Chris Sharon.
"No tak kolem dvanácté," odpověděla Sharon.
"Kdy se vrátí Willie s Karlem?"
To odpoledne jim dala volno.
"Myslím, že v sedm," řekla Sharon.
"Mami, nemohly bysme jít do Hot Shoppe?" žadonila Regan. "Nemohly?"
Chris pozdvihla dceřinu ruku, laskavě se usmála a políbila ji. "Běž nahoru, oblékni se a můžeme vyrazit."
"Já tě zbožňuju!"
Regan vyběhla z místnosti.
"Miláčku, a vem si ty nové šaty!" volala za ní Chris.
"Jak by se ti líbilo, kdyby ti bylo jedenáct?" přemítala Sharon.
"To má být nabídka?"
Chris si vzala poštu a začala bez zájmu třídit naškrábané chvalozpěvy.
"Ty bys to brala?"
"S myšlením, jaké mám teď? Se všemi vzpomínkami?"
"Jasně."
"V žádném případě."
"Rozmysli si to."
"To právě dělám." Chris vytáhla scénář s úvodním dopisem, který k němu byl vpředu úhledně připojený svorkou. Jarris. Její agent. "Domnívala jsem se, že jsem jim řekla, že na nějakou dobu nechci žádné scénáře."
"Měla by sis ho přečíst," doporučila jí Sharon.
"Fakt?"
"No, já jsem si ho přečetla dneska ráno."
"Je to dobrý?"
"Je to fantastický."
"A já mám hrát jeptišku, která zjistí, že je lesbička, že jo?"
"Ne, ty tam nemusíš hrát nic."
"Krucinál, filmy jsou lepší, než bývaly. O čem to k sakru mluvíš, Sharon? A co má znamenat ten úsměv?"
"Chtějí, abys to režírovala," vyfoukla Sharon odpověď opatrně s kouřem z cigarety.
"Cože?"
"Přečti si ten dopis."
"Panebože, Shar, ty si ze mě děláš blázny!"
Chris se vrhla na dopis a dychtivýma očima hltala slova jako vyhládlá velká sousta: "... nový scénář... triptych... ateliéry si vyžádají Sira Stephena Moorea... z přijetí role vyplývá –"
"Režíruju jeho část!"
Chris rozpřáhla náruč a vyrazila ochraptělý, pronikavý výkřik radosti. Potom si oběma rukama přitiskla dopis k prsům. "Ach Steve, ty jsi anděl, ty jsi nezapomněl!" Filmování v Africe. Byli opilí. Seděli na skládacích židlích. Pozorovali krvavě tichý konec dne. "Ach jo, celej tenhle kšeft je blbost! Pro herce je to sračka, Steve." "No, mně se to líbí." "Je to sračka. Copak nevíš, kde je fakt skutečná podstata tyhle záležitosti? V režii!" "No jo." "To pak děláš něco, něco, co je tvýho: myslím něco, co žije dál." "Proč to teda nezkusíš?" "Zkoušela jsem to, nebrali mě." "Proč?" "Ale jdi, vždyť víš proč: mysleli si, že to nezvládnu sestříhat." Laskavá vzpomínka. Laskavý úsměv. Laskavý Steve...
"Mami, já ty šaty nemůžu najít!" volala Regan z odpočívadla.
"Jsou ve skříni!" odpověděla Chris.
"Tam jsem se dívala!"
"Hned jsem nahoře!" zavolala Chris. Chvilku listovala scénářem. Nadšení se z ní postupně vytrácelo. "Asi to bude blbost."
"Ale jdi. Já si fakt myslím, že to je dobré."
"No, ty sis taky myslela, že Psycho potřebuje zábavný motiv."
Sharon se rozesmála.
"Mami?"
"Už jdu!"
Chris pomalu vstala. "Máš rande, Shar?"
"Jo."
Chris kývla směrem k hromádce pošty. "Tak jdi. Tohle všechno můžeme vyřídit ráno."
Sharon vstala.
"Ale ne, počkej." Chris si na něco vzpomněla a změnila rozhodnutí. "Jeden dopis by se měl odeslat ještě dneska večer."
"Dobře." Sekretářka sáhla po diktovacím bloku.
"Mamin–kooó!" Netrpělivé zaúpění.
"Počkej, vrátím se," řekla Chris Sharon. Byla už na odchodu z kuchyně, ale zarazila, když se Sharon zadívala na hodinky.
"Páni, Chris, já mám teď dobu meditování," namítla.

Chris se na ni přísně podívala s němým podrážděním. Sledovala, že se její sekretářka v posledním půlroce změnila v "hledačku" životní rovnováhy. Začalo to v Los Angeles autohypnózou, která posléze ustoupila buddhistickým zpěvným modlitbám. Během několika uplynulých týdnů, když bydlela v pokoji nahoře, byl dům načichlý kadidlem a monotónním bzučením Nam myoho renge kyo /"Podívej, Chris, tohle pořád zpívej, přesně takhle, a splní se ti přání, budeš mít všechno, co chceš..."/ v nečekaných a nevhodných hodinách, obvykle když Chris studovala roli. "Můžeš si pustit televizi," poradila Sharon velkoryse při jedné z podobných příležitostí své zaměstnavatelce. "Je to fajn. Můžu se modlit při jakémkoli hluku. Mně to nebude ani trošku vadit." Teď to byla transcendentální meditace.
"Ty si fakt myslíš, že to tahle věc přinese něco dobrého, Shar?" zeptala se Chris mdle.
"Přináší mi to mír v duši," odvětila Sharon.
"Dobře," řekla suše Chris. Otočila se a popřála jí dobrou noc. O dopisu se nezmínila, a když odcházela z kuchyně, mumlala si: "Nam myoho renge kyo."
"Pokračuj v tom patnáct nebo dvacet minut," radila jí Sharon. "U tebe to možná bude působit."
Chris se zastavila a uvažovala o odměřené odpovědi. Pak to vzdala. Šla nahoru do Reganiny ložnice a zamířila přímo k šatníku. Regan stála uprostřed místnosti a zírala na strop.
"Co se děje?" zeptala se jí Chris a pátrala po šatech. Byly z bledě modré bavlny. Koupila je před týdnem a pamatovala si, že je pověsila do skříně.
"Ozývají se tam zvuky," odpověděla Regan.
"Já vím. Máme tu návštěvu."
Regan na ni vrhla pohled. "Cože?"
"Veverky, drahoušku, máme na půdě veverky." Její dcera byla choulostivá a z krys měla hrůzu. Z rovnováhy ji vyvedly i myši.
Pátrání po šatech se ukázalo bezvýsledné.
"Podívej, mami, tady nejsou."
"Hm, vidím. Willie je možná, sebrala s prádlem."
"Jsou pryč."
"No jo, tak si vem ty tmavomodré. Ty jsou hezké."

Vyrazily do Hot Shoppe. Chris si dala salát, zatímco Regan spořádala polévku, čtyři rohlíky, smažené kuře, čokoládový koktajl, a ještě jeden, a půlku borůvkového koláče s mraženou kávou. Kam to jenom dává, divila se s láskou Chris, do rukávů? Dítě bylo hubené jako ztracené vyhlídky.
Chris si ke kávě zapálila cigaretu a podívala se ven oknem po pravé straně. Řeka byla temná, a jako by neplynula.
"Večeře byla bezva, mami."
Chris se k ní obrátila a – což se jí stávalo často – dech jí uvízl v hrdle a ona opět pocítila onu bolest, když spatřila Howardovu podobu na Reganině tváři. Způsobil to úhel osvětlení. Odvrátila pohled na Reganin talíř.
"Ten koláč už necháš?" zeptala se jí.
Regan sklopila oči. "Měla jsem pár bonbónů."
Chris zamáčkla cigaretu a zasmála se pro sebe. "Pojď. Půjdeme."

Vrátily se před sedmou. Willie a Karl už přišli. Regan vyrazila do dětského pokoje v suterénu, celá dychtivá dokončit sochu pro maminku. Chris zamířila do kuchyně, aby si vzala scénář. Našla tam Willie, jak vaří kávu, nahrubo mletou a v otevřené konvici. Vypadala naštvaně a otráveně.
"Ahoj, Willie, jak jste se měli? Bylo to prima odpoledne?"
"Ani se neptejte." Do bublajícího obsahu konvice přidala skořápku vajíčka a špetičku soli. Šli do kina, vykládala Willie. Chtěla na Beatles, ale Karl trval na uměleckém filmu o Mozartovi. "Bylo to příšerné," začínal v ní kypět vztek, když stahovala plamen. "Ten idiot!"
"To mě mrzí." Chris si zastrčila scénář pod paži. "Jo, Willie, neviděla jste ty šaty, které jsem dala minulý týden Rags? Ty modré, bavlněné."
"Ano, zahlédla jsem je ve skříni. Dneska ráno."
"Kam jste je dala?"
"Jsou tam."
"Nemohla jste je omylem sebrat s prádlem?"
"Jsou tam."
"V prádle?"
"Ve skříni."
"Ne, tam nejsou. Já jsem se dívala."
Během řeči Willie semkla rty a mračila se do kávy. Vešel Karl.
"Dobrý večer, madam." Zamířil k výlevce pro sklenici vody.
"Položil jste ty pasti?" zeptala se Chris.
"Nikde tam nejsou žádné krysy."
"Položil jste je?"
"Samozřejmě že jsem je položil, ale půda je čistá."
"Řekněte mi, Karle, jaký byl film?"
"Fantastický." Záda, stejně jako tvář, měl naprosto nicneříkající.
Chris byla na odchodu z kuchyně a pobzukovala si píseň, kterou proslavili Beatles. Ještě jeden výpad!

"Neměl jste nějaké potíže se sháněním těch pastí, Karle?"
"Ne, žádné."
"V šest ráno?"
"Maji otevřeno přes noc."
Ježíši!

Chris si dala dlouhou a přepychovou lázeň, a když si šla do skříně ve své ložnici pro župan, objevila Reganiny ztracené šaty. Ležely zmuchlané na hromádce na dně šatníku.
Chris je zdvihla. Co tady dělají?
Měly dosud visačku. Chris se chvilku rozpomínala. Potom si vybavila, že toho dne, kdy koupila šaty, si také pořídila dvě tři věci pro sebe. Musela jsem to sebrat všechno dohromady.
Odnesla šaty do Reganiny ložnice, pověsila je na ramínko a posunula je po tyči ve skříni. Přehlédla Reganin šatník. Pěkný. Hezké šaty. Ach Rags, dívej se sem, a ne na fotografii táty, který se vůbec neozve.
Jak se obrátila od skříně, narazila palcem do podstavce komody. Ach Ježíši, to bolí! Když zvedla nohu a třela si palec, povšimla si, že komoda je posunutá asi o tři stopy oproti tomu, kde původně stála. Není divu, že jsem do ní narazila. Willie musela luxovat.
Se scénářem od svého agenta sešla dolů do studovny.
Na rozdíl od rozlehlého obývacího pokoje s křídlovými dveřmi a velikánskými arkýřovými okny a vyhlídkou převládalo ve studovně ovzduší šeptané intimity: tajemství navzájem sdělovaná mezi bohatými strýčky. Zvýšený cihlový krb, dubové ostění, zkřížená dřevěná břevna, svědčící o tom, že odtud kdysi vedl padací most. Několik stop současnosti zastupoval v místnosti vestavěný bar, pár světlých polštářů a předložka z leopardí kožešiny. Ta patřila Chris a ležela na podlaze z borovicových prken u ohně. Chris se tam teď natáhla s hlavou a rameny opřenými o přední část měkké pohovky.
Ještě jednou se podívala na dopis od svého agenta. Víra, Naděje a Láska k bližním, tři samostatné celky, každý s jiným obsazením a režisérem. Její měla být Naděje. Ten nápad se jí líbil. A líbil se jí ten název. Možná jednoduchý, pomyslela si, ale vytříbený. Pravděpodobně to změní v něco na způsob: Ve víru ctností.
U dveří zazvonil zvonek. Burke Dennings. Byl to osamělý člověk, často se zastavil. Chris se smutně usmála a zavrtěla hlavou, když zaslechla, jak zaskřehotal nějakou sprosťárnu na Karla. Neměl ho, jak se zdálo, v lásce a neustále ho týral.
"Ahoj, haló, kde je tady něco k pití!" dožadoval se podrážděně, když vstoupil do pokoje a sunul si to k baru s odvráceným pohledem a s rukama v kapsách zváleného kabátu.
Posadil se na barovou stoličku. Naštvaný. S uhýbavýma očima. Všeobecně otrávený.
"Zase na lovu," zeptala se Chris.
"Co tím sakra myslíš?" odfrkl.
"Že máš takový ten legrační výraz." Ten výraz viděla už jednou, když spolu pracovali na jednom filmu v Lausanne. Tu první noc, v klidném hotelu s výhledem na Ženevské jezero, nemohla Chris usnout. V pět ráno vyskočila z postele a rozhodla se, že se oblékne a sejde dolů do haly a bude pátrat buď po kávě, nebo nějaké společnosti. Zatímco čekala v chodbě na výtah, pohlédla ven oknem a spatřila režiséra, jak se ztuhlý prochází po březích jezera, ruce hluboko v kapsách kabátu, aby se chránil před ledovým zimním chladem. Když se dostala do haly, vešel do hotelu. "Žádná štětka v dohledu!" vyštěkl hořce, když ji míjel se sklopenýma očima. Pak vstoupil do výtahu a šel si lehnout. Když na tu příhodu se smíchem vzpomínala později, režisér se rozzuřil a obvinil ji ze šíření "oplzlých halucinací", kterým lidé budou "pravděpodobně věřit jenom proto, že jsi hvězda!". Také se o ní zmínil jako o "prostě zkurveně šílené", potom však mírumilovně poznamenal, ve snaze šetřit její city, že "možná" zahlédla někoho úplně jiného a spletla si ho prostě s Denningsem. "Koneckonců," podotkl tehdy, "moje praprababička byla náhodou Švýcarka!"
Chris zašla za bar a tu historku mu připomněla.
"Ale prosím tě, nech těch pitomostí!" odsekl Dennings. "Stalo se mi totiž, že jsem strávil celý večer u zatraceného čaje, fakultního čaje!"
Chris se opřela o bar: "Ty jsi byl jenom o čaji?"
"No jen začni – vysměj se mi!"
"Zkároval ses na čaji," podotkla suše, "s nějakými jezuity."
"Ne, ti jezuiti byli střízliví."
"Oni nepijí?"
"Copak jsi do hajzlu úplně zešílela?" zařval. "Ti chlastají! Takové kalibry jsem neviděl za celý svůj život!"
"Hele, podívej, Burke, nech toho! Regan!"
"Nojo, Regan," ztlumil Dennings hlas do šepotu. "Kde mám ksakru to svý pití?"
"Svěříš se mi už, cos dělal na fakultním čaji?"
"To ty zatracený styky s veřejností: něco, co bys měla dělat ty."
Chris mu podala gin s ledem.
"Panebože, jak jsme jim tam zasvinili podlahu," zahuhlal režisér, rádoby zbožný, se sklenkou u rtů. "No ano, tak začni, směj se! To je to jediný, co umíš, smát se a ukazovat zadek."
"Já se jenom směju."
"No, někdo se na něj už musel pořádně podívat."
"A kolikrát jsi ty řekl ‚píchat', Burke?"
"Drahoušku, to je kruté," pokáral ji jemně. "A teď mi řekni, co ti je."
Odpověděla skleslým pokrčením ramen.

"Jsi otrávená? No tak, řekni mi to."
"Já nevím."
"Svěř se strýčkovi."
"Krucinál, myslím, že se napiju s tebou," prohlásila a vzala si skleničku.
"Ano, je to dobrý na žaludek. A teď – co je?"
Pomalu si nalévala vodku. "Myslíš někdy na umírání?"
"Prosím tě –"
"Umírání," přerušila ho. "Přemýšlíš o tom někdy, Burke? Co to znamená? Myslím, co to doopravdy znamená?"
Odpověděl jí s lehkým podrážděním: "Nevím. Ne, já nevím. Vůbec o tom nepřemýšlím. Jenom to uskutečňuju. Co tě to krucinál napadlo?"
Pokrčila rameny. "Já nevím," odpověděla tiše. Hodila si led do sklenky a zamyšleně ho pozorovala. "No... ano, už vím," opravila se. "Nějak... no, myslela jsem na to dneska ráno..., bylo to jako sen... probuzení. Nevím. Myslím – jenom to, jak mě to zasáhlo..., co to znamená. Myslím tím konec – konec! – jako kdybych o tom nikdy předtím ani neslyšela."
Zavrtěla hlavou. "Ach Ježíši, že mě to ale vyděsilo. Bylo to, jako když se řítím někam dolů z téhle prokleté planety rychlostí sto miliónů mil za hodinu."
"Ale blbost. Smrt je přepych," Dennings si odfrkl.
"Pro mě není, to ne, Charlie."
"Ty přece žiješ dál ve svých dětech."
"Ale nech toho! Moje děti nejsem já."
"To nejsou, bohudíky. Jedna naprosto stačí."
"Myslím – přemýšlej o tom, Burke! Neexistovat – navždycky. To je –"
"Ach prokristapána! Předveď svůj zadek na fakultním čaji příští týden a tihle kněži ti možná poskytnou útěchu!"
Praštil skleničkou. "Nalej mi ještě."
"Víš, že jsem netušila, že pijou?"
"Jsi fakt pitomá."
Na očích mu bylo vidět, že se začíná cítit nesvůj. Dosáhl kritického bodu? přemítala Chris. Měla pocit, že se dotkla citlivého místa. Byla to pravda?
"Chodí ke zpovědi?" zeptala se ho.
"Jak bych to mohl já vědět?" zařval zničehonic.
"No, studoval jsi přece na –"
"Kde je to zatracený pití!"
"Nechceš kafe?"
"Neplácej nesmysly. Chci ještě jednoho panáka."
"Dej si trochu kafe."
"Hele dělej. Jednoho na cestu."
"Lincoln Highway?"
"To je hnusný a já nenávidím hnusnou opici. Dělej, krucinál, nalej mi!"
Šoupl sklenici přes bar a Chris mu nalila další gin.
"Myslím, že bych jich možná pár měla pozvat," zabručela Chris.
"Pozvat koho?"
"No kohokoli." Pokrčila rameny. "Ty vrchní hlavouny, však víš, kněze."
"Ti vůbec nevycházejí, rozdávají si to s hříšníky," zachraplal a lokl si ginu.
Nojo, jde na něj záchvat zuřivosti, pomyslila si Chris a rychle změnila téma: vykládala mu o scénáři a o své možnosti režírovat.
"No fajn," zahučel Dennings.
"Děsí mě to."
"Ale kecy. Má milá, na režírování je nejtěžší věcí vzbudit zdání, jako kdyby celá ta zatracená záležitost byla náročná. Když jsem to dělal poprvé, neměl jsem ani jeden záchytný bod — a podívej, tady mě máš. Je to dětská hra."
"Burke, abych ti pravdu řekla, teď, když mi dali možnost, tak si fakt nejsem jistá, že bych zvládla převést vlastní babičku přes ulici. Tím myslím všechny ty technické záležitosti."
"Jdi, tohle přenech střihači, kameramanovi a skriptce, drahoušku. Vyber si profíky a ti tě dovedou ke zdárnému konci. Důležité je zvládnout herce a v tomhle budeš fantastická, prostě fantastická. Neměla bys jim jenom říkat, jak se pohybovat a hrát roli, má milá, měla bys jim to předvádět. Jen si vzpomeň na Paula Newmana a na Rachel, Rachel a nepropadej hysterii."
Tvářila se pořád pochybovačně. "No ale ty technické záležitosti," obávala se. Dennings, ať opilý nebo střízlivý, byl nejlepším režisérem v branži. Chtěla, aby jí poradil.
"Například?" zeptal se jí.
Téměř hodinu zkoumala nepřeberné množství detailů. Údaje se daly lehce najít v textech, ale při čtení občas ztrácela trpělivost. Místo toho si četla v lidech. Byla od přírody zvědavá, a tak je vymačkávala, vyždímávala je. Z knih se však nic vyždímat nedalo. Knihy byly nicneříkající. Tvrdily "a proto" a "jasně", když nic nebylo naprosto jasné, a jejich vytáčky se nikdy nedaly napadnout. Nedaly se nikdy zastavit tím téměř pravdivě odzbrojujícím: "Počkej, jsem pitomá. Mohla bych to zkusit znovu?" Nikdy se nedaly seřvat, přimět, aby se před vámi svíjely, rozpitvat. Knihy byly jako Karl.
"Drahoušku, jediný, co fakt potřebuješ, je vynikající střihač," žvanil režisér a činil poslední připomínky k tématu.
"Myslím někoho, kdo doopravdy zná všechny figle."

Začínal být roztomilý a klokotal – zdálo se, že překonal hrozící kritický bod.
"Promiňte, madam. Přála jste si něco?"
Karl, zdvořilost sama, stál u dveří pracovny.
"Nazdárek, Thorndikeu," zahihňal se Dennings. "Nebo snad Heinrichu? Nemůžu si v tom pořád zjednat jasno."
"Jmenuji se Karl."
"Ano, samozřejmě. Kruci. Já zapomněl. Řekněte mi, Karle, dělal jste pro gestapo v oddělení pro styk s veřejností, jak jste říkal, nebo ve veřejném oddělení? Mezitím myslím existuje nějaký rozdíl."
Karl se zdvořile ozval: "Ani v jednom, pane. Jsem Švýcar."
"No ano, samozřejmě." Režisér se rozchechtal. "A s Goebbelsem jste si kuželky nikdy nezabral, jak předpokládám."
Karl, hluchý k urážkám, se obrátil ke Chris.
"Madam si přeje?"
"No, já nevím. Burke, nedáš si kafe?"
"Do prdele!"
Režisér se zničehonic zvedl a bojovně vypochodoval z pokoje a z domu.
Chris zavrtěla hlavou a pak se otočila ke Karlovi. "Vypněte telefony," nařídila mu ochable.
"Ano, madam. Budete si přát ještě něco?"
"Možná trochu klidu. Kde je Rags?"
"Dole v dětském pokoji. Mám ji zavolat?"
"Ano, je čas, aby šla spát. Ale ne, počkejte chvilku, Karle. To nevadí. Radši se půjdu podívat na toho ptáka. Jen prosím nezapomeňte na ten klid."
"Ano, madam."
"A po enté a osmé se omlouvám za Burkea."
"Já si toho nevšímám."
"Já vím. Právě to ho dohání k šílenství."
Chris vešla do vstupní haly domu, otevřela dveře ke schodišti do suterénu a pustila se dolů.
"Ahoj, syčáku, co to tam dole děláš? Máš už toho ptáka?"
"Mám, pojď se podívat! Pojď dolů, je celý hotový!"
Dětský pokoj měl táflování a byl světle vytapetovaný. Malířské stojany. Obrazy. Gramofon. Stolky na stolní hry a stůl na modelování. Červená a bílá vlajkosláva, pozůstatky party pro dospívajícího syna předchozího nájemníka.
"No teda, ten je fantastický!" zvolala Chris, když jí dcera předávala sošku. Nebyla ještě úplně suchá a vypadala tak trochu jako "pták, který má starosti", nabarvený naoranžovo, až na zobák, který byl příčně zeleně pruhovaný. Na hlavě měl přilepenou šošolku z peří.
"Líbí se ti?" zeptala se Regan.
"Líbí se mi, miláčku, opravdu. Máš pro něj jméno?"
"Ále."
"Nějaké pěkné?"
"Já nevím," Regan pokrčila rameny.
"Počkej." Chris si bubnovala konečky prstů o zuby. "Já nevím. Co si myslíš ty? Co ty na to – ‚Pták Hlupák'. Co? Jenom Pták Hlupák."
Regan se rozhihňala a přitiskla si ruku na ústa, aby zakryla rovnátko. Přikývla.
"Většinou hlasů ‚Pták Hlupák'! Nechám ho tady, aby uschnul, a potom si ho dám do pokoje."
Chris položila ptáka, když tu si povšimla spiritistické tabulky. Blízko. Na stole. Zapomněla, že ji měla. Původně ji koupila – stejně zvědavá na sebe, jako byla na ostatní – jako možný prostředek k odhalení klíčů k svému podvědomí.
Nefungovalo to. Jednou dvakrát ji zkoušela se Sharon a jednou s Denningsem, který obratně manipuloval s destičkou z umělé hmoty. /"To ty s tím pohybuješ, zlatíčko?"/, takže všechny "zprávy" byly obscénní a on z toho nakonec obviňoval ty "zatracený duchy".
"Ty si hraješ se spiritistickou tabulkou?"
"Jo."
"Ty víš jak?"
"No jistě. Hele, ukážu ti to." Chystala se posadit k desce.
"No, já si myslím, že je k tomu potřeba dvou lidí, drahoušku."
"Ne, není, mami, já to dělám pořád."
Chris si přitáhla židli. "Tak si pojďme zahrát obě, ano?"
Zaváhání. "No tak jo." Přiložila koneček prstu na bílou destičku, a když se Chris natáhla, aby přiložila svůj, destička udělala prudký, nečekaný pohyb na políčko desky označené NE.
Chris se na ni lišácky usmála. "Maminko, radši to budu hrát sama? Znamená to tohle. Nechceš, abych hrála?"
"Ne, já chci. To Kapitán Howdy řekl ‚ne'."
"Jaký kapitán?"
"Kapitán Howdy."
"Miláčku, kdo to je kapitán Howdy?"
"No víš – já se ptám a on odpovídá."
"Ale?"
"No, je to fajn."
Chris se snažila, aby se nemračila, jak se jí zmocňoval neurčitý a náhlý zájem. To dítě milovalo svého otce hluboce, a

přece vůbec viditelně na rozvod rodičů nereagovalo. A to se Chris nelíbilo. Možná že pláče ve svém pokoji – nevěděla. Měla obavy z toho, že Regan city potlačuje a ty mohou jednoho dne vybuchnout v nějaké zničující podobě. Fantazijní spoluhráč. Normálně to neznělo. Proč "Howdy"? Jako Howard? Její otec. To bylo těsně vedle.
"Prosím tě, jak je to možné, že nemůžeš přijít ani na jméno nějakého střeleného ptáka, a pak na mě vyrukuješ s něčím takovým jako ‚Kapitán Howdy'? Proč mu říkáš ‚Kapitán Howdy'?"
"Samozřejmě proto, že se tak jmenuje," zahihňala se Regan.
"To říká kdo?"
"No on."
"Samozřejmě."
"Samozřejmě."
"A co jiného ti říká?"
"Blbosti."
"Jaké blbosti?"
Regan pokrčila rameny. "Prostě blbosti."
"Například."
"Já ti to předvedu. Dám mu pár otázek."
"Udělej to."
Regan se upřeně zadívala s konečky prstů přitisknutými na destičce na tabulku, s očima pevně semknutýma soustředěním. "Kapitáne Howdy, nemyslíte si, že je moje mamka hezká?"
Vteřina... pět... deset... dvacet...
"Kapitáne Howdy?"
Další vteřiny. Chris to překvapilo. Očekávala, že dcera přesune destičku na část označenou ANO. Ach, pro všechno na světě, co teď? Podvědomý projev nepřátelství? Ale to je šílené.
"Kapitáne Howdy, to skutečně není moc slušné," domlouvala mu Regan.
"Miláčku, možná že spí."
"Myslíš?"
"Já myslím, že ty bys měla spát."
"Už?"
"Tak šup, holčičko! Na kutě!" Chris vstala.
"Je to blbeček," bručela si Regan, když šla za matkou po schodech.
Chris ji šoupla do postele a potom se posadila na kraj. "Miláčku, v neděli nedělám. Chceš něco podniknout?"
"A co?"
Když přijely do Washingtonu poprvé, pokoušela se Chris najít Regan nějaké kamarádky. Objevila pouze jednu, dvanáctileté děvče jménem Judy. Judina rodina však na velikonoce odjela a Chris teď měla starost, aby se Regan necítila osamělá.
"No, já nevím," odpověděla Chris. "Něco. Chceš si prohlédnout nějaké pamětihodnosti? Co takhle třeba třešňové květy. To je ono, ty kvetou zjara. Chceš se na ně podívat?"
"No jasně, mami!"
"A zítra večer do biografu! Co ty na to?"
"Jsi bezva, mami!"
Regan ji objala a Chris ji k sobě přitiskla s obzvláštní vřelostí a zašeptala: "Ach Rags, miláčku, bezva jsi ty!"
"Můžeš s sebou vzít pana Denningse, jestli chceš."
Chris se odtáhla, aby to prohlášení zhodnotila. "Pana Denningse?"
"No, myslím, že bys měla radost."
Chris se rozesmála. "Ne, tak to bych neměla. Miláčku, proč bych měla chtít brát s sebou pana Denningse?"
"No protože ho máš ráda."
"No dobře, jistě že ho mám ráda. Ty ne?"
Neodpověděla.
"Dítě, co je?" šťouchla Chris povzbudivě do dcery.
"Ty si ho chceš vzít, mami, viď." Nebyla to otázka, ale trpké konstatování.
Chris vybuchla smíchy. "Ale dítě, samozřejmě že ne! O čem to proboha mluvíš? Pan Dennings? Jak jsi na ten nápad přišla?"
"Ale máš ho ráda?"
"Pizzu mám taky ráda, a přesto bych se za jednu neprovdala. Miláčku, je to přítel, jenom potrhlý starý přítel!"
"Nemáš ho ráda jako tatíka?"
"Tvého tatíka miluju, miláčku, tvého tatíka budu vždycky milovat. Pan Dennings se tu často stavuje, protože je sám, to je všechno. Je to přítel."
"No já slyšela..."
"Co jsi slyšela? A od koho?"
V očích kroužící kousíčky pochybnosti, váhání, potom pokrčení rameny jako znamení odmítnutí. "Já nevím. Jenom jsem si to myslela."
"Je to pitomost, zapomeň na to."
"Tak jo."
"A teď koukej spát."

"Můžu si číst? Spát se mi nechce."
"To víš, že ano. Čti si tu novou knížku, miláčku, než se unavíš."
"Díky, mami."
"Dobrou noc, miláčku."
"Dobrou noc."
Chris jí poslala ode dveří pusu, a pak je zavřela. Sešla ze schodů. Děti! Kam na ty nápady chodí! Přemýšlela, jestli Chris nespojovala Denningse s její žádostí o rozvod. Ale ne, to je nesmysl. Regan věděla jenom to, že Chris o rozvod zažádala. Přesto ho chtěl Howard. Dlouhá odloučení. Rozpad jeho osobnosti jako manžela filmové hvězdy. Našel si někoho jiného. Tohle Regan nevěděla. Ale – nech celé téhle amatérské psychoanalýzy a snaž se s ní trávit trochu víc času!
Zpátky do pracovny. Ke scénáři. Chris se dala do čtení. Když byla v polovině, uviděla, že za ní jde Regan.
"Ahoj, miláčku. Děje se něco?"
"Jsou tam slyšet takové ty fakt legrační zvuky, mami."
"V tvém pokoji?"
"Je to jako ťukání. Nemůžu usnout."
Kde ksakru jsou ty pasti?
"Miláčku, jdi si lehnout do mé ložnice a já se podívám, co to je."
Chris ji zavedla do své ložnice a postrčila ji dovnitř.
"Můžu se chvilku dívat na televizi, než usnu?"
"Kde jsi nechala knížku?"
"Nemůžu ji najít. Můžu se dívat?"
"To víš, že ano." Chris chytila nějaký program na přenosné televizi v ložnici. "Slyšíš dobře?"
"Ano, mami."
"Zkus usnout."
Chris zhasla světla a šla chodbou. Stoupala po úzkých schodech pokrytých kobercem, které vedly na půdu. Otevřela dveře a tápala po vypínači. Našla ho, rozsvítila a zůstala stát, když vešla.
Rozhlédla se kolem. Na borové podlaze krabice novinových výstřižků a korespondence. Nic jiného, až na pasti. Šest. Natažených s návnadou. To místo bylo naprosto čisté. Dokonce i vzduch voněl čistotou a chladem. Půda nebyla vytápěná. Žádné trubky. Žádný radiátor. Žádné malé trhliny ve střeše.
"Nic tu není."
Chris div nenadskočila leknutím. "Ach kristeježíši!" zalapala. po dechu, v mžiku se otočila s rukou přitisknutou na bušícím srdci. "Ježíši Kriste, Karle, tohle nedělejte!"
Stál na schodech.
"Moc mě to mrzí. Ale vidíte? Je tu čisto."
"Jo, čisto tu je. Mockrát děkuju."
"Kočka by možná byla lepší."
"Na co?"
"Na chytání krys."
Aniž by vyčkal na odpověď, přikývl hlavou a odešel.
Chris chvilku zírala na vchod. Buď neměl Karl smysl pro humor, co by se za nehet vešlo, nebo byl jeho smysl pro humor tak vykutálený, že to uniklo její pozornosti. Nemohla si vybrat, co z toho byla pravda.
Znovu přemítala o tom ťukání, potom vrhla pohled na zešikmenou střechu. Ulici stínily různé stromy, většina z nich zdeformovaná a propletená vinnou révou, a větve hřibovitě košaté lípy pokrývaly jako deštník celou přední třetinu domu. Nebyly to nakonec veverky? Určitě ano. Nebo větve. Správně. Mohly to být větve. Noci bývají větrné.
"Kočka by možná byla lepší."
Chris znovu vrhla pohled na vchod. Že by pěknéj podšívka?
Zničehonic se usmála a vypadala přidrzle uličnicky. Sešla dolů do Reganiny ložnice, něco sebrala, odnesla to zpátky na půdu a pak se ve chvilce vrátila do své ložnice. Regan spala. Odnesla ji do jejího pokoje, uložila ji do postele a šla zpátky. Vypnula televizi a lehla si.
V domě byl až do rána klid.
Při snídani řekla Chris Karlovi jen tak mezi řečí, že si myslí, že zaslechla v noci sklapnout past.
"Nechtěl byste se tam jít podívat?" navrhla Chris, která popíjela kávu a předstírala, že je ponořená do ranních novin.
Beze slova se vydal nahoru, aby to prozkoumal.
Chris ho míjela na chodbě v prvním poschodí, když se vracel. Aniž by hnul brvou, zíral na velkou plyšovou myš, kterou nesl. Našel ji s čenichem pevně přiskřípnutým v pasti.
Jak Chris mířila do své ložnice, povytáhla obočí, když zahlédla myš.
"Někdo je tu samá legrace," zahučel Karl, když ji potkal. Plyšovou hračku vrátil do Reganina pokoje.
"Tady se teda ale dějou věci," s potlačovaným smíchem zabručela Chris a zavrtěla hlavou, když vcházela do ložnice. Vyklouzla ze županu a chystala se, že půjde do práce. Jo, kočka by možná byla lepší, kámo. Mnohem lepší. Kdykoli se rozesmála od ucha k uchu, zdálo se, jako by se jí tvář skládala do záhybů.

Toho dne šlo filmování hladce. Později dopoledne se na natáčení dostavila Sharon a v přestávkách mezi scénami projednávala s Chris v její pojízdné šatně jednotlivé pracovní záležitosti: dopis jejímu agentovi /s tím scénářem si to rozmyslí/, "souhlas" s Bílým domem, telegram Howardovi, který mu měl připomenout, aby zavolal na Reganiny

narozeniny. Telefon jejímu obchodnímu agentovi s dotazem, jestli si může dovolit vysadit na rok z práce, plány na party s večeří dvacátého třetího dubna.
Zvečera vzala Chris Regan do kina a druhý den s ní jezdila ve svém jaguáru KE po pamětihodnostech. Lincolnův památník. Kapitol. Jezírko s třešňovými květy. Někde se najíst. Potom přes řeku na Arlingtonský hřbitov k hrobu Neznámého vojína. Regan zvážněla a později, u hrobu J. F. Kennedyho, se zdálo, jako by se vzdalovala a trošku posmutněla. Chvíli se upřeně dívala na věčný oheň, potom vzala Chris beze slova za ruku. "Mami, proč lidé musí umřít?"
Ta otázka ťala do duše její matky. Ach Rags, ty také? Ty také? Ach ne! A přece – co jí mohla říci? Lži? To ne. Podívala se na pozdviženou tvář své dcery a oči se jí zamlžily slzami. Vycítila její vlastní myšlenky? Dokázala to tak často... tak často už dřív. "Miláčku, život lidi unaví," odpověděla jí jemně.
"Proč to Bůh připustí?"
Chris chvilku zírala. Byla zmatená. Vyvedená z míry. Jako ateista nikdy nevykládala Regan o náboženství. Považovala by to za nečestné. "Kdo ti vyprávěl o Bohu?" zeptala se.
"Sharon."
"Ach tak." Bude si s ní muset promluvit.
"Mami, proč Bůh připustí, aby se lidi unavili?"
Když se Chris zadívala do těch citlivých očí a spatřila onu bolest, kapitulovala, nemohla jí říct, čemu věřila ona. "No, po nějaké době se Bohu po nás zasteskne, Rags. Chce, abychom se vrátili."
Regan se ponořila do mlčení. V tichosti setrvala po celou cestu domů a její nálada přetrvala po zbytek dne a přes pondělí.
V úterý, na Reganiny narozeniny, se zdálo, že je vše zažehnáno. Chris ji vzala na natáčení, a když filmovací den skončil, zazpíval jí štáb "Hodně štěstí k narozeninám" a přinesli jí dort. Dennings, vždycky laskavý a jemný člověk, když byl střízlivý, znovu rozsvítil lampy a natočil, jak dort krájí. Nazval to "filmovou zkouškou" a poté slíbil, že z ní udělá hvězdu.
Zdála se docela veselá.
Avšak po večeři – a když rozbalila dárky – to vypadalo, že se ta nálada vytrácí. Od Howarda ani slovo. Chris si objednala hovor na jeho číslo v Římě, recepční v hotelu jí však sdělil, že se tam už několik dní nezdržuje a nedá se zastihnout. Byl někde na jachtě.
Chris se omlouvala.
Regan přikývla, ovládla se a na matčin návrh, aby zašly do Hot Shoppe na koktejl, zavrtěla hlavou. Beze slova sešla do suterénu do dětského pokoje, kde zůstala, dokud nebyl čas jít do postele.
Když druhý den ráno Chris otevřela oči, našla poloprobuzenou Regan u sebe v posteli.
"Teda, co se stalo... Co děláš tady?" zasmála se Chris tlumeně.
"Třásla se mi postel."
"Ty truhlíku." Chris jí dala pusu a přetáhla přes ni přikrývky. "Koukej spát. Je ještě brzy."
Co vypadalo jako ráno, bylo počátkem noci bez konce.

/2/

Stál na okraji osamělého nástupiště metra a naslouchal racho–cení soupravy, jež tišilo bolest, kterou v sobě nepřestával nosit. Jako jeho puls. Slyšitelný pouze v tichu. Přehodil vak do druhé ruky a upřeně se zadíval do tunelu. Světelné body. Šířily se tmou jako průvodci do beznaděje.
Zakašlání. Vrhl pohled doleva. Zchátralá mrtvola s šedivým strništěm vousů – na zemi v louži vlastní moči – se posadila. Zažloutlýma očima zíral na kněze s ostře řezanou, smutnou tváří.
Kněz odvrátil pohled. Přijde. Začne škemrat: "Pomoh byste starýmu ministrantovi, Otče? Moh byste?" Ruka potřísněná zvratky, přitisknutá pevně na rameno. Šátrání po medailónku. Vyčpělý závan tisíců zpovědí s příměsí vína a česneku a s vyčichlými smrtelnými hříchy, všechno se to dohromady valilo ven a dusilo...,dusilo...
Kněz zaslechl, že mrtvola vstává.
Nepřibližuj se ke mně!
Zaslechl krok.
Ach můj Bože, ať mě nechá!
"Zdravíčko, Otče."
Škubl sebou. Jako by se uvnitř zhroutil. Nebyl schopný se otočit. Nebyl schopný snést to, že by zase hledal Krista v páchnoucích, vyhaslých očích: Krista hnisu a zkrvavělých výkalů, Krista, který nemohl existovat. V prázdném stisku, který ucítil na rukávu, jako by to byla nespatřená smuteční páska. Matně si vybavil jiného Krista.
"Hele, Otče!"
Hučení přijíždějící soupravy. Zvuky klopýtnutí. Podíval se na vandráka. Motal se. Ztrácel vědomí. Kněz se k němu vrhl v slepém, nečekaném spěchu. Popadl ho a odtáhl ho na lavičku u stěny.
"Já jsem katolík," mumlala mrtvola. "Jsem katolík."
Kněz mu pomohl posadit a natáhnout se. Viděl své metro. Z náprsní tašky rychle vytáhl dolar a dal mu ho do kapsy u saka. Pak došel k závěru, že ho takhle ztratí. Vytrhl bankovku a vecpal
ji do kapsy kalhot, vlhké od moči, pak sebral vak a nastoupil do metra.
Sedl si do rohu a předstíral spánek. Z konečné se vydal na Fordhamskou univerzitu. Ten dolar měl mít na taxík.
Když vstoupil do přijímací haly, zapsal se do knihy návštěv. Damien Karras, napsal. Přezkoumal zápis. Něco nebylo v pořádku. S únavou si to vybavil a doplnil Tovaryšstvo Ježíšovo.

Dostal pokoj ve Weigelově koleji a po hodině si mohl jít lehnout.
Následujícího dne se zúčastnil schůze Amerického psychiatrického sdružení. Jako hlavní řečník přednesl příspěvek nazvaný "Psychologické aspekty duchovního vývoje". Když se den schyloval k večeru, dal si pár skleniček a něco k jídlu s ostatními psychiatry. Platili oni. Opustil je brzy. Musel ještě navštívit matku.
Kráčel k chátrajícímu činžáku z hnědého pískovce na Manhattanu na Východní dvacáté první ulici. Když se zastavil na schodech vedoucích ke dveřím, uviděl na odpočívadle děti. Zanedbané. Špatně oblečené. Neměly kam jít. Vybavil si soudní vystěhování. Pocit ponížení, když šel domů s láskou ze sedmé třídy a narazil na svou matku, jak s nadějí prohrabává popelnici na rohu. Vystoupil po schodech a otevřel dveře, jako kdyby to byla bolestivá rána. Pach jakoby z vaření. Jakoby nasládlá hniloba. Vzpomněl si na návštěvy u paní Choirelliové a na její malinký byt s osmnácti kočkami. Pevně sevřel zábradlí a stoupal, přemožený náhlou, vyčerpávající únavou, o níž věděl, že pramení z viny. Neměl ji nikdy opustit. Nechat samotnou.
Uvítala ho s radostí. Výkřik. Polibek. Spěchala uvařit kávu. Tmavá postava. Nohy jako pahýly, zdeformované výrůstky. Seděl v kuchyni a naslouchal jejímu hovoru, zašlé stěny a zašpině–ná podlaha mu přitom pronikaly do morku kostí. Ten byt, to byla jenom střecha nad hlavou. Od sociální péče. Každý měsíc pár dolarů od bratra.
Posadila se za,stůl. Paní Tahleta. Strýček Tenhleten. Dosud s přistěhovaleckým přízvukem. Vyhýbal se těm očím, které byly studnami smutku, očím, které trávily dny díváním se z okna.
Neměl ji nikdy opustit.
Později za ni napsal pár dopisů. Neuměla anglicky ani číst, ani psát. Nějaký čas pak strávil opravou ladění na praskajícím rádiu z umělé hmoty. Její svět. Zprávy. Starosta Lindsay.
Zašel do koupelny. Zažloutlé noviny rozestřené po kachlíč–kách. Rezavé skvrny ve vaně i v umyvadle. Na podlaze starý korzet. Prameny povolání ke kněžství. Od tohohle uprchl k lásce. Ta láska nyní ochladla. Za noci ji slyšel kvílet v komnatách svého srdce jako ztracený, lkající vítr.
Ve čtvrt na jedenáct ji políbil na rozloučenou. Slíbil, že přijde zase, jak jen bude moci. Odešel a nechal rádio vyladěné na zprávy.
Když byl zase zpátky ve svém pokoji ve Weigelově koleji, cípkem mysli uvažoval o tom, že napíše dopis hlavě jezuitů v marylandské provincii, aby byl blíže své matce: žádost o učitelské místo a úlevu z povinností. Když žádal o to druhé, uváděl jako důvod "nezpůsobilost" k té práci.
Marylandský arcibiskup to s ním probral při své každoroční inspekční cestě na Georgetownskou univerzitu – ve funkci, která se blízce podobala činnosti armádního inspekčního generála udělujícího důvěrná slyšení těm, kteří mají důvody ke stížnostem nebo problémy. Arcibiskup souhlasil a vyjádřil svou účast, pokud jde o matku Damiena Karrase.
Považoval však za zřejmé, že otázce knězovy "způsobilosti" protiřečí Karrasovy výsledky, Karras to však nevzdával: "No ono to překračuje hranice psychiatrie, Tome. Ty to víš. Některé jejich problémy se dotýkají kněžské povolanosti, smyslu jejich života. Není to vždycky sex, z čeho ty problémy vyplývají, bývá to jejich víra. A já nad tím prostě nemůžu jen tak mávnout rukou, Tome, to je na mě moc. Musím toho nechat. Mám své vlastní problémy. Tím mám na mysli pochybnosti."
"A který myslící člověk je nemá, Damiene?"
Arcibiskup, štvaný nesčetnými předpisy, na něj nenaléhal, pokud se týkalo důvodů jeho pohybnosti. A Karras mu za to byl vděčný. Věděl, že by jeho odpovědi zněly jako šílené: Nezbyt–
nost rvát potravu zuby a potom ji vyměšovat. Matčiny nafintěné pátky před velikonocemi. Páchnoucí ponožky. Thalidomidem znetvořené děti. Zmínka v novinách o mladém ministrantovi čekajícím na autobusové zastávce: napadla ho skupina neznámých osob. Polili ho petrolejem, zapálili.
Ne. Příliš emocionální. Nedefinovatelné. Existencionalistic–ké. V logice bylo víc zakořeněné ticho Boha. Svět byl plný zla. A mnohé zlo pramenilo z váhání, z předstíraného zmatku mezi lidmi dobré vůle. Odmítal by s tím logicky uvažující Bůh skoncovat? Neodhalit svou podstatu? Nepromluvit? "Bože, sešli nám znamení..."
Uzdravení Lazara, v dávné minulosti už vybledlo. Nikdo z těch, kdo žili nyní, neslyšel jeho smích. Proč ne znamení? V různých dobách kněží toužili po tom, aby žili s Kristem, aby Ho viděli, dotýkali se Ho, nořili se do pohledu Jeho očí. Ach můj Bože, dej, ať Tě spatřím! Dej, ať Tě poznám. Zjev se ve snech!
To toužebné přání ho ničilo.
Nyní seděl u psacího stolu s perem nad papírem. Možná že to nebyl čas, co způsobilo arcibiskupovo mlčení. Možná pochopil, že víra byla koneckonců věcí lásky.
Arcibiskup slíbil, že žádosti zváží, ale zatím se nic nedělo. Karras napsal dopis a šel spát.
Pozvolna procitl v pět hodin ráno. Šel do kaple ve Weigelově koleji, zajistil si hostii, potom se vrátil do pokoje a odříkal mši.
"Et clamor meus ad té veniat," modlil se šeptem s mučivou úzkostí. "Nechť mé volání dolétne k Tobě..."
S bolestnou vzpomínkou na radost, kterou mu to kdysi přinášelo, pozdvihl hostii k proměňování a opět pocítil, jako každého rána, jak jím projelo náhlé pochopení z dáli a nepoznaná, dávno ztracená láska.
Rozlomil hostii nad pohárem.
"V míru tě opouštím. Svůj mír ti nechávám..."
Vložil si hostii do úst a spolkl papírovou chuť zoufalství.
Když mši skončil, vyleštil pohár a opatrně ho vsunul do vaku. Spěchal na vlak zpět do Washingtonu v sedm deset a v příručním zavazadle si odnášel bolest.
131
Brzy ráno 11. dubna zavolala Chris svému lékaři do Los Angeles a požádala ho o doporučení k místnímu psychiatrovi pro Regan.

"Ale? Co se děje?"
Chris se pustila do vysvětlování. Počínaje dnem po Regani–ných narozeninách – a poté, co Howard zapomněl zatelefonovat – došlo v chování a náladě její dcery k náhlé a neuvěřitelné změně. Nespavost. Hádavost. Náladovost. Kopala do věcí. Házela jimi. Křičela. Nechtěla jíst. Navíc, zdálo se, že překypuje abnormální energií. Neustále se pohybovala, něčeho se dotýkala, otáčela se, poťukávala, pobíhala a poskakovala kolem. S učením to šlo z kopce. Fantazijní kamarád. Výstřední taktiky, jak upoutat pozornost.
"Jaké například?" vyzvídal lékař.
Začala s ťukáním. Zaslechla je znovu ve dvou případech od oné noci, kdy prohledával půdu. V obou těchto případech, jak postřehla, byla Regan v místnosti – a ťukání ustalo v okamžiku, kdy Chris vstoupila do pokoje. Za druhé, svěřovala se mu, Regan "ztrácela" věci v místnosti: šaty, kartáček na zuby, knihy, boty. Stěžovala si, že jí "někdo přestěhoval nábytek". Nakonec, to ráno po večeři v Bílém domě, zahlédla Chris Karla, jak v Reganině ložnici táhne zpátky komodu, která byla v půlce cesty přes pokoj. Když se Chris dotazovala, co to dělá, opakoval své předchozí: "Někdo je tu samá legrace," a odmítal zabíhat do podrobností. Brzy potom však Chris našla Regan v kuchyni, jak si stěžuje, že jí někdo přestěhoval všechen nábytek, když spala.
Tahle příhoda, vykládala Chris, jí konečně vysvětlila její podezření. Jasně to byla její dcera, kdo tohle všechno dělal.
"Máte na mysli somnambulismus? Že to provádí ve spánku?"
"Ne, Marcu, dělá to, když je vzhůru. Aby upoutala pozornost."
Chris připomněla záležitost s otřásající se postelí, která se stala ještě dvakrát a po níž vždycky následovalo Reganino naléhání, aby spala se svou matkou.
"No, to by mohlo být fyzického původu," odhadoval internista.
"Ne, Marcu, já neříkám, že se ta postel třese. Já říkám, že ona tvrdí, že se třese."
"Víte, že se ta postel netřese?" "Ne."
"No, mohlo by jít o klonické křeče," mumlal. "Jaké?" "Má teplotu?"
"Ne. Poslyšte, co si o tom myslíte?" zeptala se. "Měla bych ji vzít k nějakému cvokaři nebo co?"
"Chris, zmiňovala jste se o jejím učení. Jak jí jde matematika?"
"Proč se ptáte?" "Jak jí jde?" trval na svém.
"Prostě úděsně. Teda tím myslím, že najednou úděsně." Zabručel.
"Proč se ptáte?" opakovala. "No – patří to k syndromu." "K čemu?"
"Není to nic vážného. Radši bych se o tom nedohadoval po telefonu. Máte tužku?"
Chtěl jí nadiktovat jméno jednoho washingtonského internisty.
"Marcu, nemůžete sem zajet a podívat se na ni sám?" Jamie. Vleklá infekce. Chrisin lékař v té době předepsal nové, široko–spektré antibiotikum. Když si předpis vyzvedávala v místní lékárně, projevil magistr obavy. "Nechtěl bych vás vystrašit, madam, ale tohle... No, na trhu je to zcela nové a zjistilo se, že v Georgii to způsobilo aplastickou anémii v..." Jamie. Jamie. Mrtvý. A od té doby Chris nikdy nevěřila doktorům. Jenom
Marcovi. A to trvalo léta. "Marcu, nemůžete?" naléhala Chris.
"Ne, nemůžu, ale nemějte obavy. Tenhle člověk je vynikající. Nejlepší. Teď si vemte tužku."
Váhání. Potom: "Tak dobře."
Napsala si jméno.
"Ať ji prohlédne, a potom mu řekněte, ať mi zavolá," poradil jí internista. "A prozatím zapomeňte na psychiatra."
"Jste si jistý?"
Udělal jí jedovatou přednášku o tom, jak je široká veřejnost pohotová rozeznat psychosomatickou chorobu, přičemž není schopna rozeznat opak: že choroba těla bývá často příčinou zdánlivé duševní nemoci.
"Teď – co byste mi řekla," uváděl jako případ, "kdybyste, pánbůh mě netrestej, byla mým internistou a já se vám svěřil, že trpím bolestmi hlavy, opakujícími se nočními můrami, nevolností, nespavostí a neostrým viděním. A taky, že strádám blíže nedefinovatelným pocitem strachu a že se k smrti bojím o svou práci? Prohlásila byste, že jsem neurotik?"
"To se obracíte na špatnou adresu, Marcu, já vím, že vy šílený
jste."
"Tyhle symptomy, které jsem vám vyjmenoval, Chris, jsou stejné jako u mozkového nádoru. Prohlédnout tělo. To je to hlavní. Pak uvidíme."
Chris zatelefonovala internistovi a dojednala si s ním schůzku na odpoledne téhož dne. Čas teď měla pro sebe. Filmování skončilo, alespoň pro ni. Burke Dennings pokračoval, lehce dohlížel na práci "druhé jednotky", celkově méně nákladného štábu, který filmoval ne tak důležité scény, většinou záběry různých exteriérů z okolí města z helikoptéry. Také kaskadérské akce a scény bez kohokoli z herců hrajících hlavní role. Chtěl však, aby každý detail filmu byl dokonalý.
Doktor sídlil v Arlingtonu. Samuel Klein. Zatímco Regan seděla otrávená ve vyšetřbvně, Klein si posadil její matku do kanceláře a nechal si případ stručně vyprávět. Vyložila mu celý problém. Poslouchal, přikyvoval, dělal si časté poznámky. Když
se zmínila o třesení postele, vypadalo to, že se zachmuřil. Chris však pokračovala:
"Připadalo mi, že Maře si myslí, že to nějak významně souvisí s tím, že Regan jde špatně matematika. Ale proč?"
"Myslíte to učení?"
"Ano, učení, ale přesto obzvlášť matiku. Co to znamená?"
"No, počkejme, až se na ni podívám, paní MacNeilová."
Pak se omluvil a podrobil Regan celkovému vyšetření, včetně odběru moči a krve. Moč byla kvůli testům funkce jater a ledvin, krev na řadu zkoušek: na cukrovku, činnost štítné žlázy, počet červených krvinek, který měl prokázat případnou

anémii, počet bílých krvinek, který měl odhalit neobvyklé choroby.
Když skončil, posadil se k Regan a pohovořil s ní, přičemž pozoroval její chování. Potom se vrátil ke Chris a začal psát recepis.
"Vypadá to, že má poruchu, takzvané hyperkinetické chování."
"Co že to má?"
"Nervovou poruchu. Alespoň si to myslíme. Ještě přesně nevíme, jak se to projevuje, ale často se s ní setkáváme v počátcích adolescence: nadměrná aktivita, náladovost, výkony v matematice."
"Ano, ta matika. Proč matika?"
"Působí na soustředění." Odtrhl předpis z modrého bločku a podal jí ho. "Tak tohle je na ritalin."
"Na co?"
"To je metylpenidát."
"Ach tak."
"Deset miligramů, dvakrát denně. Doporučuji jeden ráno v osm a druhý ve dvě odpoledne."
Dívala se na předpis.
"Co je to? Sedativum?"
"Stimulans."
"Stimulans? Vždyť už teď je horší než drak."
"Její stav není zdaleka takový, jaký se zdá," vysvětloval Klein. "Je to forma kompenzace. Nepřiměřená reakce na depresi."
"Na depresi?"
Klein přikývl.
"Depresi...," zabručela si Chris pro sebe. Zamyslela se.
"Zmiňovala jste se o jejím otci," připomněl Klein.
Chris vzhlédla. "Myslíte, že bych ji měla vzít k psychiatrovi?"
"Ale ne. Já bych počkal, až uvidíme, co udělá ten ritalin. To bude myslím odpověď. Počkejte dva tři týdny."
"Takže vy si myslíte, že jsou to všechno nervy."
"Domnívám se, že ano."
"A ty lži, co vykládala? Ty s tímhletím přestanou?"
Jeho odpověď ji udivila. Zeptal se jí, jestli někdy věděla, že Regan kleje a užívá sprostá slova.
"Ne," odpověděla Chris.
"No vidíte, to naprosto odpovídá věcem, jako je to její lhaní – netypické, podle toho, co jste mi řekla, ale při některých nervových poruchách to může –"
"Počkejte chvilku," přerušila ho zmatená Chris. "Jak jste vůbec došel k závěru, že užívá sprostá slova? Myslím, jestli jste mluvil o tomhle – nebo jsem vám špatně rozuměla?",
Pár vteřin ji pozoroval trochu udiveně. Uvažoval, pak se opatrně odvážil: "Ano, říkal jsem, že užívá sprostá slova. Vy jste o tom nevěděla?"
"Já to nevím vůbec! O čem to mluvíte?"
"No, pustila si pěkně pusu na špacír, když jsem ji vyšetřoval, paní MacNeilová."
"Vy si děláte legraci! Co například říkala?"
Zatvářil se vyhýbavě. "Tedy, řekl bych, že její slovník byl poněkud košatý."
"V jakém směru, například? Myslím, abyste mi uvedl nějaký příklad!"
Pokrčil rameny. ,
"Myslíte ‚hovno'? Nebo ‚píchat'?"
Napětí z něj spadlo. "Ano, taková slova říkala, " potvrdil.
"A co jiného? Konkrétně."
"Tak konkrétně, paní MacNeilová, mně poradila, abych držel ty zatracený pracky od její píci."
Šokovaná Chris zalapala po dechu. "Tahle slova že užila ona?"
"To není nic neobvyklého, paní MacNeilová, a já bych si s tím vůbec hlavu nelámal. Patří to k syndromu."
Vrtěla hlavou, s očima upřenýma dolů na boty. "Prostě se tomu dá stěží uvěřit."
"Podívejte, já pochybuju, že vůbec rozuměla tomu, co říká," uklidňoval ji.
"Ano, myslím, že máte pravdu," hlesla Chris. "Možná že nerozuměla."
"Zkuste ten ritalin," radil jí, "a uvidíme, jak se to bude vyvíjet. A rád bych se na ni zase podíval za čtrnáct dní."
Nahlédl do kalendáře na psacím stole. "Tak se na to podívejme. Co kdybychom se domluvili na středu sedmadvacátého. Vyhovuje vám fo?" zeptal se a vzhlédl k ní.
"Ano, samozřejmě," hlesla a vstala ze židle. Nacpala si předpis do kapsy kabátu. "Sedmadvacátého se mi to hodí."
"Patřím k vašim velkým obdivovatelům," prohodil Klein s úsměvem, když otvíral dveře vedoucí na chodbu.
Zastavila se na prahu, ustaraná, koneček prstu přitisknutý na ret. Vrhla na lékaře pohled.
"Takže psychiatra byste nedoporučoval, co?"
"Já nevím. Ale nejlepší vysvětlení bývá vždycky to nejjednodušší. Počkejme. Počkejme a uvidíme." Povzbudivě se usmál. "Mezitím se pokuste to pustit z hlavy." "Jak?" Nechala ho tam stát.
Když jely domů, Regan se jí zeptala, co jí říkal doktor.
"Že jsi nervózní."
Chris se rozhodla, že se nebude šířit o jejím slovníku. Burke. Pochytila to od Burkea.
Avšak se Sharon o tom později hovořila a zeptala se jí, jestli někdy Regan slyšela říkat taková sprostá slova.

"Proboha ne," odpověděla Sharon. "Myslím, že až donedávna ne. Víš ale, – myslím, že její učitelka kreslení něco v tom smyslu
poznamenala?" Byla to soukromá učitelka, která docházela do domu.
"Myslíš teď někdy?" zeptala se Chris.
"Ano, bylo to zrovna minulý týden. Ale znáš ji. Já si prostě představuju, že Regan možná řekla ‚zatraceně' nebo ‚krávoviny'. Víš, něco na ten způsob."
"Mimochodem, mluvila jsi s ní hodně o náboženství, Shar?"
Sharon zrudla.
"No, tak trošku, to je všechno. Myslím, že se tomu dá stěží vyhnout. Víš, ptala se na tolik věcí a – no..." Malinko bezmocně pokrčila rameny. "Je to prostě těžké. Tím myslím – jak bych jí mohla odpovědět, a neříct jí velikánskou lež, jak jsem přesvědčená?"
"Tím, že bys jí dala výběr z mnoha možností."
Ve dnech, které předcházely plánované party s večeří, dbala Chris úzkostlivě na to, aby Regan brala dávku ritalinu. Avšak ten večer, kdy se party konala, neviděla žádné zlepšení, které by stálo za řeč. Ve skutečnosti se objevily lehké známky pozvolného zhoršení: vzrůstající zapomnětlivost, nepořádnost a jedna stížnost na nevolnost. I když se staré taktiky na upoutání pozornosti znovu neobjevily, ukázalo se, že je tu nová věc: zprávy o hnusném, nepříjemném "zápachu" v ložnici. Na Reganino naléhání si šla Chris jednou čichnout, ale necítila nic.
"Ty to necítíš?"
"Ty tvrdíš, že to cítíš zrovna teď?" zeptala se jí Chris.
"No jasně!"
"Jaký ten zápach je?"
Nakrčila nos. "No, jako když se něco pálí."
"Fakt?" Chris vtáhla vzduch nosem.
"Ty to necítíš?"
"Ale ano, miláčku," zalhala. "Jen tak trošku. Pojď, otevřeme okno, ať sem může vzduch."
Ve skutečnosti necítila nic, ale rozhodla se, že se přizpůsobí okolnostem, alespoň do kontroly u lékaře. Měla na práci také
spoustu dalších záležitostí. K jedné z nich patřily přípravy na party s večeří. Další byla spojena s tím scénářem. Ačkoli byla vyhlídkou na režírování velmi nadšena, vrozená opatrnost jí zabránila, aby se okamžitě rozhodla. Její agent jí mezitím volal denně. Řekla mu, že půjčila scénář k posouzení Denningsovi a doufá, že ho čte, a ne konzumuje.
Třetí, a nejdůležitější z Chrisiných záležitostí byl neúspěch dvou finančních spekulací: nákup konvertibilních obligací prostřednictvím předem zaplaceného podílu a investice do projektu s naftovými vrty v jižní Libyi. Do obou se pustila, aby chránila příjem, který by jí byli jinak neúnosně zdanili. Došlo však k něčemu ještě horšímu: ukázalo se, že naftové vrty vyschly a v obligacích prudce stoupající úrokové sazby inspirovaly k odprodeji za nižší sazby.
To byly problémy, které za ní přiletěl do města projednat její skleslý obchodní manažer. Dorazil ve čtvrtek. Chris s ním plánovala a diskutovala v průběhu pátku. Nakonec se rozhodla pro takové uspořádání, které manažer považoval za rozumné. Odsouhlasil je. Zamračil se však, když nadhodila otázku koupě ferrari.
"Myslíte nové?"
"Proč ne? Víte, kdysi jsem jedno v nějakém filmu řídila. Jestli napíšeme firmě a připomeneme jim to, mohli by nám slevit. Nemyslíte?"
Nemyslel si to. A varoval. Podle jeho názoru by nový vůz byla nepředloženost.
"Bene, já jsem loni vydělala osm set táců a vy mi tvrdíte, že si nemůžu koupit ani pitomé auto. Nezdá se vám, že to je směšné? Kam to všechno přišlo?"
Připomněl jí, že většinu peněz investovala. Potom vyjmenoval • seznam různých vydání z jejího celkového kapitálu: federální daň z příjmu, navrhovaná federální daň z příjmů, její státní daň, daň z jejího nemovitého majetku, deset procent provize agentovi, pět jemu, pět reklamnímu agentovi, jedno a čtvrt jako příspěvek na Filmový sociální fond, výdaje na garderobu, aby držela krok s módou, platy pro Willie a Karla, Sharon a domovníka doma
v Los Angeles, různé cestovní výdaje a konečně to, co utratí ona sama měsíčně.
"Budete letos točit ještě jeden film?" zeptal se jí.
Pokrčila rameny. "Nevím. Musím?"
"Ano. Myslím, že byste raději měla."
Položila si tvář do dlaní a dívala se na něj otráveně. "A co honda?"
Neodpověděl.
Později onoho večera se Chris snažila odsunout všechny starosti, snažila se zaměstnat přípravami na party na zítřejší večer.
"Uděláme kari bufet místo obsluhy u stolu," navrhla Willie a Karlovi. "Stůl můžeme přesunout na konec obýváku. Co vy na to?"
"Výborně, madam," odpověděl Karl rychle.
"Tak co myslíte vy, Willie? Jako dezert kompot z čerstvého ovoce?"
"Ano, to je vynikající!" přisvědčil Karl.
"Díky, Willie."
Pozvala zajímavou sešlost. Vedle Burkeho /"Koukej přijít střízlivý, krucinál!"/ a poměrně mladého režiséra druhé jednotky, očekávala senátora /s manželkou/, kosmonauta z Apolla /s manželkou/, dva jezuity z Georgetownu, své sousedy odvedle, Mary Jo Perrinovou a Ellen Clearyovou.

Mary Jo Perrinová byla kulaťoučká šedovlasá washingtonská věštkyně, kterou Chris poznala při večeři v Bílém domě a která se jí nesmíme zalíbila. Předpokládala, že bude odměřená a nahánějící hrůzu, ale mohla jí říct: "Vy taková vůbec nejste!" Okázale srdečná a skromná.
Ellen Clearyová, žena středních let, byla tajemnice ministerstva zahraničí, která pracovala na velvyslanectví USA v Moskvě, když měla Chris turné po Sovětském svazu. Vynaložila značné úsilí a podstoupila nejednu zapeklitou situaci, když Chris vytahovala z řady potíží. Zbavovala ji tíživých břemen, s nimiž se Chris setkávala během svých cest a z nichž ne ta nejmenší zapříčinila otevřenost rudovlasé herečky. Chris na ni v zpomína–
la po léta s hřejivými pocity a vyhledala ji, když přijela do Washingtonu.
"Hele, Shar," zeptala se, "kdo z knězi přijde?"
"Ještě přesně nevím. Pozvala jsem rektora a děkana koleje, myslím ale, že rektor poslal náhradníka. Jeho tajemník mně volal dneska dopoledne a říkal, že asi bude muset odejet z města."
"Koho poslal?" zeptala se Chris se skrývaným zájmem.
"Počkej." Sharon se prohrabovala útržky poznámek. "Ano, tady to máme, Chris. Jeho asistent – Otec Joseph Dyer."
"Myslíš, že je z akademické půdy?"
"No, tím si nejsem jistá."
"Tak jo."
Vypadala zklamaná.
"Dej zítra večer pozor na Burka," dávala pokyny.
"Dám."
"Kde je Rags?"
"Dole."
"Víš, možná by sis tam měla nechávat psací stroj, co ty na to? Myslím, že takhle bys na ni mohla dávat pozor, když píšeš. Jo? Nelíbí se mi, že je tak často sama."
"To je dobrý nápad."
"Fajn. Ahoj. Jdi domů. Medituj. Hraj si s koni."
Když bylo plánování a přípravy u konce, Chris zjistila, že se jí ustarané myšlenky vracejí k Regan. Pokoušela se dívat na televizi. Nemohla se soustředit. Cítila se nesvá. V domě se prostíralo cosi podivného. Jako by se ho zmocňovala nehybnost. Tíživý prach.
O půlnoci všichni v domě spali.
Nikdo je nerušil. Oné noci.
'141
Zdravila své hosty v citrónově zeleném kostýmu hostitelky s dlouhými rukávy a kalhotami do zvonu. Boty měla pohodlné. Vyjadřovalo to její naděje, pokud šlo o večer.
První přijela Mary Jo Perinnová, která přišla se svým dospívajícím synem Robertem. Jako poslední se dostavil růžolící Otec Dyer. Byl mladý a drobné postavy, s podivnýma očima za brýlemi s kovovými obroučkami. Mezi dveřmi se omlouval za svůj pozdní příchod. "Nemohl jsem si vybrat kravatu," vysvětloval Chris bezvýrazně. Na chvilku se na něj nepřítomně zadívala a potom vybuchla smíchy. Její deprese trvající celý den se začínala vytrácet.
Pití udělalo své. Ve tři čtvrti na deset byli roztroušeni po obývacím pokoji a jedli v kroužcích spojených živou konverzací.
Chris si naplnila talff z bufetu, ze kterého stoupala pára, a rozhlédla se po pokoji po Mary Jo Perrinové. Tam. Seděla na pohovce s Otcem Wagnerem, jezuitským děkanem. Chris s ním prohodila několik vět. Lebku měl plešatou a pihovatou a odměřené, příjemné vystupování. Chris přešla rychle k pohovce a usadila se na zem před kávovým stolkem, když se jasnovidka kuckala smíchy.
"Ale jděte, Mary Jo!" říkal děkan, když si s úsměvem nesl k ústům vidličku s karím.
"No ale jdi, Mary Jo!" papouškovala Chris.
"Ahoj! To kari je fantastické!" prohlásil děkan.
"Není to příliš ostré?"
"Vůbec ne. Je přesně, jak má být. Mary Jo mi právě vykládala, že znala nějakého jezuitu, který byl také médium."
"A on nevěří!" hihňala se jasnovidka.
"Ale distinguo," uváděl věc na pravou míru děkan. "Já jsem jenom říkal, že se tomu dá stěží uvěřit." •
"Myslíš médium jako prostředníka?" zeptala se Chris.
"No samozřejmě," odpověděla Mary Jo. "On dokonce často levitoval."
"Tohle já dělám každé ráno," podotkl jezuita tiše.
"Tím myslíš, že konal seance?" zeptala se Chris paní Perrinové.
"Ano," odpověděla. "V devatenáctém století byl velmi, velmi • slavný. Ve skutečnosti to byl pravděpodobně ve své době jediný spiritista, kterého nikdy otevřeně neobvinili z podvodu."
"Jak jsem říkal, nebyl to jezuita," poznamenal děkan.
"Ale páni, jistěže byl!" Zasmála se. "Když mu bylo dvaadvacet, vstoupil k jezuitům a slíbil, že jako médium přestane působit. Z Francie ho ale vyhodili," – rozesmála se ještě víc –, "právě po seanci, kterou měli v Tuileries. Víte, co udělal? Uprostřed seance tvrdil císařovně, že se jí dotknou ručky vyvoleného dítěte, které se mělo plně zhmotnit. A když zničehonic rozsvítili všechna světla," – rozchechtala se –, "načapali ho, jak sedí s bosou nohou přitisknutou k císařovnině paži! Řekněte – dovedete si to představit!"
Jezuita se usmíval, když odkládal talíř.
"Tak už přestaňte s těmi výhradami vůči slabostem, Mary Jo."

"Ale jděte, každá rodina má jednu černou ovci."
"Kvóty jsme dosáhli Medicejskými papeži."
"Víte, jednou jsem takovou zkušenost prožila," začala Chris.
Děkan ji však přerušil. "Činíte tím nějakým způsobem zpověď?"
Chris se usmála a řekla: "Ne, já nejsem katolička."
"No to nejsou ani jezuité," zasmála se pro sebe paní Perrino–vá.
"Dominikánská pomluva," odsekl děkan. Potom se obrátil ke Chris: "Promiňte, má milá, co jste to říkala?"
"Jenom to, že jsem si myslela, že jsem kdysi někoho viděla levitovat. V Bhútánu."
Podrobně ten příběh vylíčila.
"Myslíte si, že je to možné?" skončila. "Myslím fakt, vážně."
"Kdo ví?" Pokrčil rameny. "Kdo ví, co to je gravitace? Nebo hmota, když na to přijde."
"Chcete znát můj názor?" zeptala se paní Perrinová.
Děkan se k tomu vyjádřil: "Ne, Mary Jo, složil jsem slib chudoby."
"Já také," hlesla Chris.
"Co jste to říkala?" zeptal se děkan a naklonil se kupředu.
"Ale nic. Řekněme, že bych se vás na něco ráda zeptala. Znáte ten malý domek, který stojí tamhle vzadu za kostelem?" Ukázala neurčitým směrem.
"Svatá Trojice?" zeptal se jí.
"Ano, správně. Prosím vás, co se tam děje?"
"Ale tam přeci slouží černou mši," prohlásila paní Perri–nová.
"Černou co?"
"Černou mši."
"Co je to?"
"Dělá si z vás legraci," řekl jí děkan.
"Ano, já vím," přitakala Chris, "ale jsem hloupá. Teda tím myslím – co je to ta černá mše?"
"No, v podstatě jde o parodii na katolickou mši," vysvětloval děkan. "Je to spojeno s čarodějnictvím. Uctíváním ďábla."
"Opravdu? Vy si opravdu myslíte, že taková věc existuje?"
"Doopravdy vám to říct nemůžu. Ačkoli jsem jednou slyšel statistiku, ve které se tvrdilo, že v Paříži se pravděpodobně koná něco kolem padesáti tisíc černých mší každý rok."
"Myslíte teď?" divila se Chris.
"Tohle jsem jenom zaslechl."
"Samozřejmě od jezuitské tajné služby," zašvitořila paní Perrinová.
"Vůbec ne, slyším hlasy," odvětil děkan.
"Víte, u nás v Los Angeles," zmínila se Chris, "člověk slýchal děsné množství historek o čarodějnických kultech, které se tam provozovaly. Často jsem si říkala, jestli je to pravda."
"Jak jsem se dnes zmínil, nevím," odpověděl děkan. "Ale povím vám, kdo by to mohl vědět – Joe Dyer. Kde je Joe?" Děkan se rozhlédl.–
"Aha, tamhle," prohodil a kývl na druhého kněze, který stál u bufetu zády k němu. Kupil si na talíř druhou porci. "Haló, Joe!"
Mladý kněz se otočil s netečnou tváří. "Volal jste mne, velký děkane?"
Druhý jezuita na něj zatřepal rukou.
"Moment, za chviličku," odpověděl a pokračoval v útoku na kaň a salát.
"Tohle je jediný duch v kněžstvu," pronesl děkan s nádechem náklonnosti. Upil vína. "Ve Svaté Trojici došlo minulý týden
k pár případům znesvěcení, a Joe říkal něco o tom, že jedno z nich mu připomínalo něco, co obvykle dělávají při černé mši, takže předpokládám, že o té věci něco ví."
"Co se v tom kostele stalo?" zeptala se Mary Jo Perrinová.
"Je to opravdu příliš nechutné," mínil děkan.
"Jen to řekněte, už jsme všichni po večeři."
"Prosím vás ne. Je to trochu moc," namítal.
"Ven s tím!"
"Tím chcete říct, že mi nemůžete číst myšlenky, Mary Jo?" zeptal se jí.
"Ale to–bych mohla," odvětila, "ale nejsem myslím hodná vstoupit ve Svatyni!" Zasmála se pro sebe.
"No, ale ono je to opravdu hnusné," začal děkan.
Popsal znesvěcení. V prvním z případů objevil starší sakristán hromadu lidských výkalů na oltářní přikrývce, přímo před sank–tuáriem.
"No to je opravdu nechutné," ušklíbla se paní Perrinová.
"Ale to další je ještě1 horší," poznamenal děkan. Potom použil opisu a jednoho dvou eufemismů, aby vysvětlil, jak objevili obrovský falus vymodelovaný z jílu a pevně přilepený k soše Krista na levé straně oltáře.
"Zdá se vám to dost hnusné?" uzavřel.
Chris si povšimla, že Mary Jo vypadá skutečně vyvedená z míry, když prohlásila: "To úplně stačí. Promiňte, že jsem se vyptávala. Pojdme prosím změnit námět."
"Ne, mě to přímo fascinuje," odporovala Chris.

"Samozřejmě. Protože já jsem fascinující člověk."
Byl to Otec Dyer. Postával nad nimi i s talířem. "Poslyšte, počkejte ještě minutku, a hned jsem zpátky. Mám ještě něco tamhle s tím kosmonautem."
"A co?" zeptal se děkan.
Otec Dyer zdvihl obočí v hraném překvapení. "Co byste říkali prvnímu misionáři na Měsíci?" zeptal se.
Vybuchli smíchy.
"Máte přesně tu odpovídající výšku," prohlásila paní Perrinová. "Mohl byste se jim vejít do modulu."
"Ne, já ne," opravil ji vážně a potom se obrátil k děkanovi a svěřil mu: "Snažím se to vyjednat pro Emoryho."
"To je takový náš tyran z akademické půdy, " vysvětloval děkan po straně ženám. "Tam nahoře nikdo není a víte, to on má rád, má tak nějak rád, když je všude ticho."
"A koho by tam obracel na víru?" zeptala se paní Perrinová.
"Jak to myslíte?" opravdicky se na ni zamračil Dyer. "Na víru bude obracet kosmonauty. To je ono. Myslím – právě to se mu líbí! Dva tři lidi, víte. Žádné skupiny. Jenom pár."
Dyer se zahleděl směrem ke kosmonautovi s kamenným výrazem.
"Omluvte mě," řekl a odkráčel.
"Líbí se mi," prohodila paní Perrinová.
"Mně taky," souhlasila Chris. Potom se obrátila na děkana. "Nepověděl jste mi, co se to děje v tom domku," připomněla mu. "Je to velké tajemství? Kdo je ten kněz, kterého tam vídávám? Takový ten tmavý? Víte, kterého mám na mysli?"
"To je Otec Karras," ztišil děkan hlas, ve kterém zazněla stopa smutku.
"Co dělá?"
"Je to studijní poradce." Položil vinnou sklenku a otáčel její nožkou. "Chudák chlapec, včera v noci utržil krutou ránu."
"Jakou?" zeptala se Chris s náhlým zájmem.
"Odešla mu matka."
Chris projel bolestný pocit zármutku, který si nedovedla vysvětlit. "Ach, to je mi líto," hlesla.
"Zdá se, že si to bere k srdci," pokračoval jezuita. "Jeho matka žila sama a myslím, že byla po smrti několik dní, než ji objevili."
"To je ale strašné," zamumlala paní Perrinová.
"Kdo ji objevil?" vážně se otázala Chris.
"Správce činžáku. Nenašli by ji myslím dodnes, nebýt... No, sousedi odvedle si stěžovali, že u ní pořád hraje rádio."
"To je smutné," řekla si pro sebe Chris.
"Madam, promiňte, prosím."
Vzhlédla na Karla. Nesl podnos plný skleniček s likéry.
"Jistě, položte to semhle, Karle, tak to bude výborné."
Chris ráda podávala svým hostům likéry sama. Měla pocit, že to dodává na intimitě, která by se jinak vytrácela.
"Víte co, začnu s vámi," sdělila děkanovi a paní Perrinové a posloužila jim. Potom procházela pokojem, brala objednávky a přinášela je každému ze svých hostů. V době, kdy pití roznesla, různé kroužky změnily složení, až na Dyera a kosmonauta, který pozvolna roztával. "Ne, já ve skutečnosti nejsem kněz," zaslechla Chris, jak tvrdí Dyer vážně, s rukou kolem smíchem se otřásajících kosmonautových ramen. "Ve skutečnosti jsem děsně avantgardní rabín."
A zanedlouho poté se k ní doneslo, jak dotírá na kosmonauta: "Jaký je vesmír?" A když kosmonaut pokrčil rameny a prohlásil, že vlastně neví, zpražil ho Otec Dyer upřímně podmračeným pohledem a sdělil mu: "To byste měl."
Poté Chris postávala s Ellen Clearyovou a vzpomínaly na Moskvu, když tu zaslechla známý pronikavý hlas, který k nim rozzuřeně doléhal z kuchyně.
Ach Ježíši, Burke!
Ječel na někoho sprosťárny.
Chris se omluvila a vpadla rychle do kuchyně. Dennings tam příšerně nadával Karlovi, zatímco Sharon činila marné pokusy ho uklidnit.
"Burke!" vykřikla Chris. "Přestaň!"
Režisér si jí nevšímal, zuřil dál, koutky úst potřísněné pěnou slin, zatímco Karl se beze slova opíral o dřez se založenýma rukama a apatickým výrazem, neuhýbajícíma očima upřenýma na Denningse.
"Karle!" vyštěkla Chris. "Mohl byste odsud laskavě odejít? Vypadněte! Copak nevidíte, jak vypadá?"
Švýcar se však ani nehnul, dokud ho Chris skutečně nezačala postrkovat ke dveřím.
"Nacistický prase!" zařval za ním Dennings. Pak se dobromyslně otočil ke Chris a zamnul si rukama. "Jaký se podává dezert?" otázal se mírně.
"Dezert!" Chris si přitiskla dlaň na čelo.
"Ale já mám hlad," zakňoural.
Chris se obrátila k Sharon. "Nakrm ho! Musím uložit Regan do postele. A ty, Burke, prokristapána," žádala režiséra, "chovej se laskavě slušně. Tamhle vedle jsou kněží!" Naznačila směr rukou.
Nakrabatil čelo a oči mu zaplály nenadálým a zjevně nefalšovaným zájmem. "Ty sis jich taky všimla?" zeptal se bezelstně.
Chris odešla z kuchyně a šla zkontrolovat Regan dole v suterénním dětském pokoji. Její dcera tam strávila celý den. Našla ji, jak si hraje se spiritistickou tabulkou. Vypadala rozmr–zelá, duchem nepřítomná, vzdálená. No, alespoň neběsní, přemítala Chris a s nadějí, že odvede její pozornost jinam, ji vzala do obývacího pokoje a začala ji představovat hostům.

"Ach to je ale drahoušek!" prohlásila manželka senátora.
Regan se chovala kupodivu skvěle, až do okamžiku setkání s paní Perrinovou, se kterou ani nepromluvila, ani nepřijala nabízenou ruku. Jasnovidka to však obrátila v žert.
"Ví, že jsem šarlatánka." Mrkla na Chris. Avšak potom, jako by vedena podivným hnutím Regan prozkoumat, se natáhla a jemným tlakem jí stiskla ruku, jako by jí kontrolovala puls. Regan se jí bleskurychle vytrhla a sežehla ji nenávistným pohledem.
"Ach bože, bože, bože, ta musí být unavená, " prohlásila letmo paní Perrinová. Přesto sledovala Regan dál zkoumavým upřeným pohledem a s nevysvětlitelnou úzkostí.
"Není jí zrovna moc dobře," hledala Chris slova na omluvu. Podívala se na Regan. "Viď, miláčku?"
Regan neodpověděla. Oči upírala k zemi.
Měla se už pozdravit jenom se senátorem a s Robertem, synem paní Perrinové. Chris si ale pomyslela, že bude lepší, když je vynechá. Vzala Regan nahoru do postele a uložila ji spát.
"Myslíš, že usneš?" zeptala se.
"Já nevím," odpověděla neurčitě. Otočila se na bok a zírala do zdi s nepřítomným výrazem.
"Chtěla bys, abych ti chvilku četla?"
Zavrtěla hlavou.
"Tak jo. Pokus se usnout."
Sklonila se nad ni, políbila ji, přešla ke dveřím a cvakla vypínačem.
"Dobrou, dítě."
Už byla téměř venku ze dveří, když na ni Regan tiše zavolala:
"Maminko, co mi je?"
Tak ustrašená. Tak zoufalý hlas. Tak neodpovídající jejímu stavu. Matka se na okamžik cítila otřesena a zmatena. Rychle se však ovládla.
"No je to tak, jak jsem ti říkala, miláčku: jsou to nervy. Potřebuješ jedině brát pár týdnů ty prášky a já jsem přesvědčená, že se budeš cítit prostě bezva. A teď se pokus usnout, miláčku, ano?"
Žádná odpověď. Chris čekala.
"Ano?" opakovala.
"Ano," zašeptala Regan.
* Chris zničehonic zaznamenala, že jí na předloktí naskákala husí kůže. Třela si ji. Panebože, v tomhle pokoji je ale zima. Odkud sem táhne?
Přešla k oknu a překontrolovala všechny rohy. Nic neobjevila. Otočila se k Regan. "Je ti dost teplo, dítě?"
Žádná odpověď.
Chris přistoupila k posteli. "Regan? Spíš?" zašeptala.
Oči zavřené. Dýchala zhluboka.
Chris vyšla po špičkách z místnosti.
Z chodby zaslechla zpěv, a když scházela po schodech, s potěšením zjistila, že mladý Otec Dyer hraje na klavír poblíž obrovského okna v obývacím pokoji a diriguje skupinku, která se kolem něj shromáždila při veselé písni. Když vstupovala do obývacího pokoje, končili právě Až se zase sejdeme.
Chris se chystala připojit ke skupině, ale senátor a jeho manželka, kteří měli kabáty přes ruku, ji rychle zadrželi. Vypadali naštvaně.
"Vy odcházíte tak brzy?" zeptala se Chris.
"Je mi to opravdu líto. Má milá – byl to fantastický večer!" rozplýval se senátor. "Chudáka Martu ale začala bolet hlava."
"Je mi to opravdu moc líto, ale cítím se strašně, " zaúpěla
senátorova manželka. "Omluvíte nás, Chris? Byl to takový rozkošný večírek."
"Opravdu mě mrzí, že už musíte jít," litovala Chris.
Doprovodila je ke dveřím a zezadu zaslechla Otce Dyera, jak se ptá: "Zná někdo slova k Sázím se, že je ti to teď lito, růže z Tokia?"
Popřála jim dobrou noc. Když se vracela zpátky do obývacího pokoje, z pracovny tiše vystoupila Sharon.
"Kde je Burke?" zeptala se Chris.
"Tamhle," odpověděla Sharon a kývla směrem ke studovně. "Vyspává. Povídej, co říkal senátor? Všechno?"
"Jak to myslíš?" zeptala se Chris. "Právě odešli."
"Asi je to stejně dobře."
"Sharon, co tím myslíš?"
"Ale Burke," povzdychla si Sharon. Opatrně jí vylíčila srážku mezi senátorem a režisérem. Dennings k němu, když ho míjel, nasměroval poznámku, vykládala Sharon, že to vypadá, že "mi v ginu plave nějaký cizí chloupek ze zatraceně intimních míst". Potom se obrátil k senátorovi a dodal lehce obviňujícím hlasem: "Já jsem ho nikdy v životě neviděl. Vy ano?"
Chris se hihňala, když Sharon pokračovala v líčení, jak senátorova rozpačitá reakce odstartovala jednu z Denningsových donkichotských zuřivostí, během níž vyjádřil "bezmeznou vděčnost", že existují politikové, neboť bez nich "by člověk nebyl schopný rozlišit, kdo jsou to státníci, víte".
Když uražený senátor odkráčel, režisér se otočil k Sharon a prohlásil hrdě: "Vidíte? A neklel jsem. Tedka si budete myslet, že jsem to zvládnul až moc zdrženlivě!"
Chris–si nemohla pomoct a rozesmála se. "No tak jo, nech ho spát. Bude ale lepší, když tu zůstaneš, pro případ, že by

se probudil. Nebude ti to vadit?"
"Vůbec ne." Sharon vešla do pracovny.
Mary Jo Perrinová seděla v obývacím pokoji v křesle v rohu samotná a zamyšlená. Vypadala podrážděná, zneklidněná. Chris se k ní chtěla užuž připojit, když se jeden z poblíž stojících hostů přesunul do kouta.
Místo toho zamířila ke klavíru. Dyer přestal s hraním akordů a vzhlédl, aby ji pozdravil. "Á, mladá dámo, co vám dneska můžeme zahrát? Dneska speciálně máme na programu novény."
Chris se rozesmála s ostatními. "Docela bych se ráda dozvěděla něco senzačního o tom, co se děje na černé mši," prozradila mu. "Otec Wagner říkal, že jste přes to odborník."
Skupinka u klavíru ztichla zájmem.
"Ne, ve skutečnosti ne," odpověděl Otec Dyer a zlehka se dotkl některých akordů. "Proč jste se zmínila o černé mši? " zeptal se jí střízlivě.
"No, pár se nás o tom před chvílí bavilo – no... o těch věcech, které se našly u Svaté Trojice, a –"
"Ach tak, vy máte na mysli ta znesvěcení?" přerušil ji Dyer.
"Hele, řekněte nám někdo, o co jde," dožadoval se kosmonaut.
"Na to se radši neptejte," doporučil mu Otec Dyer. "Řekněme prostě, že to byly obscénnosti – ano?"
"Otec Wagner povídal, že jste mu řekl, že to vypadalo na černou mši," pobízela ho Chris, "a mě by zajímalo, co se při něčem takovém děje?"
"Já toho opravdu zas tolik' moc nevím," bránil se. "A většinu toho jsem ve skutečnosti slyšel od jednoho jézi."
"Co to je jéza?" zeptala se Chris.
"Zkratka pro jezuitu. Na všechny tyhle záležitosti je odborník Otec Karras."
Chris náhle zostražitěla. "To je ten tmavý kněz ve Svaté Trojici?"
"Vy ho znáte?" otázal se Dyer.
"Ne, slyšela jsem jen, jak se o něm někdo zmínil, to je všechno."
"Napsal o tom kdysi myslím studii. Jenom z psychiatrického hlediska, víte."
"Jak to myslíte?" zeptala se Chris.
"Jak to myslím?"
"Tím chcete říct, že to je psychiatr?"
"No jistě. Páni, promiňte. Já jsem měl za to, že to víte."
"Poslyšte, vysvětlete mi už někdo něco!" dožadoval se kosmonaut netrpělivě. "Co se děje při černé mši?"
"Řekněme prostě, že zvrhlosti." Dyer pokrčil rameny. "Obscénnosti. Blasfémie. Je to odporná parodie na mši, kde místo Boha uctívají Satana a někdy přinášejí lidské oběti."
Ellen Clearyová zavrtěla hlavou a odkráčela. "To na mě začíná být trochu moc." Pousmála se.
Chris jí nevěnovala pozornost. Děkan se nenápadně připojil ke skupince. "Jak to ale můžete vědět?" zeptala se mladého jezuity. "I kdyby taková věc jako černá mše existovala, kdo může říct, co se tam odehrává?"
"Asi se toho hodně dozvěděli od lidí, kteří byli přistiženi a potom se vyzpovídali," odpověděl Dyer.
"Ale jděte," namítl děkan. "Tyhle zpovědi jsou bezcenné, Joe. Vždyť je mučili."
"Ne, jenom ty odbojné," namítl zdvořile Dyer.
Ticho rozčeřil lehce nervózní smích. Děkan se podíval na hodinky. "Já už bych asi opravdu měl jít," sdělil Chris. "Mám v šest hodin mši v kapli v Dahlgrenu."
"To já mám zase mši za doprovodu banja." Dyer zářil. Potom mu oči sklouzly na místo v pokoji za Chris a zčistajasna vystřízlivěl. "Teda, paní MacNeilová, já si myslím, že máme návštěvníka," pronesl obezřetně a kývl tím směrem hlavou.
Chris se otočila a zalapala po dechu, když spatřila Regan v noční košili, jak proudem čúrá na kobereček. Zadívala se upřeně na kosmonauta a pronesla jakoby mrtvým hlasem: "Ty tam nahoře zemřeš."
"Ach panebože!" vykřikla Chris bolestně a spěchala k dceři. "Panebože, dítě, pojď sem, pojď se mnou!"
Popadla Regan za paže, odváděla ji rychle pryč a rozechvěle se přes rameno omlouvala popelavému kosmonautovi: "Prosím vás, promiňte. Je nemocná, určitě chodí ze spaní. Neví, co říká!"
"Páni, asi bysme měli jít," zaslechla, jak někomu říká Dyer.
"Ne, ne, zůstaňte," protestovala Chris a na chviličku se otočila. "Prosím vás, zůstaňte! To je v pořádku! Jsem zpátky za minutku!"
Chris se zastavila u kuchyně a dala pokyny Willie, aby se podívala na kobereček, dokud se skvrna dá odstranit. Potom odvedla Regan nahoru do koupelny, vykoupala ji a vyměnila jí noční košili. "Miláčku, proč jsi to říkala?" ptala se jí Chris kolem dokola, ale vypadalo to, že Regan nerozumí a blábolí nesmysly. Oči měla prázdné a zastřené.
Chris ji uložila do postele a Regan, jak se zdálo, téměř okamžitě usnula. Chris chvilku počkala, až uslyší její dech. Potom z pokoje odešla.
Dole u schodů narazila na Sharon a na mladého režiséra druhé jednotky, jak pomáhají Denningsovi z pracovny. Zavolali taxík a měli v úmyslu ho doprovodit do jeho apartmá v Sheraton–Par–ku.
"Nic si z toho nedělejte," radila jim Chris, když odcházeli z domu a drželi Denningse mezi sebou.
Režisér, stěží při smyslech, pronesl: "Do prdele," a zmizel v mlze a čekajícím taxíku.
Chris se vrátila do obývacího pokoje, kde jí hosté, kteří tu dosud zůstali, vyjádřili svou účast, když jim podala stručnou zprávu o Reganině nemoci. Když se zmiňovala o ťukání a jiných úkazech "k získání pozornosti", paní Perrinová se na ni upřeně zadívala. Jednou ji Chris vyhledala pohledem v domnění, že se k tomu nějak vyjádří. Neřekla však nic, a tak pokračovala.
"Nechodí občas ze spaní?" zeptal se Dyer.
"Ne, dneska večer je to poprvé. Nebo alespoň poprvé, pokud já vím. Takže se domnívám, že jde o tu záležitost s

hyperaktivi–tou. Nemyslíte?"
"No, já opravdu nevím," odpověděl kněz. "Slyšel jsem, že chodit ve spánku je v pubertě normální, až na to – že –" V tomto okamžiku pokrčil rameny a odmlčel se. "Já nevím. Myslím, že byste se raději měla zeptat doktora."
Paní Perrinová seděla po zbytek debaty beze slova a pozorovala tanec plamenů v krbu obývacího pokoje. Kosmonaut, který měl být podle plánu do roka určen pro let, nepronesl téměř ani slovo. Upřeně civěl na svou skleničku, tu a tam něco zabručel, aby tím dal najevo zájem a pozornost. Jako by se všichni beze
slov domluvili, nezmínil se nikdo o tom, co mu Regan řekla.
"No, nedá se nic dělat, mám tu mši," prohlásil posléze děkan a zvedl se k odchodu.
Dal všeobecný povel k rozchodu. Všichni vstávali, děkovali za večeři a hezký večer.
Když Otec Dyer stiskl Chris na prahu ruku, zkoumavě se jí zahleděl do očí. "Myslíte si, že by se v jednom z vašich filmů našla ročička pro kněze výrazně malého vzrůstu, který umí hrát na klavír?" zeptal se jí.
"No jestli tam není," – a Chris se zasmála –, "já tam jednu pro vás nechám připsat, Otče."
"Myslel jsem na svého bratra," tvrdil se vší vážností.
"Vy jeden!" opět se zasmála a laskavě a srdečně mu popřála dobrou noc.
Jako poslední odcházela Mary Jo Perrinová se synem. Chris je vyprovázela ke dveřím a vedla při tom prázdné řeči. Měla pocit, že Mary Jo leží něco v hlavě, ale nechává si to pro sebe. Chris se jí zeptala, co si myslí o tom, že si Regan neustále hraje se spiritistickou tabulkou, a o její fixaci na kapitána Howdyho, jen aby oddálila její odchod. "Myslíš, že by jí to mohlo nějak uškodit?" zeptala se jí.
Očekávala samozřejmě automatické odmítnutí, a proto ji zaskočilo, když se paní Perrinová zachmuřila a sklonila zrak na schod přede dveřmi. Zdálo se, že přemýšlí. Takto vykročila ven a připojila se k synovi, který čekal na verandě.
Když konečně zdvihla hlavu, měla oči ve stínu.
"Já bych jí to sebrala," pronesla tiše.
Podala klíčky od zapalování synovi. "Bobby, nastartuj," nařídila mu. "Je chladno."
Vzal si klíčky a svěřil se Chris, že ji ve všech jejích filmech zbožňuje. Potom ostýchavě odešel ke starému omlácenému mustangovi, který parkoval dole v ulici.
Oči paní Perrinové byly stále ve stínu.
"Nevím, co si o mně myslíš," pronášela pomalými slovy. "Mnozí lidé mi připisují spiritismus. To je ale chyba. Ano, myslím si, že mám určitý dar," pokračovala tiše. "Ne ale okultní.
Mně se ve skutečnosti zdá přirozený, úplně přirozený. Jsem katolička, a proto věřím, že my všichni stojíme každou nohou v jiném světě. Tou jednou, kterou si uvědomujeme, tou stojíme v Čase. Ale tu a tam zahlédne takový divný patron jako já záblesk z toho světa, ve kterém stojí ta druhá noha: a ta je, myslím... ve věčnosti. No a věčnost, to je bezčasí. Budoucnost je tu přítomná. Takže občas, když mám pocit, že stojím na té druhé noze, věřím, že se dívám do budoucnosti. Kdo ví? Možná že ne. Možná je to všechno shoda okolností." Pokrčila rameny. "Já si myslím, že do té budoucnosti vidím. A pokud tomu tak je – já, panebože, jak vis, přesto tvrdím, že je to přirozené. Ale okultní vědy..."
Odmlčela se a hledala slova. "Okultní vědy, to je něco jiného. Od těch jsem se držela dál. Myslím, že strkat do toho prsty může být nebezpečné. Včetně vylomenin se spiritistickou tabulkou."
Až dosud ji Chris považovala za ženu nevšední citlivosti. A přece bylo v jejím chování cosi hluboce znepokojivého. Zmocnilo se jí vtíravé, neblahé tušení, které se snažila potlačit.
"Ale jdi, Mary Jo," usmála se. "Copak nevíš, jak tyhle spiritistické tabulky fungují? Není v tom vůbec nic jiného než podvědomí osoby, to je celé."
"Ano, je to možné," odpověděla tiše. "Možná. Mohla by to všechno být sugesce. Ale v jednom příběhu za druhým, které jsem o seancích slyšela, se vždycky zdálo, že spiritistické tabulky – všechny směřovaly k otevření nějakých dveří. Ale ne snad do spiritistického světa, na to ty nevěříš. Možná tedy dveří do toho, čemu ty říkáš podvědomí. Já nevím. Jediné, co vím, je, že se takové věci, jak se zdá, stávají. A po celém světě jsou, má milá, sanatoria pro duševně choré plná lidí, kteří si s okultními vědami zahrávali."
"Děláš si ze mě legraci?"
Na chvilku se rozhostilo ticho. Potom začal ze tmy znovu bzučet tichý hlas: "V Bavorsku žila jedna rodina, Chris, v roce devatenáct set dvacet jedna. Jméno si nepamatuju, ale bylo jich jedenáct. Klidně si to můžeš ověřit v novinách. Za krátký čas, který uplynul právě od pokusu na seanci, zešíleli. Všichni. Všech jedenáct. Ve svém domě uspořádali paličskou seanci, a když
skončili s nábytkem, začali s tříměsíčním dítětem jedné z mladších dcer. V tomhle okamžiku k nim vtrhli sousedi a zabránili jim v tom.
"Celou tu rodinu," dodala na závěr, "zavřeli do blázince."
"Ale ne!" vydechla Chris, když si vzpomněla na kapitána Howdyho. Nabyl nyní hrozivé podoby. Duševní choroba? Tohle to bylo? "Já jsem věděla, že jsem ji měla vzít k psychiatrovi!"
"Prokristapána," ozvala se paní Perrinová a vystoupila ze stínu, "na mě nedej ani v tom nejmenším, poslechni doktora."
Hlasem se pokusila navodit pocit jistoty, ale přesvědčivě to neznělo. "Pokud jde o budoucnost, dokážu divy," usmála se paní Perrinová, "ale pokud jde o současnost, jsem naprosto bezmocná." Prohrabávala kabelku. "A tedka, kde mám brýle? Tak tady to vidíš! Někam jsem je založila. Hele, mám je zrovna tady." Našla je v kapse kabátu. "Krásný domov," poznamenala, když si brýle nasadila a vzhlédla nahoru k průčelí domu. "Vyzařuje z něj pocit tepla."
"Panebože, to se mi ulevilo! Na chvilku mně blesklo hlavou, že se mi chystáš říct, že je začarovaný!"
Paní Perrinová na ni shlédla. "Proč bych něco takového měla říkat?"
Chris si vzpomněla na jednu přítelkyni, slavnou herečku z Beverly Hills, která svůj dům prodala, protože trvala na tom, že v něm bydlí strašidlo poltergeist. "Já nevím." Široký úsměv vypadal vyčerpaně. "Mysům, že asi kvůli tomu, kdo jsi.

Dělala jsem si legraci."
"Je to velmi hezký dům," ujišťovala ji paní Perrinová vyrovnaným hlasem. "Víš, už jsem tady předtím byla, mnohokrát."
"Opravdu?"
"Ano, patřil jednomu admirálovi, mému příteli. Občas mi napíše. Chudáček malý, zase ho nechali plavit po moři. Nevím, co mi opravdu schází – jestli on, nebo tenhle dům." Usmála se. "Ale možná, že mě zase pozveš."
"Mary Jo, já bych byla strašně ráda, kdyby ses tu zase stavila. Myslím to vážně. Jsi okouzlující osoba."
"No přinejmenším jsem osoba, která všem leze co nejvíc na nervy, jak víš."
"Ale jdi. Poslouchej, zavolej mi. Prosím tě. Zavoláš mi přísti týden?"
"Ano, ráda bych slyšela, jak se daří tvé dceři." "Máš číslo?"
"Ano, doma ve svém telefonním seznamu." Co se to dělo? lámala si Chris hlavu. V jejím hlase zazněl lehce znepokojující tón.
"Takže dobrou noc," loučila se paní Perrinová, "a ještě jednou díky za nádherný večer." A než mohla Chris poděkovat, odcházela rychle dolů ulicí.
Chris se za ní chviličku dívala a potom zavřela hlavní dveře. Padla na ni úděsná únava. Jako v noci, pomyslela si, některé noci... některé noci...
Vrátila se do obývacího pokoje a zastavila se nad Willie, která klečela u skvrny od moči. Kartáčovala hebký povrch koberečku. "Bílý vinný ocet, ten jsem na to dala," zabručela Willie. "Dvakrát." "Pustilo to?"
"Teď možná," odpověděla Willie. "Nevím. Uvidíme." "Ve skutečnosti se to nedá říct, dokud ta zatracená věc neuschne."
Jo, tohle je fakt bezvadný, utahánku. To je fakticky vzrušující podívaná. Kruci, dítě, mazej do postele!
"Víte co, Willie, teď už se na to vykašlete. Pojdle spát." "Ne, já to dodělám." "Tak jo. A díky. Dobrou noc." "Dobrou noc, madam."
Chris se unaveně ploužila do schodů. "To kari bylo světové, Willie. Všem děsně chutnalo." "To ano, děkuji, madam."
Chris nakoukla k Regan a viděla, že klidně spí. Pak si vzpomněla na spiritistickou tabulku. Měla by ji schovat? Vyhodit ji? Páni, ta Perrinová má ale nápady, když se na něco podobného
narazí. Ano, Chris si byla vědoma toho, že fantazijní kamarád byla patologická a nezdravá představa. Jo, asi bych to měla vyhodit.
Přesto váhala. Když stála u postele a dívala se na Regan, vybavila si příhodu, která se odehrála, když dceři byly pouhé tři roky. Vybavila si tu noc, kdy Howard rozhodl, že už je až dost velká na to, aby dál spala s dětskou lahví, na níž se stala závislou. Oné noci jí ji sebral. Regan ječela do čtyř do rána a potom se cele' dny chovala hystericky. A Chris se teď obávala podobné reakce. Lepší počkat, dokud to všechno neproberu s tím doktorem z cvokámy. Navíc, uvažovala, ten ritalin ještě neměl možnost zabrat.
Nakonec se rozhodla, že počká a uvidí.
Odebrala se do svého pokoje, uvelebila se unaveně v posteli a téměř okamžitě usnula. Potom ji probudil vyděšený, hysterický křik, který se ozýval někde z okraje jejího vědomí.
"Maminko, pojď sem, pojď sem, já se bojím!"
"Ano, už běžím, jistě, miláčku, už běžím!"
Chris se hnala chodbou do Reganiny ložnice. Kvílení. Pláč. Zvuky, jaké vydává pérování v posteli.
"Proboha, dítě, co se děje?" vykřikla Chris, když se natahovala, aby rozsvítila světlo.
Kriste Ježíši!
Regan ležela natažená na zádech, tvář zmáčenou slzami a zkroucenou hrůzou, jak se přidržovala stran úzké postele.
"Maminko, proč se to třese?" křičela. "Ať se to zastaví! Já se bojím! Ať se to zastaví! Maninko, prosím tě, zastav to!"
Žíněnka v posteli se zuřivě zmítala sem a tam.

II.

ZLOM

... Bolest, která nemůže zapomenout, dopadá ve spánku kapku po kapce do srdce, dokud se. nezjeví — v našem vlastním zoufalství a proti naší vůli – moudrost prostřednictvím nezměrného milosrdenství Boha...
lil
Odnesli ji na konec přeplněného hřbitova, kde se tísnily náhrobní kameny.
Při mši zůstala stejně osamělá jako v životě. Její bratři z Brooklynu. Hokynář z krámku na rohu, který jí prodloužil úvěr. Damien Karras vzlykal zármutkem, který před dávnem zapomněl, když sledoval, jak ji spouštějí do temného světa bez oken.
"Ale Dimmy, Dimmy..."
Jeden ze strýců s paží kolem jeho ramen.
"Netrap se tím, Dimmy, ona je teď v nebi a je šťastná."
Ach Bože, kéž je tomu tak! Ach Bože! Prosím! Ach Bože, prosím tě, kéž jsi!
Čekali v autě, zatímco on setrvával u hrobu. Nemohl snést myšlenku, že zůstala sama.
Když jeli na Pennsylvania Station, poslouchal strýce, jak si vyprávějí lámaným, přistěhovaleckým přízvukem o svých nemo–cech.
"...rozedma plic... měl bych nechat kouření... vloni sem skoro umřel, víš vo tom?"
Vzdouvaly se v něm návaly zuřivosti, které hrozily vybuchnout ze rtů, on je však potlačil a zůstal v něm pocit zahanbení. Díval se z okénka. Míjeli stanici sociální péče, kde si o sobotních ránech uprostřed zimy vyzvedávala mléko a sáčky brambor, zatímco on ležel v posteli. Central Park Zoo, kde ho v létě nechala, zatímco žebrala u fontány před Plazou. Když projížděli kolem hotelu, znovu se rozvzlykal a potom vzpomínku zadusil a setřel vlhkost bodajícího

smutku. Přemítal o tom, proč láska čekala na tuto vzdálenost, čekala na okamžik, kdy se jí nebude moci dotknout, kdy se hranice spojení a lidského obětování vytratily do velikosti tištěné pozvánky na mši, zastrčené v náprsní tašce: In memoriam...
Znal to. Tento smutek byl starý.
Do Georgetownu dorazil v době oběda, chuť na něj však neměl. Vešel do domku. Přátelé jezuité mu přišli projevit soustrast. Krátce s ním setrvali. Přislíbili modlitby.
Chvíli po desáté se objevil Joe Dyer s lahví skotské. S hrdostí ji předvedl: "Chivas Regál!"
"Kde jsi na to sebral?"
"Ukradl jsem ji."
Karras se smál a zavrtěl hlavou. Sebral sklenici a cínovou konvičku na kávu. Opláchl je v maličkatém umyvadle v koupelně a prohodil: "Věřím ti."
"Větší víry jsem nikdy nespatřil."
Karras pocítil bodnutí známé bolesti. Zapudil je a vrátil se k Dyerovi, který seděl na jeho skládacím lehátku a otvíral láhev. Posadil se vedle něj.
"Dáš mi rozhřešení teď nebo později?"
"Jenom nalívej," odpověděl Karras, "a rozhřešení si udělíme navzájem."
Dyer nalil do sklenky i šálku pořádnou dávku. "Rektoři univerzity by neměli pít," zahučel. "Dává to špatný příklad. Myslím, že jsem ho zbavil děsného pokušení."
Karras spolkl whisky, ale výklad ne. Rektorovy způsoby znal až příliš dobře. Jako taktní a citlivý člověk jednal vždycky nepřímo. Věděl, že Dyer přišel jako přítel, zároveň však jako
rektorův osobní vyslanec. Takže když Dyer učinil neurčitou poznámku o tom, že Karras pravděpodobně potřebuje "odpočinek", jezuita–psychiatr to chápal jako nadějné znamení do budoucnosti a pocítil chvilkový příliv úlevy.
Dyer byl k němu laskavý. Přinutil ho zasmát se, vyprávěl o večírku a o Chris MacNeilové, zásoboval ho novými anekdotami o jezuitském děkanovi. Pil velmi málo, dle Karrasovi průběžně doléval sklenku. A když si myslel, že je Karras dostatečně otupělý, aby usnul, vstal z lehátka a nechal ho, aby se natáhl. Posadil se zatím na psací stůl a mluvil dál, dokud se Karrasovi nezavřely oči a jeho poznámky nezněly jako nesrozumitelné mumlání.
Dyer vstal a rozšněroval mu tkaničky u bot. Vyzul mu je. "Tedka mi ukradneš boty?" vypravil ze sebe Karras ztěžklým jazykem.
"Ne, jdu ti hádat z dlaně. Ty teď sklapni a koukej spát." "Jseš jezuitskej chmaták."
Dyer se zlehka usmál a přikryl ho kabátem, který vyndal ze skříně. "Podívej, někdo si musí posvítit na ty vaše účty. Vy ostatní chlápkové budete dělat jediný – chřestit růžencem a modlit se za ty hippies dole na M Street."
Karras neodpovídal. Dýchal pravidelně a zhluboka. Dyer se vydal tiše ke dveřím a zhasl světlo.
"Krást je hřích," zahučel Karras do tmy. "Mea culpa," řekl tiše Dyer.
Nějakou chvíli čekal a potom usoudil, že Karras usnul. Odešel z domku.
Karras se probudil uprostřed noci v slzách. Zdálo se mu o matce. Stál vysoko u okna na Manhattanu a zahlédl ji, jak se vynořila přes ulici z kiosku u metra. Stála na obrubníku s hnědou papírovou nákupní taškou a hledala ho. Zamával. Neviděla ho. Bloumala ulicí. Autobusy. Nákladní auta. Nepřátelské davy. Byla čím dál tím víc vyděšená. Obrátila se k metru a scházela dolů. Karras začal šílet, seběhl na ulici a rozplakal se, když ji volal jménem, když ji nemohl najít, když si ji představil bezradnou a zmatenou v bludišti tunelů pod zemí.
Čekal, až vzlyky pominou, a potom šátral po skotské. Seděl na skládacím lehátku a pil ve tmě. Slzy mu vlhce stékaly po tváři. Neustávaly. Tenhle zármutek, takový pocítil v dětství.
Vybavil si telefonní hovor se strýcem.
"Dimmy, na mozek jí tlačí edém. Doktora k sobě vůbec nepustí, jenom pořad něco vykřikuje. Už i mluví jako to zatracený rádio. Myslím, že by měla jít do Bellevue, Dimmy. Normální špitál s tím nic neudělá. Já jen myslím na pár měsíců a bude, jako by se zaseje narodila. Pak si ji zas vemem. Jo? Poslouchej, Dimmy, to ti říkám: my už smě to udělali. Dali jí ňákou injekci a pak ji todle ráno vodvezli záchrankou. V obtěžovat smě tě s tím nechtěli, jen dyby s tebou chtěli mluvit a musels podepsat ňáký papíry. Tedka... Co?... soukromá nemocnice? Kdo by na to měl peníze, Dimmy. Ty?"
Nepamatoval si, kdy usnul.
Probudil se strnulý, se vzpomínkou ztráty, která mu svírala žaludek. Dopotácel se do koupelny, osprchoval se, oholil, oblékl do sutany. Bylo pět třicet pět. Otevřel dveře do Svaté Trojice, oblékl si ornát a sloužil mši u levého bočního oltáře.,
"Memento etiam...," modlil se s bezbřehým zoufalstvím. "Vzpomeň na svou služebnici Mary Karrasovou..."
Ve dveřích sanktuária spatřil tvář sestry na příjmu v Bellevue, znovu slyšel ty výkřiky z izolace.
"Vy jste její syn?"
"Ano, jsem Damien Karras."
"No, já bych tam nechodila. Má záchvat."
Podíval se špehýrkou na místnost bez oken s obnaženou žárovkou visící ze stropu, vypolstrované stěny, pusto, žádný nábytek až na skládací lehátko, na kterém běsnila.
"... poskytni jí, modlíme se k Tobě, místo k spočinutí, světlo a mír..."
Náhle ztichla, když se setkal s jejíma očima, přistoupila k okénku se zmateným pohledem.
"Pročs to udělal, Dimmy? Proč?"
Zrak měla pokornější než beránek. "Agnus Dei...,"zamumlal, když se poklonil a udeřil
v prsa. "Beránku Boží, který snímáš hříchy tohoto světa, dopřej jí spočinutí..."
Když zavřel oči a držel hostii, uviděl svou matku v přijímací místnosti, s rukama zlehka sepnutýma v klíně, s výrazem

povolným a zmateným, když jí soudce vysvětloval zprávu psychiatra z Bellevue.
"Rozumíte tomu, Mary?"
Přikývla, ústa neotevřela – vzali jí umělý chrup.
"No a co tomu říkáte, Mary?"
Hrdě mu odpověděla:
"Můj chlapec to za mě vyřídí."
Karrasovi unikl zmučený sten, když skláněl hlavu před hostií. Udeřil se do prsou, jako by k tomu nastal čas, a zamumlal: "Domine, non sum dignis... Nejsem hoden..., řekni pouze slůvko a má duše bude zhojena."
Navzdory veškerému rozumu, navzdory veškerému poznání se modlil, aby tu byl Někdo, kdo by jeho modlitbu vyslyšel.
Ale nevěřil tomu.
Po mši se vrátil do domku a pokoušel se usnout. Bezúspěšně.
Později odpoledne se neočekávaně objevil poměrně mladý kněz, kterého nikdy předtím neviděl. Zaklepal a nakoukl do dveří.
"Máte hodně práce? Můžu na chviličku?"
V očích břemeno nepokoje, v hlase těžce vybojovanou obžalobu.
Karras ho na chviličku nenáviděl.
"Pojďte dál," vybídl ho mírně. Uvnitř zuřil nad tou částí své bytosti, která ho nechala na holičkách, kterou nemohl ovládat, která v něm ležela stočená jako kotouč lana, vždycky připravená sebou nečekaně zazmítat na zavolání někoho potřebného. Nedopřávalo mu to klidu. Ani ve spánku ne. Na okraji snů se často ozýval zvuk jako slabé krátké zavolání někoho propadajícího zoufalství. Na tu vzdálenost to bylo téměř neslyšitelné. Vždycky totéž. A celé minuty po probuzení ze sebe nemohl setřást úzkost z toho, že se nezhostil nějakého poslání.
Mladý kněz si nervózně pohrával s rukama, chvěl se, styděl
se, jak se zdálo. Karras se ho trpělivě ujal. Nabídl mu cigaretu. Kávu. Potom nasadil výraz plný zájmu, když sklíčený mladý návštěvník postupně rozvedl důvěrně známý problém: děsivá osamělost knězi.
V poslední době se tato úzkost stávala ze všech, se kterými se v komunitě setkal, nejrozšířenější. Jezuité, odříznuti od svých rodin stejně jako od žen, mají také strach dát najevo přátelské city vůči ostatním kněžím, vytvořit hluboké a láskyplné přátelství.
"Třeba bych chtěl položit ruku kolem ramen jiného mládence, ale v tom okamžiku mě vyděsí, aby si nemyslel, že jsem teplý. Myslím tím – slyšel jste přeci všechny ty smyšlenky o tolika tajemstvích, která se váží ke kněžskému stavu. Tak já to prostě neudělám. Nezajdu dokonce ani do pokoje někoho jiného jen tak si poslechnout desky, popovídat si nebo na cigaretu. Ne proto, že se já bojím jeho, já se jen bojím, aby se on nebál mě."
Karras cítil, jak to břemeno pomalu opadává z toho druhého a přenáší se na něj. Přijímal je. Ať se mladý kněz vymluví. Věděl, že se bude vracet znovu a znovu, hledat úlevu z psamocení, spřátelí se s Karrasem. A když si uvědomí, že se mu to podařilo bez strachu a podezírání, možná si nakonec najde přátele i mezi ostatními.
V psychiatrovi vzrůstala únava, zjistil, že odplouvá do vlastního žalu. Pohledem přelétl plaketu, kterou mu někdo daroval loni na vánoce. MŮJ BRATR TRPÍ. SDÍLÍM JEHO BOLEST. V NĚM SE SETKÁVÁM S BOHEM, četl. Chybný přístup. Byla to jeho vina. Zmapoval cesty bratrova utrpení, a přece jimi vůbec neprošel – nebo tomu alespoň věřil. Byl přesvědčený, že bolest, kterou cítí, je jeho vlastní.
Konečně se návštěvník podíval na hodinky. Byl čas oběda v akademickém refektáři. Vstal a měl se k odchodu. Potom se zastavil a pohlédl na nový román ležící na Karrasově psacím stole.
"Četl jste to?" zeptal se Karras.
Ten druhý zavrtěl hlavou. "Ne, nečetl. Měl bych?"
"Já nevím. Právě jsem to dočetl a nejsem si tak úplně jistý, že
jsem to pochopil," lhal Karras. Vzal knihu a podával mu ji. "Nechcete si ji vzít s sebou? Víte, opravdu bych rád znal názor někoho jiného."
"Tak dobře," prohlásil jezuita a zkoumal výtisk podle záložky na obálce. "Pokusím se vám tu knihu vrátit za pár dní."
Zdálo se, že má lepší náladu.
V Karrasovi se na chvilku rozhostil pocit míru, když síťové dveře zavrzaly při jeho odchodu. Vzal breviář a vyšel do dvora, kde se pomalu procházel a modlil se oficium.
Odpoledne měl ještě jednu návštěvu, staršího faráře ze Svaté Trojice, který se usadil u psacího stolu a projevil mu soustrast nad úmrtím matky.
"Sloužil jsem za ni pár mší, Damiene. A jednu za vás," zasípal sotva patrným přízvukem.
"To je od vás pozorné, Otče. Mockrát vám děkuji." "Kolik jí bylo let?" "Sedmdesát." "To jsou hezká léta."
Karras upřel pohled na oltární kartičku, kterou si farář přinesl s sebou. Patřila k jedné ze tří, které se užívaly při mši. Byla v obalu z umělé hmoty a stála na ní napsána část modliteb, které předříkával kněz. Psychiatr se divil, co s tím tady dělá.
"Nuže, Damiene, objevila se tu dneska zase jedna z tamtěch věcí. V kostele, víte. Další znesvěcení."
Socha Panny Marie vzadu v kostele byla zmalovaná jako děvka, sdělil mu farář. Potom mu podal oltární kartičku. "A tohle se tu objevilo to ráno, víte, co jste odjel do New Yorku. Byla to sobota? Ano, sobota. No, podívejte se na to. Právě jsem mluvil se seržantem od policie a – no... no, podívejte se prosím na tu kartičku, Damiene."
Když ji Karras zkoumal, farář mu vysvětloval, že někdo vložil na stroji napsaný list papíru mezi kartičku a obal. Náhražkový text, třebaže obsahoval nějaké překlepy a tiskové chyby, byl v podstatě psaný plynnou a srozumitelnou latinou a líčil živě s eroticky pojednanými detaily vykreslenou homosexuální scénu mezi Blahoslavenou Pannou Marií a Maří Magdalénou.

"To už stačí, nemusíte to číst celé," prohlásil farář a chňapl po kartičce, jako by se obával, že by se mohla stát příčinou hříchu. "Nuže, je to výborná latina, tím mám na mysli, že má styl, chrámový latinský styl. Ten seržant mi vykládal, že mluvil s nějakým člověkem, psychologem, a ten tvrdí, že osoba, která tohle všechno provádí – že by to mohl být kněz. Víte, velmi nemocný kněz. Co myslíte?"
Psychiatr chvíli uvažoval. Pak přikývl. "Ano, mohl by to být kněz. Aby dal najevo vzpouru, možná ve stavu naprostého som–nambulismu. Nevím. Možné by to bylo. Možná ano."
"Napadá vás někdo, Damiene?"
"Nerozumím vám."
"Nuže, dřív nebo později za vámi přijdou, nemyslíte? Ti nemocní z univerzity, jestli tu nějací jsou. Znáte někoho takového? Myslím s tímhle druhem choroby, víte."
"Ne."
"Myslel jsem si, že byste mi to neprozradil."
"No já bych o tom stejně nevěděl, Otče. Somnambulismuš je způsob, jak řešit celou řadu možných konfliktních situací, a obvyklá forma tohoto řešení bývá symbolická. Takže bych to opravdu nevěděl. A u somnambula následuje potom úplná amné–žie, pokud jde o to, co prováděl. Takže ani on by nemohl poskytnout vodítko."
"Co kdybyste mu to měl říct vy?" otázal se ho farář opatmic–ky. Tahal se za ušní lalůček. Byl to navyklý pohyb, jak Karras zaznamenal, ke kterému se uchyloval, kdykoli se domníval, že jedná vychytrale.
"Já opravdu nevím," opakoval psychiatr.
"Ne. Ne, já si opravdu nemyslím, že byste mi to prozradil." Vstal a zamířil ke dveřím. "Víte, jací jste vy, lidé? Jako kněz!" postěžoval si.
Když se Karras lehce usmál, farář se vrátil a položil oltářní kartičku na psací stůl. "Předpokládám, že byste si tuhle věc měl prostudovat," zabručel. "Něco by vás mohlo napadnout."
Vydal se ke dveřím.
"Sejmuli z toho otisky prstů?" zeptal se Karras.
Farář se zarazil a pootočil se. "No to pochybuju. Koneckonců nestíháme zločince, ne? Je to pravděpodobně spíš nějaký šílený farnik. Co si myslíte o tomhle, Damiene? Domníváte se, že by to mohl být někdo z farnosti? Víte, já se k tomu kloním. Nebyl to vůbec kněz, byl to někdo z farníků." Opět si popotahoval lalůček. "Nemyslíte?"
"Opravdu nevím," opakoval.
"Ne, já jsem si myslel, že mi to neprozradíte."
Později onoho dne uvolnili Otce Karrase z jeho úvazku konzultanta a určili ho jako lektora psychiatrie na lékařské fakultě Georgetownské univerzity. Měl nařízeno "odpočívat".
121
Regan ležela na zádech na Kleinově vyšetřovacím lehátku s roztaženýma rukama a nohama. Lékař jí vzal chodidlo do obou rukou, ohnul je ke kotníku. Nějakou dobu je držel stlačené a potom je nečekaně uvolnil. Chodidlo se vrátilo do normální polohy.
Postup několikrát opakoval, ale výsledek byl stejný. Zdálo se, že je nespokojený. Když se Regan zprudka posadila a plivla mu do tváře, přikázal sestře, aby zůstala v místnosti. Sám se vrátil do své ordinace pohovořit si s Chris.
Bylo 26.dubna. Nebyl ve městě ani v neděli, ani v pondělí. Chris ho zastihla až tohoto rána, aby mu vylíčila, co se přihodilo na večírku, i následující třesení postele.
"Opravdu se ta postel pohybovala?"
"Ano."
"Jak dlouho?"
"To nevím. Možná deset, možná patnáct vteřin. Teda myslím, že to je celé, co jsem viděla. Potom tak nějak ztuhla a počůrala postel. Ale možná, že byla ta postel mokrá už předtím. Já nevím. Pak ale zčistajasna usnula jako špalek a neprobudila se až druhý den odpoledne."
Doktor Klein zamyšleně vstoupil.
"Tak co to je?" zeptala se hlasem plným úzkosti.
Když přišla poprvé, svěřil se jí s podezřením, že otřásání postele může být způsobeno záchvatem klonických křečí, střídavým napínáním a uvolňováním svalů. Chronická forma takového stavu, vylíčil jí, je klonus, a ten obvykle působí nějaká porucha mozku.
"Test je negativní," oznámil jí a popsal jí postup testu. Vysvětli jí, že při klonu by střídavé ohýbání a uvolňování nohy vyvolalo sérii klonických stahů. Přesto vypadal znepokojený, jak tak seděl za psacím stolem. "Upadla někdy?"
"Jako na hlavu?" zeptala se Chris.
"Ano."
"Ne, o ničem takovém nevím."
"Jaké prodělala nemoci?"
"Jen ty běžné. Spalničky, příušnice a plané neštovice."
"Chodila někdy ve spaní?"
"Až teď."
"Co tím myslíte? Že na tom večírku chodila ve spánku?"
"No ano. Dosud neví, co ten večer vyváděla. Nepamatuje si také další věci."
"Z poslední doby?"
Neděle. Regan dosud spí. Mezistátní telefonní hovor od Howarda.
"Jak se má Rags?"

"Mockrát ti děkuji, žes jí na ty narozeniny zavolal."
"Trčel jsem na jachtě. Teď mě prokristapána vynech. Zavolal jsem jí v ten moment, kdy jsem se vrátil do hotelu."
"No jistě."
"Ona ti to neřekla?"
"Ty jsi s ní mluvil?"
"Ano. A právě proto jsem si myslel, že ti radši zavolám. Co se to s ní sakra děje?"
"Co tím myslíš?"
"Řekla mi prostě, že jsem čurák, a zavěsila."
Když Chris tu příhodu doktoru Kleinovi líčila, vykládala mu, že když se Regan nakonec probudila, nepamatovala si zhola nic.
Ani o telefonním rozhovoru, ani o tom, co se přihodilo ten večer při večeři.
"Potom možná nelhala, když vyprávěla o přemísťování nábytku," vyslovil Klein domněnku. "Nevím, o čem to mluvíte."
"No, bezpochyby ho přestěhovala sama v jednom z těch stavů, kdy ve skutečnosti nevěděla, co dělá. Je to známé jako bezděčná činnost. Jako trans. Pacient neví nebo si nepamatuje, co dělal."
"Pane doktore, teď mě něco napadlo – a víte co? Ona má v pokoji velikánskou těžkou komodu z teakového dřeva. Váží určitě půl tuny. Myslím, jak by s tímhle mohla pohnout?" "Neobvyklá síla je u patologických jevů celkem běžná."
"Opravdu? Jak je to možné?"
J–jíkař pokrčil rameny. "To nikdo neví. Nepozorovala jste u ní kromě toho, co jste mi vyprávěla," pokračoval, "nějaké abnormální projevy chování?"
"No, stal se z ní fakt lajdák." "Abnormální," opakoval.
"U ní je to abnormální. Ale počkejte! Už to mám! Vzpomínáte si na tu spiritistickou tabulku, se kterou si hrála? Na Kapitána Howdyho?"
"Její fantazijní kamarád." Internista přikývl. "No tak teď ho slyší," prozradila mu Chris. Lékař se naklonil dopředu a ruce si opřel o desku stolu. V očích mu vzrůstala pozornost a přemýšlením se mu zúžily do ostrých teček.
"Včera ráno," vykládala Chris, "jsem ji zaslechla, jak si s Howdym povídá v ložnici. Teda – mluvila, potom se zdálo, že vyčkává, jako by si hrála se spiritistickou tabulkou. Když jsem ale do pokoje nakoukla, žádná spiritistická tabulka tam nebyla. Jen Rags, a přikyvovala hlavou, pane doktore, jako by souhlasila s něčím, co říkal." "Viděla hor
"Myslím, že ne. Měla tak nějak hlavu nakloněnou ke straně a to dělá, když poslouchá desky."
Lékař pokyvoval zamyšleně hlavou. "Ano. Ano, rozumím. A projevily se ještě nějaké' jiné příznaky jako tenhle? Mívá vidiny? Cítí něco?"
"Cítí," vzpomněla si Chris. "Ve své ložnici cítí pořád nějaký zápach."
"Jako kdyby se něco pálilo?"
"Ano, máte pravdu!" vykřikla Chris. "Jak tohle můžete vědět?"
"To je někdy symptom určitého druhu poruchy chemickoelek–trické činnosti mozku. V případě vaší dcery ve spánkovém laloku, jak vidíte." Položil si ruku vpředu na lebku. "Tady nahoře, v přední partii mozku. Teď je to vzácné, ale bývalo to příčinou bizarních halucinací, a to obvykle právě před záchvatem. Domnívám se, že proto se to tak často považuje za schizofrenii, ale schizofrenie to není. Je to způsobeno poškozením mozkového spánkového laloku. Paní MačNeilová, ten test na klonus nic neprokázal. A proto bych ji myslím rád podrobil EEG."
"Co to je?" ,
"Elektroencefalograf. Ukáže nám to vzorec jejích mozkových impulsů. Obvykle to bývá značně spolehlivá indikace abnormální funkce mozku."
"Tak vy si myslíte, že je to tohle, jo? Spánkový lalok?"
"No, ona takový syndrom vykazuje, paní MačNeilová. Ta nepořádnost, například, útočnost, chování, které je společensky neúnosné, a taky bezděčná činnost. A samozřejmě záchvaty, které vyvolají otřásání postele. Po tom obvykle následuje buď pomočení postele nebo pozvracení, nebo obojí, a pak velmi hluboký spánek."
"Chcete ji tomu podrobit hned teď?" zeptala se Chris.
"Ano, myslím, že bychom to měli udělat okamžitě. Bude ale potřebovat sedativa. Pokud se pohne nebo sebou bude házet, zkreslí to výsledky. Takže můžu jí dát, řekněme, pětadvacet miligramů libria?"
"Ježíši, udělejte, co uznáte za vhodné," podvolila se celá otřesená.
Šla s ním do vyšetřovny. Když Regan uviděla, jak si lékař připravuje podkožní injekci, zaječela a zaplnila místnost přívalem sprostáren.
"Ale miláčku, tohle ti má pomoct!" hájila doktora sklíčená Chris. Držela Regan, když jí doktor Klein dával injekci.
"Vrátím se," oznámil lékař a pokývl hlavou. Odešel prohlédnout dalšího pacienta, zatímco ošetřovatelka přivážela do místnosti encefalograf. Když se po krátké chvíli později vrátil, librium ještě nezapůsobilo.
Klein vypadal překvapený. "Byla to dost silná dávka," poznamenal ke Chris.
Vpíchl Regan dalších pětadvacet miligramů. Odešel, a když se vrátil, shledal, že je Regan poddajná.
"Co to děláte?" zeptala se ho Chris, když připevňoval Regan na hlavu elektrody namočené v solném roztoku.
"Dáváme čtyři na každou polovinu hlavy," vysvětloval. "To nám umožňuje zachytit údaje o činnosti z levé a pravé poloviny mozku a potom je porovnat."
"Proč je porovnáváte?"
"No, odchylky mohou být závažné. Měl jsem například pacienta, který míval halucinace," vyprávěl Klein. "Viděl různé věci, slyšel zvuky – samozřejmě že to všechno ve skutečnosti neexistovalo. No a já objevil nesrovnalost při porovnání údajů jeho levých a pravých mozkových vln. A zjistil jsem, že halucinace způsobuje u tohoto muže pouze jedna polovina mozku."

"To zní šíleně."
"Levé oko a ucho fungovaly normálně, pouze na pravé straně měl vize a slyšel zvuky.
No, tak fajn, podíváme se na to." Zapnul přístroj. Ukázal na křivky na světélkující obrazovce. "Teď máme obě mozkové poloviny dohromady," vysvětloval. "A teď hledám vyhrocené křivky," načrtl je ve vzduchu ukazováčkem, "obzvlášť vlny s vysokou amplitudou, které se objevují od čtyř do osmi za sekundu. To je spánkový lalok," vykládal jí.
Pečlivě zkoumal vzorec mozkových křivek, ale žádnou aryt–mii neobjevil. Žádné ostré hroty. Žádná zploštělá vyklenutí. A když přepnul na porovnání údajů, byly výsledky také negativní.
Klein se zamračil. To nechápal. Zopakoval celé vyšetření. A neshledal žádnou změnu.
Došel pro sestru, aby dohlédla na Regan, a vrátil se s Reganinou matkou do ordinace.
"Tak co se děje?" vyzvídala Chris.
Doktor se zadumaně posadil na okraj psacího stolu. "No, EEG by prokázalo, že tou chorobou trpí. Ale to, že jsem arytmii neobjevil, ještě nedokazuje, že tu chorobu nemá. Mohla by to být hysterie, vzorec před záchvatem a po něm je však až příliš výrazný."
Chris stáhla obočí. "Víte, pane doktore, vy mi tu pořád opakujete záchvat. Jak se ale tahle nemoc přesně jmenuje?"
"No, ona to vlastně nemoc není," pronesl tiše.
"A jak tomu teda říkáte? Myslím odborně."
"Označujeme to termínem epilepsie, paní MacNeilová."
"Panebože!"
Chris se zhroutila do křesla.
"Tak počkejte, počkejte," konejšil ji Klein. "Vidím, že jako většina široké veřejnosti máte o epilepsii přehnanou a se vší pravděpodobností značně zkreslenou představu."
"Není to dědičné?" Chris sebou při těch slovech trhla.
"To patří k jedné z těch mylných představ," uklidňoval ji Klein. "Alespoň se zdá, že si to myslí většina doktorů. Podívejte, prakticky u každého lze vyvolat křeče. Víte, většina z nás se narodí s poměrně vysokým prahem odolnosti proti nim, někteří mají ten práh nižší – takže rozdíl mezi vámi a epileptikem je otázkou stupně odolnosti. To je všechno. Jde o stupeň odolnosti. Nemoc to není."
"Co to potom je – nějaká abnormální halucinace?"
"Je to porucha, kontrolovatelná porucha. A existuje – nepřeberné množství druhů této poruchy, paní MacNeilová. Teď tady například sedíte. Řekněme, že na chviličku ztratíte nit řeči a vypadne vám něco z toho, co jsem říkal. No a tohle je projev epilepsie, paní MacNeilová. Je to pravda. Takhle vypadá skutečný epileptický záchvat."
"No to ale přece není případ Regan," odporovala Chris. "A jak je možné, že k tomu dojde takhle zčistajasna?"
"Podívejte, dosud nemáme jistotu, že trpí zrovna tímhle. A já připouštím, že v první řadě máte možná pravdu vy. Se vší pravděpodobností jde o psychosomatickou záležitost. Já o tom ale pochybuju. Jenže abych vám dal odpověď na vaši otázku – existuje celá řada změn ve funkcích mozku, která může u epileptika vyvolat záchvat: únava, obavy, emocionální stress, určitý tón vydávaný hudebním nástrojem. Kdysi jsem například měl pacienta, který dostával záchvaty pouze v autobuse, když ujel jeden blok od domova. No a nakonec jsme odhalili příčinu: blikotající zář z bílého laťkového plotu, která se odrážela v okně autobusu. Vidíte, a když cestoval autobusem v jinou denní dobu, nebo jel autobus jinou rychlostí, křeče se nedostavily. Měl poškozený mozek, jizvu na mozku způsobenou nějakým onemocněním v dětství. V případě vaší dcery by ta jizva měla být vpředu – nahoře na přední straně spánkového laloku. Když ji zasáhne určitý elektrický impuls jisté vlnové délky a frekvence, vyvolá to náhlý výbuch abnormálních reakcí, které vycházejí z nitra ohniska v laloku. Rozumíte mi?"
"Myslím, že ano," vzdychla Chris sklíčeně. "Ale jedno vám řeknu, pane doktore. Nepochopím, jak se mohla změnit celá její osobnost."
"Tohle je u spánkového laloku naprosto běžné, a může to trvat dny, nebo dokonce týdny. Nic neobvyklého není ani destruktivní, nebo i zločinné chování. Ve skutečnosti bývá změna tak výrazná, že před dvěma třemi sty lety považovali často lidi,s poruchami ve spánkvém laloku za posedlé ďáblem."
"Za co je považovali?"
"Že jsou ovládáni duchem démona. Víte, to je něco jako modlářské pojetí rozštěpené osobnosti."
Chris zavřela oči a čelo si opřela o sevřenou pěst. "Poslyšte, řekněte mi něco povzbuzujícího," zahučela.
"Prosím vás, nenechte se tím vyděsit. Pokud jde o poškození mozku, můžeme svým způsobem mluvit o štěstí. Potom musíme udělat jenom jedno jediné – odstranit tu jizvu."
"No to je skvělé."
"Nebo by to mohl být pouhý tlak na mozek. Podívejte, chtěl bych si udělat pár rentgenových snímků její lebky. Máme tu v budově rentgenologa, a možná, že bych ho přemluvil, aby vás vzal hned. Mám mu zavolat?"
"Panebože ano, jen to domluvte, ať to máme za sebou."
Klein si zatelefonoval a domluvil rentgen. Vzali by ji okamžitě, sdělili mu.
Položil sluchátko a začal vypisovat žádanku. "Místnost dvacet jedna, první patro. Pak bych vám asi zavolal zítra nebo ve čtvrtek. Rád bych u toho měl neurologa. Mezitím jí vysadím ritalin. Zkusme to u ní na chvilku s libriem."
Utrhl z bločku předpis a podal jí ho. "Já bych se snažil být jí co nejblíž, paní MacNeilová. V těch stavech transu, při kterých chodí – jestli je to, co si myslíme – nelze úplně vyloučit, že se neporaní. Máte ložnici blízko její?"
"Ano, to mám."
"Dobře. V přízemí?"
"Ne, v prvním patře." ••
"Má tam velká okna?"

"Ano, jedno. Kam tím míříte?"
"Já bych je nechával zavřené', možná dokonce i nějak zajištěné. Ve stavu transu by mohla vypadnout ven. Jednou jsem měl –"
"– pacienta," dokončila Chris se stopou trpkého, unaveného úsměvu.
Zazubil se. "Hádám, že jsem jich měl fůru, vidle?"
"Pár."
Opřela si tvář o ruku a zamyšleně se naklonila kupředu. "Víte, myslela jsem teď právě na něco jiného."
"A na co?"
"No, říkal jste, že hned po záchvatu upadne do hlubokého spánku. Jako v sobotu večer. Říkal jste to myslím, ne?"
"No ano," přikývl Klein. "To odpovídá."
"Pak mi teda vysvětlete, jak to, že jindy, když mi tvrdila to o tom třesení postele, byla jasně vzhůru?"
"O tomhle jste mi neříkala."
"To je tak. Vypadala docela normálně. Přišla jenom do mého pokoje. Poprosila mě, aby mohla spát se mnou."
"Pomočila se v posteli? Zvracela?"
Chris zavrtěla hlavou. "Ne, byla v pořádku."
Klein se zamračil a jemně si chvilku hryzl ret. "No, pojďte, podíváme se na ty rentgenové snímky," řekl jí nakonec.
Chris, která se cítila ochablá a jako bez života, doprovodila Regan k rentgenologovi. Zůstala s ní, dokud snímkování nedokončili, a odvezla ji domů. Po druhé injekci byla nezvykle zamlklá a Chris teď podnikla pokus ji nějak zaměstnat.
"Nezabrala by sis byznys nebo něco podobného?"
Regan zavrtěla hlavou a potom zírala na svou matku rozostřenýma očima, které jako by se vpíjely do nekonečné vzdálenosti. "Chce se mi spát," pronesla hlasem, který ladil s těma očima. Potom se otočila a stoupala po schodech do ložnice.
To bude tím libriem, dumala Chris, když ji sledovala. Pak si nakonec povzdychla a odešla do kuchyně. Nalila si trochu kávy a posadila se v jídelním koutě k Sharon.
"Tak co?"
"Ach kristepane!"
Chris střepala lístek s předpisem na stůl. "Radši se tam stav a vyzvedni to," prohlásila a potom jí vyprávěla, co jí vykládal lékař. "Když budu mít nějakou práci nebo budu pryč, prosím tě, opravdu pořádně na ni dohlédni, ano, Shar? On –" Svitlo jí. Zničehonic. "To mi připomnělo."
Vstala od stolu a odešla do Reganiny ložnice. Našla Regan zachumlanou do pokrývek. Zjevně spala.
Chris přistoupila k oknu a zajistila je na zástrčku. Zahleděla se dolů. Okno, umístěné ze strany domu, mělo výhled přímo na strmé veřejné schodiště, které spadalo prudce dolů na M Street.
Páni, radši jsem měla rovnou zavolat zámečníka.
Chris se vrátila do kuchyně a připojila tu nepříjemnou povinnost k seznamu, který Sharon, sedící za stolem, vypracovávala. Předala Willie menu k obědu a zavolala svému agentovi.
"Tak co ten scénář?" chtěl vědět.
"Jo, ten je fantastický, Ede. Pojdle, pustíme se do toho," navrhla mu. "Kdy to začíná?"
"No, vaše část v červenci, takže se budete muset začít rovnou připravovat."
"To myslíte hned teď?"
"To myslím hned teď. Tohle není filmová role, Chris. Budete muset udělat řadu přípravných prací. Budete muset pracovat s filmovým architektem, kostymérem, maskérem, producentem. A budete muset najít kameramana, střihače a vybrat záběry. Jděte, Chris, vždyť znáte řemeslo."
"Ale krucinál."
"Nějaký problém?"
"Ano, mám problém."
"Jaký?"
"No, Regan je dost nemocná."
"To je mi líto. Co je jí?"
"Ještě to nevědí. Cekám na nějaké testy. Poslyšte, Ede, já ji nemůžu nechat samotnou."
"A kdo říká, abyste ji nechávala samotnou?"
"Ale vy mi nerozumíte, Ede. Musím s ní zůstat doma. Potřebuje, abych se jí věnovala. Podívejte, já to prostě neumím vysvětlit, Ede, je to příliš komplikované. Takže proč bysme to prostě na nějakou chvíli neodložili?"
"Protože nemůžeme. Chtějí to zkusit v Music Hallu přes vánoce, Chris. A já myslím, že to chtějí prosadit teď."
"Prokristapána, Ede, copak nemůžou počkat čtrnáct dní! To mi nepovídejte!"
"Podívejte, vy jste mě dohánela k šílenství tím, že chcete režírovat. A teď najednou –"
"Fajn, Ede, já vím," skočila mu do řeči. "Podívejte, já to dělat chci, já to fakt chci hrozně moc. Ale vy jim prostě budete muset říct, že potřebuju trochu víc času!"
"Jestli to udělám, tak to prošvihneme. Tohle je můj názor. Podívejte, tak jako tak vás nechtějí, to není nic nového. Dělají to prostě kvůli Mooreovi. A já si myslím, že jestli k němu teď půjdou a řeknou, ona si není moc jistá, že to ještě chce dělat,
vycouvá z toho on. No tak, Chris, mluvte rozumně. Podívejte, dělejte si co chcete. Mně je to jedno. V té věci nemáme žádné peníze, dokud se to nerozjede. Jestli to ale chcete dělat, pak vám říkám: požádám o odklad, a prošvihneme to, tím jsem si skoro jistý. Takže – co jim mám říct?"
"Páni," vzdychla Chris.

"Lehké to není. Já vím."
"Ne, to není. Poslyšte..."
Přemýšlela. Potom zavrtěla hlavou. "Ede, budou prostě muset počkat," prohlásila unaveně.
"Rozhodla jste to vy."
"Jo, Ede. Dejte mi vědět."
"Dám. Zavolám. Neberte si to k srdci."
"Vy taky, Ede. Na shledanou."
Položila sluchátko s depresivním pocitem a zapálila si cigaretu. "Mimochodem, mluvila jsem s Howardem – zmínila jsem se ti o tom?" otázala se Chris Sharon.
"Ale kdy? Řeklas mu, co se děje s Rags?"
"Ano. Řekla jsem mu, že by se na ni měl přijet podívat."
"Přijede?"
"Nevím. Myslím, že ne," odpověděla Chris.
"Snad by měl projevit trochu snahy."
"Jo, já vím." Chris si povzdechla. "Ale to bys musela pochopit, v čem spočívá jeho problém, Shar. V tom to celé je. Já vím, že v tom to je."
"V čem to je?"
"Ale v celé té záležitosti kolem ‚pana Chrise MacNeila.' Rags k ní patřila. Ona ano, ale on byl mimo. Vždycky Rags a já spolu na obálkách časopisů. Já a Rags, naaranžované v nějakém prostředí, matka s dcerou, čtveráckádvojčátka."
Zasmušile sklepla popel z cigarety. "Ale blbost. Kdo ví. Všechno je to zmotané dohromady. Je těžké, nějak to s ním rozetnout, Shar. Já to prostě nedokážu."
Natáhla se pro knihu vedle Sharonina lokte. "Tak co to čteš?"
"Co myslíš? Jo tohle. To je pro tebe. Zapomněla jsem na to. Nechala ti to tu paní Perrinová."
"Ona tady byla?"
"Ano, dneska ráno. Říkala, že ji mrzí, že tě nezastihla a že odjíždí z města. Ozve se ti ale, jakmile se vrátí."
Chris přikývla a vrhla letmý pohled na název knížky: Studie o uctíváni ďábla a příbuzné okultní jevy. Otevřela ji a objevila perem napsanou poznámku od Mary Jo Perrinové:
Milá Chris,
náhodou jsem se stavila v knihovně Georgetownské univerzity a tohle jsem si tam pro tebe vypůjčila. Je tam pár kapitol o černé mši. Měla by sis to ale přečíst celé: myslím, že se ti i další pasáže budou zdát obzvlášť zajímavé. Brzy na shledanou.
"Okouzlující dáma," podotkla Chris.
"Ano, opravdu," souhlasila Sharon.
Chris listovala stránkami knížky. "Jaké je to vybrané místo o černé mši? Je pořádně hanbaté?"
"Já nevím," odpověděla Sharon. "Nečetla jsem to."
"Má to neblahý vliv na vyrovnanost mysli?"
Sharon se protáhla a zívla. "Ale, tahle záležitost mi leze na nervy."
"Co se stalo s tvým ježíšovským komplexem?"
"Ale jdi ty."
Chris šoupla knížku přes stůl k Sharon. "Tady to máš, přečti to a řekni mi, co se tam bude dít."
"Abych pak měla noční můry?"
"A od čeho si myslíš, že tě platím?"
"Za kritiku."
"Tu můžu zvládnout sama," zabručela Chris, když si brala večerní noviny. "Na tebe zbývá už jen to, aby sis ty dobře míněný obchodnický rady nacpala do chřtánu. Ale dej bacha, aby ses jima neudávila." Vztekle novinami praštila. "Pustila bys rádio, Shar? Abysme si poslechly zprávy."
Sharon povečeřela v domě s Chris a potom odešla na schůzku. Na knížku zapomněla. Chris ji uviděla na stole a pomýšlela na to, že ji začne číst. Najednou se ale cítila příliš unavená. Nechala ji na stole a šla nahoru.
Nakoukla k Regan, která dosud, jak se zdálo, spala zakutaná v přikrývkách, aniž by se probudila. Znovu překontrolovala okno. Než odešla z pokoje, ujistila se, že dveře zůstaly dokořán. Stejně nechala otevřené svoje, než si šla lehnout. V televizi se dívala na kousek filmu. Tak usnula.
Druhý den knížka o uctívání ďábla ze stolu zmizela.
Nikdo si toho nevšiml.
/3/
Konzultující neurolog zajistil znovu rentgenové snímky a pátral po důlcích, které vypadaly, jako by se do lebky klepalo jako do mědi malinkým kladívkem. Doktor Klein stál se založenýma rukama za ním. Oba pátrali po poruchách nebo koncentracích tekutiny, po možném posunutí epifýzy. Nyní to zkoušeli se syndromem "Luckenshadl", prozrazujícím deprese. To by ukazovalo na chronický nitrolební tlak.
Neobjevili nic. Byl čtvrtek, 28.dubna.
Konzultující neurolog si sundal brýle a pečlivě je zasunul do levé náprsní kapsy pláště. "Prostě tam nic není, Same. Nic, co bych viděl."
Klein se zamračil do země a zavrtěl hlavou. "To není možné."
"Chceš projet ještě jednu sérii?"
"Myslím, že ne. Zkusím LP."

"To je dobrý nápad."
"Byl bych rád, kdyby ses na ni mezitím podíval."
"Co dneska?"
"No já –" Ozval se telefon. "Promiň." Zdvihl sluchátko. "Prosím?"
"Volá paní MacNeilová. Tvrdí, že je to naléhavé."
"Na jaké lince?"
"Na dvanáctce."
Zmáčkl tlačítko paralelní linky. "Tady je Klein, paní MacNeilová. Co se děje?"
Hlas měla nepříčetně rozčilený a na pokraji hysterie. "Ach
bože, něco s Regan, pane doktore! Můžete okamžitě přijít?"
"A co se vlastně děje?"
"Já nevím, pane doktore. Neumím to prostě popsat! Prokrista–pána, přijdte sem! Přijdte hned!"
"Hned jsem tam."
Zavěsil a zavolal sestru u příjmu. "Susan, řekněte Dres–nerovi, ať převezme moje pacienty." Položil sluchátko a začal si svlékat plášť. "To je ona. Chceš jít se mnou? Je to jenom přes most."
"Mám čas hodinu."
'Tak jdeme."
Dorazili tam v několika minutách a ve dveřích, kde je zdravila Sharon, zaslechli z Reganiny ložnice úpění a výkřiky hrůzy. Sharon vypadala vyděšeně. "Já jsem Sharon Spencerová," představila se jim. "Pojdte dál. Je nahoře."
Dovedla je ke dveřím Reganiny ložnice, rozrazila je dokořán a zavolala dovnitř: "Lékaři jsou tady, Chris!"
Chris byla ve chvíli u dveří, s tváří sevřenou jakoby v kleštích hrůzy. "Panebože, tak pojdle dál!" vypravila ze sebe rozčileným –hlasem. "Pojdte dovnitř a podívejte se, co to dělá!"
"Tohle je doktor –"
Klein se zarazil uprostřed představování, když pohledem zalétl k Regan. Hystericky křičela a mlátila kolem sebe rukama. Přitom se zdálo, že se její tělo vymrštilo v horizontální poloze do" vzduchu nad postelí a potom sebou surově praštilo dolů na žíněnku. Dělo se to rychle a opakovaně.
"Maminko, ať toho nechá!" vřískala. "Zastav ho. Chce mě zabít! Zastav ho! Zaaastaaav hooo, maminkóóó!"
"Ach dítě moje!" úpěla Chris, přitiskla si ruku sevřenou v pěst k ústům a kousala se do ní. Vyslala ke Kleinovi prosebný pohled. "Pane doktore, co to je? Co se to děje?"
Klein zavrtěl hlavou s pohledem upřeným na Regan, zatímco ten podivný úkaz nepřestával. Pokaždé se zdvihla o jednu stopu a potom dopadla s téměř vyraženým dechem, jako by ji neviditelné ruce nadzdvihly a mrštily jí dolů.
Chris si zakryla oči chvějící se rukou. "Ach Ježíši, Ježíši!" vyrazila ze sebe ochraptěle. "Doktore, co je to?"
Pohyby vzhůru a dolů zničehonic ustaly a děvčátko se začalo horečnatě převalovat ze strany na stranu, s očima v sloup, takže jí bylo vidět jenom bělmo.
"On mě pálí...., pálí mě!" sténala Regan. "Ach, já hořím! Hořím..."
Začala rychle dávat nohy křížem a zase je narovnávat.
Lékaři přistoupili blíž, každý k jedné straně postele. Regan sebou dosud kroutila a házela, přitom zaklonila hlavu dozadu a vystavila nateklé, naběhlé hrdlo. Podivně hlubokým hlasem začala mumlat něco nesrozumitelného.
"...odkinmesj... odkinmesj..."
Klein se sklonil, aby jí změřil puls.
"No, a teď se, má milá, podíváme, co to s tebou je, " řekl jí laskavě.
Zprudka ho odmrštila síla zuřivého zpětného úderu Reganiny paže, ochromila ho a přiměla ho převrávorat pokojem.
Děvče se posadilo, s tváří zkroucenou příšernou zuřivostí.
"Ta mrcha je moje! Ruce pryč od ní. Je moje!"
Z hrdla se jí vyftnul štěkavý smích a potom padla na záda, jako by do ní někdo strčil. Vykasala si noční košili a vystavila na odiv klín. "Opíchej mě! Opíchej mě!" ječela na doktory a začala oběma rukama masturbovat.
Za několik okamžiků, když si Regan strčila prsty do úst a olizovala je, Chris utekla z pokoje s potlačeným vzlykotem.
Jak se Klein přibližoval k posteli, zdálo se, že se Regan objímá a rukama si laská paže.
"Ach ano, moje perlo...," broukala si tím podivným, hrubým hlasem. Oči měla zavřené jakoby v extázi. "Mé dítě... moje květinko... moje perlo..."
Potom se začala svíjet ze strany na stranu, úpět kolem dokola slabiky nedávající smysl. A najednou se zprudka posadila s očima dokořán bezmocnou hrůzou.
Mňoukala jako kočka.
Pak zaštěkala. /
Potom zaržála.
A pak se zlomila v pase a začala kroužit trupem v rychlých, vyčerpávajících kruzích. Lapala po dechu. "Zastavte ho!" plakala. "Prosím vás, zastavte ho! To bolí! Ať toho nechá! Ať toho nechá! Nemůžu dýchat!"
Kleinovi to stačilo. Odnesl si lékařský kufřík k oknu a rychle si začal připravovat injekci.
Neurolog zůstal vedle postele a viděl, jak se Regan zvrátila dozadu, jako by do ní někdo strčil. Oči se jí v jamkách opět stáčely v sloup, a když se jí koulely ze strany na stranu, začala rychle mumlat hrdelním hlasem. Neurolog se sklonil níž a pokoušel se těm zvukům porozumět. Potom zahlédl, jak na něj Klein sotva znatelně kývl. Přišel k němu.
"Dávám jí librium," oznámil mu Klein opatrně a injekci držel proti světlu dopadajícímu z okna. "Ty ji ale budeš muset přidržet."
Neurolog přikývl. Zdálo se, že něco upoutalo jeho pozornost. Naklonil hlavu na stranu, jako by poslouchal mumlání z

postele.
"Co říká?" zašeptal Klein.
"Nevím. Jenom něco drmolí. Slabiky, které nedávají smysl." Přece to vypadalo, jako by ho jeho vlastní vysvětlení neuspokojilo. "Přesto to říká, jako by to nějaký význam mělo. Má to rytmus."
Klein kývl směrem k posteli a oba se tiše blížili, každý z jedné strany. Když byli u ní, ztuhla, jako by dostala křečovitý záchvat tetanu, a lékaři na sebe významně pohlédli. Potom se znovu zaměřili na Regan, která začínala stáčet tělo v neuvěřitelné pozici do oblouku. Nakláněla ho přitom dozadu jako luk, dokud se jí čelo nedotklo nohou. Křičela bolestí.
Lékaři se na sebe podívali s tázavým dohadem. Potom dal Klein neurologovi pokyn. Ale ještě dřív, než ji konzultant mohl popadnout, ochabla v. mdlobách a pomočila postel.
Klein se nad ní sklonil a stáhl jí oční víčko. Zkontroloval jí puls. "Chvilku bude v bezvědomí," zabručel. "Asi dostala záchvat křečí. Co si myslíš ty?"
"Myslím, že ano."
"No ještě si to nějak pojistíme," prohlásil Klein.
Obratně jí píchl injekci.
"No, tak co tomu říkáš," zeptal se Klein konzultanta, když na vpich přitiskl kousek náplasti.
"Je to spánkový lalok. Jistě, pravděpodobná je i možnost schizofrenie, Same. Ale to, jak to začíná, je moc rychlé. Nějakou anamnézu schizofrenie nemá, vid?"
"Ne."
"A co neurastenie?"
Klein zavrtěl hlavou.
"Pak by to mohla být hysterie," navrhoval konzultant.
"Na to jsem taky myslel."
"Jistě. To by ale musela vystupovat v cirkuse, aby takhle sama od sebe ohnula tělo, nemyslíš?" Zavrtěl hlavou. "Ne, já si myslím, že to je patologické, Same – ta její síla, paranoia, halucinace. Schizofrenie, no dobrá, ty symptomy tomu odpovídají. Ale spánkový lalok by také odpovídal křečím. Je tu přesto jedna věc, která mně dělá starosti..." Umlkl s rozpačitým zamračením.
"A co má být?"
"No, já si nejsem úplně jistý, ale myslím, že jsem zaslechl příznaky disociace: ‚moje perlo..., moje dítě..., moje květino... moje mrcho'. Mám pocit, že mluvila o sobě. Je to taky tvůj názor, nebo tomu přičítám jiný význam?"
Klein se poklepával po rtu, jak se v duchu tou myšlenkou zabýval. "No, abych pravdu řekl, v té chvíli mě to nenapadlo, ale teď, když jsi mě na to upozornil..." Zamyšleně zavrčel: "Mohlo by to tak být. Ano. Mohlo."
Potom to poznání odehnal pokrčením ramen. "Já to LP udělám teď hned, když je v bezvědomí. A pak možná na něco přijdeme."
Neurolog přikývl.
Klein prohraboval lékařský kufřík, našel nějaký prášek a dal si ho do kapsy. "Mohl bys tu zůstat?"
Neurolog se podíval na hodinky. "Ještě tak půl hodiny."
"Promluvme si s matkou."
Odešli z pokoje na chodbu.
Chris a Sharon se opíraly, s hlavami skloněnými, o balustrádu schodiště. Když k nim lékaři přistoupili, Chris si utřela nos zmuchlanou koulí vlhkého kapesníku. Oči měla od pláče zarudlé.
"Spí," oznámil jí Klein.
"Díky bohu," vzdychla Chris.
"A dostala pořádnou dávku sedativ. Bude pravděpodobně spát bez probuzení až do zítřka."
"To je dobře," hlesla Chris chabě. "Pane doktore, promiňte mi, že se chovám jako malé dítě."
"Chováte se naprosto prima," ujistil ji. "Je to úděsná zkouška. Mimochodem, tohle je doktor David."
"Těší mě," Chris se přitom pokusila o mdlý úsměv.
"Doktor David je neurolog."
"Kam tím míříte?" zeptala se jich obou.
"Nuže, my si i nadále myslíme, že jde o spánkový lalok," odpověděl Klein, "a –"
"Ježíši, o čem to krucinál mluvíte?" vybuchla Chris. "Vždyť ona se chová jako cvok, jako rozštěpená osobnost! Co vy –"
Zničehonic se ovládla a opřela čelo do dlaně.
"Myslím, že jsem s nervama úplně na dně." Unaveně vydechla. "Promiňte." Pozdvihla ke Kleinovi k smrti vyčerpaný pohled. "Co jste to říkal?"
Byl to David, kdo odpověděl. "Paní MacNeilová, neprokázalo se víc než sto případů rozštěpené osobnosti. Je to vzácný jev. Já vím, ono to je pokušení, chytit se psychiatrie, ale kterýkoli zodpovědný psychiatr by nejdřív vyloučil somatické příčiny. Je to nejbezpečnější metoda."
"Tak dobře. Takže co dál?" povzdechla si Chris.
"Lumbální punkce," odpověděl David.
"Míšní?"
Přikývl. "Tady se může objevit to, co jsme nepostřehli na rentgenových snímcích a na EEG. Přinejmenším to vyloučí jisté další možnosti. Rád bych to udělal tady a hned teď, když spí. Samozřejmě že jí dám místní umrtvení. Ale rád bych, aby se ani nepohnula."
"Jak by mohla v takovém stavu vyskočit z postele?" zeptala se Chris s očima zúženýma strachem.

"No, já myslím, že tohle jsme už probrali předtím, " řekl Klein. "Patologické stavy mohou vyvolat abnormální sílu a zrychlit motorické reakce."
"Vy ovšem nevíte proč," namítla Chris. "Zdá se, že to je nějak spojené s motivací, " poznamenal David. "To je zatím všechno, co víme."
"Teď ale, co s tou punkcí?" zeptal se jí Klein. "Můžeme ji udělat?"
Vydechla, jako by se zhroutila do sebe a zahleděla se do země.
"Udělejte to," hlesla. "Udělejte cokoli, co budete muset. Jenom ji dejte do pořádku."
"O to se pokusíme," odpověděl Klein. "Můžu si od vás zatelefonovat?"
"Jistě, jen jděte. Telefon je v pracovně." "A abych nezapomněl," dodal Klein, když vykročila, aby je tam uvedla, "potřebuje převléct postel."
"Já to udělám," navrhla Sharon. Vydala se do Reganiny ložnice.
"Můžu vám nabídnout kávu?" zeptala se Chris, když za ní lékaři scházeli po schodišti. "Hospodyni a domovníkovi jsem dala odpoledne volno, takže to bude muset být instantní." Sestoupili dolů.
"Všiml jsem si, že jste ještě nenechala zajistit to okno," poznamenal Klein.
"Ne, ale už jsme řemeslníka zavolali," sdělila mu Chris. "Zítra přijdou s okenicemi, které půjdou zamknout." Souhlasně přikývl.
Vstoupili do pracovny, odkud volal Klein do ordinace a dával pokyny asistentovi, aby do domu přinesl nezbytné lékařské vybavení a léky.
"A připravte laboratoř pro rozbor lumbální punkce," pokračoval Klein v instrukcích. "Udělám si ho sám hned po punkci."
Když domluvil, otočil se ke Chris. Chtěl vědět, co se dělo od té doby, kdy naposledy viděl Regan.
"No v úterý," zadumala se, "to se vůbec nic nedělo. Šla si rovnou lehnout a spala nepřetržitě až do druhého dne dopoledne, pak...
Ale ne, ne, počkejte. Nespala," opravila se. "Opravdu. Willie se zmínila, že ji slyšela strašně brzy ráno v kuchyni. Vzpomínám si, že jsem byla ráda, že se jí vrátila chuť k jídlu. Potom si ale šla myslím lehnout, protože strávila v posteli celý den."
"Spala?" zeptal se Klein.
"Ne. Asi si četla," odpověděla Chris. "Začala jsem z toho všeho mít trošku lepší pocit. Teda myslím, jako by to lib–rium bylo právě ono, co potřebovala. Všimla jsem si, že byla tak jakoby vzdálená. Ale bylo to přesto dost velké zlepšení. No a dneska v noci zase nic," pokračovala. "Pak to ráno začalo."
Zhluboka se nadechla. –
"Páni, že to ale začalo!" Zavrtěla hlavou.
Seděla v kuchyni, vyprávěla Chris lékařům, když Regan seběhla s křikem ze schodů a k matce. Krčila se za židlí, jako by se bránila. Svírala Chris paže a vykládala jí vystrašeným hlasem, že ji kapitán Howdy honí. Že ji píchá, bije, strká do ní, říká jí sprosťárny, vyhrožuje, že ji zabije. "Tamhle je!" zaječela nakonec a ukázala na kuchyňské dveře. Potom upadla na zem, tělo se jí škubalo v křečích, jak lapala po dechu. Naříkala, že ji kapitán Howdy kope. Potom zničehonic stála Regan uprostřed kuchyně s roztaženýma rukama, pokračovala Chris ve svém vyprávění, a začala se rychle točit "jako čamrda". Ten pohyb nepřestával po několik minut, dokud neupadla vyčerpáním na zem.
"A potom jsem zčistajasna," zakončila Chris zoufale, "uviděla v jejích očích... nenávist, takovou nenávist. A řekla mi..."
Chris se zadrhl hlas.
"Ona mě nazvala... Ach Ježíši!"
Rozvzlykala se, zakryla si oči a křečovitě se otřásala pláčem.
Klein klidně přistoupil k baru a z kohoutku jí natočil sklenici vody. Přešel k ní.
"Kruci, kde mám cigaretu?" vzdychla rozechvěle a otřela si oči hranou prstu.
Klein jí podal sklenici vody a malý zelený prášek. "Zkuste místo cigarety tohle," poradil jí.
"To je na uklidnění?"
"Ano." "Měla bych dostat dva."
"Jeden stačí."
"Mám prostě velké nároky," zabručela s nuceným úsměvem.
Spolkla prášek a podala doktorovi prázdnou sklenici. "Díky," šeptla tiše a čelo si opřela o chvějící se konečky prstů.
Sotva znatelně zavrtěla hlavou. "Ano, potom to začalo," dostala ze sebe sklíčeně. "Všechno to ostatní. Chovala se, jako by byla někdo jiný."
"Třeba jako kapitán Howdy?" zeptal se David.
Chris k němu překvapeně vzhlédla. Tak upřeně se na ni díval. "Jak to myslíte?" zeptala se ho.
"Nevím." Pokrčil rameny. "Je to jenom otázka."
Otočila se ke krbu s nepřítomnýma, uštvanýma očima. "Já nevím," odpověděla prázdně. "Prostě jako někdo jiný."
Na chvíli se rozhostilo ticho. Potom David vstal, sdělil jim, že musí odejít na další schůzku, a po několika uklidňujících výrocích se rozloučil.
Klein ho doprovodil ke dveřím. "Zkontroloval jsi cukr?" zeptal se ho David.
"Ne, jsem venkovský balík z Rosslynu."
David se slabě usmál. "Já sám jsem z toho tak trochu nervózní," přiznal se. Zamyšleně se zahleděl stranou. "Je to divný případ."
Chvilku si mnul bradu a vypadalo to, že je ponořený v myšlenkách. Potom se podíval na Kleina. "Dej mi vědět, cos zjistil."

"Budeš doma?"
"Ano. Zavolej mi." Mávl na rozloučenou a odešel.
Nedlouho poté, co Kleinovi přinesli zařízení, umrtvil Regan
novokainem oblast kolem páteře. Chris a Sharon ho pozorovaly, jak odebral míšní tekutinu a dával přitom pozor na manometr. "Tlak je normální," zabručel.
Když skončil, přistoupil k oknu, aby zjistil, je-li tekutina průzračná, nebo zakalená.
Byla čirá.
Uložil pečlivě zkumavky s tekutinou do kufříku.
"Pochybuji, že by se něco takového mohlo stát, " obrátil se Klein k ženám, "ale v případě, že by se uprostřed noci probudila a ztropila nějaký rozruch, můžete sem klidně zavolat sestru, aby jí píchla nějaká sedativa."
"Nemohla bych to udělat já?" zeptala se Chris znepokojeně.
"A proč ne sestra?"
Neměla v úmyslu se mu svěřovat se svou zakořeněnou nedůvěrou v lékaře a sestry. "Radši bych to udělala sama," oznámila mu prostě. "To nejde?"
"No, dávat injekci, to není legrace," odpověděl. "Vzduchová bublina je velmi nebezpečná."
"Já ale vím, jak se to dělá," vložila se do toho Sharon. "Moje matka vedla zdravotnický internát v Oregonu."
"Páni, ty by ses toho ujala, Shar? Ty bys tady dneska v noci zůstala?" zeptala se jí Chris.
"Nejen dneska večer," skočil jí do řeči Klein. "Bude možná potřebovat intravenózní výživu. Podle toho, jak se jí bude dařit."
"Mohl byste mě naučit, jak se to dělá?" vyzvídala na něm Chris dychtivě.
Přikývl. "Ale ano."
Napsal předpis na rozpustný thorazin a jednorázové injekce. Podal ho Chris. "Tohle si vyzvedněte okamžitě."
Chris předala recepis Sharon. "Miláčku, prosím tě, vyzvedni to za mě. Jenom tam zatelefonuj a oni to pošlou. Já bych šla ráda s panem doktorem, než udělá ty testy... Nebude vám to vadit?" zeptala se ho.
Neuniklo mu, jaké má v očích napětí, povšiml si jejího výrazu zmatku a bezradnosti. Přikývl.
"Dovedu si představit, jak vám je." Laskavě se na ni usmál.
"Mne se zmocňují stejné pocity, když se bavím s mechaniky o svém autě."
Z domu odešli přesně v 6,16 navečer.
Klein uskutečnil v laboratoři rosslynského střediska několik testů. Nejdříve provedl analýzu obsahu bílkovin.
Normální.
Potom přišel na řadu počet červených krvinek.
"Příliš mnoho červených," vysvětloval Klein, "znamená krvácení. A příliš mnoho bílých zase infekci."
Pátral zejména po mykotické infekci, která bývala často příčinou podivínského chronického chování. Opět skončil s prázdnou.
Nakonec se pustil do testu obsahu cukru v tekutině.
"Proč se to dělá?" zeptala se ho Chris celá napjatá.
"No cukr obsažený v míše," vykládal jí, "by měl obnášet dvě třetiny objemu krevního cukru. Jakýkoli výrazný pokles pod toto procento by znamenal výskyt choroby, při které bakterie cukr v míšní tekutině pohlcují. Pokud by tomu tak bylo, mohlo by to vysvětlovat její symptomy."
Nenašel však nic.
Chris zavrtěla hlavou a založila si ruce. "Lidičky, a jsme zase tam, kde jsme byli," zabručela nevesele.
Klein se na chviličku hluboce zamyslel. Pak–se konečně obrátil ke Chris a zadíval se na ni. "Nemáte v domě nějaké drogy?" zeptal se jí.
"Co?"
"Amfetamin? Nebo LSD?"
"Páni, to ne. Podívejte, jedno vám řeknu – nic takového tam není."
Přikývl, zadíval se na špičky svých bot a pak prohlásil: "Teda já myslím, paní MacNeilová, že nastal čas, kdy bychom to měli konzultovat s psychiatrem."
Domů se vrátila přesně v 7,21 a mezi dveřmi zavolala: "Sharon?"
Nebyla tam.
Chris šla nahoru do Reganiny ložnice. Regan dosud tvrdě spala. Ani známka po tom, že by se pokrývkami jen hnulo.
Chris si všimla, že okno je dokořán. Zápach moči. Musela je otevřít Sharon, aby vyvětrala pokoj, pomyslela si. Zavřela je. Kam to šla?
Vrátila se dolů právě, když Willie vcházela do dveří.
"Ahojky, Willie. Měla jste dneska hezký den?"
"Nákupy. Kino."
"Kde je Karl?"
Willie udělala gesto znázorňující, že ji nechal samotnou. "Tentokrát mě nechal jít na Beatles. Samotnou."
"To je prima."
Willie naznačila prsty V. Bylo 7,35.
V 8,01, zatímco Chris telefonovala v pracovně se svým agentem, vkrácela dovnitř Sharon s několika balíčky, hodila sebou do křesla a vyčkávala.
"Kde jsi byla?" zeptala se ji Chris, když domluvila.
"On ti to neřekl?" ,

"Kdo mi to měl říct?"
"Burke. On tady není? Kde je?"
"Byl tu?"
"Tím chceš říct, že tu nebyl, když ses vrátila domů?"
"Poslyš, řekni mi to celé od začátku," navrhla jí Chris.
"No to je cvok," naštvala se Sharon a kroutila přitom hlavou. "Magistr mi lék nemohl donést a tak, když se zastavil Burke, jsem si řekla, fajn, může tady počkat s Regan, a já zatím půjdu sehnat ten thorazin." Pokrčila rameny. "Mělo mě to napadnout."
"No to mělo. Takže cos to koupila?"
"No protože jsem si myslela, že mám čas, šla jsem a koupila jsem jí gumovou vložku do postele." Předvedla ji.
"Jedla jsi?"
"Ne. Myslela jsem, že si udělám chlebíček. Dala by sis taky jeden?"
"To je dobrý nápad. Pojď, najíme se."
"Jak to dopadlo s testy?" zeptala se Sharon, když se loudaly do kuchyně.
"Ani ň. Všechny negativní. Budu s ní muset jít k někomu přes cvoky," odpověděla Chris.
Po sendvičích a kávě ukázala Sharon Chris, jak se dává injekce.
"Dvě hlavní věci," vysvětlovala, "jsou tyhle – musíš se ujistit, že v injekci nemáš žádné vzduchové bubliny, a pak, že jsi nezasáhla žílu. Podívej, odsáváš trošku – takhle," ukazovala, "a uvidíš, jestli je v injekční stříkačce krev."
Chris si to nějakou dobu cvičila na grapefruitu a vypadalo to, že získává praxi. Potom se v 9,28 rozezněl zvonek u hlavních dveří. Willie otevřela. Byl to Karl. Jak kráčel kuchyní do svého pokoje, kývl jim na pozdrav a poznamenal, že si zapomněl vzít svůj klíč.
"Já tomu nemůžu uvěřit," sdělila Chris Sharon. "To je poprvé, co přiznal nějakou chybu."
Večer strávily tím, že se dívaly na televizi v pracovně.
V 11,06 Chris zdvihla vyzvánějící telefon. Byl to mladý režisér z druhé jednotky. Hlas mu zněl vážně.
"Slyšela jste už tu zprávu, Chris?" "Ne, jakou?"
"No, špatnou."
"Co se stalo?" zeptala se.
"Burke je mrtvý."
Byl opilý. Zřítil se z příkrého schodiště za domem, až na samé dno schodů, z nichž pozoroval chodec procházející na M Street, jak se nekonečně propadá do noci. Zlomený vaz. Krvavá, zhroucená scéna, jeho poslední.
Když Chris vypadl telefon z rukou, tiše se rozplakala a sotva stála na nohou. Sharon přiběhla a zachytila ji. Podepřela ji, zavěsila telefon a odvedla ji k pohovce.
"Burke je mrtvý," vzlykala Chris.
"Panebože!" vydechla Sharon. "Co se stalo?"
Chris však ze sebe ještě nemohla vydat ani hlásku. Plakala.
Potom to později probíraly. Celé hodiny. Povídaly si. Chris pila. Vzpomínala na Denningse. Chvilku se smála. Chvilku plakala. "Ach panebože," vzdychala bez přestání. "Chudák Bur–ke... Chudák Burke..."
Její sen o smrti se k ní vracel znovu a znovu.
Něco po páté ráno stála v zoufalé náladě u baru, opřena o lokty, hlavu skloněnou, oči plné smutku. Čekala na Sharon, až se vrátí z kuchyně s miskou ledu.
Slyšela ji přicházet.
"Pořád tomu nemůžu uvěřit," prohlásila Sharon s povzdechem, když vešla do pracovny.
Těsně za Sharon se jako pavouk rychle plížila Regan, s tělem ohnutým dozadu jako luk tak, že se jí hlava téměř dotýkala nohou, s jazykem střelhbitě vystřelujícím dovnitř a ven z úst. Vydávala přitom sykavé zvuky jako had.
"Sharon?" hlesla Chris ochromeně a oči nespouštěla z Regan.
Sharon se zarazila. Regan také. Sharon se otočila a neviděla nic. A potom zaječela, když ucítila, jak se jí Reganin jazyk ovíjí kolem kotníku.
Chris zbělela. "Zavolej tamtoho doktora a vytáhni ho z postele! Vytáhni ho z té postele teď!"
Ať se Sharon pohnula kam chtěla, měla Regan v patách.
*
/4/
Pátek, 29. dubna. Zatímco Chris čekala na chodbě před ložnicí, doktor Klein a vyhlášený neurolog vyšetřovali Regan. Lékař ji pozoroval půl hodiny, jak sebou mlátí. Kroužila tělem. Rvala si vlasy. Občas zkřivila obličej a přitiskla si ruce na uši, jako kdyby si je chránila před náhlým, ohlušujícím hlukem. Vykřikovala oplzlosti. Úpěla bolestí. Nakonec sebou hodila tváří na postel a nohy si přitáhla pod břicho. Naříkala přeskakujícím hlasem.
Psychiatr odvedl Kleina od postele.
"Pojdme jí dát nějaká sedativa," zašeptal. "Možná že si s ní pak budu moct promluvit."
Internista přikývl a připravil si injekci padesáti miligramů
thorazinu. Avšak když přistoupili k posteli, zdálo se, že to Regan nějak vycítila a bleskurychle se otočila. Jak se ji neurolog pokoušel přidržet, začala s nenávistnou zuřivostí ječet. Kousala ho. Rvala se s ním. Držela si ho od těla. Teprve poté, co přivolali na pomoc Karla, se jim podařilo udržet ji natolik v klidu, aby jí mohl Klein píchnout injekci. Ukázalo se, že dávka není dostačující. Vpíchli jí dalších padesát miligramů. Vyčkávali.
Regan začínala ochabovat. Upadla do polobdění. Potom se zčistajasna upřeně zadívala na doktory s náhlým úžasem: "Kde je mamka? Já chci k mamce!" rozplakala se.

Na pokyn neurologa odešel Klein z pokoje, aby přivedl Chris. "Maminka tu bude ve chviličce, miláčku," řekl psychiatr Regan. Posadil se na postel a pohladil ji po hlavě. "No tak, miláčku, všechno je v pořádku. Já jsem doktor." "Já chci mamku!" plakala Regan. "Už jde. Bolí tě něco?" Přikývla a slzy jí stékaly proudem po tvářích. "Kde?"
"Úplně všude!" vzlykala. "Cítím se celá bolavá!" "Ty moje děťátko ubohé!" "Mami!"
Chris běžela k posteli a přitiskla ji k sobě. Políbila ji. Laskala ji a konejšila. Pak se Chris sama dala do pláče. "Ach Rags, ty ses vrátila. Opravdu jseš to zase ty!"
"Mami, on mně ubližuje!" natahovala Regan. "Ať toho nechá. Prosím tě. Ano?"
Chris vypadala na chvilku zmateně, potom vrhla na lékaře pohled s úpěnlivou otázkou v očích.
"Dostala silnou dávku sedativ," vysvětloval jemně psychiatr.. "Vy myslíte...?"
"Uvidíme," přerušil ji. Pak se obrátil k Regan. "Můžeš mi říct, co ti je, miláčku?"
"Já nevím," odpověděla. "Já nevím, proč mi to dělá." Z očí se jí koulely slzy. "Dřív to byl vždycky můj kamarád!" "Kdo to je?"
"Kapitán Howdy! A pak je to, jako by byl ve mně někdo jiný! A nutí mě dělat všelijaké věci!"
"Kapitán Howdy?"
"Já nevím."
"Je to osoba?"
Přikývla.
"Kdo?"
"Já nevím!"
"To nic, Regan, víš co – něco vyzkoušíme. Jednu hru." Sáhl do kapsy pro lesknoucí se tretku připevněnou k dlouhému stříbrnému řetízku. "Viděla jsi někdy nějaké filmy, kde někoho zhypnotizovali?"
Přikývla.
"No a já jsem hypnotizér. No opravdu. Lidi hypnotizuju pořád. Teda samozřejmě, když mně to dovolí. No a já si myslím, že jestli tě zhypnotizuju, Regan, tak ti to pomůže se uzdravit. Ano, ta osoba, kterou máš uvnitř, tak ta vyleze hned ven. Chceš, abych tě zhypnotizoval? Podívej, maminka je přímo tady, hned vedle tebe."
Regan se podívala tázavě na Chris.
"Jen to zkus, drahoušku, udělej to," naléhala na ni Chris. "Zkus to."
Regan se obrátila k psychiatrovi a přikývla. "Tak jo," řekla tiše. "Ale jenom trošku."
Psychiatr se usmál a prudce se otočil za zvukem tříštící se keramiky. Na místo, kde si dr.Klein opíral předloktí, spadla z vrcholku komody vzácná váza. Podíval se na paži a potom dolů na střepy s výrazem údivu. Už se shýbal, aby je sebraL
"To nic, pane doktore, to uklidí Willie," řekla mu Chris.
"Same, prosím tě, zavřel bys okenice?" požádal psychiatr. "A zatáhl závěsy?"
Když pokoj ztemněl, uchopil psychiatr řetízek konečky prstů a začal cetkou povlovným pohybem komíhat sem a tam. Rozsvítil na ni tužkovou baterku. Cetka se rozzářila. Spustil hypnotický rituál. "Teď se dívej sem, Regan, a brzy ucítíš, jak ti víčka těžknou a těžknou..."
Zdálo se, že během krátké chvíle upadla do transu.
"Je neuvěřitelně přístupná cizím vlivům," zabručel psychiatr. Potom na děvčátko promluvil. "Cítíš se dobře, Regan?"
"Ano." Hlas jí zněl měkce, a jako by šeptal.
"Kolik je ti let, Regan?"
"Dvanáct."
"Je uvnitř v tobě někdo?"
"Někdy."
"Kdy?"
"To je různé."
"Je to osoba?"
"Ano."
"Kdo je to?"
"Já nevím."
."Je to kapitán Howdy?" "Nevím." "Muž?"
"Nevím." • "Ale je tam." "Někdy ano." "Je tam teď?" "Nevím."
"Jestli se ho zeptám, aby mi to řekl, dovolíš mu to?" "Ne!" "Proč ne?" "Bojím se." "Čeho?" "Já nevím!"
"Jestli se mnou promluví, Regan, myslím, že tě nechá na pokoji. Chceš, aby tě nechal být?" "Ano."
"Pak mu dovol promluvit. Dovolíš mu promluvit?" Chvíli bylo ticho. Potom: "Ano."
"Teď mluvím k té osobě, která je uvnitř, Regan," pronesl psychiatr pevně. "Jestli tam jste, jste také zhypnotizovaný, a musíte odpovídat na všechny mé otázky." Na chvilku se
odmlčel, aby jí příkaz pronikl do krve. Potom ho opakoval: "Jestli tam jste, pak jste zhypnotizovaný a musíte odpovídat na všechny moje otázky. Ukažte se a odpovězte: Jste tam?"
Ticho. Poté se přihodilo něco podivného: Regan najednou začal páchnout dech. Byl mohutný jako proud. Psychiatr ho cítil na vzdálenost dvou stop. Posvítil tužkovou baterkou Regan do tváře.
Chris potlačila vzlyk. Rysy její dcery se zkroutily v nenávistnou masku: rty křečovitě rozšklebené od koutku do koutku, naběhlý jazyk jí plandal z úst jako vlku.
"Panebože!" vydechla Chris.
"Vy jste ta osoba uvnitř Regan?" zeptal se psychiatr.
Přikývla.

"Kdo jste?"
"Odkinmesj," odpověděla hrdelním hlasem.
"To je vaše jméno?"
Přikývla.
"Jste muž?" ,
"Ona," ozvala se. ,.
"Odpověděl jste mi?"
"Ona."
"Jestli to znamená ,ano', kývněte hlavou." • Přikývla.
"To mluvíte cizím jazykem?"
"Ona."
"Odkud jste se tu vzal?"
"Hub."
"Tím chcete říct, že přicházíte z úst?"
"Ahobzmízáhciřpen,"odpověděla Regan.
Psychiatr se na chvilku zamyslel, a pak zkusil jiný přístup. "Když vám budu teď klást otázky, odpovíte mi pohybem hlavy: kývnutí bude znamenat ano, zavrtění ne. Rozumíte mi?"
Regan přikývla.
"Mají vaše odpovědi význam?" zeptal se jí. Ano.
"Jste někdo, koho Regan znala?" Ne.
"O kom ví?" Ne.
"Jste skutečný?" Ano. "Část Regan?" Ne. "Máte'ji rád?" Ne. "Cítíte k ní odpor?" Ano. "Kvůli něčemu, co udělala?" Ano. "Kladete jí za vinu rozvod rodičů?" Ne. "Je to kvůli něčemu, co souvisí s rodiči?" Ne. "S přítelem?" Ne. "Vy ji ale nenávidíte?" Ano. "Trestáte Regan?" Ano. "Chcete jí ublížit?" Ano. "Zabít ji?" Ano.
"Jestli zemře, nezemřete vy s ní?" Ne. Zdálo se, že lékaře ta myšlenka znepokojila. Sklonil v zadumání zrak. Pera v posteli zaskřípala, jak přenesl váhu. V dusném tichu chrčel Reganin dech z jakoby rozkládajících se, páchnoucích plic. Zde. A přece daleko. Vzdáleně hrozivý.
Psychiatr znovu pozdvihl pohled k oné šeredné zkřivené tváři. V očích mu bleskl nápad.
"Může něco způsobit, abyste ji opustil?" Ano. "Svěříte mi to?" Ne. "Ale –"
Psychiatr náhle zalapal po dechu zaskočen bolestí, když si s děsivou neuvěřitelností uvědomil, že mu Regan svírá šourek rukou, která ho drtila jako železný spár. S vytřeštěnýma očima bojoval, aby se osvobodil. Nemohl. "Same! Same, pomoz mi!" zachroptěl.
Smrtelný zápas. Vřava.
Chris vzhlédla a vymrštila se k vypínači.
Klein vyrazil kupředu.
Regan, s hlavou zakloněnou, ďábelsky řičela smíchy a potom zavyla jako vlk.
Chris rozsvítila. Otočila se. Zahlédla zrnitý, poskakující film zpomalené noční můry. Regan a lékaři svíjející se na posteli v jedné změti zmítajících se paží a nohou, v změti zkroucených
obličejů, lapání po dechu a nadávek. A vytí, štěkání a příšerného smíchu s Reganiným chrochtáním, s Reganiným rzaním. Potom se film rozběhl rychleji, konstrukce postele se otřásala, zuřivě se zmítala ze strany na stranu, jak to Chris bezmocně sledovala. Oči její dcery se v důlcích točily v sloup a vydral se jí jako nůž ostrý výkřik prýštící syrově a krvavě odkudsi z nitra.
Regan se zhroutila a ztratila vědomí. Z místnosti se vytratilo cosi nepostižitelného.
V okamžiku plném napětí se nikdo ani nepohnul. Doktoři se potom pomalu a opatrně vymotali z postele a vstali. Zírali na Regan. Po nějaké době změřil Klein, postrádající jakýkoli výraz, Regan puls. Byl spokojený, a tak ji pomalu přikryl pokrývkou a kývl na ostatní. Odešli z pokoje a sešli dolů do pracovny.
Chvíli nikdo nepromluvil. Chris seděla na pohovce. Klein a psychiatr si sedli poblíž do křesel proti sobě. Psychiatr byl zadumaný a hryzal si rty. Díval se přitom na kávový stolek, pak si povzdychl a pohlédl na Chris. Ponořila svůj vyhaslý pohled do jeho. "Co se to ksakru děje?" zeptala se truchlivým, k smrti unaveným šepotem.
"Poznala jste jazyk, kterým mluvila?" zeptal se jí.
Chris zavrtěla hlavou.
"Jakého jste vyznání?"
"Jsem bez vyznání."
"A vaše dcera?"
"Také."
A nyní jí psychiatr kladl únavný bezpočet otázek vztahujících se k Reganině psychologické anamnéze. Zdál se rozrušený, když s nimi skončil.
"Co jí je?" zeptala se Chris a prsty se zbělelými klouby se jí svíraly a rozvíraly nad kapesníkem schumlaným do koule.
"Co je
jí?"
"No, je to nějaké zmatené," vyhnul se odpovědi. "A po pravdě řečeno by ode mne bylo krajně nezodpovědné pokoušet se o diagnózu po vyšetření tak krátkém."
"Nějakou představu ale mít musíte," naléhala na něj.
Psychiatr si povzdychl a přejel si prsty čelo. "Chápu, že byste

/»
to už ráda věděla, a tak vám načrtnu jeden dva předběžné názory."
Chris se naklonila kupředu a s napětím přikývla. Prsty složené v klíně si začaly nervózně pohrávat s kapesníkem a probíraly se stehováním na okraji, jako by to byly zkrabatělé plátěné kuličky růžence.
"Začnu s tím," pustil se do výkladu, "že je vysoce nepravděpodobné, že to předstírá."
Klein souhlasně přikývl. "Domníváme se to z řady důvodů," pokračoval. "Například ty abnormální a bolestivé křeče. A myslím si, že nejprůkaznější byla ta proměna jejích rysů, když jsme mluvili s tou takzvanou osobou, s tou, o které se má ta to, že je v ní. Víte, takovýchle psychický efekt není pravděpodobný bez toho, že by v tuto osobu věřila. Rozumíte mi?"
"Myslím, že ano," odpověděla Chris a přivřela ohromením oči. "Jedné věci ale nerozumím – odkud se ta osoba vzala? Tím myslím, že sice všude pořád slyšíte o.rozštěpené osobnosti', ale já jsem se skutečně nikdy s nějakým vysvětlením nesetkala."
"Stejně jako nikdo jiný, paní MacNeilová. Užíváme pojmy jako ‚vědomí – mysl – osobnost', doopravdy ale ještě nevíme, co tyhle věci znamenají." Zavrtěl hlavou. "Opravdu ne. Vůbec ne. Takže když začnu mluvit o něčem, jako je mnohočetná nebo rozštěpená osobnost – tak všechno, co o tom máme, je několik teorií. A ty spíš vzbuzují otázky, než dávají odpovědi. Freud se domníval, že vědomá mysl určité myšlenky a pocity nějak potlačuje. Zůstávají však živé v podvědomí člověka, přetrvávají ve skutečnosti dost silné a hledají vyjádření prostřednictvím různých psychiatrických symptomů. Nyní, když tato potlačená, nebo říkejme tomu disociovaná látka – ten výraz disociace znamená odtržení od hlavního proudu vědomí –, tedy když je tento druh látky dostatečně silný nebo je-li osobnost pacienta rozpolcená a slabá, může to mít za následek schizofrenní psychózu. To ale není totéž," zdůraznil, "jako zdvojená osobnost. Schizofrenie znamená rozštěpení osobnosti. Ale tam, kde je disociovaná látka dost silná, aby se nějak stmelila, nějak propojila v podvědomí jednotlivce – tam se občas ukáže, že funguje
nezávisle jako oddělená osobnost. Přebírá i tělesné funkce." Chris dychtivě poslouchala a on pokračoval. "To je jedna teorie. Existuje několik dalších, některé z nich zahrnují představu o úniku do nevědomí, úniku před nějakým konfliktem nebo emocionálním problémem. Když se vrátíme zpátky k Regan, nemá anamnézu schizofrenie a EEG neukázal vzorec mozkových vln, který ji běžně provázejí. Takže se přikláním k tomu, schizofrenii zamítnout. Čímž se ocitáme na všeobecném poli hysterie."
"V té roli jsem účinkovala minulý týden," hučela pochmurně
Chris.
Ustaraný psychiatr se slabě usmál. "Hysterie, " pokračoval, "je forma neurózy, při které se emocionální poruchy promítají do tělesných potíží. No a v některých podobách se projevuje diso–ciace. Například u psychasténie si jedinec není vědom svých činů, ale sám se vidí jednat a své jednání připisuje někomu jinému. Avšak jeho představa druhé osoby je mlhavá a to se u Regan zdá charakteristické. Tak se dostáváme k tomu, co Freud nazýval konverzní podobou hysterie. Vyrůstá z podvědomých pocitů viny a potřeby být potrestán. Nejvýraznějším rysem je zde disociace, dokonce i mnohočetná osobnost. A syndrom může také zahrnovat křeče připomínající epileptické záchvaty, halucinace, abnormální motorické vzrušení."
"Páni, to je skoro jako to, co provádí Regan, " připouštěla Chris mrzutě. "Co říkáte? Teda myslím až na to s tou vinou. Za co by měla mít pocit viny?"
"Stereotypní odpověď," odvětil psychiatr, "by mohla znít: rozvod. Děti mívají často pocit, že ony jsou těmi zavrženými a berou na sebe plnou zodpovědnost za odchod jednoho z rodičů. U vaší dcery máme důvod věřit, že by mohlo jít o takový případ. Tady bych se ještě zastavil nad zádumčivostí a hlubokou depresí z poznání, že lidé umírají – jde o thanatofóbii. U dětí ji najdete doprovázenou pocitem viny, která pramení ze stressu v rodině, velmi často ze strachu ze ztráty jednoho z rodičů. Má to za následek nezdolnou a silnou frustraci. Navíc – u tohoto typu hysterie nemusí mít vědomá mysl ani potuchu o vině. Může jít
dokonce o vinu, které říkáme.uvolněná' všeobecná vina, která se k ničemu zvláštnímu nevztahuje," ukončil výklad.
Chris zavrtěla hlavou. "Vůbec se v tom nevyznám," zamumlala. "Myslím – odkud se ta nová osobnost vzala?"
"No, zase to bude dohad," odpověděl, "dohad – ale když přistoupíme na to, že jde o konverzní hysterii pramenící z pocitu viny, potom je ta druhá osobnost prostě hybná síla, která vládne trestem. Víte, kdyby to mohla udělat Regan sama, znamenalo by to, že svou vinu rozpozná. Ale ona chce poznání uniknout. Proto ta druhá osobnost."
"A vy si myslíte, že tohle má?"
"Jak jsem řekl, nevím," odpovídal psychiatr stále vyhýbavě. Zdálo se, že hledá slova, jako by pátral po mechem porostlých balvanech, po nichž by přešel říční proud. "Na dítě Reganina věku je neuvěřitelně neobvyklé, že je schopná sestavit a propojit prvky nové osobnosti. A jisté – no jiné věci jsou zarážející. Například její zacházení se spiritistickou tabulkou vyžaduje krajní sugestibilitu. A já jsem ji zřejmě ve skutečnosti vůbec nezhyp–notizoval." Pokrčil rameny.
"No, možná že mi kladla odpor. Co je ale skutečně zarážející," podotkl, "je zjevná předčasná vyspělost té nové osobnosti. To vůbec není dvanáctileté dítě. Je mnohem, mnohem starší. A potom ten jazyk, kterým mluvila..." Upřeně se díval na kobereček před krbem a zamyšleně si popota–. hoval spodní ret. "Samozřejmě že existuje podobný stav, ale my toho o něm moc nevíme. Je to forma somnambulismu, během níž pacient najednou předvádí znalosti nebo dovednosti, které se nikdy nenaučil – a kde je záměrem druhé osobnosti zničit tu první. Ale..."
Slova se vytrácela. Psychiatr se zničehonic zadíval na Chris. "No, je to příšerně komplikované," sdělil jí, "a já jsem to děsivě zjednodušil."
"Takže kam až to může zajít?" zeptala se Chris.
"V tomhle okamžiku je situace nerozhodná," odpověděl jí. "Potřebuje zevrubné vyšetření týmem odborníků, dva tri týdny skutečně pečlivého pozorování na klinice, řekněme na Barringer–ské klinice v Daytonu."

Chris odvrátila pohled.
"Budete s tím mít problémy?"
"Ne, nebudu." Povzdychla si. "Jenom jsem ztratila Naději, to je všechno."
"Já vám nerozumím."
"To je vnitřní tragédie."
Psychiatr zavolal na Barringerskou kliniku z Chrisiny pracovny. Souhlasili s tím, že Regan přijmou druhý den.
Lékaři odešli.
Spolkla bolest se vzpomínkou na Denningse, se vzpomínkou na smrt, červa a nicotu, na nevyslovitelnou osamělost a ticho, temnotu pod povrchem, a nic se ani nepohne, žádný, žádný pohyb... zkrátka – rozplakala se. Trochu moc... trochu moc... Potom toho nechala a začala balit.
Stála v ložnici a pátrala po nějaké kamuflovací paruce, kterou by si vzala do Daytonu, když se objevil Karl. Sdělil jí, že* s ní chce někdo mluvit.
"Kdo?" '.,
"Detektiv."
"A to chce mluvit se mnou?"
Přikývl. Potom jí předal firemní vizitku. Rozpačitě ji přelétla očima. WILLIAM F. KINDERMANN, hlásala, DETEKTIV NADPORUČÍK, a dole v levém rohu se jako chudý příbuzný tísnilo Oddělení vražd. Bylo to vytištěno zdobným špičatým tudorovským typem písma, který by si mohl zvolit nějaký obchodník se starožitnostmi.
Vzhlédla od vizitky se vzrůstajícím podezřením. "Má s sebou něco, co by mohlo připomínat scénář? Něco jako velkou manilo– • vou obálku nebo něco na ten způsob?"
Chris došla k poznání, že na širém světě neexistuje nikdo, kdo by neměl zastrčený v zásuvce nebo někde v komůrce, my šli román, scénář nebo nápad na jedno i druhé. Vypadalo to, že je přitahuje, jako kněži přitahují opilce.
Karl však zavrtěl hlavou. Chris se okamžitě zmocnila zvědavost a sešla dolů. Burke? Mělo to co dělat s Burkem?
Postával shrbený ve vstupní hale a okraj zplihlého, zmuchlaného klobouku svíral pevně v krátkých buclatých prstech s čerstvou manikúrou. Obtloustlý. Mezi padesátkou a šedesátkou. Vymydlené tváře s podbradkem. Avšak kalhoty měl samý záhyb, s roztřepanými záložkami a vytahané jako pytel, jako by zesměšňovaly úzkostlivou péči, kterou věnoval svému zevnějšku. Šedivý tvídový kabát na něm visel ,a byl z módy. Uslzené hnědé oči, ochablé v koutcích, jako by byly zahleděné do dob dávno minulých. Jak čekal, nadechoval se s astmatických hvízdáním.
Chris k němu přistoupila. Detektiv jí podal ruku unaveným a nějak otcovským způsobem. Promluvil ochraptělým hlasem člověka, který trpí rozedmou. "Tuhle tvář bych poznal v kterékoli identifikační sestavě, slečno MacNeilová."
"Já v některé jsem?" zeptala se ho se zájmem, když mu podávala ruku.
"Proboha ne, to ne," uváděl věc na pravou míru a nad poznámkou máchl rukou, jako by odháněl mouchu. Zavřel oči a sklonil hlavu: druhá ruka mu zlehka spočinula na břiše. Chris vyčkávala. "Božechraň. Ne, jde čistě o běžnou praxi," ujišťoval ji, "běžnou praxi. Podívejte, nemáte jistě čas. Tak zítra. Přijdu ještě jednou zítra."
Otočil se, jako by odcházel, ale Chris se s úzkostí ozvala: "O co jde? O Burkea? Burke Denningse?"
Detektivova ochablá, bezstarostná vyrovnanost jaksi znásobila její vnitřní napětí.
"Je to ostuda. Ostuda," vydechl detektiv se sklopenýma očima a zavrtěl hlavou.
"Zavraždili ho?" zeptala se Chris s vyděšeným výrazem. "Tím myslím, jestli jste tady proto? Že byl zavražděn? Je to tak?"
"Ne, ne, je to běžná praxe," opakoval, "běžná praxe. Vždyť víte, muž tak významný, to my prostě nemůžeme nechat být jen tak. Nemůžeme," hájil se s bezmocným výrazem. "Alespoň jednu dvě otázky. Spadl sám? Nebo ho někdo strčil?"
Když se ptal, nakláněl hlavu a komíhal rukou ze strany na stranu. Pak pokrčil rameny a chraptivě zašeptal: "Kdo ví?"
"Někdo ho okradl?"
"Ne, neokradl, slečno MacNeilová, vůbec nebyl okraden. Kdo ale potřebuje nějaký motiv v takovýchhle časech?"
Ruce měl bez přestání v pohybu jako ochablé rukavice, které vedou prsty zívajícího loutkáře. "Dneska, slečno MacNeilová, znamená motiv pro vraždu jenom zbytečné břemeno: ve skutečnosti spíš odstrašuje." Zavrtěl hlavou. "Ty drogy, ty drogy," bědoval. "Ty drogy. Tohle LSD."
Díval se na Chris a bubnoval si přitom konečky prstů na hrudník. "Věřte mi – jsem otec, a když vidím, kam to spěje, puká mi nad tím srdce. Máte děti?"
"Ano, jedno."
"Syna?"
"Dceru.". •
"No..."
"Poslyšte, pojdhie do studovny," přerušila ho Chris nervózně a otočila se, aby mu ukázala cestu. Docházela jí veškerá trpělivost.
"Slečno MacNeilová, mohl bych vás s něčím obtěžovat?"
Obrátila se s vyhaslým a unaveným očekáváním, že bude chtít autogram pro své děti. Nikdy je nechtějí pro sebe. Vždycky pro své děti. "Ano, samozřejmě," odpověděla.
"Bolí mě žaludek." Udělal gesto a trochu se zašklebil. "Nemáte náhodou trochu minerálky Calso? Jestli by vás to mělo nějak obtěžovat, tak na to zapomeňte. Nerad bych byl na obtíž."
"Ale vůbec ne," povzdechla si. "Sedněte si někam v pracovně." Ukázala tím směrem, pak se otočila a zamířila do kuchyně. "Myslím, že máme láhev v ledničce."
"Ne, do té kuchyně půjdu já," přemlouval ji a šel za ní. "Nemám rád, když někoho obtěžuju."
"Ale vůbec ne."

"Ne, ne, opravdu, vy máte fůru práce, půjdu já. Máte děti?" zeptal se, jak tak šli. "Ne, já vím, máte dceru. To jste mi říkala, to je v pořádku. Jenom jedno."
"Jenom to jedno."
"A jak staré?"
"Bude jí dvanáct."
"Pak si nemusíte dělat starosti," nadechl se. "Ne, zatím ne. Později ale mějte oči na stopkách." Zavrtěl hlavou. Chris pozorovala, že jeho chůze je obdoba kachního kolébání. "Když se díváte na celý ten chorobný stav den co den," pokračoval. "Neuvěřitelné. Nepochopitelné. Šílené. Víte, já jsem se zadíval právě před pár dny – nebo týdny – to jsem zapomněl, na svou ženu a řekl jsem jí: Mary, svět, celý svět – prodělává obrovské nervové zhroucení. Všichni. Celý svět." Udělal všeobjímající gesto.
Vešli do kuchyně, kde Karl cídil vnitřek trouby. Neotočil se> ani nezaznamenal jejich přítomnost.
"Tohle je skutečně zarážející," zahvízdal detektiv chraplavě, když Chris otvírala lednici. Přesto utkvěl jeho pohled na Karlovi, rychle a tázavě mu přejížděl po zádech, pažích a šíji jako malý tmavý pták klouzající nad jezerem. "Setkám se se slavnou filmovou hvězdou," pokračoval, "a chci na ní vodu Calso. No páni."
Chris našla láhev a teď hledala otvírák. "Chcete led?" zeptala se.
"Ne, bez. Bez ledu je to prima." Otvírala láhev.
"Vzpomínáte si na ten film, který jste natočila a který se jmenoval Anděl? " prohodil. "Viděl jsem ho šestkrát."
"Jestli hledáte pachatele," zabručela Chris, když nalévala pěnící calso," zatkněte producenta a střihače."
"Ale ne, ne, byl bezvadný – opravdu – moc se mi líbil!" "Posadte se." Kývla ke stolu.
"Děkuji vám." Posadil se. "Ne, ten film byl prostě úžasný," trval na svém. "Tak dojemný. Až na jednu věc," odvážil se, "na jednu droboučkou, nepatrnou, titěrnou maličkost. Ach, děkuji vám."
Položila před něj sklenici s nápojem a posadila se naproti němu, s rukama sepnutýma před sebou.
"Jeden menší kaz," vykládal dál omluvně. "Jenom nepatrný. Ale prosím vás, já jsem pouhý laik, tomu věřte. Víte? Já jsem jenom divák. Co já vím? Nicméně se mi zdálo – jako laikovi –,
že scénická hudba zasahuje do určitých scén. Působilo to rušivě." Teď byl zaujatý, chytil se. "Pořad mi to připomínalo, že jde o film. Víte? Stejně jako později ta spousta fantastických záběrů kamery. Tak to odvádělo pozornost. Mimochodem ta scénická hudba – neukradl ji, slečno MacNeilová, třeba z Mendelssohna?"
Chris bubnovala lehce konečky prstů o stůl. Zvláštní detektiv. A proč neustále pokukuje po Karlovi?
"To nevím," odpověděla, "ale jsem ráda, že se vám ten film líbil. Radši to vypijte," doporučila mu a kývla ke sklence. "Rychle to vyprchá."
"Ano, samozřejmě. Já tak plácám. A vy nemáte čas. Promiňte." Pozdvihl sklenici jakoby k přípitku a vyprázdnil její obsah s malíčkem afektovaně vztyčeným. "Výborná, opravdu výborná," vydechl, spokojený. Když sklenku odkládal, zlehka zavadil očima o Reganinu plastiku ptáka. Stál nyní uprostřed stolu a zobák se mu výsměšně a do dáli vznášel nad slánkou a pepřenkou. "Podivuhodné." Usmál se. "Roztomilé." Vzhlédl. "Od kterého umělce?"
"To dělala moje dcera," sdělila mu Chris.
"Velmi hezké."
"Podívejte, nesnáším, když –"
"Ano, ano, já vím, otravuju vás. No podívejte, dám vám jednu dvě otázky a budeme to mít za sebou. Ve skutečnosti jenom jednu otázku a potom půjdu." Vrhl pohled na náramkové hodinky, jako by byl celý nesvůj, aby se mohl vydat na nějakou schůzku. "Protože zesnulý pan Dennings," vypravil ze sebe sotva slyšitelně," dokončil filmování v této oblasti, zajímalo by nás, zda mohl navštívit někoho tu noc, kdy se to přihodilo. Měl tady kolem – samozřejmě kromě vás – nějaké přátele?"
"Ale on byl tu noc tady," svěřila mu Chris.
"Ale?" Obočí se mu vyklenulo do obloučků. "Asi tak v době nehody?"
"Kdy k tomu došlo?" zeptala se ho.
"Kolem sedmé," odpověděl.
"Ano, myslím, že ano."
"No, pak by to do sebe zapadalo." Přikývl, otočil se na židli,
jako by se připravoval, že se zvedne. "Byl opilý, odcházel, spadl ze schodů. Ano, to souhlasí. Naprosto. Poslyšte, je to jenom kvůli záznamu, ale můžete mi přibližně říct, kdy odcházel z domu?"
Ohmatával pravdu, jako oždibuje utahaný starý mládenec zeleninu na trhu. Jak to vůbec mohl dotáhnout na nadporučíka? divila se Chris. "To nevím," odpověděla. "Neviděla jsem ho."
"Tomu teda nerozumím."
"No on přišel a odešel, když jsem já byla pryč. Seděla jsem v ordinaci u doktora v Rosslynu."
"Aha." Přikývl. "Samozřejmě – ale jak jste se pak dozvěděla, že byl tady?"
"No, Sharon říkala –"
"Sharon?" skočil jí do řeči.
"Sharon Spencerová. Moje sekretářka. Byla tady, když se Burke stavil. Ona –"
"Přišel navštívit ji?" zeptal se.
"Ne, mě."
"Ano, samozřejmě. Promiňte, že jsem vám skočil do řeči."
"Dceři nebylo dobře a Sharon ho tady nechala a šla vyzvednout nějaké léky. Když jsem přišla domů já, byl Burke pryč."
"A prosím vás, v kolik hodin to bylo?"

"Asi tak ve čtvrt na osm, půl osmé."
"A kdy jste odcházela vy?"
"Přibližně kolem čtvrt na sedm."
"A slečna Spencerová?"
"To nevím."
"A kdo kromě vaší dcery byl tady v domě s panem Denning–sem, když odešla slečna Spencerová a než jste se vrátila vy?"
"Nikdo."
"Nikdo? On ji nechal samotnou?"
Přikývla.
"Žádné služebnictvo?"
"Ne, Willie a Karl byli –"
"Kdo je to?"
Chris se najednou zmocnil pocit, že jí ujíždí půda pod nohama. Šťouravý rozhovor se najednou změnil v chladný výslech. "No, Karla vidíte zrovna tady." Ukázala hlavou na záda domovníka, na něž upírala otupělý pohled. Pořád leštil troubu... "A Willie je jeho manželka," pokračovala. "Starají se mi o dům." Pořád to leští... "Vzali si odpoledne volno, a když jsem přišla domů, nebyli ještě zpátky. Willie..." Chris se odmlčela.
"Co bylo s Willie?"
"Ale nic." Pokrčila rameny á odtrhla pohled od svalnatých zad sluhy. Trouba byla čistá, jak si všimla. Tak proč ji Karl ještě leštil?
Natáhla se pro cigaretu. Kinderman jí zapálil.
"Takže jenom vaše dcera bude vědět, kdy Děnnings odešel z domu."
"Opravdu to byla nehoda?" '.
"Ano samozřejmě. Tohle je běžný postup, slečno MacNeilo–vá, běžný postup. Pana Denningse nikdo neokradl a neměl žádné nepřátele, žádné, o kterých bychom věděli – tedy v okrese."
Chris vrhla letmý pohled na Karla. Rychle ho ale přesunula na Kindermana. Všiml si toho? Zřejmě ne. Ukazoval na plastiku.
"Tenhle druh ptáka, ten se nějak jmenuje. Nemůžu si vybavit jak. Nějak." Zaznamenal Chrisin upřený pohled i to, že ji, jak se zdá, nějak uvedl do rozpaků. "Promiňte mi, vy máte naspěch. No, ještě minutku a máme to za sebou. Tedy vaše dcera by věděla, kdy pan Děnnings odešel?"
"Ne, neví to. Dostala silnou dávku sedativ."
"Ale panebože, to je hrozné, hrozné." Zpod svislých očních víček mu vyzařoval zájem. "Je to vážné?"
"Obávám se, že je."
"Smím se zeptat...?" sondoval s ohleduplným gestem. –
"Pořád ještě nevíme."
"Dávejte pozor na průvan," varoval ji důrazně.
Chris vypadala zaraženě.
"Průvan v zimě, když je v domě teplo, to je kouzelný koberec pro bakterie. Tohle říkávala moje matka. Možná že to je lidová pranostika. Možná." Pokrčil rameny. "Pro mě ale pověra zname–
ná, upřímně řečeno, něco jako menu v přepychové francouzské restauraci: kouzelné, rafinované zastírání skutečnosti, kterou byste jinak nepolkla, možná jako měsíční fazol," pronesl s vážnou tváří.
Z Chris spadlo napětí. Ten neohrabaný pes rousající se zmateně obilnými poli se zase vrátil.
"Je její, je to její pokoj," ukazoval prstem ke stropu, "ten s tím velkým oknem s výhledem na ty schody?"
Chris přikývla.
"Mějte to okno zavřené a udělá se jí lip."
"No ono je vždycky zavřené a zajištěné okenicemi," prohlásila Chris, zatímco detektiv vnořil naplácanou ruku do náprsní kapsy saka.
"Udělá se jí lip," opakoval rozšafně. "Jen si vzpomeňte: Opatrnost, matka moudrosti..."
Chris se znovu dala do bubnování konečky prstů na stůl.
"Nemáte čas. No, tak jsme skončili. Jen poznámku do záznamu – je to běžná praxe – a bude to všechno."
Z kapsy saka vytáhl zmuchlaný nacyklostylovaný program Cyrana z Bergeraku v provedení střední školy a nyní tápal po kapsách kabátu, odkud vylovil okousaný žlutý špaček tlusté tužky Její špička vypadala, jako by ji někdo přiřezával ostřím nůžek. Přitiskl program na stůl a rovnal na něm záhyby. "Teď jenom jedno dvě jména," zasupěl. "Ta Spencerová se píše s c?"
"Ano, se."
"Se," opakoval a napsal si jméno na okraj programu. "A ti, co se vám starají o dům? John a Willie...?"
"Karl a Willie Engstromovi."
"Karl. Správně, je to Karl. Karl Engstrom." Naškrábal si jména černým tlustým písmem. "Teď ty časy, co si pamatuju, " hlásil nakřáplé a obracel program kolem dokola, jak hledal bílou plochu. "Časy, já – ach. Ne, počkejte. Já je zapomněl. Ano, ti vaši domovníci – v kolik hodin jste říkala, že přišli domů?"
"To jsem neříkala. Karle, v kolik hodin jste včera večer přišli?" zavolala na něj Chris.
Švýcar se otočil s nicnefikající tváří. "Přesně v půl desáté, madam."
"Ano, máte pravdu, zapomněl jste si klíč. Vzpomínáni si, že jsem se v kuchyni podívala na hodiny, když jste zazvonil u dveří."

"Viděl jste pěkný film?" vyzvídal na Karlovi detektiv. "Nikdy nedám na recenze," svěřoval dušně stranou Chris. "Ale na to, co si myslí lidé, diváci."
"Paula Scofielda v Learovi," oznámil mu Karl.
"Ale, to jsem viděl – je to vynikající". Vynikající. Skvělé."
"Ano, v Crestu," pokračoval Karl. "Představení v šest hodin. Hned potom jsem jel autobusem od biografu –"
"Prosím vás, to není nutné," ohrazoval se detektiv a máchal rukou. "Prosím."
"Mně to nevadí."
"Jestli na tom trváte."
"Vystoupil jsem na rohu Wisconsin Avenue a M Street. Asi tak za deset minut půl desáté. A pak jsem vešel do domu."
"Heledle, tohle jste říkat nemusel," tvrdil mu detektiv, "ale v každém případě vám děkuji, bylo to od vás velmi pozorné. Film se vám líbil?"
"Byl vynikající."
"Ano, já jsem byl téhož názoru. Výjimečný. A teď..." Vrátil se zpátky ke Chris a ke škrábání po programu. "Zabral jsem vám fůru času, ale je to moje práce." Pokrčil rameny. "No, jenom chviličku a jsme hotovi. Tragické... tragické...," nadechoval se, když si dělal poznámky na okrajích. "Takový talent. A člověk, který znal lidi, tím jsem si jistý: jak s nimi jednat. S tolika možnostmi, díky kterým může člověk vypadat dobře nebo možná špatně – jako kameraman, zvukař, skladatel, cokoli... Prosím vás, opravte mě, jestli to říkám špatně, mně se ale zdá, že dneska musí být režisér, který má jméno, někdo jako Dále Camegie. Nemám pravdu?"
"No, Burke měl temperament," vzdychla Chris.
Detektiv přerovnal program. "Ano, možná že to je důležité u tak velkých scén. U lidí jeho velikosti." Zase si čmáral. "Klíčem jsou ale ti tuctoví lidičky, ti služebníci umění, lidé, kteří mají na starosti menší detaily. Kdyby je nezvládli správně, bylo by to závažnější. Nemyslíte?"
Chris se"zahleděla na nehty a se zoufalstvím zavrtěla hlavou. "Když Burke nechal někoho rozjet, nikdy nikoho nediskriminoval," hlesla se slabým, hořkým úsměvem. "Ne, pane. Docházelo k tomu přece jenom tehdy, když pil."
"Už jsem skončil. Už jsem skončil." Kinderman udělal tečku nad posledním i. "Ale ne, počkejte," vzpomněl si zčistajasna. "Paní Engstromová. Odešli a pňšli spolu?" Ukázal směrem na Karla.
"Ne, ona se šla podívat na nějaký film s Beatles," řekla Chris právě, když se Karel otáčel, aby odpověděl. "Přišla pár minut po mně."
"Proč jsem se na to ptal? Není to důležité." Pokrčil rameny, jak skládal program a cpal si ho do kapsy saka spolu s tužkou. "No, to se má tak. Až se vrátím do své kanceláře, nepochybně si vzpomenu na něco, na co jsem se měl zeptat. Mně se tohle vždycky stává. No dobrá, mohl bych vám zavolat," zafuněl a zvedal se.
Chris vstala s ním.
"Já ale odjíždím na pár týdnů z města," oznámila mu.–
"To může počkat," ujistil ji, "to může počkat." Zadíval se na plastiku s úsměvnou laskavostí. "Hezoučké. Opravdu moc hezké," pochválil ji. Sklonil se nad ptákem, vzal ho a pohladil mu palcem zobák.
Chris se sehnula, aby sebrala z kuchyňské podlahy nit.
"Máte dobrého doktora?" zeptal se jí detektiv. "Myslím pro vaši –dceru."
Odložil sošku a měl se k odchodu. Chris ho zachmuřeně následovala a nit si omotávala kolem palce.
"No, určitě mám těch doktorů dost," zabručela. "V každém případě ji dávám na kliniku, která má být nedostižitelná v tom, co děláte vy. Jenomže oni tam pátrají po virech."
"Doufejme, že jsou mnohem úspěšnější. Ta klinika není ve městě?"
"Ne."
"Je to dobrá klinika?"
"Uvidíme."
"Chraňte ji před průvanem."
, Došli k hlavním domovním dveřím. Položil ruku na kliku. "No, řekl bych, že mi bylo potěšením, ale za těchhle okolností..." Sklonil hlavu a zavrtěl jí. "Mrzí mě to. Opravdu. Strašně mě to mrzí."
Chris si založila ruce a oči upřela dolů na kobereček. Sotva znatelně přikývla.
Kinderman otevřel dveře a vykročil ven. Když se otáčel ke Chris, nasazoval si klobouk. "Ať vám to dobře dopadne s dcerou."
"Díky," usmála se unaveně. "Vám ať to dobře dopadne s lidstvem."
Přikývl s mírnou laskavostí i smutkem a odkolébal se pryč. Chris ho sledovala, jak zahýbal k čekajícímu policejnímu vozu zaparkovanému poblíž rohu před požárním hydrantem. Ruka mu vylétla ke klobouku, když od jihu zostra zavál rezavý vítr. Cípy kabátu sebou pleskaly. Chris zavřela dveře.
– Když Kinderman dosedl na místo pro spolujezdce v policejním voze, ohlédl se zpátky na dům. Zdálo se mu, že v Reganině okně zahlédl pohyb, rychlá, mrštná postavička vystřelila na stranu a z dohledu. Nebyl si jistý. Zahlédl ji koutkem oka, když se otočil. Všiml si ale, že okenice jsou dokořán. Zvláštní. Chvilku vyčkával. Neobjevil se nikdo.
Detektiv se zmateně zamračil, otočil se, otevřel přihrádku na rukavice a vyndal malou hnědou obálku a kapesní nožík. Otevřel menší ze střenek, vsunul palec do obálky a s chirurgickou opatrností si vyškrábal zpod nehtu barvu z Reganiny plastiky. Když s tůn byl hotov, zalepil obálku a kývl na detektiva – seržanta za volantem. Vyrazili.
Když projížděli Prospect Street, zasunul si obálku do kapsy. "Z toho si nic nedělej," kladl na srdce seržantovi, když přejel pohledem vzrůstající dopravní zácpu. "Tohle je práce, ne zábava." Unavenými prsty si protřel oči. "Ach, to je život," povzdychl si. "To je život."
Později toho večera, zatímco dal dr. Klein Regan injekci padesáti miligramů sparinu, aby ji zklidnil na cestu do Daytonu,

stál nadporučík Kinderman v zamyšlení ve své kanceláři. Dlaně měl naplocho přitisknuté na desku psacího stolu a byl přitom zahloubaný do útržků zavádějících údajů. Úzký paprsek světla.ze starobylé stolní lampy ozařoval chaos roztříštěných zpráv. Svítilo jen toto světlo. Věřil, že mu to pomáhá zúžit ohnisko soustředění.
Kinderman v temnotě ztěžka oddychoval, zatímco jeho pohled těkal z místa na místo. Pak se zhluboka nadechl a zavřel oči. Mentální výprodej! přikázal si, jako to dělával vždycky, když si chtěl pročistit mozek, aby získal nový pohled na věc: Naprosto všechno musí jít!
Když oči otevřel, začetl se do patologovy zprávy o Denning–sovi:
...rozdrcenápáteř, fraktura lebky a šíje, s četnými zhmožděni–nami, laceracemi a oděrkami: natažení pokožky na šíji, ekchymó–za kůže na šíji: odtržení platysmy, sternomastoidu, zdvihače hlavy, trapezu a různých menších šíjových svalů, se zlomeninou páteře a obratlů a přetržením jak předních, tak zadních šíjových vazů...
Díval se z okna na ztemnělé město. Světlo nahoře na Kapitolu zářilo. V Kongresu pracovali dlouho do noci. Znovu zavřel oči a vybavoval si rozhovor s okresním patologem v jedenáct padesát pět oné noci, kdy zemřel Dennings.
"Mohlo se to stát při pádu?"
"Ne, to je velmi nepravděpodobné. Sternomastoidní a trape–zové svaly by tomu měly zabránit. Pak máte různá členění krční páteře, která by se musela poškodit stejně jako vazy spojující kosti."
"Řekněte mi to ale na rovinu: Mohlo k tomu takhle dojít?"
"No, byl samozřejmě opilý a tyhle svaly se mu bez pochyby nějak uvolnily. Možná kdyby'síla prvního nárazu byla dostatečně velká a –"
" – kdyby padal tak asi dvacet třicet stop, než narazil?" "Ano, tak, a kdyby se mu okamžitě po nárazu hlava do něčeho vklínila: jinými slovy, kdyby došlo k okamžitému narušení normální rotace hlavy a těla jako celku, pak možná – říkám jenom možná – byste takového výsledku dosáhl."
"Byla by tohle schopná udělat jiná lidská bytost?" "Ano, ale musel by to být výjimečně silný muž." Kinderman si ověřil vyprávění Karla Engstroma, týkající se jeho pohybu v době Denningsovy smrti. Čas v kině souhlasil, stejně jako jízdní řád washingtonského autobusu městské dopravy. Navíc řidič autobusu, do kterého – jak Karl tvrdil – nastoupil u kina, končil službu na Wisconsinské a M. Tam podle svého prohlášení Karl vystoupil přibližně dvacet minut po deváté. Řidiči se střídali a ten, kterému služba končila, si zapsal čas svého příjezdu do přestupní stanice: přesně devět osmnáct.
A přece ležel na Kindermanově psacím stole záznam o obvinění z těžkého zločinu, vzneseném proti Engstromovi 27. srpna 1963. V zápisu se uvádělo, že ukradl v průběhu několika měsíců značné množství drog z domu doktora v Beverly Hills, kde tehdy byli on a Willie zaměstnaní.
... narozený 20. dubna 1921 v Curychu ve Švýcarsku. 7. srpna 1941 se oženil s Willie, rozenou Brownovou. Dcera Elvíra, narozená 11. ledna 1943 v New York City, současná adresa neznámá. Obžalovaný...
To, co následovalo, se detektivovi zdálo nepochopitelné: Lékař, jehož svědectví bylo sine qua non pro trestní stíhání, stáhl zničehonic – a bez vysvětlení – obvinění.
Proč se tak zachoval?
Chris MacNeilová si Engstromovy najala pouhé dva měsíce potom, což znamená, že jim dal doporučení.
Proč to udělal?
Engstrom ty drogy určitě ukradl, a přece lékařské vyšetření v době stíhání neprokázalo nejmenší stopu toho, že by ten muž byl na drogách závislý, nebo je i jen užíval.
Jakto že ne?
Detektiv si, s očima zavřenýma, tiše přednášel Slůvka naruby Lewise Carrola: "To bylo třpytlivé a kloužeme, vlásenko..." Další z jeho triků na pročištění mysli.
Když dorecitoval, otevřel oči. Pohled upřel na rotundu Kapitolu a pokoušel se udržet si přitom mysl čistou. Jako obvykle došel k závěru, že to je nemožný úkol. S povzdechem přenesl pohled na zprávu policejního psychologa, týkající se nedávného znesvěcení Svaté Trojice: "... socha... falus... lidské výkaly... Damien Karras, podtrhl si červeně.
Nadechl se do ticha a pak se natáhl po vědecké práci o čarodějnictví a nalistoval stránku, kterou si založil papírovou záložkou:
Černá mše... forma uctívání dabla, rituál sestávající z II exhorty "kázání"! k uvedení zla do komunity/, 21 koitu s dublem /údajné bolestnému, ďáblův penis jednoznačně popisován jako "ledově studený"/ a 31 z různých znesvěcení, která bývají převážně sexuálního rázu. Například se připravovalo přijímání hostií neobvyklých velikostí /složených z mouky, výkalů, menstruační krve a hnisu/, které byly potom rozpůleny a užívány jako umělé vagíny. Kněží s nimi zběsile kopulovali a blouznili přitom, že znásilňují panenskou Matku Boží nebo že se homosexuálně stýkají s Kristem. V jiném případě při takových praktikách zasunuli sošku Krista hluboko do vagíny dívky a do konečníku jí zastrčili hostii. Tu kněz rozlomil, když s vykřikováním blasfémií pronikl zezadu do dívky. V rituálu hrálo také častou roli podobení Krista a Panny Marie v životní velikosti. Zpodobení Panny Marie například – obvykle zmalované, aby se jí dodalo prostopášného vzhledu nevěstky – doplňovala prsa, která příslušníci kultu sáli, a také vagína, do níž se mohl vsunout penis. Socha Krista měla falus jak pro felatio prováděné muži i ženami, tak pro vsunutí do vagíny žen a řitních otvorů mužů. Příležitostně byla spíš než zpodobení připoutána ke kříži lidská postava, která prováděla tyto úkony namísto sochy. Po ejakulaci shromáždili jeho šéme do blasfemicky vysvěceného kalichu a užívali je při přípravě hostie k přijímání. Ta byla určena k vysvěcení nad oltářem pokrytým výkaly. Toto –
Kinderman prolétl stránky k zvýrazněnému odstavci pojednávajícímu o rituální vraždě. Pročítal jej pomalu a okusoval si přitom kloub ukazováčku. Když dočetl, zamračil se na stránku a zavrtěl hlavou. Pozdvihl zamyšlený pohled k lampě. Zhasl ji. Odešel z kanceláře a rozjel se k márnici.
Za psacím stolem žmoulal mladý zřízenec sendvič z žitného chleba se šunkou a sýrem a setfepával drobečky z kffžovky,

když k němu Kinderman přistoupil. /
"Dennings," zašeptal detektiv chraplavě.
Zřízenec přikývl, vyplnil řádek na pět písmen, pak se zvedl se sendvičem a kráčel chodbou. Kinderman ho následoval, klobouk v ruce, následoval slabou vůni kmínu a hořčice k řadám mrazících boxů, k bezesným registračním skříním evidujícím vyhaslé
pohledy.
Zastavili se u boxu 32. Bezvýrazný zřízenec jej otevřel. Zakousl se do sendviče a drobeček kůrky potřísněné majonézou spadl na plachtu zakrývající tělo mrtvého.
Kinderman se na chvíli zadíval dolů. Potom, pomalu a opatrně, odkryl pokrývku, aby odhalil to, co již viděl, a přece tomu nemohl uvěřit.
Burke Dennings měl hlavu otočenou úplně na druhou stranu, tváří dozadu.
/SI
Damien Karras, jakoby skryt ve vlahé, zelené úžlabině akademické půdy, běhal sám po oválné, písečné dráze v khaki šortkách a bavlněném tílku, promočený lepkavostí uzdravujícího potu. Před ním nahoře na kopečku pulsovala křídově bílá kupole astronomické observatoře s každým dopadnutím nohy při běhu. Za ním se ztrácela lékařská fakulta se střípky pozemskosti a bolesti.
Od té doby, co ho uvolnili z jeho povinností, sem chodil denně, běhal míle dokola a honil se za spánkem. Už ho skoro dostihl. Téměř uvolnil sevření zármutku, který mu obepínal srdce jako v hloubi provedené tetování.
Dvacet kol...
Ještě mírnější.
Víc! O dvě víc!
Ještě mírnější.
Karras produsal zatáčkou, mohutné svaly na nohou překrvené a bodající, vlnící se protáhlým a lvím půvabem, když si povšiml, že někdo sedí na lavičce na straně, kam si odložil ručník, svetr a kalhoty. Muž středního věku, v plandavém kabátě a beztvarém, zmuchlaném plstěném klobouku. Vypadalo to, že ho pozoruje. Pozoroval ho? Ano... Otáčel hlavu, když Karras běžel kolem.
Kněz zrychlil, tepal poslední kolo dunivými skoky, které otřásaly zemí. Potom zpomalil do chůze, při níž odfukoval a lapal po dechu. Lavičku míjel, aniž by se na ni podíval, s rukama lehce přitisknutýma k pulsujícímu tělu. Dmutí jeho pevné svalnaté hrudi a ramen natahovalo tílko a křivilo přes šablonu natištěný nápis FILOZOFOVÉ, táhnoucí se vpředu na tričku kdysi černými písmeny, nyní vybledlými téměř k nečitelnosti.
Muž v převlečníku vstal a vydal se k němu.
"Otec Karras?" zavolal nadporučík Kinderman chraplavě.
Kněz se otočil, krátce přikývl a zamžoural do sluníčka. Počkal, až k němu Kinderman dojde. Potom mu pokynul a dal se znovu do pohybu. "Nebude vám to vadit? Chytají mě křeče," zasupěl.
"Samozřejmě že ne," odpověděl detektiv, přikývl s uhýbavým nedostatkem nadšení a vrazil si ruce do kapes. Cesta z parkoviště ho unavila.
"Už jsme se – už jsme se někdy viděli?" zeptal se jezuita. "Ne, Otče. Ale řekli mi, že vypadáte jako boxer. Nějaký kněz v koleji. Jméno jsem zapomněl." Šmátral po náprsní kapse. "Nemám na jména paměť." "A jak zní vaše?"
"William Kinderman, Otče." Vytáhl průkaz. "Oddělení vražd."
l
"Opravdu?" Karras pečlivě zkoumal odznak a identifikační průkaz s nezastíraným chlapeckým zájmem. Jeho tvář, ruměná a s kapičkami potu, měla dychtivý výraz nevinnosti, když se otočil ke kolébajícímu se detektivovi. "Kvůli čemu tu jste?"
"Víte vy co, Otče?" odpověděl Kinderman a zkoumal jezuitovy ostře řezané rysy. "Pravda je, že skutečně vypadáte jako boxer. Promiňte, ale ta jizva, víte, tadyhle u oka." Ukazoval na ni. "Jako Brando, vypadá to tak, jako v Nábřeží – prostě přesně Marlon Brando. Udělali mu jizvu –," předváděl to tak, že si stáhl koutek oka –, "a tím měl oko trošičku přivřené, jenom trošku. Vypadal pořád malinko zasněný, bez přestání smutný. No a to jste vy," prohlásil a ukázal na něj. "Vy jste Brando. Lidé vám to neříkají, Otče?"
"Ne, neříkají."
"Ještě boxujete?"
"Jen občas."
"Jste tady z okresu?"
"Z New Yorku."
"Zlaté rukavice. Mám pravdu?"
"Právě jste to dotáhl na kapitána." Karras se usmál. "A teď, co pro vás můžu udělat?"
"Kdybyste šel, prosím vás, trochu pomaleji. Mám rozedmu plic." Detektiv si ukázal na krk.
"Promiňte." Karras zpomalil krok.
"Nic se neděje. Kouříte?"
"Ano."
"To byste neměl."
"Řekněte mi teď, o co jde."
"Samozřejmě, já odbočuju. Nemáte náhodou naspěch?" vyzvídal detektiv. "Neruším vás?"
"V čem byste mě měl rušit?" zeptal se zmatený Karras.
"No třeba v duševních modlitbách."

"Vy to na toho kapitána dotáhnete," usmál se Karras záhadně.
"Promiňte, něco mi uniklo?"
Karras zavrtěl hlavou, smích mu však z tváře nezmizel. "Pochybuji, že vám někdy něco uniklo," poznamenal. Postranní pohled, který vrhl na Kindermana, byl mazaný a hřejivě zazářil. Kinderman se zastavil a vynaložil obrovské a zbytečné úsilí, aby vypadal zmateně. Když se ale zadíval do jezuitových jiskřících očí, sklonil hlavu a žalostně se pro sebe usmál.
"No dobrá... Samozřejmě... samozřejmě... psychiatr. Z koho bych si dělal blázny?" Pokrčil rameny. "Podívejte, u mě jde o zvyk, Otče. Promiňte mi. Sentimentální struna – to je Kindermanova metoda: čistě sentimentální struna. Tak já s tůn přestanu a řeknu vám rovnou, o co jde."
"Znesvěcení," prohlásil Karras a přikývl. "Takže jsem plýtval svou sentimentální strunou, " pronesl detektiv tiše. "To mě mrzí."
"To nevadí, Otče. O tohle jsem si koledoval. Ano, jde o ty záležitosti v kostele," přitakal. "Přesně. Jenom možná mimoto něco dalšího, něco vážného." "Vražda?"
"Ano, jen si do mě kopněte ještě jednou – já si v tom libuju." "To je tím oddělením vražd." Jezuita pokrčil rameny. "To nevadí, nevadí, Marlone Brando, nevadí. Neříkají vám lidi, že jste na kněze trošku mazanej?"
"Mea culpa," zabručel Karras. I když se usmíval, pociťoval lítost, že možná snížil sebeúctu tohoto muže. To neměl v úmyslu. Nyní byl rád, že měl možnost dát najevo upffmný zmatek. "Přesto mi to není jasné," dodal a dával si pozor, aby svraštil obočí. "Jak to spolu souvisí?"
"Podívejte, Otče, mohlo by to zůstat mezi námi? Jako důvěrné? Jako zpovědní tajemství, abych tak řekl?"
"Samozřejmě." Zadíval se na detektiva se zájmem. "O co jde?"
"Znáte toho režiséra, co tady točil ten film, Otče? Burke Denningse?"
"No, viděl jsem ho."
"Viděl jste ho." Detektiv přikývl. "Je vám taky známo, jak zemřel?"
"No, z novin..." Karras znovu pokrčil rameny.
"To je jenom část pravdy o tom, co se stalo."
"Cože?"
"Jenom část. Část. Pouhá část. Poslyšte, co víte o čarodějnictví?"
"O čem?"
"Poslyšte, budte trpělivý. K něčemu směřuju. Teď to čarodějnictví, prosím vás – víte o tom něco?"
"Málo."
"Z hlediska čarodějnic, ne z honu na ně."
"Jednou jsem o tom napsal článek." Karras se usmál. "Z psychiatrického hlediska."
"Opravdu? To je skvělé! Fantastické! To je trefa.. Výhra. Můžete mi strašně pomoct, mnohem víc, než jsem si myslel. Poslyšte, Otče – teď s tím čarodějnictvím..."
Natáhl se a sevřel jezuitovu paži, když procházeli,zatáčkou a blížili se k lavičce. "Nuže, pokud jde o mě, já jsem laik a po pravdě řečeno, ne zrovna vzdělaný. Nemám školy. To nemám. Ale čtu. Podívejte, já vím, co se říká o selfmademanech – že jsou to příklady neodborné práce. Pokud jde ale o mě – řeknu to na rovinu – mě to nezahanbuje. Ani trochu, já jsem..."" Zničehonic zarazil proud výmluvnosti, zadíval se k zemi a zavrtěl hlavou. "Sentimentální struna. Je to zvyk. Já s tím nemůžu přestat. Heleďte – promiňte mi to. Vy nemáte čas."
"Nemám, modlím se."
Jezuitova tichá slova byla suchá a bezvýrazná. Kinderman se na chviličku zastavil a zadíval se na něj. "To myslíte vážně? Ne."
Detektiv se zase zahleděl před sebe a šli dál. "Podívejte, půjdu k věci: znesvěcení. Připomíná vám to něco, co je spojené s čarodějnictvím?"
"Snad ano. Některé rituály, které se užívají při černé mši."
"Máte jedničku s hvězdičkou. A teď Dennings – četl jste, jak zemřel?"
"Při pádu."
"No, já vám to řeknu – prosím vás – důvěrně!"
"Samozřejmě."
Detektiv najednou nasadil ztrápený výraz, když si uvědomil,
že Karras nemá v úmyslu zastavit se u lavičky. "Nebude vám to vadit?"
"Ale jistěže ne." Vydali se zpátky k lavičce. "Nechytnou vás křeče?" "Ne, teď už je to v pořádku." "Jste si tím jistý?"
"To je v pořádku."
"Tak dobrá, dobrá, když na tom trváte." "O čem jste to mluvil?"
"Jenom chviličku, prosím vás, jenom malou chviličku." Kinderman složil svou masivní tělesnou schránku na lavičku a povzdechl spokojeností. "Ach, takhle je to lepší, takhle je to lepší," prohlásil, zatímco jezuita zdvihl ručník a otíral si zpocenou tvář. "Střední věk. Co je to za život?" "Mluvil jste o Burke Denningsovi?"
"O Burke Denningsovi, Burke Denningsovi, Burke Denningsovi..." Detektiv přikyvoval svým botám. Potom se podíval na Karrase. Kněz si utíral, šíji. "Burke Denningse našli, dobrý Otče, pod těmi strmými schody přesně pět minut po sedmé s hlavou otočenou úplně kolem dokola dozadu."
Z baseballového hřiště, kde trénovalo univerzitní družstvo, se tlumeně nesly peprné výkřiky. Karras přestal s utíráním a vydržel nadporučíkův upřený pohled. "Ono se to nestalo při pádu?" zeptal se konečně.
"Jistě, možné by to bylo," pokrčil Kinderman rameny. "Ale..." "Nepravděpodobné," zadumal se Karras. "Co vás tak napadá v souvislosti s čarodějnictvím?" Jezuita se pomalu posadil a vypadal zamyšleně. "No," prohlásil konečně, "má se za to, že ďáblové takhle lámou čarodějnicím vaz. Alespoň to tvrdí mýtus." "Mýtus?"

"Většinou," řekl a otočil se ke Kindermanovi. "I když mám za to, že takhle lidé umírali: pravděpodobně účastníci sabatu čarodějnic, kteří se stali buď odpádlíky, nebo vyzradili nějaké tajemství. Je to jenom dohad. Vím ale, že to bylo pracovní znamení ďábelských vrahů."
Kinderman přikývl. "Přesně. Přesně. Vzpomněl jsem si na spojitost s jednou vraždou v Londýně. Teda nyní. K té vraždě došlo dávno, tak před čtyřmi pěti lety, Otče. Vzpomněl jsem si, že jsem o tom četl v novinách."
"Ano, já jsem to taky četl. Ale myslím, že se pak ukázalo, že jde o novinářskou kachnu. Nebo se mýlím?"
"Ne, máte pravdu, Otče, máte naprosto pravdu. V tomhle případě můžete alespoň vidět nějakou souvislost mezi tímhle a těmi záležitostmi v kostele. Možná že se někdo zbláznil, Otče, možná že někdo chová k církvi nenávist. Jde možná o nějakou nevědomou vzpouru..."
"Nemocný kněz," zabručel Karras. "To máte na mysli?"
"Poslyšte, vy jste psychiatr, Otče. Je na vás, abyste mi to řekl."
"Ta znesvěcení jsou samozřejmě jasně patologická," pronesl zamyšleně Karras a vklouzl do svetru. "A pokud Denningse zavraždili – no, pak si myslím, že vrah je taky postižený nějakou chorobou."
"A třeba má nějaké znalosti o čarodějnictví?"
"Možné by to bylo."
"Bylo by to možné," zavrčel detektiv. "Takže ten, kdo zapadá do našeho obrazu, žije tady v sousedství a má taky v noci přístup do kostela?"
"Nemocný kněz," prohodil Karras a mrzutě se natáhl vedle sebe pro vylisované khaki kalhoty.
"Poslyšte, Otče, pro vás je tohle těžké – prosím vás! – já vám rozumím. Pro kněze tady na akademické půdě jste ale psychiatr, Otče, takže..."
"Ne, mám změněný úkol."
"Opravdu? Uprostřed roku?"
"Takový je Stav." Karras pokrčil rameny, když si natahoval
kalhoty.
"Přesto budete vědět, kdo byl v té době nemocný a kdo ne, nemám pravdu? Myslím takhle nemocný. Vy to víte."
"Ne, nemusím to vědět, pane nadporučíku. Vůbec ne. Ve skutečnosti by to byla jenom náhoda, kdybych to věděl. Víte, já
nejsem psychoanalytik. Poskytuji pouze rady. V každém případě," poznamenal, když si zapínal kalhoty, "skutečně nevím o nikom, na koho by se ten popis hodil."
"No jo, lékařská etika. Kdybyste to věděl, neprozradil byste to."
"Ne, pravděpodobně ne."
"Abych nezapomněl – a zmiňuju se o tom jenom mimochodem – přednedávnem označili takovou etiku jako nezákonnou. Nerad bych vás obtěžoval nepodstatnými věcmi, ale před nějakou dobou zavřeli ve slunné Kalifornii jednoho psychiatra přinejmenším do vězení za to, že policii neřekl, co ví o svém pacientovi."
"To má být pohrůžka?"
"Nemluvte jako paranoik. Zmínil jsem se o tom mimochodem."
"Já můžu soudci vždycky říct, že to byla záležitost zpovědi," prohlásil jezuita a s úsměvem se zašklebil, když se postavil, aby si zastrčil do kalhot košili. "Řečeno na rovinu."
Detektiv, lehce zasmušilý, na něj vzhůru vrhl pohled. "Chcete se do toho namočit, Otče?" otázal se. Potom sklíčeně odvrátil pohled. "Otec... Jaký ‚Otec'?" položil si řečnickou otázku. "Vy jste žid. Poznal jsem to, jen jsem vás uviděl."
Jezuita se pro sebe rozesmál.
"Ano, smějte se," nechal se slyšet Kinderman. "Smějte se." Potom se však usmál a vypadal uličnicky potěšený sám sebou. Obrátil se k němu se zářícíma očima. "To mi připomnělo – přijímací zkoušku k policii, Otče. Když jsem ji dělal, jedna z otázek zněla nějak takhle: Co to je rabies – tedy vzteklina –a co byste v takovém případě dělal? Víte, jak na to nějaký idiot odpověděl? Emis? Rabies, tvrdil, jsou židovští knězi a já bych pro ně udělal, cokoliv by bylo v mých silách. Čestně! " Pozdvihl ruku jako při přísaze.
Karras se zasmál. "Pojdte, doprovodím vás k autu. Máte ho na parkovišti?"
Detektiv se na něj podíval a zdráhal se pohnout. "Skončili jsme tedy?"
Kněz dal nohu na lavičku a naklonil se dopředu s rukou ztěžka opřenou o koleno. "Podívejte, já opravdu nezatloukám, " řekl mu. "Fakt. Kdybych věděl o nějakém knězi, který by byl jako ten, co ho hledáte, řekl bych vám přinejmenším, že tu takový muž je. A neuvedl bych jeho jméno. Potom bych to myslím oznámil arcibiskupovi. Ale já nevím o nikom, komu by se to třeba jen vzdáleně podobalo."
"Tak dobrá," povzdychl si detektiv. "Za prvé, já jsem si nikdy nemyslel, že by to byl kněz. Opravdu ne." Kývl směrem k parkovišti. "Ano, stojím tamhle."
Vydali se k parkovišti.
"Jednoho ale opravdu podezřívám," pokračoval detektiv, " jestli to řeknu nahlas, budete si myslet, že jsem cvok. Já nevím. Nevím." Vrtěl hlavou. "Všechny tyhle kluby a kulty, kde bezdůvodně zabíjejí. To vám nedá a začnete přemýšlet o podivných věcech. Abyste udržel krok s dobou v těchhle dnech, musíte být tak trochu blázen."
Karras přikývl.
"Co znamená ta věc na vaší košili?" zeptal se ho detektiv a hlavou pokynul k jezuitově hrudi.
"Jaká věc?"
"To na tom tričku," dožadoval se detektiv. "Ten nápis.Filozofové'."
"Jeden rok jsem měl pár přednášek ve Woodstockém semináři v Marylandu," sdělil mu Karras. "Hrál jsem baseball s mužstvem nižších ročníků. Říkalo se jim Filozofové."

"A těm vyšším ročníkům říkali?"
"Teologové."
Kinderman se usmál a zavrtěl hlavou. "Teologové za tři, Filozofové za dva," dumal.
"Filozofové za tři, Teologové za dva."
"Samozřejmě."
"Samozřejmě."
"Zvláštní věci," filozofoval detektiv. "Zvláštní. Poslyšte, Otče," začal diskrétně, "poslyšte, pane doktore... Zbláznil jsem se, nebo by bylo možné, aby se tady někde v okrese
odehrával zrovna teď třeba sabat čarodějnic? Přímo dneska?" "Ale jděte," váhal Karras. "Tedy mohl." "Nerozumím vám."
"Tak teď budu doktor já," oznámil mu detektiv a píchl do vzduchu ukazovákem. "Neřekl jste ne, ale namísto toho jste se zase zachoval mazaně. To je obrana, milý Otče, obrana. Možná se bojíte, že byste vypadal naivně – pověrčivý kněz před Kinder–manem, kapacitou, racionalistou," prstem si ťukal na spánek, "géniem vedle vás, chodícím věkem osvícenectví. Nemám prav–r du? Že?"
KJezuita na něj zíral se vzrůstajícím překvapením a úctou. B "Hm, to je velmi rafinované," poznamenal.
•k"No tak dobrá," zavrčel Kinderman. "Tak se vás zeptám ještě ^Bednou: mohl by se tady v okrese třeba odehrávat sabat čaroděj–
^B"No já ale opravdu nevím," odpověděl Karras zamyšleně,
uk rukama zkříženýma na prsou. "V části Evropy se tomu fiká
IBcerná mše."
F^"Dneska?"
v"Ano, dneska."–
1 "Myslíte jako za dávných dob, Otče? Podívejte, já jsem
r náhodou o těchhle věcech četl, o tom sexu a těch sochách, a kdo
lví o čem ještě. Nerad bych vás znechucoval, ale, jen tak mimo–
;chodem, oni všechny tyhle věci dělají? Je to pravda?"
L"Já nevím."
B"Jaký je váš názor, Otče Obranný?"
bkJezuita se pro sebe zasmál. "No tak dobrá – myslím, že
Hfe to pravda. Nebo se to alespoň domnívám. Ale mnohé z mých
;logických úvah vycházejí z patologie. Jistě – černá mše.
;"Ale každý, kdo provozuje takovéhle věci, je velice narušená
•lidská bytost – a to narušená velmi zvláštním způsobem. Pro
•f. takový druh poruchy existuje ve skutečnosti klinický termín |s – nazývá se to satanismus. Vztahuje se to na lidi, kteří nedosáh–' nou sexuálního uspokojení, pokud není spojeno s blasfemic–
kou činností. No, není to zase tak vzácné, dokonce ani
s–
dneska ne. Černá mše se užívala jenom jako ospravedlnění." "Ještě jednou vás prosím, promiňte mi – ale ty věci se sochami Ježíše a Marie?" "A co jako?" "Je to pravda?"
"Myslím, že tohle by vás mohlo zajímat jako policistu." Jak se Karras dostával do varu a vzrůstal v něm vědecký zájem, začal být jeho projev mnohem živější. "V záznamech pařížské policie je dosud případ dvou mnichů z nedalekého kláštera – počkejte..." Drbal se na hlavě ve snaze se rozpomenout. "Ano, ten v Crépy, myslím. No, to je jedno." Pokrčil rameny. "Někde tam. Každopádně ti mniši přišli do hostince a dožadovali se poněkud důrazně pokoje s postelemi pro tři. No a toho třetího si nesli: sochu Matky Boží v životní velikosti."
"No páni, to je děsné," ztěžka se nadechl detektiv.."Děsné." "Ale pravdivé. A zřejmý důkaz, že to, co jste četl, se zakládá na pravdě."
"Sex, to možná ano, možná že ano. To bych pochopil. To je všechno dohromady jiná záležitost. O to nejde. Ale co ty rituální vraždy, Otče? Je to pravda? Tohle mi vyložte! Jestli užívají krev z novorozeňat?" Detektiv narážel na něco jiného, o čem si přečetl v knize o čarodějnictví. Popisovalo se tam, jak neoděný kněz prořízl při černé mši občas zápěstí novorozeného dítěte, takže krev stékala do kalicha. Později ji posvětili a užívali v podobě přijímání. "Zní to jako ty historky, co se vykládávaly o židech," pokračoval detektiv. "Jak kradou křesťanské děti a pijí jejich krev. Podívejte, promiňte mi to, ale to vaši lidé šíří všechny tyhle příběhy."
"Jestli ano, tak promiňte vy mně." "Dávám vám rozhřešení, dávám vám rozhřešení." V knězových očích se mihlo něco temného, cosi smutného, jako stín nakrátko zjitřené bolesti. Rychle upnul oči na pěšinu přímo před sebou.
"O rituální vraždě opravdu nevím nic," prohlásil. "Nevím. Ale jedna porodní bába se ve Švýcarsku přiznala k vraždám třiceti nebo čtyřiceti novorozeňat pro černou mši. No, možná že
ji mučili," dodal. "Kdoví? Vyprávěla ale opravdu přesvědčivou historku. Tvrdila, že skrývala dlouhou tenkou jehlu v rukávu, takže když přiváděla dítě na svět, nechala jehlu vyklouznout a propíchla dítěti temeno hlavy a potom jehlu zase schovala. Nezůstaly žádné stopy," řekl a pohlédl na Kindermana. "Dítě vypadalo jako mrtvě narozené. Slyšel jste o zaujatosti, kterou evropští katolíci kdysi chovali vůči porodním bábám? No tak takhle to začalo."
"To je příšerné."
"Tohle století nevynalezlo patent proti duševním poruchám. V každém případě –"
"Počkejte chvilku, promiňte, ale teď počkejte. Tyhle historky – ty vyprávěly osoby, které mučili, mám pravdu? Takže se na ně v podstatě nedá tak spolehnout. Podepsali přiznání a hlavouni později doplnili prázdná místa. Tehdy myslím

neměli nic jako habeas corpus, žádné úřední výnosy ‚Nechť můj lid jde', abych tak řekl. Nemám pravdu? Nemám pravdu?"
"Ano, máte pravdu, ale mnoho přiznání bylo také dobrovolných."
"Kdo by se k takovým věcem dobrovolně přiznal?"
"No, možná lidé, kteří byli duševně postižení."
"Aha! Další důvěryhodný pramen!"
"No samozřejmě máte naprostou pravdu, pane nadporučíku. Já jsem tu pouze v roli ďáblova advokáta. A to, že lidé, kteří jsou natolik psychotičtí, že se k takovým činům přiznají, znamená, že mohou být případně také tak psychotičtí, že je spáchají. Například mýty kolem vlkodlaků. Tak dobrá, jsou k smíchu – nikdo se sám nemůže změnit ve vlka. Co když byl ale nějaký člověk tak narušený, že si nejen myslel, že je vlkodlak, ale i jako vlkodlak jednal?"
"Strašné. Co znamená tohle – teď je to teorie, Otče, nebo skutečnost?"
"No, co například William Stumpf. Nebo Peter – dál si nemůžu vzpomenout. Každopádně nějaký Němec žijící v šestnáctém století, který si myslel, že je vlkodlak. Zavraždil pravděpodobně dvacet nebo třicet mladých lidí."
"Tím chcete říct, že se přiznal?"
"Ano, myslím si ale, že to přiznání bylo hodnověrné."
"Jakto?"
"Když ho chytili, právě pojídal mozky svých dvou mladých
snach."
Z hřiště sem zalétala v slabé, průzračné dubnové sluneční záři ostře ozvěna hovoru a úderů míče. "Dělej, Mullinsi, přihraj, jedem, pošli to dál!"
Došli k parkovišti – kněz a detektiv. Teď kráčeli beze slova.
Když přišli k policejnímu vozu, sáhl Kinderman bezmyšlenkovitě po dvířkách. Na chvilku se zarazil, potom pozdvihl zachmuřený pohled ke Karrasovi.
"Takže co hledám, Otče?" položil mu otázku.
"Hledáte šílence," odpověděl Damien Karras tiše. "Možná někoho, kdo bere drogy."
Detektiv si to nechal projít hlavou a potom tiše přikývl. Obrátil se ke knězi: "Chcete se svézt?" zeptal se a otvíral dvířka policejního vozu.
"Děkuju, ale je to jen krátká procházka."
"To nevadí – jen si pojdte vychutnat jízdu!" Kinderman udělal netrpělivé gesto a pokynul mu, aby nastoupil do auta.
"Všem svým přátelům můžete vyprávět, že jste se vezl v policejním voze."
Jezuita se zazubil a vklouzl na zadní sedadlo.
"Výborně, výborně," supěl detektiv chraplavě, vsoukal se potom vedle něj a zavřel dvířka. "Žádná procházka není krátká," poznamenal. "Žádná."
Karras jim ukazoval cestu, a tak dojeli k moderní jezuitské koleji na Prospect Street, kde se kněz nyní ubytoval. Cítil, že kdyby zůstal v domku, mohlo by to muže, kterým radil, vést k tomu, aby u něj dál hledali odbornou pomoc.
"Chodíte rád do biografu, Otče Karrasi?"
"Hrozně rád."
"Viděl jste Leara? "
"Nemůžu si to dovolit."
"Já ho viděl. A mám lístky."
"To je fajn."
"Mám vstupenky na ta nejlepší představení. Ale manželku to přesto unavuje, nikdy nechce jít."
"Škoda."
"Ano, je to škoda. Strašně nerad chodím sám. Víte, rád si o filmu popovídám, proberu ho, zkritizuju." Zíral z okna, pohled odvrácený stranou a mimo kněze.
Karras beze slova přikývl a zadíval se na své velké a velmi silné ruce. Měl je sepnuté mezi nohama. Uplynula chvíle. Potom se Kinderman váhavě otočil s toužebným pohledem: "Nechtěl byste se mnou někdy jít do biografu, Otče? Je to zadarmo... Dostávám lístky," dodal rychle.
Kněz se na něj podíval a zeširoka se usmál: "Jak říkával Elwood P. Down v Harvey, pane nadporučíku: Kdy?"
"Já vám zavolám, zavolám vám," nadšeně zářil detektiv.
Dojeli ke koleji a zaparkovali. Karras vzal za dvířka a otevřel je. "Prosím vás, zavolejte. A je mi líto, že jsem vám moc nepomohl."
"To nevadí – vy jste mi přece jen pomohl," máchl Kinderman ochable rukou. Karras vylézal z auta. "Jste ve skutečnosti velmi milý člověk – na žida, který se to pokouší zamaskovat."
Karras se otočil, zavřel dvířka a naklonil se do okénka s mírným hřejivým úsměvem. "Řekl vám už někdo, že vypadáte jako Paul Newman?"
"Říkají mi to pořád. A věřte mi, že uvnitř téhle tělesné schránky bojuje pan Newman, aby se dostal ven. Mám tam přelidněno. Vevnitř," podotkl, "je také Clark Gable." Karras mu s úsměvem zamával a odkráčel. "Otče, počkejte!" Karras se otočil. Detektiv se dral z vozu.
"Poslyšte, Otče, já zapomněl," funěl, jak se k němu blížil. "Úplně mi to vypadlo z hlavy. Vzpomínáte na tamty kartičky s těmi sprosťárnami? Ty, co se našly v kostele?" "Myslíte ty oltářní kartičky?" "Cokoli. Máte je ještě k mání?"
"Ano, mám je v pokoji. Kontroloval jsem tu latinu. Chtěl byste je?"
"Ano, možná že nás na něco přivedou. Možná."
"Počkejte vteřinku, přinesu to."

Zatímco Kinderman čekal před policejním vozem, šel jezuita do svého bytu v přízemí s okny na Prospect Street a vyhledal kartičku. Vrátil se zase ven a předal ji Kindermanovi.
"Budou tam možná nějaké otisky prstů," zasípěl Kinderman, když ji zkoumal. "Ale ne, počkejte, vy jste ji měl v ruce," zdálo se, že si to potom rychle uvědomil. "Dobrá úvaha. A to před vámi, židovský pane Moto." Pohrával si s průhledným umělohmotným obalem kartičky. "Ale ne, počkejte, dá se vyndat, dá se vyndat, dá se vyndat!" Pak se na Karrase zadíval s rostoucím zděšením. "To vevnitř jste měl taky v ruce, Kirku. Douglasi?"
Karras se provinile zazubil a přikývl.
"To nevadí. Možná že bysme přesto mohli přijít na něco jiného. Mimochodem, vy jste to zkoumal?"
"Ano."
"A váš závěr?"
Karras pokrčil rameny. "Nevypadá to na práci někoho, kdo má rád legrácky. Nejdřív jsem si myslel, že jde o studenta. Ale pochybuju. Kdokoli takovouhle věc spáchal, ten musí ale být pěkně vyšinutý."
"Jak jste říkal."
"A ta latina..." Karras se zadumal. "Nejenže je bez chybičky, pane nadporučíku, je – no, má určitý styl, který je velice osobitý. Ať to udělal kdo udělal, vypadá to, jako by byl zvyklý myslet v latině."
"Jsou na to zvyklí kněz?"
"Dneska? Jděte!"
"Odpovězte mi pouze na otázku, Otče Paranoio."
"No ano, při cvičení ano. Přinejmenším jezuité a některé z dalších řádů. Ve Woodstockém semináři se některé filozofické přednášky konaly latinsky."
"A proč?"
"Kvůli myšlení. Je to jako zákon."
^"Ach tak."
; Karras najednou vypadal vazně, zadumaně. "Podívejte, pane nadporučíku, můžu vám říct, kdo si myslím, že to doopravdy:. udělal?"
ÍDetektiv se naklonil blíž. "Ano, kdo?" "Dominikáni. Běžte je sebrat." Karras se usmál, zamával na rozloučenou a odešel. ; "Lhal jsem!" zavolal za nim detektiv naštvaně. "Vypadáte L.– jako Sál Mineo."
j| Kinderman sledoval, jak mu kněz ještě jednou maličko zamá–" val a zmizel v koleji. Pak se otočil a nastoupil do policejního auta. Zasupěl, jak tak seděl bez pohybu a zíral na podlahu. 5 'Tenhle člověk má zvuk, ten má zvuk," bručel si. "Jako ladička l pod vodou." Ještě nějakou dobu zíral na zem. Pak se otočil a řekl | fidiči: 'Tak jo, zpátky do hlavního stanu. A rychle. Překračujte l předpisy." p Vyrazili.
F– Karrasův nový pokoj byl zařízený jednoduše: jedno lůžko, ř1 pohodlné křeslo, psací stůl a ve zdi police na knihy. Na psacím • • stole měl fotografii matky před dávnými lety a jako tichá výčitka | visel na stěně nad jeho postelí kovový krucifix. |– Ta úzká místnost, to byl svět, který mu stačil. O světské statky se staral málo. Dbal jen na to, aby ty, které měl, byly čisté.
Osprchoval se, energicky se vydrhl kartáčem a pak vklouzl do i khaki kalhot a tflka. Loudal se do kněžského refektáře, kde i spatřil růžolícflio Dyera, sedícího samotného u stolu v rohu. Vykročil, aby se k němu připojil.
"Ahoj, Damiene," pozdravil ho Dyer. Mladý kněz měl na sobě "vybledlé tričko se Snoopym. Karras stál vedle židle, sklonil hlavu a odbrebentil poděkování. Pak se přežehnal, posadil se a pozdravil přítele.
"Jak se daří, povaleči?" zeptal se Dyer, když si Karras rozprostřel na klíně ubrousek.
"Kdo je tady povaleč? Já pracuju."
"Jedna přednáška týdně?"
"Rozhodující je kvalita," uzemnil ho Karras. "Co je k věčen?"
"Copak to necítíš?"
"Krucinál, on je buřtový den?" Klobása se zelím.
"Rozhodující je kvantita," odpověděl vyrovnaně Dyer.
Karras zavrtěl hlavou a natáhl se pro hliníkovou konvičku na mléko.
"Já bych to nedělal," zabručel bezvýrazně Dyer, zatímco si mazal máslem krajíc celozrnného pšeničného chleba. "Vidi'5 ty bubliny? To je sanytr."
"Já na to mám chuť," prohodil Karras. Když si bral skleničku, aby si nalil mléko, zaslechl, že někdo přisedl ke stolu.
"No, tak jsem tu knížku konečně dočetl," pronesl jasným hlasem nově příchozí.
Karras vzhlédl a pocítil bodnutí úděsu, pocítil, jak ho zvolna drtí tíha, tlak olova, tlak kostí, když poznal kněze, který se u něj přednedávnem zastavil. Toho, co se nemůže s nikým spřátelit.
"A co si o ní myslíte?" zeptal se ho Karras. Postavil konévku na stůl, jako by to byla příručka o přerušené novéně.
Mladý kněz se pustil do vykládání. Dyer za půl hodiny obcházel stoly, kde seděli přátelé, a rozezněl refektář svým smíchem. Karras se podíval na hodinky.
"Nechcete si vzít sako?" navrhl mladému knězi. "Mohli bysme se jít podívat přes ulici na západ slunce."
Brzy se opírali o zábradlí nahoře na schodech vedoucích do M Street. Konec dne. Třpytivé paprsky zapadajícího slunce rozzářily v mracích oblohy na západě svatozář a tříštily se v nachových grošovatých skvrnách o temnějící vody řeky. V tomto pohledu Karras kdysi spatřil Boha. Je tomu dávno. Chodil stále na schůzky jako zhrzený milenec. "Pěkný pohled," prohlásil mladý kněz.
"To ano," přitakal Karras. "Snažím se tady být každý večer." Hodiny na akademické půdě odduněly celou. Bylo sedm večer.
V 7,23 dumal nadporučík Kinderman nad spektrografickou analýzou, která prokázala, že se barva z Reganiny plastiky

shoduje s odškrábnutou barvou ze znesvěcené sochy Panny Marie.
A v 8,47 se vynořil z krysami zamořeného činžáku v slumech v severovýchodní části města netečný Karl Engstrom a vydal se přes tři bloky na stanici autobusu. Cekal zde – bez jakéhokoli výrazu – nějakou chvíli sám. A pak se s vzlykotem zhroutil na pouliční svítilnu.
Nadporučík Kinderman byl v té době v biografu.
161
Vrátili se domů ve středu 11. května. Uložili Regan do postele, dali na žaluzie zámek a odstranili všechna zrcadla z její ložnice a koupelny.
"...čím dál tím méně jasnějších okamžiků a obávám se, že se k tomu teď připojila naprostá ztráta vědomí během zachvátá. Tohle je nové a vylučuje to, zdá se, skutečnou hysterii. Mezitím se jeden dva symptomy z oblasti, kterou nazýváme parapsychické jevy, měly..."
Zastavil se dr.Klein a Chris se Sharon mu byly k ruce, když s nimi nacvičoval správné postupy při zavádění sustagenové výživy Regan při komatu. Zaváděl nasogastrickou trubičku. "Nejprve..."
Chris se nutila, aby ho sledovala, a neviděla přitom tvář své dcery, aby zachytila slova, která doktor pronášel, a vypudila ta, která slyšela na klinice. Pronikala jí do vědomí jako mlha větvovím vrby.
"Tady jste prohlásila: Bez vyznání, paní MacNeilová. Je to pravda? Nemá vůbec žádnou náboženskou výchovu?"
"No, možná že má jenom nějakou představu o ‚Bohu. Všeobecnou, víte? Proč? "
"Za prvé je obsah většiny jejích zmatených výkřiků – pokud nejde o blábolení, které se z ní jen řine – zaměřený nábožensky. Kde si myslíte, že to mohla sebrat? "
"Prosím vás, uveďte mi nějaký příklad."
"Ježíš a Marie, šedesát devět, napři..."
Klein vedl trubičku Regan do žaludku. "Nejdřív musíte
zkontrolovat,jestlitekutinaprotékáplícemi,"vysvětloval a zmáčkl trubičku, aby pňškrtil tok sustagenu. "Jestli je..."
*'... syndrom určitého typu poruchy, kterou stěží ještě vůbec někde uvidíte, s výjimkou primitivních kultur. Nazýváme to forma somnambulní posedlosti. Abych vám to řekl naprosto otevřeně, mnoho o tom nevíme, až na to, že to začíná nějakým konfliktem nebo vinou, která nakonec vede k pacientovu sebeklamu, že do jeho těla vstoupila nějaká cizí inteligence, nějaký duch, chcete-li. Bytostí, která do někoho vstoupila, býval v dávných dobách, kdy byla víra v ďábla poměrně dost silná, obvykle zlý duch. V případech z poměrně nedávné doby je to však většinou duch někoho zemřelého, často někoho, koho pacient znal nebo viděl a je schopný ho podvědomě napodobovat. Hlasem a způsoby, někdy dokonce i rysy obličeje. Oni..."
Poté, co skleslý dr. Klein odešel z domu, zatelefonovala Chris svému agentovi v Beverly Hills a oznámila mu jako bez života, že tu část režírovat nebude. Pak zavolala paní Perónové. Nezastihla ji. Chris zavěsila telefon se vzrůstajícím pocitem zoufalství. Někdo. Bude muset pomoci...
"...Případy, kdy jde o duchy mrtvých, se snáie zvládají. U většiny z nich se nesetkáte se zuřivostí nebo s nepřiměřenou aktivitou a podrážděním motorického nervu. Ovšem v ostatních druzích somnambulních forem posedlosti je nová osobnost vůči tě první vždycky zlá, vždycky nepřátelská. Ve skutečnosti je jejím hlavním cílem jí škodit, mučit ji, a někdy ji dokonce zabít."
Do domu dodali pásy k připoutání na postel a Chris, sinale bledá a vyčerpaná, stála a pozorovala, jak je Karl připevňuje nejprve k posteli a potom k Reganiným zápěstím. Když Chris upravovala polštář ve snaze podložit ho Regan pod hlavou, Švýcar se narovnal a zadíval se s politováním na zpustošenou tvář dítěte. "Uzdraví se?" zeptal se. Jeho slova, zabarvil nádech jakéhosi citu, ke konci s lehkým zdůrazněním zájmu.
Chris mu však nedokázala odpovědět. Když se na ni Karl obracel, vytáhla nějaký předmět, který měla Regan zastrčený pod polštářem. "Kdo sem dal ten krucifix," chtěla vědět.
"Syndrom je pouhým projevem nějakého konfliktu, nějaké
viny. A tak se pokoušíme zjistit, objevit, co to je. V případě, jako je tenhle, je nejlepší hypnoterapie. Zda se ale, že nejsme schopni ji zhypnotizovat. Proto jsme potom zkusili injekci narkosyntetik – to je léčba, při které se užívají narkotika – ale abych byl upřímný, vypadá to, že to také nikam nepovede." "Takže co dál?"
"Ve většině případů to chce čas, obávám se, že víc času. Budeme to prostě muset zkoušet dál a doufat, že se to změní. Mezitím ji budeme muset hospitalizovat na..."
Chris našla Sharon v kuchyni, jak si dává na stůl psací stroj. Právě si ho přinesla z dětského pokoje v suterénu. Willie krájela u dřezu karotku na dušení.
"Shar, tos byla ty, kdo jí dal ten krucifix pod polštář?" zeptala se Chris se stopou napětí v hlase.
"Co tím myslíš?" ptala se zaskočená Sharon. "Tys to nebyla?"
"Chris, vždyť já ani nevím, o čem to mluvíš? Podívej, já jsem ti to řekla. Řekla jsem ti na rovinu, že všechno, co jsem kdy Rags vůbec vykládala, bylo: ‚Bůh stvořil svět' a možná něco o..." "Dobře, Sharon, dobře, já ti věřím, ale –" "Já jsem ho tam nedala," zahučela Willie na svou obranu. "Někdo ho tam krucinál dát musel!" vybuchla Chris a pak se otočila na Karla, když vstoupil do kuchyně a otevřel lednici. "Podívejte, zeptám se vás ještě jednou," zaskřípěla hlasem, který hraničil se strohostí: "Dal jste vy ten krucifix pod její polštář?" "Ne, madam," odpověděl nevzrušeně. Balil kostky ledu do ručníku. "Ne. Žádný kříž."
"Ten zatracené] kříž si tam, krucinál už jednou, sám nedošel! Jeden z vás lže!" rozkřičela se vztekem, který v místnosti ohlušoval. "Teď se přiznejte, kdo jste ho tam dal, kdo..." Najednou se zhroutila na židli a rozvzlykala se do třesoucích se dlaní. "Promiňte, promiňte mi, já nevím, co dělám, " plakala. "Ach bože, já nevím, co dělám!"
Willie a Karl v tichosti sledovali, jak k ní Sharon přišla a přejížděla jí šíji konejšivou dlaní. "No tak, to je v pořádku. Je to v pořádku,"

Chris si utřela tvář spodní stranou rukávu. "Ano, věřím, že ať to udělal kdokoli," popotahovala, "bylo to jenom proto, aby jí
pomohl."
"Podívejte, říkám vám to znova a bylo by lepší, kdybyste mi věřila, že ji do toho zatraceného blázince dát nehodlám!"
"Je to..."
"Je mifuk,jak tomu říkáte! Já ji nespustím z očí!"
"Pak je mi líto."
"Tak lito! Kristepane! Osmdesát osm doktoru a všechno, co jste schopen mi říct za cancy, je..."
Chris kouřila, cigaretu nervózně típla a šla se nahoru podívat na Regan. Otevřela dveře. V šeru ložnice rozeznala postavu sedící strnule na dřevěné židli u Reganiny postele. Karl. Co tu dělá? podivila se.
Když Chris přistoupila blíž, nevzhlédl, pohled měl však upřený na tvář dítěte. Paži měl nataženou a té tváře se dotýkal. Co to měl v ruce? Jak se Chris přiblížila k posteli, uviděla, co to je: provizorní obklad z ledu, který vyrobil v kuchyni. Karl Regan ochlazoval čelo.
Chris to zasáhlo, stála a dívala se s údivem. A když se Karl nepohnul, ani si nepovšiml její přítomnosti, otočila se a potichu zmizela z pokoje.
Šla do kuchyně, vypila černou kávu a vykouřila další cigaretu. Potom, z nějakého popudu, odešla do pracovny.
Možná... Možná...
"... nějaký vnější vliv, protože posedlost je do té míry volně propojena s hysterií. Původ syndromu je totiž téměř vždy auto–sugestivní. Vaše dcera o té posedlosti musí vědět, věřit v ni a být si vědoma některých symptomů, takže nyní její podvědomí tento syndrom předvádí. Kdyby se tohle podařilo zjistit, dal by se použít pokus ve formě léčby, autosugestivní léčby. V takových případech mám na mysli léčbu šokem, i když by s tím mnozí terapeuti, jak předpokládám, nesouhlasili. No – jak jsem říkal – je to velmi slabá naděje. A protože jste proti tomu, abychom vaši dceru hospitalizovali, budu..."
"Tak už to pojmenujte, prokristapána! Co je to?!"
"Slyšela jste někdy o exorcismu, paní MacNeilová? "
Knihy v knihovně patřily k vybavení domu a Chris je neznala. Nyní pečlivě zkoumala tituly, hledala, hledala...
"...stylizované rituály, nyní už neužívané, při nichž se rabíni a kněži pokoušeli vypudit ducha z těla. Dosud od nich neupustili pouze katolíci, drží to ale pěkně pod pokličkou. Myslím, jako jistý druh vady na kráse. Řekl bych ale, že pro někoho, kdo se domnívá, zeje opravdu posedlý, je ten rituál značně působivý. Ve skutečnosti míval účinek, i když samozřejmě ne z těch důvodů, které se mu připisovaly – bylo to čistě díky sugesci. Víra oběti v posedlost pomáhala tuto posedlost vyvolávat, nebo přinejmenším příznaky syndromu – a přesně stejným způsobem ji víra v moc exorcismu přiměla zmizet. Je to – ale vy se mračíte. No, možná bych vám měl vyprávět o australských domorodcích. Jsou přesvědčeni, že když na ně z dálky pošle kouzelník ‚paprsek smrď', jsou neodvratně předurčeni zemřít – tak vidíte. A faktem je, že zemřou! Prostě si lehnou a pomalu umírají! A jediná věc, která je někdy zachrání, je podobná forma sugesce: protichůdně působící‚paprsek' od jiného kouzelníka!"
"To mi navrhujete, abych ji vzala k nějakému šamanovi?"
"Ano, mám za to, že vám říkám přesně tohle: jde o zoufalý krok. Vezměte ji třeba ke knězi. Já vím, je to trochu podivná rada, která možná nemá žádnou váhu. A ve skutečnosti je třeba i nebezpečná. Totiž dokud se nemůže, než k tomu dojde, na sto procent zjistit, zda Regan vůbec něco o posedlosti ví, a zvlášť o exorcismu. Myslíte si, že o tom mohla číst? "
"Myslím, že ne."
"Neviděla o tom někdy nějaký film? Něco v televizi?"
"Ne."
"Nečetla třeba evangelium? Nový zákon?"
"Proč?"
"Tam najdete docela slušný počet výčtů posedlosti: to, jak ji vymítal Kristus. Popisy symptomů jsou ve skutečnosti stejné jako u dnešní posedlosti. Jestli – "
"Podívejte, to nemá cenu. Nic se neděje, prostě na to zapo–
měňte! Poiřebuju jen to, aby její otec slyšel, že jsem mu volala miliónkrát..."
Chrisin ukazováček pomalu ťukal z jedné vazby na druhou. Nic. Žádná bible. Žádný Nový zákon. Ani –
Pozor!
Oči jí rychle přelétly k titulu dole na polici. Svazek o čarodějnictví, který jí poslala Mary Jo Perrinová. Chris jej vytáhla z police, rozevřela na obsahu a sjížděla dolů nehtem palce...
Tady!
Titul v ní zapulsoval jako tlukot srdce: "Stavy posedlosti"
Chris zavřela knihu i oči v tutéž dobu, přemýšlela, přemýšlela...
Možná... třeba možná...
Otevřela oči a šla pomalu dolů do kuchyně. Sharort psala na stroji. Chris pozdvihla knihu. "Četlas tohle, Shar?"
Sharon pokračovala v psaní, aniž zdvihla oči. "Četla co?" odpověděla.
'Tu knihu o čarodějnictví."
"Ne." '"Nedalas ji do pracovny?"
"Ne. Vůbec jsem ji neměla v ruce."
"Kde je Willie?"
"Šla nakupovat."

Chris přikývla a přemýšlela. Potom se vrátila nahoru do Reganiny ložnice. Ukázala knihu Karlovi. "Nedal jste tohle do studovny, Karle? Nebo na polici s knihami?"
"Ne, madam."
"Možná to udělala Willie," zabručela Chris, jak se tak upřeně dívala na knížku. Projížděly jí jemně záchvěvy podezření. Měli doktoři na Barringerské klinice pravdu? Bylo to tímhle? Přivodila si Regan tu svou poruchu při čtení stránek této knížky auto–sugescí? Najde tady vyjmenované její symptomy? Něco typického, co Regan prováděla?
Chris se posadila ke stolu, otevřela knihu u kapitoly o posedlosti a začala hledat, hledat, číst:
Bezprostředné odvozený od běžné víry v ďábly byl jev známý jako posedlost. Šlo o stav, při kterém mnoho jedinců věřilo, že jejich fyzické a duševní funkce byly napadeny a ovládány buď ďábly /což bylo běžné v období, o kterém se zmiňujeme/, nebo duchem zemřelého. Neexistuje období v dějinách, ani území na zeměkouli, kde by o tomto jevu nepadla zmínka, a to v naprosto dané podobě. A přesto se dá vysvětlit příslušným způsobem. Od vyčerpávající studie Raugotta Oesterreicha, poprvé vydané v roce 1921, byl souhrn vědomostí obohacen velmi málo, a to aniž bychom pomíjeli vývoj v psychiatru.
Nebyly zcela objasněny? Chris se zamračila. Z lékařů měla opačný dojem.
Jednaje nám známo: že různí lidé v různých dobách prodělali obrovskou proměnu, tak dokonalou, že lidé v jejich okolí měli za to, že jednají s jinou osobou. Změnil se nejen hlas, 'způsoby, výrazy tváře a charakteristické pohyby, ale pacient uvažoval sám o sobě jako o osobě naprosto odlišné od té původní, mající jméno – ať lidské nebo ďábelské – a svou vlastní samostatnou minulost. Symptomy. Kde jsou ty symptomy? přemítala Chris netrpělivě.... na malajském souostroví, kde je posedlost dokonce i dnes každodenním, běžným jevem, způsobí často duch někoho zemřelého, který vstoupil do jiné osoby, že tato posedlá bytost napodobuje pohyby, hlas a jednání tak věrně, že příbuzní zesnulého propukají v pláč. Necháme-li však stranou takzvanou "jakoby" posedlost – takové případy se nakonec ztenčí na podvod, paranoiu a hysterii – spočívá tento problém vždy v interpretaci jevu. Nejstarší výklad pochází od spiritistů, což je interpretace, která je pravděpodobně posílena skutečností, že pronikající osobnost může mít vlastnosti naprosto jiné než ta první. V ďábelské podobě posedlosti může například "ďábel" promlouvat jazykem první osobnosti neznámým nebo...
Tady je něco! Reganino blábolení! Pokus o nějaký jazyk? Pokračovala rychle ve čtení.
... nebo může předvádět různéparapsychické jevy, například telekinezi: pohybování předmětů, aniž by se použila hmotná síla. To ťukání? To, jak sebou postel házela sem a tam?
V případech posedlosti mrtvým dochází k takovým projevům, jaké nacházíme například v Oesterreichově zmínce o mnichovi, ze kterého se stal náhle – když by l posedlý – nadaný a vynikající tanečník. Před svou posedlostí si však neměl příležitost zatančit ani jeden krůček. Tyto projevy bývají někdy tak působivě, že psychiatr Jung mohl poskytnout jen částečné vysvětlení, když sám zkoumal jeden případ. Ačkoli si byl jistý, že to nemůže "být podvod"...
Znepokojující. Tón toho byl znepokojující.
... a William James, největší psychiatr, kterého kdy Amerika měla, se uchýlil k postulátu o "možnosti spiritualistického výkladu jevu " poté, co se podrobně zabýval případem takzvaného "Watseckého zázraku", pubescentní dívky z Watseky v Illinois. Její osobnost se stala nerozeznatelnou od dívky jménem Mary Roffová, která zemřela dvanáct let předtím na posedlost ve státním ústavu pro duševně choré...
Zamračená Chris přeslechla zazvonění u dveří, neslyšela, že Sharon přestala psát na stroji, že vstala a šla otevřít.
Panuje obvykle domněnka, že ďábelská podoba posedlosti má své kořeny v době raného křesťanství. Ve skutečnosti se však jak posedlost, tak exorcismus datují od doby před Kristem. Starověcí Egypťané stejně jako nejranější civilizace v povodí Tigridu a Eufratu věřili, že tělesné a duševní poruchy vyvolávají zlí duchové, kteří napadli tělo. Například uvedený text je zaříkává–ním k vymítání neduhů dětí ve starobylém Egyptě: "Sejdi z tohoto světa, ty, kterýž přicházíš z temnot, jehož nos vyrůstá vzadu a jehož tvář je převrácena. Zachtělo se ti políbit tohoto dítěte? Tohoťjá nepřipustím..."
"CHris?"
Nepřestávala číst, zcela zaujatá. "Nemám čas, Shar."
"Chce s tebou mluvit nějaký detektiv z oddělení vražd."
"Prokristapána, Sharon, řekni mu –"
Zarazila se.
"Ne, počkej." Zachmuřila se a neodvracela pohled od knihy. "Ne, řekni mu, ať jde dál. Pusť ho dál."
Zvuk blížících se kroků.
Zvuk přešlapujícího čekání.
Na co čekám já? pomyslela si Chris. Seděla v očekávání, které bylo známé, a přesto mlhavé, jako živý sen, který si člověk není s to vůbec vybavit.
Vstoupil doprovázený Sharon, zmuchlaný okraj klobouku v ruce, skloněný ke straně a uctivý. "Je mi to tak líto. Vy nemáte čas, nemáte čas a já vás otravuju." "Jak jde život?"
"Velmi špatně, velmi špatně. Jak se daří vaší dceři?" "Nezměnilo se to."
"To je mi strašně líto, strašně líto." Tyčil se u stolu, víčka zvlhlá zájmem. "Podívejte, já bych vás neměl vůbec obtěžovat – vaše dcera, to je starost. Pánbůh ví, že když moje Ruthie ležela s – nenene, byla to Sheila, moje malá –"
"Posadte se, prosím," vpadla mu Chris do řeči. "Ach ano, děkuji vám," vydechl a s povděkem usadil svůj mohutný objem na židli u stolu naproti Sharon, která se nyní vrátila k psaní dopisů.
"Promiňte, něco jste říkal?" zeptala se Chris detektiva. "No, moje dcera, ona – ale to nevadí." Už o tom nemluvil. "Vy nemáte čas. Kdybych začal a vykládal vám svůj životní příběh, mohla byste z toho možná udělat film. Fakt! Zní to neuvěřitelně! Kdybyste věděla jenom o polovině věcí, které se neustále přihážejí mé bláznivé rodině, jako moje, no ale

vy nemáte – Jednu! Povím \amjednu! Jako to s mou matkou – víte, ona nám dělá každý pátek plněnou rybu. Jenomže celý týden, naprosto celý týden se nikdo nemůže koupat kvůli tomu, že moje matka má ve vaně kapra. Plave si sem a tam, sem a tam, protože moje matka tvrdí, že mu to z těla vyčistí jed! Chápete to? Protože to... Ale to stačí, stačí." Povzdychl si unaveně a rukou naznačil, že to vzdává. "Ale občas nás jen smích uchrání před pláčem." Chris ho pozorovala bez výrazu, s očekáváním. "Ale, vy si čtete." Vrhl pohled na knihu o čarodějnictví. "To je pro film?" vyzvídal. "Jenom si tak čtu." "Je to zajímavé?"
"Právě jsem začala."
"Čarodějnictví," zabručel a s hlavou otočenou ke straně si četl titul uvedený nahoře na stránkách.
"Co je?" zeptala se ho Chris.
"Ano, promiňte. Nemáte čas. Nemáte čas. Hned skončím. Jak už jsem říkal, neobtěžoval bych vás, nebýt..."
"Nebýt čeho?"
Najednou zvážněl a sepjal na stole ruce. "Jde o pana Denning–se, paní MacNeilová..."
"Ano..."
"Ksakru," ujelo vztekle Sharon, jak vytrhávala dopis z válce psacího stroje. Zmuchlala ho do koule a hodila ho ke koši na papíry, který stál nedaleko Kindermana. "Ach, promiňte," omlouvala se, když zjistila, že je její výlev vyrušil.
Chris s Kindermanem se upřeně dívali.
"Vy jste slečna Fensterová?" zeptal se jí Kinderman.
"Spencerová," opravila ho Sharon a odstrčila židli, aby vstala a sebrala dopis.
'To nevadí, to nevadí," opakoval Kinderman, když se natahoval na podlahu k noze a zdvihal pomačkanou stránku.
"Díky," řekla Sharon.
"Rádo se stalo. Promiňte mi – vy jste sekretářka?"
"Sharon, tohle je..."
"Kinderman," připomněl jí detektiv. "William Kinderman."
"Ano. A to je Sharon Spencerová."
"Je mi potěšením," obrátil se Kinderman k blondýnce, která nyní složila ruce na psací stroj a zvědavě se na něj dúvala.
"Třeba mi můžete pomoct," dodal. "V tu noc, kdy došlo k úmrtí pana Denningse, jste odešla do lékárny a nechala ho samotného v domě, mám pravdu?"
"Ale ne,.byla tady Regan."
"To je moje dcera," objasňovala Chris.
Kinderman dál vyslýchal Sharon. "Přišel navštívit paní Mac–Neilovou?"
"Ano, přišel."
"Očekával, že přijde brzy?"
"No, já jsem mu řekla, že čekám, že přijde každou chvíli."
"Výborně. A v kolik hodin jste odešla? Vzpomenete si?" "Počkejte. Dívala jsem se na zprávy, takže asi tak, ne, počkejte, to je ono. Vzpomínám si, že jsem byla otrávená, protože mi magistr oznámil, že poslíček odešel domů. Vybavuju si, že jsem prohodila: „Jděte – teď nebo něco na ten způsob, že je teprve půl sedmé. Deset, možná dvacet minut potom se objevil Burke."
"Takže podle průměru," usoudil detektiv, "by se sem dostal ve tři čtvrti na sedm."
"A proč se na to na všechno ptáte?" zeptala se ho Chris a vzmáhalo se v ní nejasné napětí.
"Vyvstává tím jedna otázka, paní MacNeilová," zasípal Kinderman a otočil hlavu, aby se na ni mohl upřeně zadívat. "Přijít do domu řekněme ve tři čtvrti na sedm a odejít po pouhých dvaceti minutách..."
"No dobře, ale Burke takový byl," prohlásila Chris. "To je celý on."
"Měl pan Dennings také ve zvyku chodit pravidelně do hospod na M Street?" zeptal se Kinderman.
"Ne."
"To si myslím, že ne. Trochu jsem si to prověřil. A nebylo také jeho zvykem jezdit taxíkem? Nezavolal by si z domu taxi, když odcházel?"
"Ano, zavolal."
"Pak člověku zůstává rozum stát – a proč taky ne? –jak se dostal nahoru nad ty schody a proč se tam procházel. Člověk žasne, že taxislužba nemá mezi telefonáty z oné noci záznam z tohoto domu," dodal Kinderman, "až na jeden. Ten taxík tu pak vyzvedl vaši slečnu Spencerovou přesně v šest čtyřicet sedm."
"Já nevím," odpověděla Chris bezbarvým hlasem... a vyčkávala...
"Vy jste to celou tu dobu věděl," Sharon vyjela, zmatena, na detektiva.
"Ano, promiňte mi to," přisvědčil. "Ta věc teď ale začíná být vážná."
Chris jako by ani nedýchala a upírala na detektiva upřený pohled. "Jak vážná?" zeptala se a hlas se jí stísněně dral z hrdla.
Sklonil se nad rukama, dosud sepjatýma na stole, v nichž svíral kouli papíru z psacího stroje. "Vypadá to, že zpráva patologa nevylučuje možnost, že zemřel náhodou, paní MacNeilová. Ačkoli..."
"Tím chcete říct, že ho zavraždili?" zpozorněla Chris.
"Poloha – já vím, že je to bolestné –"
"Pokračujte."
"Poloha Denningsovy hlavy a některá odtržení šíjových svalů by..."
"Ach bože!" Chris sebou trhla.
"Já vím, je to bolestné. Promiňte – je mi to strašně líto. Chápete ale, že tato poloha – detaily můžeme přeskočit – že by k tomu vůbec nemohlo dojít, kdyby pan Dennings 'neupadl v nějaké vzdálenosti dřív, než narazil na schody. Například

nějakých dvacet třicet stop, než se skutálel dolů. Takže – po pravdě řečeno – se naskýtá jasná možnost, že třeba... no ale nejdřív dovolte, abych se vás zeptal..."
Obrátil se nyní na podmračenou Sharon. "Kde byl pan Dennings, když jste odcházela? S dítětem?"
"Ne, tady dole v pracovně. Připravoval si pití."
"Mohla by si vaše dcera vzpomenout –," otočil se na Chris, "–jestli třeba pan Dennings onoho večera nevstoupil do jejího pokoje?"
Byla s ním nějakou dobu sama?
"Proč se na to ptáte?"
"Mohla by si na to vaše dcera vzpomenout?"
"Ne, už jsem vám jednou říkala, že byla pod vlivem sedativ a..."
"Ano, ano, to jste mi říkala, to je pravda, vzpomínám si na to. Možná se ale vzbudila – proč ne? – a..."
"To je vyloučené."
"Byla také pod vlivem sedativ," vpadl jí do řeči, "když jsme spolu mluvili minule?"
"No ano, opravdu byla," vybavila si Chris. "Proč?"
"Myslím, že jsem ji onen den zahlédl v okně."
"Spletl jste se."
Pokrčil rameny. "To jsem mohl, možná, jistý si nejsem."
"Poslyšte, proč se na tohle všechno vyptáváte? " vyzvídala Chris.
"Jak už jsem se zmínil, existuje zřejmá možnost, že zesnulý byl pravděpodobně tak opilý, že klopýtl a vypadl z okna ložnice vaší dcery."
Chris zavrtěla hlavou. "V žádném pffpadě. Vyloučené. Za prvé, okno bylo pořád zavřené, a za druhé, Buřiče byl pořád opilý, ale zlitý pod obraz nebyl nikdy, vůbec nikdy. Nemám pravdu, Shar?"
"Je to tak."
"Burke obvykle režíroval, když byl namazaný. Prosím vás, jak by mohl škobrtnout a vypadnout z okna?"
"Možná jste tu toho večera očekávala někoho jiného?" položil jí otázku.
"Ne."
"Máte přátele, kteří se zastaví a předem se neohlásí?"
"To dělal jenom Burke," odpověděla Chris. "Proč?"
Detektiv sklopil hlavu, zavrtěl jí a zamračil se na zmačkaný papír v ruce. "Záhadné." Pak se podíval na Chris. "Zesnulý vás přijde navštívit, zůstane tu pouhých dvacet minut, aniž by vás jenom zahlédl, a potom tu nechá úplně samotnou velmi nemocnou holčičku. A – po pravdě řečeno – není pravděpodobné, jak tvrdíte vy, paní MacNeilová, že by vypadl z okna. Pádem by si mimoto neudělal s šíjí to, co jsme zjistili. Leda možná v jednom pffpadě z tisíců." Kývl hlavou směrem ke knize o čarodějnictví. "Četla jste si v té knize o rituální vraždě?"
Chris, kterou se zamrazením projela jakási předtucha, zavrtěla hlavou.
"Možná že to v téhle knížce není," prohlásil. "Nicméně – promiňte mi to. Zmínil jsem se o tom možná jenom proto, abyste se trochu víc zamyslela – chudáka pana Denningse našli s šíjí otočenou dozadu způsobem, jakým provádějí rituální vraždy takzvaní démoni, paní MacNeilová."
Chris zbělela.
"Pana Denningse zavraždil nějaký šílenec," pokračoval detektiv a nespouštěl z Chris upřený pohled. "Nejdřív jsem vám to zamlčel, abych vás ušetřil bolesti. A mimoto může technicky jít přece jen o nehodu. Ale pokud se týká mne, já si to nemyslím. Je to moje domněnka. Máj názor. Za prvé jsem přesvědčený, že ho zabil silný muž. A za druhé – fraktura jeho lebky plus ty různé věci, o kterých jsem se zmiňoval, nasvědčují se vší pravděpodobností – se vší pravděpodobností, ne jistě – tomu, že zesnulý byl zavražděn a potom vyhozen z okna pokoje vaší dcery. Nikdo tu však nebyl, jenom vaše dcera. Tak jak se to mohlo stát? Mohlo k tomu dojít jediným způsobem a to, jestli sem někdo přišel v době, kdy slečna Spencerová odešla a než vy jste se vrátila. Nemám pravdu? Možná že ano. A teď se vás prosím zeptám ještě jednou: Kdo to mohl být?"
"Pane na nebi, počkejte jenom chviličku," zašeptala Chris chraplavě, dosud v šoku.
"Ano, promiňte. Je to bolestné. A možná, že se mýlím – to připouštím. Nechtě si to ale projít hlavou. Kdo? Řekněte mi, kdo sem mohl přijít?"
Chris měla hlavu skloněnou a v zamyšlení se mračila. Pak se zadívala na Kindermana. "Ne. Ne, o nikom takovém nevím."
"Třeba si vzpomenete vy, slečno Spencerová?" otázal se jí. "Chodí vás sem někdo navštěvovat?"
"Ale ne, ne, nikdo," odpověděla Sharon s očima doširoka otevřenýma.
Chris se k ní otočila. "Ví ten jezdec na koni, kde děláš?"
"Jezdec na koni?" zeptal se Kinderman.
"Její přítel," vysvětlovala Chris.
Blondýnka zavrtěla hlavou. "Nikdy tady nebyl. Mimoto byl ten večer v Bostonu. Na nějaké konferenci."
"On je obchodník?"
"Právník."
Detektiv se znovu obrátil na Chris. "Co služebnictvo. Mívají návštěvy?"
"Nikdy. Vůbec ne."
"Nečekala jste ten den nějaký balíček? Něco k doručení do domu?"
"Nic, o čem bych věděla. Proč se ptáte?"
"Pan Dennings byl – i když o mrtvém jen dobře, ať odpočívá v pokoji, jak jste říkala, při tom svém popíjení tak nějak –

no, řekněme popudlivý. Bezpochyby schopný vyvolat hádku, vztek. V tomto případě možná zuřivost ze strany poslíčka, který se zastavil, aby vám doručil balíček. Tak očekávala jste něco? Jako třeba čisté prádlo z prádelny? Jídlo? Nějaký alkohol? Nějaký balíček?"
"Já opravdu nevím," tvrdila Chris. "Tohle všechno zařizuje Karl."
"Aha."
"Chcete se ho zeptat?"
Detektiv si povzdychl, opřel se dozadu a vrazil si ruce do kapes kabátu. Zachmuřeně upíral pohled na knížku o čarodějnictví. "To nevadí, nevadí, není to podstatné. Máte velmi nemocnou dceru – no, to nevadí." Udělal zamítavý pohyb a vstal ze židle. "Moc mě těšilo, že jsem vás poznal, slečno Spencerová."
"Mě také," kývla mu Sharon zdrženlivě.
"Záhadné," prohodil Kinderman a zavrtěl hlavou. "Podivné." Byl soustředěný na nějakou vnitřní myšlenku. Pak pohlédl na Chris, která vstávala ze židle. "Promiňte mi. Obtěžoval jsem vás pro nic za nic. Promiňte mi."
"Pojdte, vyprovodím vás ke dveřím," navrhla mu pozorná Chris.
"Neobtěžujte se."
"Mě to neobtěžuje."
"Když nedáte jinak. Mimochodem," začal, když odcházeli z kuchyně, "je to šance jenom jedna ku miliónu, já vím, ale vaše dcera – možná byste se jí mohla zeptat, jestli ona neviděla pana Denningse ve svém pokoji oné noci?"
Chris krátce se založenými pažemi. "Podívejte, za prvé by neměl žádný důvod, aby tam nahoru chodil."
"Já vím. Uvědomuju si to. Máte pravdu. Kdyby si ale jistý britský lékař nikdy nepoložil otázku: ‚Co je tohle za plíseň?', neměli bysme dneska penicilín. Nemám pravdu? Prosím vás, zeptejte se jí. Uděláte to?"
"Pokud se bude cítit natolik dobře, pak ano."
"To by jí nemělo ublížit. Mezitím..." Došli k hlavním dveřím a Kinderman se v rozpacích nejistě zastavil. Konečky prstů si ve váhavém gestu přiložil na ústa. "Podívejte, skutečně strašně nerad vás o to žádám, ale..."
Chris s napětím očekávala nějaký šok a předtucha jí opět tepala v krvi. "Co má být?"
"Pro mou dceru... možná že byste se mi třeba podepsala?" Zrudl a Chris se téměř rozesmála úlevou – nad sebou, ze zoufalství a nad lidskou mentalitou.
"Ale samozřejmě. Kde máte tužku?" zeptala se.
"Tady!" odpověděl okamžitě a vytrhl z kapsy kabátu okousaný špaček tužky, zatímco druhou ruku ponořil do náprsní kapsy saka a vytáhl odtamtud navštívenku. "Bude z toho mít velkou radost," tvrdil, když jí věci podával.
"Jak se jmenuje?" zeptala se Chris, přitiskla kartičku na dveře a chystala si torzo tužky ke psaní. Následovalo významné zaváhání. Slyšela pouze supění. Ohlédla se. V Kindermanových očích spatřila urputný, strašlivý zápas.
"Lhal jsem," přiznal se nakonec, oči náhle zoufalé a drzé. "Je to pro mě."
Upřel pohled na vizitku a zčervenal. "Napište: Williamu – Williamu Kindermanovi – na druhé straně máte, jak se to píše."
Chris se na něj vyčerpaně podívala s neočekávanou náklonností, ověřila si, jak se píše jeho jméno, a napsala: Williame F.Kindermane, miluji vás! A podepsala se. Potom mu kartičku podala a on si ji nacpal do kapsy, aniž by si věnování přečetl.
"Jste velmi milá dáma," svěřil jí bojácně s pohledem odvráceným.
"Vy jste velmi laskavý muž."
Zdálo se, že se červená ještě víc. "Ne, nejsem. Já jsem takový otrava." Otvíral dveře. "Neberte si k srdci, co jsem vám tu dneska říkal. Způsobuje vám to trápení. Zapomeňte na to. Upněte se na svou dceru. Na dceru."
Chris přikývla. Když Kinderman vykročil ven na verandu a nasadil si klobouk, zaplavila ji znovu sklíčenost. "Ale zeptáte se jí?" připomněl jí, když se otáčel. "Zeptám," zašeptala Chris. "Slibuju. Zeptám." "Tak na shledanou. A dávejte na sebe pozor." Chris ještě jednou přikývla, pak dodala: "Vy taky." Tiše zavřela dveře. Otevřela je pak okamžitě, když zaklepal. "Promiňte, že obtěžuju – jsem otrava. Zapomněl jsem tužku." Zatvářil se omluvně.
Chris se podívala na špaček tužky, který držela v ruce, sotva znatelně se usmála a podala ho Kindermanovi.
"A mám ještě jednu věc..." Váhal. "Nemá to zas tak velký význam, já vím – je to otrava a je to hloupé. Já ale vím, že bych nezamhouřil oka při pomyšlení, že se tu volně pohybuje nějaký šílenec nebo někdo namočený do drog, a já přitom prostě nepro–šetřil i ten nejmenší detail. Myslíte si, že bych mohl – ale ne, je to hloupé, je to – ano, ano, měl bych. Myslíte, že bych mohl prohodit pár slov s panem Engstromem? Ty dodávky do domu... otázka těch dodávek. Opravdu bych měl..." "Jistě, pojdte dál," souhlasila Chris unaveně. "Vy ale nemáte čas. Už dost. Můžu si s ním promluvit tady. To bude stačit. Tady to bude stačit." Opřel se o zábradlí.
"Když nedáte jinak." Chris se slabě usmála. "Je u Regan. Hned ho pošlu dolů." "Moc jste mi pomohla."
Chris rychle zavřela dveře. Za chvilku je otevřel Karl. Sestoupil na verandu a s rukou na klice přidržoval dveře trochu pootevřené. Tyčil se tam vysoký a vzpřímený a shlížel na Kinder–mana očima, které byly průzračné a chladné.
"Prosím? " otázal se bezvýrazně.
"Nemusíte vypovídat," uvítal ho Kinderman, ostrý pohled opřený pevně do Karlových očí. "Jestliže se vzdáte práva, že nemusíte vypovídat," odříkával rychle mdlým, umrtvujícím to–
ném, "všechno, co řeknete, může být proti vám použito u soudu; Máte právo promluvit si s advokátem a ten může být přítomný při výslechu. Jestliže si to přejete, ale advokáta si nemůžete dovolit, bude vám přidělen, aniž byste platil před výslechem poplatek. Jsou vám jasná všechna tato práva, která jsem vám vysvětlil?"
Ptáci tiše švitořili ve větvích letitého stromu a hluk dopravy z M Street k nim doléhal tlumeně jako bzukot včel ze vzdálené louky. Karlův pohled neztratil ani na chvilku jistotu, když odpověděl: "Ano."
"Chcete se vzdát práva nevypovídat?"

"Ano."
"Chcete se vzdát práva promluvit si s advokátem nebo v jeho přítomnosti?"
"Ano."
"V kolik hodin jste vešel do kina?"
"Nepamatuju se."
"Předtím jste prohlásil, že jste navštívil představení od šesti hodin. Pomůže vám tohle k osvěžení paměti?"
"Ano. Představení v šest. Vzpomínám si."
"A vy jste ten biograf – ten film – viděl od začátku?"
"Ano."
"A odešel jste poté, co film skončil?"
"Ano."
"Ne dřív?"
"Ne, viděl jsem ten film celý."
"A když jste odešel z kina, nastoupil jste do autobusu městské dopravy před biografem a vystoupil jste na rohu M Street a Wisconsin Avenue přibližně v devět dvacet večer?"
"Ano."
"A šel jste domů?"
"Ano."
"A domů jste se vrátil přibližně v půl desáté?"
"Byl jsem tu zpátky přesně v půl desáté," odpověděl Karl.
"Jste si jistý?"
"Ano, podíval jsem se na hodinky. Jsem o tom pevně přesvědčený."
"A viděl jste celý film až do samého konce?"
"Ano, to jsem říkal."
"Pane Engstrome, vaše odpovědi jsou nahrávány. Chci, abyste si byl naprosto jistý."
"Já si naprosto jistý jsem."
"Povšiml jste si hádky mezi uvaděčkou a opilým návštěvníkem, ke které došlo pět minut před koncem filmu?"
"Ano."
"Mohl byste mi říct, kvůli čemu vznikla?"
"Ten muž byl opilý a vyrušoval."
"A co s ním nakonec provedli?"
"Vyhodili ho. Vyhodili ho ven."
"K žádné výtržnosti tam nedošlo. Víte také, že během promítání v šest hodin nastala technická porucha, která trvala asi čtvrt hodiny, a proto bylo promítání přerušeno?"
"Nevím."
"Nevzpomínáte si, že diváci pískali?"
"Ne. Nedošlo k žádné poruše."
"Jste si jistý?"
"Nic takového se tam nestalo."
"Stalo, jak je zřejmé ze záznamu promítače. Toho večera neskončilo promítání v osm čtyřicet, ale přibližně v osm padesát pět. To by znamenalo, že by vás nejbližší autobus dovezl z biografu na M Street a Wisconsinskou ne v devět dvacet, ale v devět čtyřicet pět. Takže do domu byste se mohl dostat nejdřív asi tak za pět minut deset, a ne v devět třicet, jak dosvědčila také paní MacNeilová. Hodláte se teď nějak vyjádřit k tomu zarážejícímu rozporu?"
Karl ani na chvfli neztratil rovnováhu a podržel si ji i teď, když odpověděl: "Ne."
Detektiv se na něj beze slova chvilku upřeně díval, potom povzdychl a sklonil pohled, když vypínal nahrávací zařízení, které měl zastrčené v podšívce kabátu. Nějakou chvilku měl oči sklopené, pak vzhlédl ke Karlovi. "Pane Engstrome..., " pronesl
hlasem, který byl ztěžklý pochopením. "Pravděpodobně byl spáchán závažný zločin. Vy jste podezřelý. Z jiných zdrojů jsem se dozvěděl, že vám pan Dennings nadával. A vy jste zjevně lhal, pokud jde o místo, kde jste se vyskytoval v době jeho skonu. No, někdy se to stává – jsme jenom lidé, tak proč ne? –, že ženatý muž je někdy někde jinde, než tvrdí. Všiml jste si, že jsem to zařídil, abychom spolu mluvili mezi čtyřma očima. Stranou ostatních? Z doslechu vaší manželky? Teď nenahrávám. Je to vypnuté. Můžete mi důvěřovat. Jestli jste si náhodou oné noci vyšel ven s nějakou ženou – a ne svou manželkou – můžete mi to říct. Já si to zkontroluju, vy budete mimo podezření a vaše paní se nic nedozví. A teď mi řekněte – kde jste byl v době Denningso–vy smrti?"
Na chvilku zahořela v hlubinách Karlova zraku jakási jiskřička, pak ale pohlasla.
"V biografu!" trval na svém se semknutými rty.
Detektiv se na něj upřeně díval, tichý a bez hnutí, nevydal ani hlásku, až na supění, jak minuty ztěžka, ztěžka ubíhaly...
"Chcete mě zatknout?" pronesl Karl konečně do tictya hlasem, který se lehce chvěl.
Detektiv neodpověděl, dál z něj však nespouštěl oči a ani nemrkl. Když se zdálo, že Karl užuž znovu promluví, detektiv se zničehonic odlepil od zábradlí a zamířil si to k hlídkovému vozu s rukama v kapsách. Kráčel beze spěchu a prohlížel si okolí nalevo a napravo jako zaujatý návštěvník město.
Karl, s chladnými a lhostejnými rysy, pozoroval z verandy Kindermana, jak otvírá dvířka hlídkového vozu, natahuje se dovnitř po krabičce papírových kapesníků, připravené na palubní desce. Jak jeden kapesníček vytahuje, smrká a nečinně přitom zírá přes řeku, jako by uvažoval, kam jít na oběd. Pak nasedl do auta, aniž by se ohlédl zpět.

Když se vůz rozjel a zahýbal kolem rohu Třicáté páté, podíval se Karl na tu ruku, kterou nedržel na klice, a zjistil, že se třese.
Chris stála zadumaná u baru v pracovně a nalévala si vodku s ledem, když zaslechla, že se hlavní dveře zavírají. Kroky. Karl, stoupající po schodech. Vzala si vodku a mířila si to pomalu
zpátky do kuchyně. Pití si míchala ukazováčkem a cestu hledala nepřítomnýma očima. Něco... něco bylo strašně špatně.. Do ztemnělého předsálí její mysli prosakoval paprsek děsu jako světlo z pokoje, pronikající pode dveřmi. Co se prostírá za těmi dveřmi? Co to je?
Nedívej se tam!
Vešla do kuchyně, posadila se ke stolu a usrkla trošku vodky.
"Domnívám se, že ho zavraždil silný muž..."
Pohled jí sklouzl na knihu o čarodějnictví.
Něco...
Kroky. Sharon, vracející se z Reganina pokoje. Vešla. Posadila se za stůl k psacímu stroji. Vsunula do stroje čistý papír.
Něco...
"Pěkně odporný," zahučela Sharon, s prsty spočívajícími na klávesnici a očima upřenýma na těsnopisné poznámky po straně.
Žádná odpověď. V pokoji panovalo rozpačité ovzduší. Chris upíjela nepřítomně ze skleničky.
Sharon přerušila ticho nervózním, sotva slyšitelným hlasem. "Kolem M Street a Wisconsinské mají hipíci děsnou spoustu zapadáků. Pravidelní kuřáci marihuany. Okultisti. Policie jim říká ďáblové z podsvětí." Zarazila, se, jako by čekala na narážku, ' s očima stále upřenýma na poznámky. Potom pokračovala: "Zajímalo by mě, jestli Burke mohl –"
"Prokrista, Shar! Prosím tě, zapomeň na to!" vybuchla Chris. "Mám toho takhle plnou hlavu s Rags! Nevšimla sis toho? " Oči měla zavřené. Svírala knihu.
Sharon se okamžitě vrátila ke klávesnici psacího stroje a chvilku vyťukávala slova zuřivým tempem. Potom zčistajasna vyskočila ze židle a vyřítila se z kuchyně. "Jdu se projít," prohlásila ledově.
"Drž se pěkně stranou M Street!" zavrčela na ni Chris naštvaně, pohled upřený na knihu ve zkřížených rukou.
"Taky že budu!"
"A to platí i o N Street!"
Chris slyšela, jak se hlavní dveře otevřely a potom zavřely. Povzdechla si. Pocítila osten lítosti. Ten výstup ale uvolnil napětí. Ne všechno. Ten paprsek v předsálí dosud svítil. Velmi slabě.
Dovři ty dveře!
Chris se zhluboka nadechla a snažila se soustředit na knihu. Našla místo, které četla. Začala být netrpělivá, chvatně listovala stránkami, přelétla je a hledala popisy Reganiných symptomů. "...Posedlost ďáblem... syndrom... případ osmiletého děvčátka... abnormální... čtyři silní muži, aby mu zabránili v..."
Chris obrátila stránku, zadívala se na ni – a ztuhla.
Zvuky. Willie se vracela s nákupem.
"Willie?... Willie?" zvolala Chris chabě.
"Ano, madam," ozvala se Willie a odkládala tašky. Chris, aniž by vzhlédla, pozdvihla knihu. "Willie, to vy jste dala tuhle knížku do pracovny?"
Willie se podívala na knihu a přikývla. Pak se otočila a začala z tašky vyndávat nákup.
"Kde jste ji našla, Willie?"
"Nahoře v ložnici," oznámila jí Willie a strčila slaninu do lednice do zásuvky s masem.
"V čí ložnici?"
"Slečny Regan. Našla jsem ji pod postelí, když jsem uklízela."
"Kdy jste ji tam našla?" zeptala se Chris a pohled ani na chviličku neodtrhla od stránek knihy.
"Potom, co všichni odjeli do nemocnice, madam. Když jsem u Regan v ložnici luxovala."
"Víte to určitě?"
"Ano, madam. Vím to určitě."
Chris seděla strnule, nehnula ani brvou, téměř nedýchala, když se jí v rychlosti vybavila děsivá představa otevřeného okna v Reganině ložnici té noci Denningsovy nehody. Závory roztažené jako pařáty dravce, který ji zná podle jména.
Potom si uvědomila, že to, na co se dívá, ji ochromilo poznáním – a zírala na stránku, na níž měla knihu otevřenou.
Z okraje stránky byl chirurgicky odpreparovaný úzký proužek papíru.
Chris rychle odtrhla oči od stránky, když zaslechla z Reganiny ložnice rámusení.
Ťukání, rychlé, s ozvěnou, jako ve zlém snu, rány, jako když někdo buší ze všech sil železnou tyčí v hrobce!
Regan křičící v mučivé úzkosti, hrůze, úpěnlivé prosbě!
Karl! Karl, který se vztekle rozeřval na Regan.
Chris se vyřítila z kuchyně.
Všemohoucí Bože, co se to děje?
Pološílená letěla po schodech do ložnice, zaslechla ránu, někoho, kdo běsní v pokoji, někoho, kdo s její dcerou mlátí jako s omletým balvanem o zem. Regan křičela: "Nene, nedělejte to! Prosím vás, ne!" A Karl řval – Ne! To nebyl Karl! Byl to někdo jiný. Hřmící bas, který vyhrožoval, zuřil.
Chris proletěla chodbou a vrazila do ložnice. Sotva popadala dech – a zůstala stát zkamenělá v ochromujícím šoku, když se ťukání vší silou rozdunělo a rozechvělo zdi. Karl ležel v bezvědomí u komody. Regan, s nohama doširoka roztaženýma a zapřenýma do postele, která se zuřivě zmítala a otřásala, svírala rukama s dokrvava otlučenými klouby bílý kostěný krucifix. Bílý kostěný krucifix pronikající jí do vagíny, bílý kostěný krucifix, na který upírala s hrůzou zrak.

Oči jí vystupovaly z důlků ve tváři zbrocené krví z nosu, z něhož měla vytrženou nasogastrickou trubičku.
"Prosím! Prosím vás, ne!" křičela, když se ruce s krucifixem přibližovaly, když se zdálo, že se snaží jej ze všech sil odstrčit.
"Uděláš, co ti přikážu, ty děvko! Uděláš to!"
Výhružný řev, ta slova, vycházela z Regan. Hlas měla hrubý a hrdelní, sršící nenávistí a bylo otázkou bleskového okamžiku, kdy se jí výraz a rysy odporně změnily do podoby příšerné ďábelské osobnosti, která se zjevila v průběhu hypnózy. Chris sledovala bez dechu, jak se nyní navzájem měnily s rychlostí tváře a hlasy:
"Ne!"
"Uděláš to!"
"Prosím ne!"
"Uděláš to, ty čubko, nebo tě zabiju!"
"Prosím vás!"
"Ano, teď se necháš opíchat Ježíšem, opíchat, opíchat, o– "
Regan měla nyní oči dokořán a vytřeštěné, uhýbala před náporem nějaké hnusné nevyhnutelnosti, s ústy křičícími z plna hrdla hrůzou jakoby před skonem. Pak se jí najednou zmocnila ta ďábelská podoba. Chřípí začal v pokoji zčistajasna dusit odporný puch s ledovým chladem, který pronikal stěnami. Ťukání ustalo a Reganin pronikavý křik hrůzy se změnil v hrdelní, štěkavý smích plný nenávistné zloby a triumfující zuřivosti. Regan si vrazila krucifix do vagíny a začala divoce masturbovat. Řvala přitom oním hlubokým, drsným, ohlušujícím hlasem: "Teď jsi má, teď jsi má, ty odporná mrcho! Ty čubko! Ať tě Ježíš opíchá, opíchá!"
Chris stála hrůzou jako vrostlá do země, ztuhlá, s dlaněmi pevně přitisknutými k tvářím. Když tu se opět radostně rozřehťal ten ďábelský hlasitý smích, jak z Reganiny vagíny vytryskla na prostěradlo krev s roztrhanými tkáněmi panenské blány. Chris se náhle s výkřikem, který se jí bolestně vydral z hrdla, vrhla k posteli a hmátla poslepu po krucifixu. Dosud křičela, když se na ni Regan se zuřivostí obořila, rysy ďábelsky zrůzněné. Popadla ji za vlasy, strhla jí hlavu dolů, vší silou jí přitiskla tvář ke klínu, potřísnila ji krví, a přitom zběsile vlnila boky.
"Ááách, matko ty malý coury," vrněla Regan hlasem přetékajícím hrubou, chraplavou smyslností. "Lízej mě, lízej mě, lízej mě. Ááách!" Potom jí ruka, která jí přidržovala hlavu dole, trhla nahoru a druhá jí uštědřila ránu přes prsa. Chris přeletěla přes pokoj a s omračující silou vrazila do stěny, zatímco se Regan smála s vášnivou nenávistí.
Chris se zhroutila na zem bez sebe hrůzou, s vířícími obrazy, zvuky v pokoji, jak se jí vidění točilo v šíleném kolotoči, rozmazané, nezaostřené, a v uších jí hlasitě zvonilo zmatenou změtí hluku. Pokoušela se vstát, ale byla příliš slabá. Zapotácela se, pak se podívala k posteli, kterou dosud vnímala nejasně, a k Regan, otočené k ní zády, vsouvající si krucifix jemně s citem do klína, pak ven a zase dovnitř, s tím hlubokým basem vrnícím: "Ááách, ano, takhle, moje sviňko, ano, moje roztomilé, drahé
prasátko, moje prasátko, moje..."
Slova jako by uťal, když se Chris, plna bolesti, začala plazit kolem Karla k posteli s rván zmazanou krví, s očima ještě nezaostřenýma, s obolavělými údy. Potom se schoulila, couvla děsem zpátky, když – jak se domnívala – spatřila nejasně, v plovoucí mlze, jak se hlava její dcery pomalu otáčí okolo nehybného trupu a příšerně, neúprosně rotuje. Až to nakonec vypadalo, že je tváří obrácená dozadu.
"Víš, co provedla, ta tvoje roztomilá dceruška? " hihňal se uličnický, známý hlas.
Chris se zadívala na tu šíleně civějící, zubící se tvář, na rozpraskané, vyprahlé rty a do lišáckých oček.
Předtím, než omdlela, vykřikla.
m.
HLUBINA
Řekli mu: "Jaké znamení určíš, abychom je viděli a uvěřili ti,
co dokážeš?"
JAN 6, 30–31
...Jeden /vietnamský/ velitel brigády kdysi soutěžil, aby jeho jednotka dosáhla desetitisícího zabitého. Odměnou byl týden luxusu v plukovníkově vlastním apartmá.
NEWSWEEK, 1969
Viděli jste mě, a přece nevěříte.
JAN 6, 36
/!/
Stála na cestě pro pěší na Key Bridge, s rukama na zábradlí,
celá nervózní. Čekala, zatímco za ní silně zadrhávala doprava
– směřující k domovům, zatímco řidiči se svými každodenními
starostmi tiskli klaksony a nárazníky se otíraly o nárazníky se
skřípějící netečností. Zastihla Mary Jo – a navykládala jí lži.
"Regan je dobře. Mimochodem, přemýšlela jsem o dalším večírku. Jak se tenkrát jmenoval ten jezuita a zároveň psychiatr? Napadlo mne, že bych ho asi pozvala..."
Smích, který se k ní vznášel zezdola: mladá dvojice v modrých džíhách ve vypůjčené kánoi. Rychlým, netrpělivým pohybem oklepala popel z cigarety a zahleděla se na cestu pro
pěší, vedoucí na mostě k městu. Někdo k ní spěchal: khaki kalhoty a modrý svetr. To nebyl kněz, nebyl to on. Odvrátila pohled zase zpátky na řeku, na svou bezmocnost vířící v brázdě zčeřené vody za světle červenou kánoí. Přečetla jméno na jejím boku: Rozmar.
Kroky. Muž ve svetru se blížil a zpomaloval, když k ní přicházel. Koutkem oka zahlédla, jak se opírá lokty o vršek

zábradlí, a rychle otočila hlavu směrem k Virgínii.
"Pokračuj v jízdě, blbečku," zavrčela chvatně a odhodila cigaretu obloukem do řeky, "nebo, a na to vem jed, začnu ječet na poldu."
"Slečna MacNeilová? Já jsem Otec Karras." Trhla sebou, zrudla a bleskurychle se otočila. Jakoby vytesaná, ostře řezaná tvář. "Ach bože! Já jsem – Ježíši!"
Znervózněle si posouvala sem a tam sluneční brýle a, když se konečně smutné, tmavé oči ponořily do jejích, tak si je nasadila zpátky.
"Promiňte, měl jsem vám říct, že nebudu v kněžském." Jeho hlas zněj konejšivě a snímal z ní břemeno, když lehce semkl silné ruce. Byly velké, a přesto jemné: protkané žílami, jako Michalangelovy. Chris cítila, jak okamžitě přitahují její pohled.
"Myslel jsem si, že to nebude tak nápadné, " pokračoval. "Měl jsem dojem, že vám dost záleží na tom, aby se to nedostalo na veřejnost."
"Já si myslím, že mně mělo záležet hlavně na tom, abych ze sebe neudělala takového pitomce," odsekla a něco rychle hledala v kabelce. "Domnívala jsem se prostě, že jste –" "Lidský?" prohodil s úsměvem.
"To jsem poznala, když jsem vás jednoho dne viděla na univerzitě," vysvětlovala mu a teď si prohledávala kapsy šatů.
"Proto jsem vás zavolala. Zdál jste se mi lidský." Vzhlédla a spatřila, že se jí upřeně dívá na ruce. "Nemáte cigaretu, Otče?"
Sáhl do kapsičky košile. "Kouříte i bez filtru?" "V tenhle moment bych si zapálila i kus provazu."
Vyklepal z balíčku jednu kamelku. "To já při svém příjmu často dělám."
"Slib chudoby," zabručela, když vytahovala cigaretu, a upjatě se usmála.
"Slib chudoby má své kladné stránky," poznamenal a sáhl do kapsy pro zápalky.
"Jaké?" '–
"Díky jemu chutná ten provaz lip." Opět slabý úsměv, když sledoval její ruku držící cigaretu. Chvěla se. Viděl, jak se cigareta klepe v rychlých, nepravidelných trhnutích a bez přestání. Vzal jí ji z prstů á vložil si ji mezi rty. Zapálil ji, s rukama chránícíma zápalku. Zašlukoval. Předal cigaretu Chris, s očima upřenýma na auta přejíždějící po mostě. "Tohle je mnohem jednodušší. Fouká to tu od aut," vysvětlil jí.
"Díky, Otče."
Chris na něj pohlédla s oceněním, vděčností, ba dokonce s nadějí. Byla si vědoma toho, co udělal. Pozorovala, jak zapaloval kamelku sobě. Zapomněl ji chránit rukama. Když vyfoukl kouř, opřeli se oba loktem o zábradlí.
"Odkud jste, Otče Karrasi? Původem."
"Z New Yorku."
"Já také. A přece bych se tam už nikdy nevrátila. Vy ano?"
Karras potlačil to, co se mu vzedmulo v hrdle. "Ne, nevrátil." Vynutil na tváři úsměv. "Já ale takové rozhodnutí nemusím dělat."
"Bože, jsem já to ale pitomá. Vy jste kněz. Musíte jít tam, kam vás pošlou."
"Ano, máte pravdu."
"Jak se vůbec může stát doktor psychiatrie knězem?" zeptala se ho.
Užuž toužil vědět, jaký je ten naléhavý problém, o kterém se zmínila, když mu telefonovala. Pochopil, že postupuje vlastním způsobem – k čemu? Nesmí ji pobízet. Dojdou k tomu..., dojdou.
"Je to naopak," opravil ji jemně. "Tovaryšstvo –"
"Kdo?"
"Tovaryšstvo Ježíšovo. Jezuité se říká zkráceně."
"Aha."
"Tovaryšstvo mé poslalo na studia medicíny se specializací psychiatrie."
"Kam?"
"No do Harvardu, John Hopkins v Bellevue."
Najednou si uvědomil, že na ni chce udělat dojem. Proč? ptal se sám sebe – a odpověď se mu zničehonic vybavila v periferiích jeho chlapeckého věku, na balkónech biografů na Lower East Šidě. Malý Dimmy s filmovou hvězdou.
"To není špatné," podotkla uznale a kývla hlavou.
"Slib duchovní chudoby neskládáme."
Vycítila jakési podráždění, pokrčila rameny a otočila se tváří k řece. "Podívejte, je to prostě tím, že vás neznám, a..."
Zatáhla dlouze a ze všech sil z cigarety, pak kouř vyfoukla a rozdrtila nedopalek o parapet. "Jste přítel Otce Dyera, vidle?"
"Ano."
"Hodně blízký?"
"Hodně blízký."
"Vyprávěl vám o té party?"
"Ve vašem domě?"
"Ano."
"Vyprávěl. Říkal, že jste se mu zdála lidská."
Nepovšimla si toho nebo to přešla. "Zmiňoval se o mé dceři?"
"Ne, nevěděl jsem, že máte dceru."
"Je jí dvanáct. Nezmiňoval se o ní?"
"Ne."

"Knězi teda dovedou udržet tajemství, vidle?"
"Záleží na tom," odpověděl Karras.
"Na čem?"
"Na knězi."
Na okraji vědomí zablikalo varování před ženami s jistou neurotickou přitažlivostí pro kněze, kteří touží nevědomě a pod pláštíkem nějakého jiného problému svést nedosažitelné.
"Podívejte, myslím jako při zpovědi. Nesmíte o tom mluvit, nemám pravdu?"
"To nesmíme."
"A co mimo zpověď?" zeptala se ho. 'Tedy co kdyby nějaký..." Ruce jí nyní ožily, živě jimi gestikulovala. "Zajímá mě to. Já... Ne. Opravdu bych to ráda věděla. Mám na mysli – co kdyby nějaký člověk byl, řekněme, zločinec, možná i vrah nebo tak, víte? Kdyby k vám přišel žádat o pomoc, musel byste ho udat?"
Hledala návod. Zbavovala se pochybností týkajících se konverze. Karras věděl, že existují lidé, kteří přistupují ke spasení, jako by to byl nespolehlivý most klenoucí se přes propast. "Myslím, že ne, kdyby si ke mně přišel pro duchovní útěchu," odpověděl.
"Neudal byste ho."
"Ne. Neudal. Ale pokusil bych se ho přesvědčit, aby to udělal sám."
"A jak to děláte při exorcismu?"
"Prosím?"
"Jak postupujete při exorcismu, když je nějaká osoba posedlá ďáblem?"
"No to byste jí nejdřív musela posadit do stroje času a odeslat do šestnáctého století."
Zaskočilo ji to. "Jak to myslíte? Já vám nerozumím."
"Prostě se to už nestává, slečno MacNeilová."
"Odkdy?"
"Od té doby, co jsme poznali duševní choroby, paranoiu, rozštěpenou osobnost. Všechny tyhle věci, které mě naučili v Harvardu."
"Děláte si legraci?"
Hlas se jí zachvěl bezmocí a zmatkem a Karras zalitoval své jízlivosti. Z čeho pramenila? podivoval se. Samovolně mu vklouzla na jazyk.
"Slečno MacNeilová, mnozí vzdělaní katolíci už nadále v ďábla nevěří," sdělil jí mírnějším hlasem, "a pokud jde o posedlost, od chvíle, kdy jsem jezuita, jsem se nikdy nesetkal s knězem, který by někdy v životě prováděl exorcismus. Ani s jedním."
"Jste opravdu kněz," vyptávala se s hořkou zklamanou ostrostí, "nebo filmová centrála pro obsazování rolí? Na co pak jsou
všechny ty historky v bibli, jak Kristus vymítal všechny zlé duchy?"
Opět odpověděl ostře a bez přemýšlení: "Podívejte, kdyby Kristus prohlásil, že ti lidé, které považovali za posedlé, trpí schizofrenií – a já si myslím, že jí trpěli – ukřižovali by ho se vší pravděpodobností o tři roky dřív."
"Fakt?" Chris si přiložila třesoucí se ruku k slunečním brýlím a snížila hlas, aby si nad ním udržela kontrolu. "Otče Karrasi, stalo se to, že někdo mně velmi blízký je pravděpodobně posedlý. Potřebuje exorcismus. Uděláte to?"
Karrasovi se to najednou zdálo neskutečné: Key Bridge, za řekou Hot Shoppe, auta, Chris MacNeilová, filmová hvězda. Když se na ni upřeně díval a tápal po odpovědi, sklouzly jí brýle. V tu chvíli to Karrasem otřáslo, když pohlédl do jejích zarudlých, k smrti unavených očí a spatřil v nich zoufalou prosbu. Ta žena to myslí vážně, uvědomil si.
"Otče Karrasi, je to moje dcera," prozradila mu ochraptělým hlasem, "je to moje dcera!"
"O důvod víc, který mluví pro to," ozval se nakonec jemně, "abyste zapomněla na exorcismus a..."
"Proč? Panebože, já vás nechápu!" vybuchla lámajícím se pološíleným hlasem.
Stiskl jí zápěstí, aby ji uklidnil. "Za prvé, " vypočítával konejšivým tónem, "to by mohlo všechno ještě zhoršit." "Ale jak?"
"Obřad při exorcismu je nebezpečně sugestivní. Víte, může vyvolat podvědomě pocit posedlosti tam, kde předtím neexistovala. Nebo pokud existovala, může ji upevnit. A za druhé, slečno MacNeilová, než dá církev souhlas k vymítání, provádí zkoumání, aby zjistila, zda je nezbytné. To nějakou dobu trvá. Mezitím se vaše –"
"Nemůžete exorcismus provést vy sám?" prosila ho úpěnlivě a spodní ret se jí začínal třást. Oči se jí plnily slzami.
"Podívejte, každému knězi je dána moc vymítat, ale musí mít souhlas církve, a abych vám pravdu řekl, dávají ho zřídkakdy, takže..."
"Nemůžete se na ni alespoň podívat?"
"To ano, jako psychiatr ano, ale..."
"Ona potřebuje kněze!" Chris se zničehonic rozkřičela, rysy ztrhané vztekem a strachem. "Vzala jsem ji ke každýmu zatrace–nýmu, podělanýmu doktorovi, ke všem psychiatrům na světě, a ti mě poslali za vámi!"
"Ale vaše..."
"Ježíši Kriste, copak mně nikdo nepomůže?" srdcervoucí výkřik se rozletěl jako zraněný nad řekou. Vyděšení ptáci se vznesli jako střela se zavřísknutím od břehů. "Ach panebože, kéž mi někdo pomůže!" zaúpěla Chris a zhroutila se Karrasovi na prsa s křečovitými vzlyky. "Pomozte mi, prosím vás! Pomozte! Prosím! Prosím vás, pomozte...!"
Jezuita na ni shlížel a v gestu útěchy vztáhl ruce ke Chrisině hlavě. Řidiči v automobilech v zablokovaném provozu vykukovali z okének a pozorovali je s pomíjivou lhostejností.
"To je v pořádku," šeptal jí a popleskával ji po rameni. Chtěl ji jenom uklidnit, přizpůsobit se jejímu přání, předejít hysterickému záchvatu. "... má dcera?" Byla to ona, kdo potřeboval pomoc psychiatra. "To je v pořádku. Přijdu se na ni

podívat," slíbil jí. "Podívám se na ni."
Beze slova se blížil k jejímu domu s přetrvávajícím pocitem neskutečnosti, v myšlenkách na zítřejší přednášce na geo–rgetownské fakultě medicíny. Ještě si nepřipravil poznámky.
Vystoupili na přední verandu. Karras se podíval ulicí k jezuitské koleji a uvědomil si, že teď už nestihne večeři. Bylo za deset minut šest. Sledoval Chris, jak vsunula klíč do zámku. Zaváhala a otočila se k němu. "Otče..., myslíte, že byste si mohl vzít kleriku?"
Ten hlas – jak byl dětský, jak naivní. "To je příliš nebezpečné," odpověděl.
Přikývla a začala otvírat dveře. A tehdy to Otec Karras pocítil: mrazivou, nutkavou výstrahu. Projela mu žilami jako úlomky ledu.
"Otče Karrasi?"
Vzhlédl. Chris vešla do domu. Přidržovala mu dveře. Na okamžik zaváhal a stál bez hnutí. Potom zničehonic vykročil a vstoupil do domu se zvláštním pocitem, že něco končí. Zaslechl nějaký halas. Seshora. Hluboký dunící hlas hřměl oplzlosti, hrozil ve vzteku, nenávisti i pocitu prohry.
Karras pohlédl na Chris. Beze slova se na něj upřeně dívala. Potom se vydala dál. Šel za ní nahoru a chodbou k Reganině ložnici, kde se Karl opíral o stěnu přímo naproti dveřím s hlavou hluboko svěšenou přes zkřížené paže. Karras spatřil v jeho očích zmatek a strach, když domovník zvolna zdvíhal hlavu ke Chris. Takto zblízka byl hlas z ložnice tak silný, že se téměř zdál jakoby zesílený. "Teď už tomu přikurtování nepomůže," řekl Karl Chris s přeskakujícím hlasem plným hrůzy.
"Ve chvilce jsem zpátky, Otče," oznámila Chris, u konce se silami.
Karras se za ní díval, jak zašla do své ložnice, potom vrhl pohled na Karla. Švýcar ho upřeně pozoroval. "Vy jste kněz?" zeptal se ho.
Karras přikývl a pak se rychle podíval zpátky na dveře Reganina pokoje. Rozzuřený hlas vystřídalo dlouhé, pronikavé bučení nějakého zvířete, mohl to být býček.
Něco se dotklo jeho ruky. Podíval se tím směrem. "To je ona," svěřovala mu Chris, "to je Regan." Podávala mu fotografii. Vzal si ji. Malé děvčátko. Velmi hezké. Roztomilý úsměv.
"Tohle je focené před čtyřmi měsíci," hlesla otupěle. Vzala si fotografii zpátky a kývla hlavou ke dveřím ložnice. "A jen jděte a podívejte se na ni teď." Opřela se o zeď vedle Karla. "Já počkám tady."
"Kdo je to tam s ní?" zeptal se jí Karras. "Nikdo."
Vydržel její upřený pohled a potom se zachmuřeně otočil ke dveřím ložnice. Jak vzal za kliku, zvuky zevnitř zničehonic ustaly. V plynoucím tichu Karras zaváhal, potom zvolna vstoupil do místnosti. Téměř uskočil zpátky před pronikavým puchem rozkládajících se výkalů, který ho udeřil do tváře jako citelný poryv větru.
Rychle potlačil odpor a dveře zavřel. Potom jeho oči – ochromené – ulpěly na věci, která byla Regan. Na stvoření, které leželo na zádech v posteli, s hlavou opřenou o polštář, zatímco oči, doširoka vypoulené z mělkých jamek, sálaly šílenou vychytralostí a žhnoucí inteligencí, zájmem a zářtí, jak se vpíjely do jeho. Jak ho upřeně pozorovaly, jakoby vystupující z tváře, jež nesla odpornou masku v podobě lebky a z níž vyzařovala ochro–mující zloba. Karras sklouzl pohledem na zcuchané, děsivě umolousané vlasy, na pohublé paže a nohy, na napnutý, komicky vydutý žaludek, pak zpátky k očím: sledovaly ho..., probodávaly ho..., teď se přesunuly, aby ho pozorovaly, jak přistupuje k psacímu stolu se židlí u okna.
"Ahoj, Regan," pronesl kněz laskavým, přátelským hlasem. Vzal si židli a přinesl ji k posteli.
"Jsem přítel tvé maminky. Říkala mi, že se necítíš moc dobře." Posadil se. "Nechtěla bys mi říct, co ti je? Rád bych ti pomohl."
Oči jí hořely zuřivostí, ani nezamrkaly, a z koutku úst jí odkapávaly na bradu žlutavé sliny. Potom se jí rty roztáhly do krutého šklebu, do výsměchu s ústy vyklenutými jako' luk.
"Nuže, nuže," hltala ho Regan cynicky očima a Karrasovi se na šíji zježily vlasy, neboť ten hlas byl neskutečně hluboký bas, hutný hrozbou a sílou. "Takže jsi to ty..., poslali tebe! Nu, od tebe my se nemusíme už vůbec ničeho obávat."
"Ano, správně. Jsem tvůj přítel. Rád bych ti pomohl," opakoval Karras.
"Pak bys mi mohl uvolnit třeba tyhle řemeny, " zaskřehotala Regan. Zatahala za zápěstí, takže si Karras nyní povšiml, že je má přivázána dvojitými jistícími pouty.
"Vadí ti?" zeptal se jí.
"Strašně. Je to otrava. Pekelná otrava." Oči se mazaně zaleskly se skrývaným pobavením.
Karras si povšiml škrábanců na tváři i zraněných rtů tam, kde si je zjevně kousala. "Bojím se, aby sis neublížila, Regan."
"Já nejsem Regan," zahřměla, na tváři dosud ten odporný škleb, který Karrasovi nyní připadal jako její trvalý výraz. Uvě–
domil si, jak neslučitelná s tím vypadají rovnátka na jejích zubech.
"Ach tak. Pak bychom se možná měli navzájem představit. Já jsem Damien Karras," sdělil jí kněz. "Kdo jsi ty?" "Já jsem ďábel."
"Tak dobrá, dobrá," přikyvoval Karras souhlasně. "Teď si můžeme promluvit."
"Takové malé potlachání?" "Jestli budeš chtít."
"To dělá dobře duši. Nicméně zjistíš, že nemůžu mluvit volně, když jsem přivázaný těmito pouty. Jsem zvyklý gestikulovat," slintala Regan. "Jak víš, strávil jsem spoustu času v Římě. Teď laskavě rozvaž ta pouta!"
Jaká předčasná vyspělost jazyka i myšlení, dumal Karras. S profesionálním zájmem se naklonil na židli kupředu. "Říkáš, že jsi ďábel?" otázal se. "Tím si buď jistý."
'Tak proč prostě něco neuděláš, aby ta pouta zmizela?" "To je až příliš primitivní ukázka síly, Karrasi. Příliš vulgární. Koneckonců, já jsem kníže." Zabublání smíchu. "Dávám přednost přemlouvání, Karrasi. Soudržnosti, součinnosti.

Navíc, když si uvolním pouta sám, příteli, odepřu ti možnost vykonat skutek milosrdenství."
"Ale skutek milosrdenství," pronesl Karras, "patří mezi ctnosti, a těm chce dSbel bránit. Takže ti ve skutečnosti budu teď pomáhat, jestli ta pouta nerozvážu. Ovšem až na to, " – pokrčil rameny, "že ve skutečnosti nejsi ďábel. V tom případě bych možná ta pouta uvolnil."
"To je od tebe velice lišácké, Karrasi. Kéž by tu byl milý Herodes, aby tohle vychutnal."
"Který Herodes?" přimhouřil Karras oči. Byla to z její strany slovní hříčka narážející na to, že Kristus nazval Heroda "oním lišákem"? "Byli dva. Myslíš krále z Judey?"
"Ne, tetrarchu z Galileje!" sežehla ho hněvem a sžírajícím opovržením. Pak se zničehonic opět zubila a vemlouvala se mu oním hrozivým hlasem: "Vidíš, jak mne ta zatracená pouta
rozčilují? Rozvaž je. Rozvaž je a já ti odhalím budoucnost."
"To je velké pokušení."
"To patří k mým silným stránkám."
"Jak se ale já přesvědčím, že umíš předvídat budoucnost?"
"Jsem ďábel."
"Ano, to tvrdí?, důkaz jsi mně žádný neposkytl."
"Chybí ti víra."
Karras ztuhl. "V co?"
"Ve mě, milý Karrasi, ve mě!" V skrytu těch očí tančilo cosi uštěpačného a záludného. "Všechny ty důkazy, všechna ta znamení na nebi!"
"Nuže, stačilo by třeba něco úplně prostého," navrhoval Karras. "Například – ďábel ví všechno, nemám pravdu?"
"Ne, téměř všechno, Karrasi – téměř. Vidíš?.Nepřestávají tvrdit, že jsem pyšný. Nejsem. No a teď – kam míříš, lišáku?"
Nažloutlé oči s krvavými skvrnkami lískočně zářily.
"Co kdybychom přezkoumali rozsah tvých vědomostí?"
"Ale ano! Největší jezero v Jižní Americe," žertovala Regan s očima přetékajícíma škodolibou radostí, "je jezero Titicaca v Peru! Stačí?"
"Ne, musím se zeptat na něco, co by znal jenom ďábel. Například, kde je Regan? Víš to?"
"Je tady."
"Co znamená fady?"
"V tomhle praseti."
"Nech mě ji uvidět."
"Proč?"
"Proč! Abych se přesvědčil, že mi říkáš pravdu."
"Chceš si s ní zapíchat? Uvolni mi ta pouta a já tě na ni pustím!"
"Nech mě ji vidět."
"Je to kus doroty," škodolibě na něj úkosem pohlédla Regan a plandajícím jazykem potaženým bílým povlakem si olizovala sliny kolem rozpukaných úst. "Ale řeči se s ní vedou bídně, příteli. Se vsun důrazem ti kladu na srdce, abys setrval se mnou."
"Je tedy zřejmé, že nevíš, kde je," Karras pokrčil rameny, "takže patrně nejsi ďábel."
"To jsem!" vyrazila Regan a prudce sebou trhla dopředu, tvář zkroucenou zuřivostí. Karras se zachvěl, když se rozduněl mohutný, děsivý hlas a odrazil se od stěn pokoje. "To jsem!"
"No tak mě potom nech spatřit Regan," trval na svém Karras. "Tím se to prokáže."
"Já ti ukážu. Budu ti číst myšlenky!" vzkypěl hlas zuřivě. "Mysli si číslo mezi jednou a deseti!"
"Ne, tím se nic neprokáže. Musel bych vidět Regan."
Náhle se to pro sebe zasmálo a opřelo se to dozadu o pelest. "Ne, tobě by cokoli nic nedokázalo, Karrasi. Jak skvělé. Opravdu, jak skvělé! Mezitím se budeme snažit, aby sis náležitě ukrátil dlouhou chvíli. Teď bychom tě koneckonců neradi ztratili."
"Kdo je to ‚my'?" pátral Karras s ostražitým, rychlým zájmem.
"V té sviňce nás přebývá taková menší společnost," nechalo se to slyšet a přikývlo. "Ale ano. Prostě bezva menší sešlost. Později budu uvažovat o nevtíravé formě seznámení. V současnosti mě k zešílení sužuje svrbění na místě, kam nemůžu dosáhnout. Neuvolnil bys na chviličku jedno pouto, Karrasi?"
"Ne, jen mi pověz, kde tě to svědí, a já tě tam poškrábu."
"To je lišácké, velmi lišácké!"
"Ukaž mi Regan a já ti možná jedno pouto rozvážu," navrhl Karras. "Jestli..."
Najednou sebou v hrůzném překvapení trhl, když zjistil, že se upřeně dívá do očí naplněných děsem, na ústa otevřená v bezhle–sém výkřiku o pomoc.
Avšak Reganina podoba pak zčistajasna zmizela v nepostiži–telně rychlé proměně rysů. "Nesundáš mi ta pouta?" otázal se vemlouvavý hlas odsekávaným anglickým přízvukem.
Jako bleskem se vrátila ďábelská osobnost. "Pomoh byste starýmu ministrantovi, Otče?" zakrákalo to a se smíchem zvrátilo hlavu nazad.
Karras seděl jako zkamenělý a opět ucítil na šíji ledové prsty,
nyní citelnější, pevnější. Ta věc, která se vydávala–za Regan, uťala smích a upřela na něj bdělé oči.
"Mimochodem, je tu s námi tvoje matka, Karrasi. Nechceš jí něco vzkázat? Dohlédnu na to, aby vzkaz dostala." Pak Karras bleskurychle vyskočil ze židle, aby uhnul vychrlenému proudu zvratků. Chytil to na kus svetru a ruku.
Kněz, s tváří, v níž by se krve nedořezal, shlížel nyní na lůžko. Regan se zajíkala škodolibou radostí. Zvratky mu

odkapávaly z rukou na kobereček. "Jestli je to pravda," pronesl kněz ochromeně, "pak musíš znát křestní jméno mé matky. Jak zní?"
Věc, která se vydávala za Regan, na něj zasyčela, s žhnoucíma šílenýma očima a hlavou, která sebou jemně vlnila jako u kobry.
"Jak zní?"
Regan vydala zuřivé zabučení. Prolétlo okenicemi a rozechvělo sklo v arkýřovém okně. Oči se jí v důlcích obrátily v sloup.
Nějakou dobu Karras sledoval, jak řvaní zní dál, pak se podíval na své ruce a odešel z pokoje.
Chris se rychle odlepila ode zdi a s úzkostí se zadívala na jezuitův svetr. "Co se stalo? Ona zvracela?"
"Máte nějaký ručník?" zeptal se jí.
"Hned tady je koupelna!" sdělovala mu chvatně a ukazovala na jedny dveře na chodbě. "Karle, dejte na ni pozor!" přikázala a šla za knězem do koupelny.
"Tolik mě to mrzí!" vykřikla rozrušeně a strhla ručník z věšáku. Jezuita přistoupil k umyvadlu.
"Dáváte jí nějaká sedativa?" zeptal se.
Chris roztočila kohoutky. "Ano, bere librium. Sundejte si ten svetr a pak se můžete umýt."
"Jakou dostává dávku?" pokračoval v otázkách a stahoval svetr čistou levou rukou.
"Počkejte, pomůžu vám." Zatáhla za svetr odspodu. "No dneska jsme jí dali čtyři sta miligramů, Otče."
"Čtyři sta?"
Vysoukala mu svetr k hrudi. "Jo, jedině takhle jsme ji dostali
do těch pout. A to jsme se do toho museli pustit všichni čtyři dohromady."
"Vy jste vpíchla dceři čtyři sta miligramů najednou?"
"Pojdte, dejte ruce nahoru, Otče." Zdvihl je a ona opatrně tahala svetr. "Má takovou sílu, že byste tomu nevěřil."
Odtáhla závěs před sprchou a svetr hodila do vany. "Požádám Willie, aby vám ho vyprala, Otče. Moc mě to mrzí."
"To nevadí. Nic se neděje." Rozepnul si pravý rukáv naškrobené bílé košile, vyhrnul si ho a vystavil na odiv porost jemných hnědých chloupků na vzdouvajícím se, mohutně svalnatém předloktí.
"Moc mě to mrzí," opakovala Chris tiše a pomalu se usadila na okraj vany.
"Jí vůbec něco?" zeptal se Karras. Držel ruku pod kohoutkem s tepjou vodou, aby si spláchl zvratky.
Žmoulala a pouštěla ručník. Byl růžový, s modře vyšitým jménem Regan. "Ne, Otče. Jen sustagen, když spí. Vytrhla si ale trubičku."
"Vytrhla si ji?"
"Dneska."
Znepokojený Karras si mydlil a oplachoval ruce a po odmlce prohlásil vážně: "Měla by být v nemocnici."
"To právě nemůžu připustit," odpověděla bezbarvým hlasem.
"Proč ne?"
"Prostě nemůžu!" opakovala s rozechvělou nervozitou. "Nechci, aby do toho byl zasvěcený někdo další! Ona..." Chris sklopila hlavu. Nadechla se. Vydechla. "Ona něco provedla, Otče. Nemůžu riskovat, že by na to někdo přišel. Ani doktor... ani sestra..." Vzhlédla. "Nikdo."
Zachmuřeně zastavil kohoutky. "... Co kdyby byla ta osoba řekněme zločinec..." Sklopil hlavu a zadíval se na umyvadlo. "Kdo jí dává sustagen? Librium? Léky?"
"My. Její doktor nám ukázal, jak to máme dělat."
"Potřebujete předpisy."
"Něco jste na ní našel, vidte, Otče?"
Karras se k ní otočil, s rukama pozdviženýma nad umyvadlem
jako chirurg po mytí. Na chvilku se střetl s jejím uštvaným pohledem, vycítil v něm nějaké děsivé tajemství, nějakou hrůzu. Kývl k ručníku v jejích nikách. Zírala do prázdna. "Ručník, prosím," požádal ji měkce.
"Ach, promiňte!" S rychlostí mu ho nešikovně podala a stále ho sledovala s napjatým očekáváním. Jezuita si vysušil ruce. 'Tak Otče, na co to vypadá?" zeptala se ho nakonec. "Myslíte si, že je posedlá?"
"A vy?"
"Já nevím. Myslela jsem si, že jste na to odborník."
"Kolik je vám toho o posedlosti známo?"
"Jen to málo, co jsem si přečetla. Pár věcí, co mi řekli doktoři."
"Kteří?"
"Na Barringerské klinice."
Složil ručník a pečlivě ho zavěsil na věšák. "Jste katolička?"
"Ne."
"A vaše dcera?".,
"Taky ne."
"Jakého je náboženství?"
"Je bez vyznání, ale já..."
"Proč jste potom přišla za mnou? Kdo vám to poradil?"
"Přišla jsem, protože jsem zoufalá!" vyhrkla vzrušeně. "Nikdo mi to neporadil!"
Stál k ní zády a dosud zlehka svíral třásně ručníku. "Předtím jste tvrdila, že vám radili psychiatři, abyste mne vyhledala."
"Ale já ani nevím, co jsem říkala! Byla jsem úplně bez sebe!"

"Podívejte, nesejde mi na tom, proč to děláte," odpovídal s pečlivě potlačovanou naléhavostí. "Jde mi o jediné – pomoct vaší dceři. Řeknu vám ale na rovinu, že jestli hledáte v exorcismu nějakou autosugestivní léčbu šokem, měla byste se rozhodně obrátit na filmovou centrálu pro obsazování rolí, slečno MacNei–lová. Na tohle vám totiž církev neskočí a vy budete plýtvat svým drahocenným časem." Karras stiskl věšák na ručník, aby si uklidnil třesoucí se ruce. Co se to zvrtlo? Co se to přihodilo?

"Mimochodem jsem paní MacNeilová," slyšel, jak Chris suše podotkla.
Sklonil hlavu a zmírnil hlas. "Podívejte, ať už je to ďábel, nebo duševní porucha, udělám asi všechno, co bude v mých silách, abych pomohl. Musím ale zjistit pravdu. Pro Regan je to důležité. V současném okamžiku tápu v dohadech. Pro mě to není nic nadpřirozeného nebo neobvyklého, je to běžný stav, ve kterém se nacházím. Teď mi řekněte, proč se my dva neseberem a neodejdeme z téhle koupelny dolů, kde si můžeme pohovořit." Otočil se k ní s lehkým hřejivým úsměvem vyzařujícím jistotu a vztáhl ruku, aby jí pomohl vstát. "Neřeknu ne na šálek kávy."
"A já neřeknu ne na skleničku."
Zatímco Karl se Sharon dávali pozor na Regan, usadili se v pracovně, Chris na pohovce, Karras v křesle u krbu. Chris líčila průběh Reganiny choroby, i když se pečlivě vyhýbala jakékoli zmínce vztahující se k Denningsovi.
Kněz naslouchal, řekl toho velmi málo: příležitostná otázka, přikývnutí, zamračení.
Chris připustila, že exorcismus nejprve považovala za léčbu šokem. "Teď ale nevím," pronesla a zavrtěla hlavou. Pihaté propletené prsty sebou neklidně chvěly v klíně. "Já prostě nevím." Pozdvihla pohled k zamyšlenému knězi. "Co si myslíte vy, Otče?"
"Nutkavé chování vyvolané pocitem viny, možná spojené s rozštěpenou osobností."
"Otče, tyhle všechny bláboly jsem už slyšela! Jak můžete něco takového tvrdit po tom, co jste tady právě viděl!"
"Kdybyste viděla tolik pacientů na psychiatrických odděleních jak já, tvrdila byste to stejně snadno," ujistil ji. "Ale teď toho nechme. Dobrá – posedlost ďábly, berme to jako životní fakt, že se to stává. Vaše dcera ale netvrdí, že do ní vstoupil ďábel. Ona trvá na tom, že je ďábel sám, a je totéž, jako kdybyste tvrdila, že jste Napoleon Bonaparte! Chápete?"
"Pak mi vysvětlete všechna ta ťukání a takové ty věci."
"Já jsem je neslyšel."
"Dobrá, slyšeli je v Barringeru, Otče, takže to nebylo jenom tady v domě."
"No možná, ale sotva budeme potřebovat ďábla, abychom je vysvětlili."
"Tak je vysvětlete," dožadovala se.
"Jde o psychokinezi."
"O co?"
"No slyšela jste přece o strašidelných jevech, kterým se říká poltergeisti, jacísi skřítci, ne?"
"To jsou strašidla, co házejí nádobím a věcmi?"
Karras přikývl. "Není to zas tak výjimečné a obvykle se to odehrává v blízkosti emocionálně narušeného adolescenta. Nesmírné vnitřní napětí mysli může někdy zjevně uvolnit nějakou neznámou energii, která působí dojmem, že pohybuje na vzdálenost předměty v okolí. Na tom není nic nadpřirozeného. Stejně jako na Reganině abnormální síle. Zase – v oblasti patologických jevů je to běžné. Jestli chcete, říkejte tomu vítězství ducha nad hmotou."
"Já tomu říkám nadpřirozené."
"No v každém případě se tohle odehrává mimo hranice posedlosti."
"Páni, jestli tohle není nádhera," vypravila ze sebe unaveně. "Tady já, ateistka, a tady vy, kněz, a..."
"Nejlepší vysvětlení pro jakýkoli jev," vskočil jí Karras do řeči, "je vždycky to nejjednodušší dostupné, které odpovídá všem faktům."
"No, já jsem možná pitomá," odsekla, "ale tvrzení, že nějaká neznámá věcička v něčí hlavě vrhá talíře na strop, to mně nevysvětluje vůbec nic! Tak jak je to? Pro všechno na světě, můžete mi říct, jak to je?"
"Ne, my ne..."
"Co to krucinál je rozštěpená osobnost, Otče? Vy to říkáte, já to slyším. Co je to? To jsem fakt tak pitomá? Řekněte mi, co to je, tak, aby to konečně mohla moje hlava pochopit?" V očích protkaných rudými žilkami se zrcadlila úpěnlivá prosba plná zoufalého zmatku.
"Podívejte, na širém světě nenajdete nikoho, kdo by předstíral, že tomu rozumí," prozradil jí opatrný kněz. "Víme jediné – že se to stává. A všechno, co se skrývá za tím jevem samotným, to jsou nejryzejší spekulace. Ale přemýšlejte o tom takhle, jestli chcete: lidský mozek obsahuje řekněme miliardu buněk."
Chris se naklonila kupředu a soustředěně se zamračila.
"Když se nyní podíváme na tyto mozkové buňky," pokračoval Karras, "uvidíme, že zpracovávají přibližně sto miliónů zpráv za vteřinu – to je počet počitků, které bombardují naše tělo. Nejenže tyto zprávy rozesílají na správná místa, ale dělají to efektivně, bez sebemenšího zaváhání nebo narušení dráhy toho druhého. Jak by tohle mohly zvládnout bez nějakého způsobu komunikace? No, zdá se, že toho jsou schopné. Takže má každá z těchto buněk zjevně nějaké vědomí, možná své vlastní. Teď si představte lidské tělo jako mohutnou zaoceánskou loď, ano? A všechny vaše mozkové buňky tvoří posádku. Jedna z těch buněk je nahoře na můstku. Je to kapitán. Nikdy ale neví přesně, co dělá zbytek posádky v podpalubí. Ví se jedině to, že loď pluje bez problémů a že se odvádí práce. Teď se kapitánem stáváte vy, je to vaše probouzející se vědomí. A v rozdvojené osobnosti – možná
– dochází k tomu, že jedna z buněk posádky dole v podpalubí vyleze na můstek a převezme velení. Jinými slovy, jde o vzpou–< ru. Teď mi řeknete – pomohlo vám to celý ten problém pochopit?"
Upřeně na něj hleděla se zastíranou nevírou. "Otče, je to tak dalece skvělé, že si myslím, že je téměř jednodušší uvěřit v

ďábla!"
"No..."
"Podívejte, já o všech těch teoriích a těch záležitostech nevím nic," přerušila ho tichým, rozčileným hlasem. "Něco vám ale řeknu, Otče. Ukažte mi dvojče totožné s Regan: tutéž tvář, týž hlas, touž vůni, všechno stejné včetně toho, jak dělá tečku nad i, a přesto budu ve vteřině vědět, že to ve skutečnosti není ona! Poznala bych to! Poznala bych to tady někde uvnitř a říkám vám, já vím, že ta věc nahoře není moje dcera. Já to vím! Vím to!"
Opřela se vyčerpaně dozadu. "Teď mi řekněte, co mám dělat,"
vyzvala ho. "Jen do toho: Řekněte mi, že bezpečně víte, že s mou dcerou je všechno v pořádku, až na tu hlavu, že bezpečně víte, že je tu exorcismus zbytečný, že víte, že by jí to nijak neprospělo. Jen do toho! Řekněte mi to! Řekněte mi, co mám dělat!"
Po dlouhé mučivé vteřiny nepromluvil kněz ani slovo. Potom klidně odpověděl: "V tomto světě toho vím málo bezpečné."
Zadumal se, ponořený do křesla. Potom se ozval znovu: "Má Regan hluboký hlas?" zeptal se. "Běžně?"
"Ne. Řekla bych, že je ve skutečnosti slaboučký."
"Považovala byste ji za předčasně vyspělou?"
"To vůbec ne."
"Víte, jaký má inteligenční kvocient?"
"Kolem průměru."
"A co čte?" '
"Hlavně Nancy Drewovou a comicsy."
"A její nynější způsob mluvy – jak byste řekla, že se liší od normálního?"
"Úplně. Nikdy nepoužívala ani polovinu těchhle slov."
"Ne, já nemyslím obsah její řeči, myslím styl.", –.»«»
"Způsob, jakým spojuje slova dohromady." >^BÍ "Páni, já si fakt nejsem jistá, co máte na mysli."?R^ "Neměla byste tu nějaké dopisy, které psala? Školní slohy?
Záznam jejího hlasu by byl..."
"Ano, mám magnetofonový pásek s jejím vzkazem pro
tatínka," skočila mu do řeči. "Chystala se mu ho poslat jako
dopis, ale nikdy ho nedokončila. Chcete ho?"
"Ano a budu taký potřebovat její lékařské záznamy, zvlášť
kartu z Barringeru."
"Podívejte, Otče, já jsem touhle cestou prošla a já..." "Ano, ano, já vím, ale ty záznamy si musím prohlédnout já sám."
"Takže jste pořád proti exorcismu zaujatý."
"Jsem jenom zaujatý proti možnosti prokázat vaší dceři víc
škody než užitku."
"Teď ale mluvíte jenom jako psychiatr, ne?"
"Nemáte pravdu, mluvím teď také jako kněz. Než se vydám na kancléřství, nebo kam to budu muset jít, abych dostal povolení provést exorcismus, je první věcí, kterou budu muset prokázat, pádný důkaz, že stav vaší dcery není čistě psychiatrická záležitost. Potom budu potřebovat důkazy, které Církev uzná jako projevy posedlosti."
"Jaké třeba?"
"To nevím. Budu si je muset vyhledat."
"Děláte si legraci? Já myslela, že vás pokládají za odborníka."
"Vy toho teď právě víte o posedlosti ďáblem pravděpodobně víc než většina kněží. Mimochodem, kdy mně dáte ty záznamy z Barringerské kliniky?"
"Když budu muset, najmu si letadlo!"
"A ten pásek?"
Vstala. "Půjdu se podívat, jestli ho najdu."
"A ještě jedna věc," dodal. Zastavila se vedle jeho křesla. "Ta kniha, o které jste se zmiňovala, ta s těmi pasážemi o posedlosti – myslíte, že si teď vybavíte, jestli ji Regan četla před začátkem choroby?"
Soustředila se a nehty si přejížděla po zubech. "Páni, zdá se mi, že si vzpomínám, jak něco četla ten den, než ta zasr – než ten problém vypukl v plné síle," dodala, "ale doopravdy jistá si zrovna být nemůžu. Určitě si ji myslím ale někdy přečetla. Teď jsem si jistá. Natuty."
"Rád bych se na ni podíval. Můžete mi ji půjčit?"
"Je vaše. Dávno už patří do vaší knihovny. Už pro ni jdu." Zmizela ze studovny. "Ten pásek je myslím v suterénu. Podívám se tam. Za vteřinku jsem zpátky."
Karras bezmyšlenkovitě přikývl, zadíval se na vzorek koberečku, a když uplynula značná doba, vstal a přešel pomalu do vstupní haly. Stál bez hnutí ve tmě, stál bez výrazu v jiné dimenzi, díval se do prázdna, s rukama v kapsách, naslouchal chrochtání prasete, ozývajícímu se shora, štěkání šakala, skytání, syčení.
"Ach, vy jste tady! Já nakoukla do studovny."
Karras se otočil a spatřil Chris, jak rozsvěcí světlo.
"Odcházíte?" Přistoupila k němu s knihou a páskem.
"Bohužel si musím na zítřek připravit přednášku."
"Tak? A jakou?"

"Na fakultu medicíny." Převzal z jejích rukou knihu a pásek. "Pokusím se sem dostat někdy zítra odpoledne nebo večer. Kdyby mezitím došlo k něčemu nepředvídanému, okamžitě zavolejte v kteroukoli hodinu. Nechám vzkaz v ústředně, aby mě prozvonili." Přikývla. Jezuita otevřel dveře. "Jak jste na tom teď s léky? " zeptal se.
"Dobře," odpověděla. "Mám je všechny na stálý předpis."
"Nezavoláte ještě svého lékaře?"
Herečka zavřela oči a nepatrně zavrtěla hlavou.
"Víte, já nejsem praktický lékař," kladl jí na srdce.
"Já mu nemůžu zavolat," zašeptalas "nemůžu."
Cítil, jak její nervozita bije jako vlny o neznámý břeh. "No, dřív nebo později budu muset některému ze svých nadřízených svěřit, do čeho jsem se to pustil. Obzvlášť když sem budu chodit v různých neobvyklých nočních hodinách."
"To musíte?" Zamračila se na něj ustaraně.
"No jinak by to mohlo vypadat trošku divně, nezdá se vám?"
Sklopila oči. "Jo, já vím, co máte na mysli, " zahučela.
"Vadí vám to? Řeknu mu jen, co budu muset. Nemějte obavy," ujistil ji. "Nic mu nevyzradím."
Pozdvihla bezmocnou, zmučenou tvář k smutným očím vyzařujícím sílu. Spatřila sílu, spatřila bolest.
"Tak fajn," hlesla slabě.
Bolesti věřila.
Přikývl. "Promluvíme si o tom."
Vycházel ven, pak se ale chvilku pozdržel mezi dveřmi a v zamyšlení si tiskl prsty na rty. "Věděla vaše dcera, že se tu zastaví kněz?"
"Ne. To nevěděl nikdo, jenom já."
"Věděla jste, že moje matka zrovna přednedávnem zemřela?"
"Ano. Přijměte moji soustrast."
"Ví o tom Regan?"
"Proč?"
"Ví o tom?"
"Ne. Vůbec ne."
Přikývl.
"Proč jste se ptal?" opakovala Chris s obočím zvlněným zvědavostí.
"To není důležité." Pokrčil rameny. "Jen mě to zajímalo." Zkoumal její rysy s lehkými obavami. "Spíte vůbec?"
"Jen málo."
"Tak si vemte prášky na spaní. Berete nějaké librium?"
"Ano."
"Kolik?" zeptal se.
"Deset miligramů dvakrát denně."
"Zkuste dvacet dvakrát denně. Mezitím se své dceři vyhýbejte. Čím víc na sebe necháváte působit její nynější chování, tím větší je pravděpodobnost nějaké trvalejší poruchy, která by mohla nastat ve vašich citech k ní. Nepřibližujte se k ní. A uklidněte se. Víte, Regan nepomůžete, když se nervově zhroutíte."
Sklíčeně přikyvovala, s očima sklopenýma.
"Teď si jděte, prosím vás, lehnout," přikázal jí laskavě. "Půjdete si prosím teď hned lehnout?"
"Ano, tak jo," pípla. "Tak jo, slibuju." Pohlédla na něj se zákmitem úsměvu. "Dobrou noc, Otče. A děkuju. Moc vám děkuju."
Chvilku si ji bedlivě prohlížel, aniž by dal cokoli najevo. Pak rychle zmizel.
Chris ho sledovala z prahu. Když přecházel ulici, došlo jí, že asi zmeškal večeři. Pak se jí krátce zmocnila starost, že mu může být chladno. Sroloval si rukávy košile dolů.
Na rohu ulice Prospect a Třicáté šesté knihu upustil a rychle se pro ni shýbl. Potom zahnul za roh a ztratil se jí z dohledu. Chris si náhle uvědomila, že cítí jakousi lehkost, když ho pozorovala, jak jí mizí. Nepovšimla si Kindermana sedícího samotného v neoznačeném voze.
Zavřela dveře.
O půl hodiny později spěchal Damien Karras zpátky do svého
pokoje v jezuitské koleji s hromadou knih a časopisů, které sebral z polic georgetownské knihovny. Chvatně je vyklopil na psací stůl a potom prohrabával zásuvky, aby objevil balíček cigaret. Našel ho poloprázdný, s vyčichlými kamelkami, zapálil si jednu, zhluboka zatáhl a podržel si kouř v plicích, zatímco přemýšlel o Regan.
Hysterie. Bylo mu jasné, že to musí být hysterie. Vydechl kouř, zahákl si palce za pásek a zahleděl se na knihy. Přinesl si Oesterreichovu Posedlost, Huxleyho Ďábly z Loudunu, Praxi ve Freudově Hizmanově případě, McCaslandovu Posedlost ďáblem a exorcismus v raném křesťanství ve světle moderních náhledů na duševní chorobu a výňatky z Freudových psychiatrických časopisů "Neuróza posedlosti ďáblem v 17. století" a "Démonologie v moderní psychiatrii".
"Moh byste pomoct starýmu ministrantovi, Otče?"'
Jezuita si přejel čelo a pak se podíval na prsty, mezi nimiž si třel lepkavý pot. Potom si povšiml, že má otevřené dveře. Přešel místnost, zavřel je a přistoupil k polici pro červeně vázaný svazek Římského rituálu a modliteb. Cigaretu stiskL.mezi rty a mžoural přes kouř, až nalistoval Obecné zásady pro exorcisty. Pátral po projevech posedlosti. Přelétl text a pak začal číst pomaleji.

Exorcista by neměl ihned uvěřit, že osoba je posedlá zlým duchem. Měl by se však ujistit znameními, kterými se posedlá osoba může lišit od toho, kdo trpí nějakou chorobou, obzvlášť psychologického rázu. Znaky posedlosti mohou být následující: schopnost hovořit s jistou plynulostí cizím jazykem nebo mu rozumět, když jím hovoří druhý. Nadání předpovídat budoucnost a tajené události. Předvádění síly, která přesahuje věk osoby a její přirozenou konstituci, a různé další okolnosti, které — shrnuty dohromady — tvoří jako celek důkaz.
Na nějakou dobu se Karras zahloubal a pak se opřel o polici a dočetl zbývající pokyny. Když byl u konce, zjistil, že mu pohled zalétl zpět k pokynu číslo 8:
Někteří odhalí spáchaný zločin a pachatele tohoto...
Vzhlédl ke dveřím, když zaslechl zaklepání. "Damiene?"
"Vstupte."
Byl to Dyer. "Hele, pokoušela se tě chytit Chris MacNeilová. Mluvil jsi s ní?"
"Kdy? Myslíš dneska večer?"
"Ne, dneska odpoledne."
"Ach tak. To jsem s ní mluvil."
"Fajn," prohodil Dyer. "Chtěl jsem se jen ujistit, že to víš."
Miniaturní kněz teď prohledával pokoj, zvedal předměty a obracel je jako rošťák na bazaru.
"Co potřebuješ, Joe?" zeptal se ho Karras.
"Nemáš nějaké citrónové bonbóny?"
"Cože?"
"Po celé koleji sháním citrónové bonbóny. Nikdo nemá ani jeden. Páni, jak já bych si jeden dal," meditoval Dyer a šmejdil dál. "Kdysi jsem strávil rok tím, že jsem naslouchal dětským zpovědím a vdechováním jsem se dopracoval k závislosti na citrónových bonbónech. Stal se ze mě narkoman. Ti malí hajzlíci na tebe bez přestání s těmi žvásty vůni citrónových bonbónů vydechovali. Mezi námi dvěma, já si myslím, že je to návykové." Nadzdvihl víčko vlhčící skříňky na tabák do dýmky, kde Karras skladoval pár pistáciových oříšků. "Co má být tohle – zesnulé mexické fazole?"
Karras se otočil k policím s knihami a hledal nějaký svazek. "Poslyš, Joe, já mám –"
"Jestli není ta Chris fakt prima?" přerušil ho Dyer a hodil sebou na postel. Natáhl se v celé délce s rukama pohodlně složenýma za hlavou. "Hezká paní. Setkal ses S ní?"
"Mluvili jsme spolu," odpověděl Karras a doloval zelený svazek s názvem Satan, sbírku článků o katolických tezích od různých francouzských teologů. Odnesl si ji k psacímu stolu. "Podívej, já fakt musím –"
"Je normální. Obyčejná. Neafektovaná," pokračoval Dyer. "Může nám pomoct s plánem, který spřádám, až opustíme kněžský stav."
"Kdo tady opouští kněžský stav?"
"Teplouši. Houfně. Pravda vyšla najevo. Já teď –"
"Joe, musím se připravit na zítřek na přednášku," zdůrazňoval Karras, když skládal knížky na psací stůl.
"Jo, tak fajn. A teď – můj plán spočívá v tom, že půjdeme za Chris MacNeilovou – nemáš fotku? – s tímhle nápadem, který mám na scénář vycházející ze života svatého Ignáce z Loyoly. Název zní Čačtí jezuité pochoduji a...
"Joe, vypadneš odsud už konečně?" zaryl si Karras a típl zbytek cigarety v popelníku.
"Nudí tě to?"
"Mám práci."
"A kdo ti v ní sakra brání?"
"Hele, nech toho, myslím to vážně." Karras si začal rozpínat košili. "Teď si dám sprchu a pak se musím pustit do práce."
"Mimochodem, neviděl jsem tě u večeře," utrousil Dyer a neochotně se zvedal z postele. "Kde ses najedl?"
"Nejedl jsem."
"To je praštěný. Proč držíš dietu, když nosíš jenom kutnu?" Přistoupil k psacímu stolu a natáhl vůni cigarety. "Je vyčichlá."
"Máme v koleji magnetofon?"
"V koleji nemáme ani citrónový bonbón. Zkus to v jazykové laboratoři."
"Kdo má klíč? Otec děkan?"
"Ne. Otec školník. Potřebuješ ten klíč dneska večer?"
"Ano," odpověděl Karras a přehodil košili přes opěradlo židle u psacího stolu. "Kde ho najdu?"
"Chceš, abych ti ho vypůjčil?"
"Mohl bys to udělat? Fakt ho nutně potřebuju."
"To víš, že ne, ty sladký, velký, blažený jezuitský čarodějnic–ký doktore. Už běžím." Dyer otevřel dveře a odkráčel.
Karras se osprchoval a pak se oblékl do tílka a kalhot. Když si sedal za psací stůl, objevil kartón kamelek bez filtru a vedle nich klíč označený JAZYKOVÁ LABORATOŘ a druhý s visačkou LEDNIČKA V REFEKTÁŘI. K druhému klíči byla připojena poznámka: Lepší ty než krysy. Při pohledu na podpis se Karras usmál: Citrónobonbónové dítě.
Poznámku odsunul stranou, pak si sundal náramkové hodinky a položil je před sebe na psací stůl.
Bylo 10:58 večer. Pustil se do čtení. Freud. McCasland. Satan. Oesterreichova vyčerpávající studie. A něco po čtvrté ráno skončil. Třel si tvář. Protíral si oči. Pálily. Vrhl pohled na popelník. Popel a zkroucené špačky od cigaret. Vzduch ztěžklý kouřem. Vstal a unaveně přistoupil k oknu. Trhnutím je otevřel. Lokal chladnost vlhkého ranního vzduchu a stál tam zamyšlený. Regan prokazovala fyzický syndrom posedlosti. Tolik věděl. O tom neměl žádné pochybnosti. Neboť případ od případu, bez ohledu na zeměpisnou polohu nebo dějinné údobí, byly symptomy posedlosti v podstatě neměnné. Některé se však u Regan ještě neukázaly: stigmata, touha po odpuzujících jídlech, necitlivost na bolest, časté

hlasité a nepotlačitelné říhání. Ostatní se však projevily jasně: nechtěné motorické vzrušení, smrdutý dech, potažený jazyk, pustošení tělesné schránky, nafouknutý žaludek, podráždění pokožky a vylučování slizu. A nejvýrazněji byly přítomny základní symptomy těžkých případů, které Oesterreich charakterizuje jako "pravou" posedlost – zarážející změna hlasu a rysů, spojená s projevem nové osobnosti.
Karras vzhlédl a ponuře se zadíval ulicí. Větvemi stromů viděl dům a velké okno Reganiny ložnice. Když byla posedlost dobrovolná, bývala nová osobnost často laskavá. Jako Tia, dumal Karras. Duch ženy, která posedla muže. Sochaře. Na krátkou dobu. Na hodinu po určitou dobu. Dokud se sochařův přítel zoufale nezamiloval. Do Tiy. Úpěnlivě prosil sochaře, aby jí dovolil zůstat navždy v jeho těle. Ale v Regan nesídlí žádná Tia, přemítal Karras pochmurně. Osobnost, která do ní pronikla, je zlá. Nenávistná. Je to typické pro případy posedlosti ďáblem, u kterých má nová. osobnost za cíl zničení těla hostitele. A pravidelně se jí to podaří.
Jezuita se vrátil k psacímu stolu ve špatné náladě, sebral z něj balíček cigaret a jednu si zapálil. Tak jo. Má syndromy posedlosti ďáblem. A teď – jak to odstraníš?
Sfoukl zápalku. Záleží to na tom, jaká byla příčina. Seděl na rohu stolu. Přemítal. Jeptišky v klášteře v Lilie. Posedlé. Ve Francii na začátku sedmnáctého století. Vyzpovídaly se svým exorcistům, že když byly bezmocné ve stavu posedlosti, pravi–
dělně navštěvovaly satanské orgie. Pravidelně měnily erotické zvyklosti: každé pondělí a úterý heterosexuální styk, čtvrtky homosexuální styky, felatio a cunnilingus s homosexuálními partnery, v sobotu sodomie s domácími zvířaty a draky.
A draky!... Jezuita zavrtěl hlavou. Měl za to, že příčiny posedlosti jsou – stejně jako v Lilie – směsicí klamů a mýtomá–nie. Avšak ostatní, jak se zdálo, způsobila duševní choroba. Paranoia, schizofrenie, neurastenie, psychastenie. A to byl důvod, jak věděl, proč církev po léta doporučovala, aby exorcista působil za přítomnosti psychiatra nebo neurologa. Mnohé posedlosti přesto neměly příčiny tak zjevné. Mnohé vedly Oesterrei–cha, aby posedlost charakterizoval jako samostatnou poruchu svého druhu, aby se vypustila vysvětlující psychiatrická nálepka "rozštěpená osobnost", která není nic víc než stejně okultní náhražkou za pojmy "ďábel" a "duch zesnulého".
Karras si mnul prstem rýhy podél nosu. Jak mu sdělila Chris, indikace z Barringeru tvrdily, že Reganinu poruchu by mohla vyvolat sugesce, něco, co by nějak souviselo s hysterií. A Karras to považoval za pravděpodobné. Věřil, že většinu případů, které prostudoval, zapříčinily právě tyto dva faktory. Jistě. Za prvé, většinou to postihuje ženy. Za druhé, všechny tyto výbuchy posedlosti se šíří jako epidemie. A potom, tihle exorcisté... Karras se zamračil. Oni sami se často stávali obětmi posedlosti. Pomyslel na Loudun. Francie. Klášter jeptišek voršilek. Z čtyř exorcistů, které sem poslali, aby se vypořádali s epidemií posedlosti, tři – Otcové Lucas, Lactane a Tranquille – nejenže propadli posedlosti, ale záhy poté zemřeli, zjevně na následky šoku. A čtvrtý, Pere Surin, kterému bylo v době, kdy se ho zmocnila posedlost, třicet tři let, zešílel na zbývajících pětadvacet let svého života.
Kývl si pro sebe. Byla-li Reganina porucha hysterického původu, byl-li počátek posedlosti výsledkem sugesce, potom mohla být zdrojem té sugesce pouze kapitola v oné knize o čarodějnictví. Kapitola o posedlosti. Četla ji?
Zabral se do stránek knihy. Vyskytovaly se tady nějaké zarážející podobnosti mezi jakýmkoli z jejích detailů a Rega–niným chováním? To by mohlo něco prokázat. To by mohlo.
Objevil pár souvislostí:
...Případ osmiletého děvčátka, který byl popsán v té kapitole jako "jako býk bučící hromovým, hlubokým basem". (Reganino bučení jako býček.)
...Případ Heleny Smithové, kterou léčil významný psycholog Rournoy: jeho líčení, jak Helena mění hlas a rysy s "nepostřehnutelnou rychlostí" v nejrůznější osobnosti. (Tohle předvedla mně. Osobnost, která mluvila s britským přízvukem. Rychlá změna. Okamžitá.)
...Případ v Africe, který přímo zaznamenal slavný etnolog Junod: vyprávění o ženě, která jedné noci zmizela ze svého obydlí a následujícího rána ji našli "přivázanou v koruně" velmi vysokého stromu "jemnými liánami" a která potom "klouzala po stromě, hlavou dolů, a přitom syčela a rychle kmitala jazykem sem a tam jako had. Takto tam nějakou dobu zůstala zavěšená a potom začala mluvit řečí, kterou nikdo nikdy neslyšel". IRegan plížící se jako had, když sledovala Sharon. Ta hatmatilka. Pokus o "neznámý jazyk".!
... Případ Josepha a Thiebauta Burnerových, věk osm a deset, vylíčení toho, jak "leží na zádech a zničehonic sebou začnou točit jako káči nejvyšší možnou rychlostí". /To vypadá velmi podobné jako její kroužení jako derviš.1
Existovaly tu jiné podobnosti, ještě další důvody pro domnělou stopu. Zmínka o abnormální síle, o oplzlosti řeči, a výčet posedlostí z evangelií. Ta byla pravděpodobně základem, pomyslel si Karras, udivujícího náboženského obsahu Reganina běsnění na Barringerské klinice. V kapitole se navíc zmiňovali o začátku posedlosti podle stadií: "...První, napadení, sestává z útoku vlivem okolí oběti, zvuků – pachů – posouvání předmětů a druhé, posedlost, sestává z osobních útoků na toho, do něhož vstoupil děs. A to je svým způsobem zranění, které může jeden člověk uštědřit druhému prostřednictvím úderů a kopanců." Ťukání. Třískání. Útoky kapitána Howdyho.
Možná... možná že to vyčetla. Karras o tom ale nebyl přesvědčený. Vůbec ne... vůbec ne. Parapsychologické úkazy? Jistě. Proč ne? Vyprávělo o nich až příliš mnoho kvalifikovaných odborníků. Lékaři. Psychiatři. Lidé jako Junod. Problém ale spočívá v tom, jak tyto jevy interpretujete. V myšlenkách se vrátil k Oesterreichovi. Zmínka o šamanovi z Altaje. Na Sibiři. Byl dobrovolně posedlý a vyšetřovali ho na klinice, když předváděl zjevně parapsychologickou činnost: levitaci. Ještě předtím se mu puls zvýšil na jedno sto, a potom, po ukončení, vyskočil na ohromujících dvě stě. Zaznamenali také změny v teplotě. V dýchání. Takže jeho parapsychologická činnost byla spojená s fyziologií. Byla vyvolána nějakou tělesnou energií nebo silou. Avšak jako důkaz posedlostí vyžaduje církev jasné a vnější projevy, které svědčí...
Zapomněl formulaci. Vyhledal si ji. Putoval prstem dolů po stránce knihy položené na psacím stole. Našel ji:

"...prokazatelné vnější vlivy, které svědčí o tom, že jsou vyvolány zvláštním zásahem inteligentní příčiny jiné než člověk." Byl to tenhle případ toho šamana? ptal se Karras sám sebe. Ne. A je to případ Regan?
Vrátil se k pasáži, kterou si podtrhl tužkou: "Exorcista si prosté musí dávat pozor, aby žádný z projevů pacienta nezůstal nevysvětlený...."
Přikývl. Tak dobře. Uvidíme. Za chůze probíral projevy Reganiny poruchy spolu s možnými vysvětleními. V duchu si je odškrtával jeden za druhým.
Překvapivá změna Reganiných rysů.
Zčásti způsobeno její nemocí. Zčásti nedostatečnou výživou. Z větší části to vyplývalo z fyziognomie – došel k závěru, – která byla výrazem psychického rozpoložení. Co všechno tohle k čertu znamená! dodal ironicky.
Překvapivá změna Reganina hlasu.
Musel si ještě poslechnout původní hlas. A i kdyby ten byl jasný, jak to tvrdila její matka, neustálým ječením by hlasivky zesílily, a to by mělo za následek prohloubení hlasu. Tady spočíval jediný problém v tom, přemítal, že síla tohoto hlasu byla mohutná. I přes zesílení hlasivek se to zdálo nemožné. A přesto, uvažoval, byly jako běžné známy úkazy parapsychologické síly,
dosahované přemírou svalové kapacity ve stavech podrážděnosti nebo stavech patologických. Nemohly by být hlasivky a hlasový fond předmětem stejného nevysvětlitelného účinku?
Regan se najednou rozšířil slovník a znalosti.
Kryptomnésie: zasuté vybavování slov a údajů, s nimiž kdysi přišla do styku, dokonce možná v dětství. U somnambulů –a mnohdy u lidí na prahu smrti – vyplují zapomenuté údaje často na povrch s téměř fotografickou přesností.
To, že ho Regan poznala jako kněze.
Dobrý odhad. Jestli tu kapitolu o posedlosti četla, pravděpodobně očekávala návštěvu kněze. A podle Junga by mohlo chvílemi být podvědomé uvědomění a citlivost hysterických pacientů padesátkrát větší než normálně. Tak se vysvětluje zdánlivě věrohodné "čtení myšlenek" prostřednictvím tukani stolečků, způsobovaného médii. Podvědomí média totiž ve skutečnosti "čte" chvění a vibrace, které do stolečku proudí z rukou osoby, jejíž myšlenky jsou čteny. Chvění vytváří vzorec písmen nebo číslic. Tak si mohla Regan "přečíst" jeho totožnost pouze z jeho chování, podle jeho rukou a z vůně svátostného vína.
Regan věděla o smrti jeho matky.
Dobrý odhad. Je mu čtyřicet šest.
"Moh byste pomoct starýmu ministrantovi, Otče?"
Učebnice, které se užívají v katolických seminářích, připouštějí telepatii jako skutečnost a přirozený jev.
Reganina předčasná vyspělost intelektu.
V průběhu osobního pozorování mnohočetné osobnosti, zahrnujícího údajné okultní jevy, došel psychiatr Jung k závěru, že se u stavů hysterického somnambulismu zvýšily nejen podvědomé vjemy smyslů, ale také funkce intelektu. Nové osobnosti se v těchto zmíněných případech zdály jednoznačně inteligentnější než ty předchozí. A přesto, lámal si Karras hlavu, podává pouhá zpráva o jevu jeho vysvětlení?
Zničehonic přestal s přecházením a zastavil se u psacího stolu. Najednou mu totiž svitlo, že Reganina slovní hříčka s Herodem byla dokonce ještě komplikovanější, než se na první pohled zdála. Když farizejové vykládali Kristovi o Herodových hroz–
bách,vzpomnělsiKarras,odpověděljimKristus:"Jděte a řekněte tomu lišákovi, ze ty ďábly vypudím..."
Na chvilku se zadíval na pásek s Reganiným hlasem, a pak se unaveně posadil za stůl. Zapálil si další cigaretu..., vyfoukl kouř..., myslel opět na Burnerovy chlapce, na případ osmiletého děvčete, které jevilo příznaky nejvyššího stadia posedlosti. Jakou knihu četla tahle dívka, že jí to umožnilo simulovat symptomy s takovou dokonalostí? A jak se přenášely symptomy podvědomí obětí v Číně různým podvědomým myslím lidí posedlých na Sibiři, v Německu, Africe, tak, že tyto symptomy byly neustále stejné?
"Mimochodem, je tu s námi tvoje matka, Karrasi..." Upřeně se zahleděl, aniž by viděl, jak kouř z cigarety stoupá jako šeptané arabesky vzpomínky. Kněz se opřel dozadu a upřel zrak na dolní zásuvku po levé straně psacího stolu. Chvilku se tam soustředěně díval. Potom se pomalu sehnul, otevřel šuplík a vytáhl vyšisovaný sešit s jazykovými cvičeními. Výuka dospělých. Sešit jeho matky. Položil ho na stůl a s něžnou pečlivostí listoval stránkami. Písmena abecedy, kolem dokola. Potom jednoduchá cvičení psaná roztřeseným rukopisem:
LEKCE VI
MOJE ÚPLNÁ ADRESA
Mezi stránkami pokus o dopis:
Milý Dimmy,
čekala jsem
Pak další začátek. Neúplný. Odvrátil pohled. Za oknem uviděl její oči... čekající...
"Domine, non sum dignus..."
Oči se mu změnily v Reganiny... křičící oči... čekající oči...
"Promluv jen slovo..."
Vrhl pohled na pásek s Reganiným hlasem.
Odešel z pokoje. Pásek si odnášel do jazykové laboratoře. Našel magnetofon. Založil pásek do prázdné cívky. Nasadil si sluchátka. Zapnul magnetofon. Potom se naklonil kupředu a naslouchal. Vyčerpaný. Napnutý.
Nějakou chvíli šuměl jenom pásek. Skřípění mechanismu. Zničehonic zaznění úderu oznamujícího, že se něco začíná dít. Různé zvuky. "Ahoj..." Potom vypísknutí zpětné vazby. Tlumený hlas Chris MacNeilové v pozadí: "Miláčku, ne tak blízko do mikrofonu. Drž ho dál." "Takhle?" "Ne, dál." "Takhle?" "Jo, to je fajn. Tak spusť, jen mluv." Zahuhňání.

Náraz mikrofonu o stůl. Sladký, jasný hlásek Regan MacNeilové:
"Ahoj, tati. To jsem já. Nooo..." Zahihňání, potom šepot stranou: "Nevím, co mám říkat!" "No tak mu prostě vyprávěj, jak se ti vede, miláčku. Řekni mu o všem, co jsi dělala." Další hihňání, pak: "No, tati... no víš, teda myslím, doufám, že mě dobře slyšíš, a no, no a teď, no uvidíme. Tak nejdřív – jsme – Ne, počkej... Podívej, tak nejdřív – jsme ve Washingtonu, tati, víš? Teda jako tam, kde bydlí pan prezident a kde má dům – vis, tati? – Je to – Ne, počkej, já radši začnu znova. Podívej, tati, tady je..."
Zbytek vyslechl Karras pouze tlumeně, zdálky, přes dunění krve v uších, dunění jakoby oceánu, jak se mu v prsou a tváří rozlévalo překvapivé tušení: "Ta věc, kterou jste viděl v tom pokoji, není Regan!"
Vrátil se do jezuitské koleje. Našel si pokojík. Odsloužil mši, předtím, než vypukl shon. Když pozdvihoval hostii ke konsekraci, chvěla se mu v prstech nadějí, v niž se neodvažoval doufat, a on bojoval každým jednotlivým vlákénkem své vůle. "Neboť toto je mé tělo...," šeptal rozechvěle.
Ne, je to chléb. Není to nic než chléb!
Bál se znovu milovat a lásku ztratit. Ta ztráta byla příliš velká, ta bolest příliš ostrá. Sklonil hlavu a hostii spolkl jak ztracenou naději. Na chviličku mu uvízla ve vyschlé poušti hrdla.
Po mši vynechal snídani. Udělal si poznámky na přednášku. Sešel se s kroužkem na lékařské fakultě Georgetownské univerzity. Ochraptěle kličkoval nedostatečně připravenou přednáškou: "...a když vezmete v úvahu příznaky poruch při maniakálním rozpoložení, budete..." "Tatí, to jsem já..., to jsem já..."
Kdo to ale je to "já"?
Karras kroužek studentů brzy rozpustil a vrátil se do svého
pokoje, kde se okamžitě shrbil nad stolem, dlaně opřené o desku, a záměrně se přezkoušel ze stanoviska církve k parapsychologickým znakům posedlosti dSblem. Nebyl jsem příliš umanutý? ptal se sám sebe. Pečlivě prostudoval nejdůležitější body v Satanovi: "telepatie... přirozený jev..., hýbání předmětů na vzdálenost se nyní pokládá za možné..., tělo může vylučovat tekutinu..., naši předkové... věda dnes musí být opatrnější. Nicméně parapsychologický důkaz..."
Zvolnil ve čtení. "... veškeré rozhovory vedené s pacientem se musí pečlivě analyzovat, neboť pokud pacient prokazuje tytéž myšlenkové asociace a logicko–gramatické zvyklosti jako v normálním stavu, musí se podezření z posedlosti zpochybnit."
Vyčerpaný Karras se zhluboka nadechl. Pak vydechl. Sklonil hlavu. V žádném případě. To nesedí. Přelétl vyobrazení na rozevřené stránce. Ďábel. Pohled mu zběžně sklouzl k'popisku: "Pazuzu." Karras zavřel oči. Něco nebylo v pořádku.
Tranquil–le... v duchu si promítl exorcistovu smrt: poslední agonické stavy... bučení... syčení... zvracení..., exorcistu srážejí z postele na zem "ďáblové", kteří zuří, neboť bude brzy mrtvý a mimo dosah jejich mučení. A Lucas! Lucas. Klečící u postele. Modlící se. Ale v okamžik Tranquillovy smrti na sebe ihned vzal podobu ďáblů, začal divoce kopat do dosud nevychladlé mrtvoly, do rozdrceného, rozdrásaného těla zbroceného výkaly a zvratky, zatímco se ho šest silných mužů pokoušelo zadržet. Nezabránili mu v tom však, dokud mrtvolu neodnesli z místnosti. Karras to viděl.
Karras to jasně viděl.
Bylo to možné? Mohlo to být možné, přijatelné? Mohl pro Regan znamenat jedinou naději rituál exorcismu? Musí se otevřít ta skříňka bolestí?
Nemohl se toho zbavit. Nemohl to ponechat nevyřešené. Musel se to dovědět. Jak? Otevřel oči. "... rozhovory s pacientem musí být pečlivě..." Ano. Ano, proč ne? Jestliže zjištění, že promluvové vzorce Regan a "dábla" jsou tytéž, vyloučí posedlost, dokonce i souvislost s parapsychologickými jevy, potom určitě... Jistě... výrazný rozdíl mezi vzorci by měl znamenat, že pravděpodobně jde o posedlost!
Rázoval po místnosti. Co dalšího? Co dalšího? Něco, co by bylo rychlé. Ona – Moment. Zastavil se, zahleděl se do země, s rukama sepjatýma za zády. Tamta kapitola... tamta kapitola v té knize o čarodějnictví. Byla v ní zmínka o...? Ano, byla: že ďáblové pravidelně reagují zuřivě, když musí čelit posvěcené hostii... relikviím... – Svěcené vodě! Správně! To je ono! Půjdu tam a postříkám ji vodou z vodovodu. Jí ale řeknu, že to je svěcená voda! Jasně! Když bude reagovat tak, jak se domnívám, že reagují ďáblové, pak poznám, že posedlá není..., že ty symptomy jsou vsugerované..., že je pochytila z té knížky! Když ale nebude reagovat, bude to znamenat...
Skutečnou posedlost!
Možná...
Horečnatě se pustil do hledání fióly na svěcenou vodu.
Do domu ho vpustila Willie. Na prahu vrhl pohled k Reganině ložnici. Výkřiky. Oplzlosti. A přece ne hlubokým, ochraptělým hlasem ďábla. Podrážděné. Vyšší. Široká britská výslovnost... Ano!... Projev, který se na prchavý okamžik vynořil, když Regan viděl posledně.
Karras shlédl na čekající Willie. Zírala udiveně na kněžský kolárek. Na kleriku. "Prosím vás, kde je paní MacNeilová?" zeptal se jí Karras.
Willie ukázala nahoru. "Děkuji."
Vydal se ke schodišti. Vystoupil nahoru. Spatřil na chodbě |– Chris. Seděla na židli poblíž Reganiny ložnice, hlavu skloněnou, f paže zkřížené přes prsa. Jak k ní jezuita kráčel, zaslechla šustot Ijeho roucha. Pozdvihla oči a vyskočila ze židle. "Dobrý den, lOtče."
KPod očima se jí rýsovaly namodralé váčky. Karras se zamra–Kil. "Spala jste?" K"Ani to nestálo za řeč." BKáravě zavrtěl hlavou.
B"No, já jsem nemohla," povzdychla a ukázala hlavou na PReganiny dveře. "Tohleto dělala celou noc."
"Zvracela?"
"Ne." Chytila ho za rukáv, jako by ho chtěla odvést pryč. "Pojdte, půjdeme dolů, kde si můžeme..."
"Ne, rád bych se na ni podíval," jemně ji přerušil. Bránil se naléhavému tlaku její ruky.

"Hned teď?"
Něco není v pořádku, pomyslel si Karras. Vypadala nervózní. Jako že ji trápí obavy. "Proč ne teď?" vyzvídal.
Vrhla kradmý pohled ke dveřím Reganiny ložnice. Za nimi zaječel ochraptělý, šílený hlas: "Zatracenej nááácku! Nacistickej hajzle!"
Chris odvrátila oči, pak váhavě přikývla. "Tak jděte. Jděte dovnitř."
"Máte magnetofon?"
Její oči rychle pátraly po jeho. Krátké šlehnutí pohledu.
"Prosím vás, mohla byste ho nechat donést nahoru do pokoje s páskem?"
Podezíravě se zamračila. "Na co?" Pak propadla panice. "Myslíte, že byste chtěl nahrávat...?"
"Ano, to důl..."
"Otče, já vás nemůžu nechat...!"
"Potřebuju provést srovnání vzorců řeči," zarazil ji pevně. "Prosím vás! Prostě mi musíte věřit!"
Obrátili se ke dveřím ve chvíli, kdy Karla z Reganiny ložnice zjevně vypudil zdrcující proud oplzlostí. Tvář měl popelavou a zachmuřenou a vynášel špinavé pleny a ložní prádlo.
"Nasadil jste jí je, Karle?" zeptala se ho Chris, když za sebou zavíral dveře od ložnice.
Karl bleskl očima po Karrasovi a pak po Chris. "Má je nasazené," oznámil stručně a zamířil rychle chodbou ke schodišti.
Chris ho sledovala. Obrátila se zpátky ke Karrasovi.
"Dobře," pronesla slabě. "Tak dobře. Dám vám ho sem přinést." A prudce vyrazila chodbou pryč.
Karras se za ní chvilku díval. Udiveně. Co se stalo? Potom si povšiml náhlého ticha v ložnici. Trvalo krátce. Teď se ozvalo
zaštěkání ďábelského smíchu. Vykročil do pokoje. Ucítil v kapse fiólu s vodou. Otevřel dveře a vstoupil dovnitř.
Puch byl silnější než předchozího večera. Zavřel dveře. A zíral. Ta hrůza. Ta věc na posteli.
Jak se blížil, pozorovala ho výsměšnýma očima. Plnýma prohnanosti. Plnýma nenávisti. Plnýma síly.
"Nazdárek, Karrasi."
Kněz zaslechl zvuk průjmů, který vylétl do kalhotek z umělé hmoty.
Ozval se klidně z nohou postele: "Ahoj, ďáble. Jak se daří?"
"V téhle chvíli jsem moc rád, že tě vidím. Jsem rád." Jazyk jí visel u úst, zatímco oči Karrase nestydatě hodnotily. "Jak vidím, vytáhl jsi do boje s korouhví." Další zadunění průjmů. "Nevadí ti trochu smradu–, viď, že ne, Karrasi."
"Vůbec ne."
"Jsi lhář!"
"Vadí ti to?"
"Lehce."
"Ďáblové mají ale rádi lháře."
"Jenom ty obratné, milý Karrasi, jenom ty obratné," zasmálo se to pro sebe. "Navíc, kdo ti tvrdí, že jsem ďábel?"
"Ty snad ne?"
"To možná. To možná – ale není mi dobře. Tys mi věřil?"
"Samozřejmě."
"Omlouvám se."
"Tvrdíš tedy, že ďábel nejsi?""
"Jenom pouhý snažící se zlý duch. Ďábel. Jenom drobný rozdíl, ale ne zcela nepodstatný pro Našeho Otce, který je v pekle. Mimochodem, viď, že se mu nezmíníš o mém přeřeknu–tí? Co? Až ho uvidíš?"
"Až ho uvidím? On je tady?" zeptal se kněz.
"V tom praseti? Zdaleka ne. Tam je jenom ubohá rodinka zbloudilých duší, příteli. Nekladeš nám za vinu, že jsme tady? Koneckonců nemáme kam jít. Nemáme domov."
"Jak dlouho hodláte zůstat?"
Hlava vylétla z polštáře, zrůzněná zuřivostí, jak zařvala:
"Dokud to malé prase nechcípne!" Potom se Regan vrátila zpátky k uslintanému šklebu tlustých rtů. "Mimochodem, jaký nádherný den pro exorcismus, Karrasi."
Ta kniha. Musela si to přečíst v té knize!
Cynické oči se na něj pronikavě upíraly. "Začni s tím brzy. Velmi brzy."
Bylo to proměnlivé. Něco tady neklapalo.
"Ty bys to chtěl?"
"Víc než moc."
"Nevypudí tě to ale z Regan?"
Ďábel zaklonil hlavu, rozkdákal se posedle smíchem a pak ustal. "Spojí nás to."
"Tebe a Regan?"
"Tebe a nás, můj dobrý příteli," zaskřehotal. "Tebe a nás." A z hloubi hrdla zas ten tlumený smích.
Karras zíral. Vzadu na šíji pocítil prsty. Ledově chladné. Lehce se ho dotýkaly. A potom zmizely. To tím strachem, došel k závěru. Strachem.
Strachem z čeho?
"Ano, připojíš se k naší rodince, ty moje milá nicko Karrasi. Víš, problém s nebeskými znameními spočívá v tom, že jakmile je člověk jednou spatří, nemá už výmluvu. Povšiml sis, o jak málo zázracích se v poslední době mluvilo? To není naše vina, Karrasi. Neobviňuj z toho nás. My se snažíme!"

Při hřmotném nečekaném bouchnutí Karras s trhnutím otočil hlavu. Z toaletního stolku vystřelila zásuvka a otevřela se na celou délku. Náhle pocítil stoupající vlnu hrůzy, když sledoval, jak se zničehonic s prásknutím zavřela. Tady to máme! A potom z něj ten pocit stejně náhle opadl jako promarněný kus cesty vedoucí po falešné stopě: Psychokineze.
Karras zaslechl zachichotání. Pohlédl zpátky k Regan.
"Je to příjemné si s tebou povídat, Karrasi," nechal se slyšet ďábel a zazubil se. "Cítím se volný. Jako zpustlík. Rozprostírám svá mohutná křídla. Ve skutečnosti už jen to, co ti tu vyprávím, ti bude sloužit pouze ještě k většímu zatracení, doktore, můj milý a neslavný lekán."
"Tos udělal ty? To tys způsobil, že se ta zásuvka toaletního stolku zrovna teď otevřela?"
Ďábel neposlouchal. Pohlédl ke dveřím, odkud se ozývaly kroky někoho rychle se blížícího chodbou, a rysy se mu nyní změnily ve tvář té druhé osobnosti. "Zatracenej krvelačnej parchant!" zařvalo to chraplavým hlasem s britským přízvukem. "Zkurvenej Hun!"
Karl otevřel dveře, rychle vešel s magnetofonem, umístil ho
k posteli a s očima odvrácenýma ve spěchu se z místnosti ztratil.
"Vypadni, Himmlere! Ať už tě tu nevidím! Jdi si navštívit tu
svou dceru s koňskou nohou! A vem jí kyselé zelí a heroin,
Thorndikeu! Bude štěstím bez sebe! Bude –"
Byl pryč. Karl byl pryč. Zničehonic byla ta věc uvnitř Regan srdečná, sledovala Karrase, jak rychle chystá magnetofon. Jak hledá zásuvku, zasouvá do ní zástrčku, zakládá pásek.
"No hele, haló, haló, haló. Co se děje?" řeklo to rozradostněně. "My budeme něco nahrávat, Padre? To bude legrace! Vy víte, jak já fakt zbožňuju divadlo! No nesmírně!"
"Já jsem Damien Karras," pronesl kněz, když připravoval pásek. "A kdo jsi ty?"
"Teď se ptáš na mé dobré jméno, zlatíčko? To je od tebe sakra drzé, nezdá se ti?" Zahihňalo se to. "V prvních ročnících gymnázia jsem hrál Puká." Rozhlédlo se to kolem. "Mimochodem, kde je něco k pití? Nějak mi vyprahlo."
Kněz opatrně položil mikrofon na noční stolek. "Jestli mi řekneš své jméno, přinesu ti něco k pití." "Samozřejmě," odpovědělo to a zakdákalo pobavením. "A vypiješ to předpokládám sám."
Karras se znovu ozval, když zmáčkl tlačítko NAHRÁVÁNÍ. "Řekni mi, jak se jmenuješ?" "Zkurvenej raubffi!" zaskřípalo to.
A pak se tento hlas okamžitě vytratil a nahradil ho ďábel. "A co to děláme teď, Karrasi? Nahráváme naši nezávaznou konverzaci?"
Karras se napřímil. Upřeně se na Regan zadíval. Potom přemístil židli vedle postele a posadil se. "Vadí ti to?" odvětil.
"Vůbec ne," zachraplal ďábel. "Pekelné stroje jsem měl vždycky nejradši."
Náhle na Karrase zaútočil silný, nový pach. Připomínalo to... "Zelí, Karrasi. Povšiml sis?"
Opravdu je to cítit jako kyselé zelí, žasl jezuita. Zdálo se, že pach vychází z postele. Z Reganina těla. Pak zmizel, nahrazen smrdutým puchem. Karras se zamračil. Odehrávalo se to v mých představách? Autosugesce? Vzpomněl si na svěcenou vodu. Teď? Ne, schovej šiji. Získej další promluvové vzorce. "S kým jsem to mluvil předtím?" zeptal se.
"Pouze s jedním z rodiny, Karrasi." "S démonem?" "To bys mu moc lichotil." "Jak to?"
"Slovo démon znamená ‚moudrý'. On je hloupý." Jezuita zpozorněl. "V jakém jazyce znamená "moudrý"?" "V řečtině."
"Ty umíš řecky?" "Plynně."
Jedno ze znamení! pomyslel si Karras vzrušeně. Mluví neznámým jazykem! To bylo víc, než v co doufal. "Pos egnokas hoti presbyros eimi?" rychle vyzvídal klasickou řečtinou. "Nemám na to náladu, Karrasi." "Ach tak. Pak nemůžeš–"
"Nemám na to náladu!"
Zklamání. Karras se zadumal. "To ty jsi způsobil, že ta zásuvka toaletního stolku vyjela ven?" dotazoval se. "Se vší pravděpodobností."
"Velmi působivé." Karras přikývl. "Jsi pravděpodobně velmi, velmi mocný ďábel." "To jsem."
"Zajímalo by mě, jestli bys to dokázal ještě jednou." "Ano, časem." "Udělej to teď, prosím tě – opravdu bych to rád viděl."
"Časem." "Proč ne teď?"
"Musíme ti poskytnout nějaký důvod k pochybnosti," zaskře–hotalo to. "Jakýkoli. Dostatečný do té míry, abychom si zajistili závěrečný výsledek." Zaklonilo to hlavu v záštiplném zachechtání. "Jak neotřelé zaútočit prostřednictvím pravdy! Ach, to je potěcha!"
Ledové prsty zlehka se dotýkající jeho šíje. Karras nemohl odtrhnout pohled. Proč je tu znovu ten strach? Strach? Byl to strach?
"Ne, strach ne," prohodil ďábel. Ve šklebu se rozesmál. "To jsem byl já."
Prsty zmizely. Karras se zachmuřil. Pocítil nový údiv. Potlačil ho. Telepatický vjem. Nebo to byla ona? Zjistit. Zjistit to teď hned. "Můžeš mi říct, co si právě myslím?"
"Tvoje myšlenky jsou příliš banální, aby pobavily." "Pak mi nemůžeš číst myšlenky."
"Ale klidně, jestli si to přeješ..., jestli si to přeješ." Zkusit svěcenou vodu? Nyní? Zaslechl ševelení magnetofonu. Ne. Prostě sonduj dál. Získej vzorky řeči.
"Jsi strhující osoba," usoudil Karras. Regan se ironicky šklíbila. "Ale ne, opravdu," tvrdil Karras. "Rád bych toho o tobě věděl víc. Například jsi vůbec neřekl, kdo jsi."
"Ďábel," zahřměl démon. "Ano, to vím, ale jaký ďábel? Jak se jmenuješ?" "Ach, co teď sejde na jméně, Karrasi? Moje jméno nevzpomínej. Říkej mi Howdy, jestli ti to bude milejší."
"Ach ano, Kapitán Howdy," přikývl Karras, "Reganin přítel."
"Velmi blízký přítel."

"Skutečně?"
"Opravdu."
"Proč ji pak ale mučíš?"
"Protože jsem její přítel. Té malé svini se to líbí."
"Líbí se jí to?"
"Zbožňuje to!"
"Ale proč?"
"Zeptej se jí!"
"Dovolil bys jí odpovědět?"
"Ne."
"No tak k čemu by pak bylo to moje vyptávání?"
"K ničemu!" Ďáblovy oči zaleskly záští.
"Kdo je ta osoba, se kterou jsem mluvil předtím? " zeptal se Karras.
"Na to ses už ptal."
"Já vím, ale tys mi vůbec neodpověděl."
"Jenom další dobrý přítel toho sladkého miloučkého čuněte, drahý Karrasi."
"Můžu si s ní promluvit?"
"Ne. Má plné ruce práce s tvou matkou. Kouří mu ho celýho, Karrasi, vyždímá ho až do kořene!" zasmál se potlačovaným smíchem a pak pro sebe dodal: "Skvostný jazyk má ta tvoje matka. Pěkná ústa." Posměšně na něj bleskl očima a Karras pocítil, jak se v něm zdvihá vztek, vlna nenávisti, která, jak si kněz s údivem rychle uvědomil, nemířila proti Regan, ale na ďábla. Ten ďábel! Co se to s tebou k čertu děje, Karrasi? Jezuita klidně sevřel okraje židle, zhluboka se nadechl, pak vstal a vytáhl z kapsičky košile fiólu s vodou. Odzátkoval ji.
Ďábel vypadal znepokojeně. "Co je to?"
"Ty to nevíš?" otázal se Karras, s palcem zpoloviny překrývajícím ústí fióly, když jejím obsahem začal vykrápět Regan. "Je to svěcená voda, dSble."
V tu chvíli se ďábel začal krčit, sviják a řvát hrůzou a bolestí: "To pálí! To pálí! Ach, přestaň s tím! Nech toho, ty kněžskej parchante! Nech toho!"
Aniž by hnul brvou, přestal Karras s vykrápěním. Je to hysterie. Sugesce. Tu knížku opravdu četla. Podíval se na magnetofon. Proč se s tím vzrušovat?
Povšiml si toho ticha. Podíval se na Regan. Svraštil obočí. Co je tohle? Co se to děje? Ďábelská tvář zmizela a místo ní se objevily jiné rysy, které jí byly podobné. A přece se něčím lišily. A oči se v důlcích stáčely v sloup a ukazovaly bělmo. Teď se ozvalo mumlání. Pomalé. Horečnaté blábolení. Karras přešel ke straně postele. Naklonil se a naslouchal. Co to je? Nic. A přece...
má to rytmus. Jako jazyk. Bylo by to možné? Pocítil třepotání křídel v žaludku: pevně je sevřel, zklidnil je. Ale jdi, nebuď blázen! A přece...
Vrhl pohled na indikátor hlasitosti magnetofonu. Nesvítil. Otočil knoflíkem zesilovače a potom se zaujetím poslouchal, ucho u Reganiných rtů. Blábolení ustalo a vystřídalo je dýchání, chraplavé a hluboké.
Karras se napřímil. "Kdo jsi?" zeptal se. "Odkinmesj," odpověděla bytost. Naříkavý šepot. V bolesti. Bělma očí. Chvějící se víčka. "Odkinmesj." Přeskakující, dýcha–vičný hlas, který se stejně jako ten, kdo jím mluvil, zdál být uzavřený v temném, odděleném prostoru mimo čas. "Tak takhle se jmenuješ?" zachmuřil se Karras. Rty se pohnuly. Horečnaté slabiky. Pomalé. Nesrozumitelné. Potom zakrátko ustaly.
"Jsi schopný mi porozumět?"
Ticho. Jenom dýchání. Hluboké. Podivně tlumené. Hrozivý zvuk jakoby spánku v kyslíkovém stanu.
Jezuita vyčkával. Doufal, že se ještě něco ozve. Nic se nestalo.
Převinul pásek, magnetofon uložil, zvedl ho a pásek si vzal. Naposled se podíval na Regan. Nevysvětlitelná záhada. S nerozhodností opustil pokoj a sešel dolů.
Chris našel v kuchyni. Seděla v pochmurné náladě se Sharon nad kávou u stolu. Když ho uviděly přicházet, vzhlédly k němu s tázavým nervózním očekáváním. Chris pronesla tiše: "Měla bys jít radši zkontrolovat Regan. Ano?"
Sharon si dala poslední doušek kávy, celá vyčerpaná kývla na Karrase a odešla. Posadil se unaveně za stůl.
"Tak jak to vypadá?" zeptala se ho Chris a hledala jeho oči.
Karras se už chystal odpovědět, ale zdržel se slov. Ze spíže totiž tiše vyšel Karl a přistoupil ke dřezu, kde drhl hrnce.
Chris sledovala jeho pohled. "To je v pořádku, " ujistila ho tiše. "Klidně mluvte. V čem to vězí?"
"Jsou tam dvě osobnosti, které jsem předtím nepozoroval. Ne,
tu jednu jsem myslím na chviličku spatřil, tu, která mluví s britským přízvukem. Je to někdo, koho znáte?"
"Je to důležité?" odpověděla mu otázkou.
Opět zahlédl v její tváři podivné napětí.
"Je to důležité."
Sklopila oči a přikývla. "Jo, je to někdo, koho jsem znala."
"Kdo?"
Pohlédla na něj. "Burke Dennings."
"Ten režisér?"
"Ano."
"Ten režisér, kterého..."
"Ano," skočila mu do řeči.

Jezuita se na chvilku odmlčel a zvažoval její odpověď. Povšiml si, jak jí škube ukazováček.
"Dal byste si kávu nebo něco, Otče?"
Zavrtěl hlavou. "Ne, děkuji." Naklonil se kupředu, s lokty na stole. "Znala ho Regan?"
"Ano."
"A..." Zarachocení. Chris se vyděsila, trhla sebou, otočila se a viděla, že Karl upustil na zem pánev na smažení. Shýbal se, aby ji zdvihl. Přitom ji znovu upustil.
"Pane na nebesích, Karle!"
"Promiňte, madam."
"Karle, koukejte odtud zmizet! Jděte do biografu nebo někam. Není možné, abychom v tomhle domě zůstali všichni zavření jako v kleci!" Obrátila se zpět ke Karrasovi, vytáhla balíček cigaret a pleskla s ním o stůl, když Karl protestoval: "Ne, já se podívám..."
"Já to ale, Karle, myslím vážně!" vyjela na něj nervózně. Zvýšila hlas, ale hlavu neotočila. "Zmizte! Na chvilku prostě z tohoto domu zmizte! Budeme muset všichni začít padat ven! Tak jen jděte!"
"Ano, jdi!" opakovala jako ozvěna Willie, která přišla a vykroutila pánev Karlovi ze sevření. Naštvaně ho postrčila směrem ke spíži. Karl se krátce zadíval na Karrase s Chris a pak zmizel. "Promiňte, Otče," zahučela na omluvu Chris. Natáhla se
> pro cigaretu. "Poslední dobou toho na něj muselo být strašně
• moc."
|"Máte pravdu," přitakal jí Karras s citem. Vzal zápalky. "Měli f, byste se všichni snažit dostat se z tohoto domu ven." Zapálil jí L cigaretu. "Pro vás to platí taky."..."Takže co říkal Burke?" zeptala se. >"Jenom sprosťárny," svěřil jí Karras a pokrčil rameny.
'To je všechno?" V hlase jí zaslechl slabé zaťukání strachu. "Bylo toho požehnaně," odpověděl. Potom ztišil hlas. "Mimo–/chodem, nemá Karl dceru?"
"Dceru? Nemá, pokud vím. Nebo jestli má, pak se o ní nikdy Sfaezmíhil."
"Jste si jistá?" řWillie drhla u dřezu. Chris se k ní otočila. "Že nemáte dceru,
• vidle, Willie?"
&"Umřela, madam, už je to dlouho, moc dlouho." p"Ach, promiňte."
r Chris se zase obrátila ke Karrasovi. "To je poprvé, co jsem f o ní vůbec slyšela," zašeptala. "Proč jste se na to ptal? Jak to "víte?"
;"Od Regan. Zmiňovala se o tom," řekl Karras. Chris na něj udiveně pohlédla.
"Projevovalo se v ní někdy mimosmyslové vnímání?" zeptal se. "Myslím dřív."
"No...," Chris váhala. "No, já nevím. Nejsem si jistá. Teda tím myslím, že se mi mockrát zdálo, že myslí na stejné věci jako já
• ale to se u lidí, kteří jsou si blízcí, stává, ne?" Karras přikývl. Zahloubal se. "Teď ta druhá osobnost, o které jsem se zmínil," začal. "Je to ta, která se tenkrát objevila při hypnóze?"
"A vykládala nesmysly?"
"Ano. Kdo je to?"
"To nevím."
"Není vám ani trochu povědomý?"
"Vůbec ne."
"Nechala jste poslat pro tu lékařskou zprávu?"
"Bude tady dneska odpoledne. Stopili ji. Přijde rovnou
k vám." Usrkla kávu. "To byl jediný způsob, jak jsem ji mohla
získat, a i tak jsem musela udělat pěkný binec."
"Ano, já jsem si myslel, že s tím asi budou problémy." "Taky že byly. Už je to ale na cestě." Napila se znovu. "A teď – co s tím exorcismem, Otče?"
Sklopil oči a povzdychl si. "No, nedělám si velké naděje, že se mi to podaří u biskupa prosadit."
"Co míníte tím Nedělám si velké naděje?" Položila šálek a plna neklidu se zamračila.
Ponořil ruku do kapsy a vytáhl fiólu. Podržel ji tak, aby si ji Chris mohla prohlédnout. "Vidíte tohle?"
Přikývla. "Řekl jsem jí, že to je svěcená voda, " vykládal Karras. "A když jsem ji tou vodou začal vykrápět, reagovala s neuvěřitelnou zuřivostí."
"Opravdu?"
"Svěcená voda to není. Je to obyčejná voda z vodovodu."
"Třeba někteří ďáblové ten rozdíl nepoznají."
"Vy si opravdu myslíte, že v ní sídlí ďábel?"
"Já věřím tomu, Otče Karrasi, že v Regan je něco, co ji chce zabít. A nepřipadá mi, že by s tím mělo moc co do činění, jestli to pozná, když je v lahvičce načůráno nebo jestli tam je voda, nemyslíte? Teda promiňte, ale ptal jste se mě na můj názor!" Típla cigaretu. "Mimochodem, jaký je rozdíl mezi svěcenou vodou a vodou z vodovodu?"
"Svěcená voda je,požehnaná." "Otče, to se mi ulevilo! Takže co mi zatím navrhujete
– exorcismus ne?"
"Podívejte, teprve jsem s tím začal," vyjel Karras rozzlobeně. "Církev má ale podmínky, na které se musí přistoupit. Musí se jim vyjít vstříc z jednoho velmi podstatného důvodu: aby se zbavila toho balastu pověr, který na ni lidé po léta navršovali. Jako příklad vám uvedu.levitující kněze' a sochy Svaté matky, které údajně pláčí na Velký pátek a ve svátečních dnech. Myslím, že si dovedu představit život, aniž bych k něčemu podobnému přispíval!"

"Nechcete trochu libria, Otče?"
"Promiňte, ale ptala jste se na můj názor." Natáhl se pro cigarety. "Dejte mi taky," ozvala se chraplavě.
Nabídl jí z balíčku. Jednu si vzala. Strčil si druhou do úst a oběma jim zapálil. Vyfoukli kouř se slyšitelným výdechem úlevy a sklesli za stůl.
"Promiňte mi," omluvil se jí tiše.
"Tyhle cigarety bez filtru člověka úplně odrovnají."
Hrál si s balíčkem a mačkal celofán. "Tady se projevují znaky, které by církev uznat mohla. Pacient mluví jazykem, který předtím vůbec neznal. Vůbec se ho neučil. Na tomhle pracuju. S těmi pásky. Uvidíme. Pak je tu jasnovidectví, i když dneska se tenhle důkaz může na základě telepatie nebo mimosmyslového , vnímání prohlásit za neplatný."
fe–"Vy na tyhle záležitosti věříte?" Pochybovačně se zamračila. HŠlehl po ní pohledem. Došel k závěru, že to myslí vážně. Pokračoval. "A tím posledním je síla neodpovídající jejím schopnostem a věku. To je od všeho něco. Nic okultního."
"To mi teda řekněte, co potom ty rány do zdi?"
"Samo o sobě to neznamená nic."
"A to, jak lítala sem a tam na posteli?"
"To nestačí."
"No a co potom ty úkazy, které se jí objevily na pokožce?"
"Jaké úkazy?"
"Já jsem se vám o tom nezmínila?"
"A o čem jste se mi nezmínila?"
"No, to se stalo na té klinice," vysvětlovala Chris. "Vypadalo to – no..." Rukou si načrtla něco na prsou. "Víte, jako něco napsaného. Prostě písmena. Ukázala se jí na prsou a pak zmizela. Zrovna takhle."
Karras se zamračil. "Říkáte ‚písmena'. Slova ne?"
"Ne, slova ne. Jenom jedno M jednou nebo dvakrát. Potom L."
"A vy jste tohle viděla? " zeptal se jí.
"Vlastně neviděla. Ale řekli mi to."
"Kdo vám to řekl?"
"Doktoři na klinice. Podívejte, uvidíte to v té zprávě z nemocnice. Je to fakt."
"Ano, já vám věřím. Ale zase – to je přirozený jev."
"Kde? V Transylvánii?" položila mu Chris nedůvěřivé otázku.
Karras zavrtěl hlavou. "Ne, já o takových případech četl
v časopisech. Vzpomínám si, že tam psali o jednom případu, kdy
vězeňský psychiatr oznámil, že jeho pacient – vězeň – si mohl
sám navodit stav transu a vyvolat si na pokožce znaky zvěrokru–
hu." Ukázal na hruď. "Kůže jako by se mu pozdvihla."
"Páni, zázraky to s vámi nemají lehké, vidle?"
"Jednou se prováděl pokus," vyprávěl jí smířlivě, "během
kterého pacienta zhypnotizovali, uvedli do transu a pak mu na
každé páži provedli chirurgický zákrok. Řekli mu, že mu bude
krvácet levá ruka, ale pravá ne. No, a levá paže krvácela a pravá
ne. Síla vůle ovládla překrvení. Nevíme samozřejmě jak, ale
stává se to. Stejné je to v případech stigmat – jako u toho vězně,
o kterém jsem se zmínil, nebo u Regan – podvědomí ovládá
rozdíly v překrvení pokožky. Větším množstvím krve zásobuje ta
místa, která mají vyniknout. A pak se vám tu objevují kresby
nebo písmena a bůhvíco ještě. Záhadné, ale sotva nadpřirozené."
"S vámi to je ale fakt těžké, Otče Karrasi. Jste si toho
vědom?"
Karras si nehtem palce zavadil o zuby. "Podívejte, možná vám to pomůže pochopit tohle," došel nakonec k závěru. "Církev – ne já – kdysi vydala prohlášení, varování vymítačům. Včera v noci jsem je četl. V něm se říká, že většina lidí, kteří se mají za posedlé nebo o kterých se ostatní domnívají, že jsou posedlí –a teď cituji —.potřebuje mnohem spíš lékaře než exorcistu'." Zadíval se Chris do očí. "Uhodla byste, kdy tohle varování vyšlo?"
"Ne. Kdy?"
"V roce patnáct set osmdesát tři."
Chris otevřela v údivu doširoka oči a zahloubala se. "Jo, to musel být příšerný rok," zabručela. Zaslechla, jak se kněz zdvihá ze židle. "Dejte mi čas, abych prošel ty záznamy z kliniky," řekl
jí–
Přikývla.
"Mezitím," pokračoval, "připravím ty pásky a pak je vezmu do jazykového a lingvistického ústavu. Mohlo by se ukázat, že to žvatlání je nějaký druh jazyka. Já o tom pochybuju. Ale vyloučit se to nedá. A srovnáním promluvových vzorců... No, potom uvidíte. Jestli budou stejné, budete najisto vědět, že posedlá není."
"A co potom?" zeptala se napjatě.
Kněz zkoumal její pohled. Byl vzrušený. Plný obav, že její dcera není posedlá! Pomyslel na Denningse. Něco tam nesedělo. Něco tam opravdu nesedělo. "Je mi trapné vás s tím obtěžovat, ale mohl bych si na chvilku půjčit vaše

auto?"
Sklíčeně se zadívala k zemi. "Můžete si na chvilku vypůjčit cokoli chcete," hlesla. "Jenom ho vraťte do čtvrtka. Člověk nikdy, neví, mohla bych ho potřebovat."
Karras se s bolestí zadíval na skloněnou bezbrannou hlavu. Zatoužil vzít ji za ruku a říct jí, že všechno bude v pořádku. Ale jak?
"Počkejte, dám vám klíčky," dodala. Sledoval ji, jak zmizela jako bezmocná modlitba.
Když mu je přinesla, Karras se vrátil do pokoje v koleji. Nechal tam magnetofon a sebral pásek s nahrávkou Reganina hlasu. Pak přešel přes ulici ke Chrisinu zaparkovanému vozu. Když do něj nastupoval, zaslechl Karla, jak volá ze dveří: "Otče Karrasi!" Uviděl, jak Karl spěchá z verandy a rychle na sebe hází sako. Mával na něj.
"Otče Karrasi! Na chviličku!"
Karras se natáhl a spustil okénko na straně pro spolucestujícího. Karl vstrčil do vozu hlavu.
"Kterým směrem jedete, Otče Karrasi?"
"K Du Pont Circle."
"To je výborné! Mohl byste mě tam, prosím vás, hodit? Nebude vás to obtěžovat?"
"Bude mi potěšením. Nastupte si."
Karl přikývl. "To je od vás hezké, Otče!"
Karras nastartoval. "Prospěje vám to, když se dostanete trochu ven."
"Ano, jdu se podívat na jeden film. Dobrý film." Karras zařadil rychlost a vyrazil.
Chvíli jeli potichu. Karras byl zamyšlený, hledal odpovědi. Posedlost. Vyloučené. Svěcená voda. Přesto...
"Karle, vy jste znal pana Denningse dost dobře, vidte?"
Karl se díval upřeně předním sklem ven, pak toporně přikývl. "Ano, znal jsem ho."
"Když Regan... když vypadá jako Dennings, máte dojem, že jím doopravdy je?"
Dlouhá odmlka. Potom nejasné a bezvýrazné: "Ano."
Karras přikývl a zmocnil se ho pocit znepokojení.
Už mezi nimi nepadlo ani slovo, dokud se nedostali k Du Pont Circle. Přijeli k semaforu a zastavili. "Já si tady vystoupím, Otče Karrasi," navrhl mu Karl a otvíral dvířka. "Chytím tady autobus." Vystoupil a strčil hlavu do okénka. "Mnohokrát vám děkuji, Otče. Jste moc laskavý. Děkuji vám." Stoupl si na ostrůvek pro pěší a čekal, až světla přeskočí na zelenou. Usmál se a zamával, když ho kněz míjel v autě. Sledoval vůz, dokud konečně nezmizel v zatáčce ústící do Massachusetts Avenue. Potom se rozběhl na autobus. Nastoupil. Přesedl. Střídal je. Vozil se v tichosti, až nakonec vystoupil na severovýchodním městském sídlišti. Kráčel k rozpadajícímu se činžáku a vešel dovnitř.
Zastavil se dole pod bezútěšným schodištěm a nasával štiplavé aroma z kuchyní, kde se vařilo. Odněkud se ozval pláč dítěte. Sklonil hlavu. Po podlahové liště rychle poskakoval špaček cigarety a nepravidelnými přískoky si to namířil přes schod. Sevřel zábradlí a zdálo se, že ho užuž nakopne zpátky, pak ale zavrtěl hlavou a pustil se do schodů. Každá vrzající kročej zasténala jako pokárání.
V prvním patře přistoupil ke dveřím v temném koutě a na chvilku tam postál, s rukou na obrubni. Pohlédl na zeď: odlupují–cí se barva, Nicky a Ellen nadrápáno tužkou a pod tím datum a srdce, jehož nitro tvořila pukající omítka. Karl zmáčkl zvonek a čekal s hlavou sklopenou. Z bytu se ozvalo zavrzání postele. Naštvané bručení. Potom se někdo blížil, zvuk, který byl nepravidelný, šourání úderů ortopedické boty. Dveře se z prudká
rozlétly na škvírku, bezpečnostní řetěz zarachotil až na doraz a štěrbinou se kabonila žena v kombiné s cigaretou přilepenou v koutku úst. "Ach, to jsi ty," řekla chraplavě. Sundala řetěz.
Karl se setkal s očima, které ztvrdly, změnily se v k smrti unavené studny bolesti a viny. Krátce vrhl letmý pohled na zpustlou křivku rtů a zpustošenou tvář, vyzařující mládí a krásu zaživa pohřbenou v tisících motelových pokojů, v tisících probuzení z neklidného spánku se zdušeným pláčem nad odleskem ztracené důstojnosti. "Krucinál, řekni mu, ať vodprejskne!" Hrubý mužský hlas linoucí se z bytu. Stěží artikulující. Přítel. Dívka otočila hlavu a rychle odsekla: "Drž hubu, ty kreténe, to je táta!"
Obrátila se ke Karlovi: "Táti, je nalitej. Radši nechoď dál."
Karl přikývl.
Dívčiny vyprahlé oči se svezly k jeho ruce, když si sáhl do zadní kapsy kalhot pro peněženku. "Jak se vede mámě?" zeptala se ho a zatáhla z cigarety, oči upřené na prsty, které se nonly do peněženky, prsty přepočítávající desetidolarovky.
"Daří se jí dobře." Sotva přikývl. "Tvé matce se daří dobře." Když jí podával peníze, rozkašlala se, až se celá otřásala. Ruka jí vylétla k ústům. "Podělaný cigarety!" zalykala se.
Karl se upřeně díval na zaschlé stroupky po vpiších na paži.
"Díky, táto."
Pocítil, jak mu peníze proklouzly mezi prsty.
"Jéžiš, hoď už tam sebou!" zabručel přítel zevnitř.
"Poslyš, tati, radši tohlento ustřihnem. Jo? Víš, jak to chodí."
"Elvíro...!" Karl nečekaně vrazil ruku mezi dveře a popadl ji za zápěstí.
"Teď mají v New Yorku kliniku," zašeptal prosebně.
Ušklebovala se a pokoušela se mu ze sevření vykroutit.
"Ale jdi!"
"Pošlu tě tam! Pomůžou ti! Do vězení nepůjdeš! Je to..."
"Ježíši, jdi, tati!" zaječela a vytrhla se mu.
"Ne, ne, prosím tě! To je –" , Zabouchla mu dveře před nosem.

V šeré chodbě, v té kobercem pokryté hrobce svých nadějí, zíral Karl beze slova chvilku na dveře a potom sklonil v tichém
smutku hlavu. Z bytu se ozýval tlumený rozhovor. Potom cynický, zvonivý ženský smích. Následovalo kašlání.
Karl se odvrátil a pocítil náhlé bodnutí úděsu, když zjistil, že mu v cestě stojí poručík Kinderman.
"Možná bychom si mohli promluvit teď, pane Engstrome," zasípal. Ruce v kapsách kabátu. Smutné oči. "Možná že bychom si mohli promluvit teď..."
121
V kanceláři kulaťoučkého ředitele jazykového a lingvistického ústavu založil Karras pásek do prázdné cívky. Úseky pásků měl pečlivě rozčleněné na oddělených kotoučích a chystal se přehrát první. Pustil magnetofon a ustoupil od stolu. Naslouchali horečnatému hlasu, který skřehotal nesmysly. Pak se otočil k řediteli. "Co je to, Franku? Je to jazyk?"
Ředitel seděl na okraji psacího stolu. Ve chvíli, kdy pásek končil, se zmateně chmuřil. "Fakt je to podivné. Kde jste k tomu přišel?"
Karras zastavil magnetofon. "Ale, to je něco, co mám léta z dob, kdy jsem pracoval na případu rozdvojené osobnosti. Píšu o tom článek."
"Aha."
"No, tak co vy na to?"
Ředitel si sundal brýle a okusoval jejich želvovinovou nožičku. "Ne, tohle nepatří k žádnému z jazyků, který jsem kdy slyšel. Ačkoli..." Zamračil se. A potom se zadíval na Karrasei "Nepřeh–rál byste to ještě jednou?"
Karras rychle přetočil pásek a přehrál ho. "Co si myslíte teď?" zeptal se.
"No, kadenci řeči to má."
Karras pocítil, jak v něm znovu vzplála naděje. Potlačil ji. "Ano, to jsem měl na mysli," souhlasil.
"Tu řeč ale samozřejmě neznám, Otče. Je to jazyk starobylý, nebo moderní? Nebo to nevíte?"
"Ne, nevím."
"No co abyste mi to tu nechal. Proberu to s pár chlapci."
"Mohl byste si pořídit kopii, Franku? Rád bych si ponechal originál u sebe."
"Ale ano, samozřejmě."
"Mezitím bych měl ještě jednu věc. Máte čas?"
"Jistě. Ven s tím. Co máte za problém?"
"No, co kdybych vám přinesl záznam normální řeči, kterou zřejmě mluvili dva různí lidé. Mohl byste pomocí sémantické analýzy zjistit, zda byla obou způsobů řeči schopná jenom jedna osoba?"
"Myslím, že ano."
"Jak?"
"Domnívám se, že procento typového znaku je spolehlivý způsob. Na vzorcích tisíce slov nebo více můžete prostě pouze kontrolovat frekvenci výskytu různých částí řeči."
"A tohle byste považoval za rozhodující?"
"To ano. S největší pravděpodobností. Víte, takový test vyloučí jakoukoli změnu v základním slovníku. Nejde o slova, ale o výrazy pro ně užívané: o styl. Říkáme tomu index různosti. Pro laika to vypadá velmi záhadně, a o to my samozřejmě usilujeme." Ředitel se ironicky usmál. Potom kývl směrem k páskům v Karrasových rukou. "Na těchhle máte dva různé lidi, že je to tak?"
"Ne, ten hlas a ta slova vycházejí z úst pouze jedné osoby, Franku. Jak jsem říkal, jde o případ rozdvojené osobnosti. Ta slova a ty hlasy mně připadají naprosto rozdílné, ale obojí vycházejí z úst jedné osoby. Podívejte, žádám po vás velkou laskavost..."
"Chtěl byste, abych je vyhodnotil v testech? Udělám to rád. Dám to jednomu z vyučujících."
"Ne, Franku, žádám od vás strašně velkou laskavost: byl bych rád, kdybyste to udělal sám, a tak rychle, jak jen to dokážete. Je to hrozně důležité."
Ředitel mu četl v očích naléhavost. Přikývl. "Dobře. Dobře. Pustím se do toho."
Oba pásky přehrál a Karras se vrátil do jezuitské koleje s originály. V pokoji našel vzkaz, že záznamy z kliniky už dorazily.
Spěchal do vrátnice a podepsal příjem balíčku. Jen co se vrátil do pokoje, začal okamžitě číst. Brzy nabyl dojmu, že jeho výprava do jazykového ústavu byla zbytečná.
"... indikace utkvělého pocitu viny a z toho vyplývající stavy hystericko–somnambulní..."
Prostor pro pochybnosti. Vždycky takový existuje. Interpretace. Avšak Reganina stigmata... Karras ponořil unavenou tvář do dlaní. Stigmata na pokožce, která popsala Chris, byla skutečně v Reganině kartě zaznamenána. Byla tam však také poznámka, že Regan má pokožku se zvýšenou citlivostí a ta záhadná písmena si mohla navodit sama pouze tím, že si je prstem nakreslila na tělo krátký okamžik předtím, než se tam objevila. Dermatografie.
Udělala si to sama, dumal Karras. Byl si jistý. Neboť jakmile Regan znemožnili pohybovat rukama, když ji přikurtovali k posteli, záhadné jevy zmizely a víckrát se už neobjevily.
Klam. Vědomý nebo nevědomý. Přesto klam.
Zvedl hlavu a podíval se na telefon. Frank. Odvolat ho? Zdvihl sluchátko. Nikdo se neozýval, a tak mu nechal na centrále vzkaz, aby mu zavolal. Potom vyčerpaně vstal a pomalu se vydal do koupelny. Nacákal si na obličej studenou vodu. "Exorcista prostě musí dávat pozor, aby žádný z pacientových projevů nezůstal..." Zadíval se na sebe do zrcadla. Nevynechal něco? Co? Ta vůně kyselého zelí. Otočil se, stáhl z věšáku ručník a třel si tvář. Autosugesce, vzpomněl si. A zdá se, že duševně nemocní jsou v určitých případech schopni nevědomky ovládat svá těla, aby

vydávala řadu pachů.
Karras si vysušil ruce. To tlučení... otvírání a zavírání zásuvky. Psychokineze? Dopravdy? "Takovým nesmyslům věříš? " Zastavil se, když věšel ručník zpátky. Vzrůstalo v něm přesvědčení, že není schopný jasně uvažovat. Je příliš unavený. Přesto se neodvažoval vystavit Regan dohadům, domněnkám, divoké nez–krotnosti mysli.
Odešel z koleje a vydal se do univerzitní knihovny. Hledal
v čítárně periodik. Našel, co hledal, a posadil se s vědeckým časopisem, aby si přečetl článek o zkoumání jevů zvaných poltergeist od německého psychiatra dr. Hanse Bendera.
Není o tom pochyb, došel k závěru, když dočetl: psychokine–tické jevy existují, jsou důkladně doloženy, nafilmovány, pozorovány na psychiatrických klinikách. A v žádném z případů uváděných v článku nebyla ani stopa po spojení s posedlostí ďáblem.. Hypotéza spis vycházela z toho, že jde o mentálně řízenou energii podvědomě vytvářenou. A obvykle – což Karrasovi připadalo důležité – adolescenty ve stadiích "maximálně velkého vnitřního napětí, frustrace a zuřivosti".
Protřel si unavené oči. Stále ho neopouštěl pocit, že něco opominul. Znovu prošel symptomy a oťukával každý jako chlapec vracející se, aby brnkal na plaňky bílého laťkového plotu. Která byla ta, již vynechal? lámal si hlavu. Která?
Vyčerpaný došel k závěru, že odpověď zní: Žádná.
Vrátil časopis na polici.
Vydal se zpátky do domu paní MacNeilové. Přijala ho Willie a uvedla do pracovny. Dveře byly zavřené. Willie zaklepala. "Je tu Otec Karras," ohlásila ho.
"Ať jde dál."
Karras vešel a zavřel za sebou dveře. Chris k němu stála zády, čelo opřené o dlaň, loket o bar. "Dobrý den, Otče."
Její hlas, to byl chraplavýma zoufalý šepot. Znepokojeně k ní přistoupil. "Jste v pořádku?" zeptal se jí opatrně.
"Ale jo, to je dobrý."
Z jejího hlasu sálalo napětí. Zachmuřil se. Rukou si zakrývala tvář. Ta ruka se třásla. "Tak jak to vypadá?" zeptala se ho.
"No, prošel jsem ty záznamy z kliniky." Vyčkával. Neodpověděla. Mluvil tedy dál. "Jsem přesvědčený..." Odmlčel se. "Teda můj skutečně upřímný názor rovnou tady na tom místě je, že Regan může nejlépe pomoct intenzívní psychiatrická léčba."
Kývala velmi pomalu hlavou dozadu a dopředu.
"Kde je její otec?" otázal se.
"V Evropě," zašeptala.
"Řekla jste mu, co se děje?"
Tolikrát pomýšlela na to, že mu to řekne. Ta myšlenka ji pokoušela. Krize by je mohla znovu sblížit. Ale Howard a kněz... Rozhodla se, že se to nesmí dozvědět pro Reganino dobro.
"Ne," odpověděla tiše.
"No, já si myslím, že by pomohlo, kdyby tady byl."
"Poslyšte, tady nepomůže nic, leda to, že odsud něco vypadne! " vybuchla Chris zničehonic a pozdvihla ke knězi slzami zmáčenou tvář. "Něco odsud nějak musí vypadnout!"
"Jsem přesvědčený, že byste pro něj měla poslat."
"Proč?"
"Bylo by..."
"Prosila jsem vás, krucinál, abyste vypudil jednoho ďábla ven. Neprosila jsem se vás, abyste sem přivlíkl dalšího!" křičela na Karrase v náhlém záchvatu hysterie. Rysy jí znetvořila mučivá úzkost. "Co se to tak najednou stalo s exorcismem?"
"Teď..."
"Co bych ksakru měla chtít od Howarda?"
"Mohli bychom si o tom promluvit..." ^
"Mluvte o tom teď, krucinál! K čemu by byl ksakru zrovna teď dobrý Howard! K čemu by to bylo dobré? "
"Je do značné míry pravděpodobné, že Reganina porucha má kořeny v pocitu viny kvůli..."
"V pocitu viny kvůli čemu?" rozkřičela se s očima zdivočelýma.
"Mohlo by to..."
"Kvůli rozvodu? Kvůli těm psychiatrickým kravinám?"
"Teď..."
"Má pocit viny, protože zabila Burke Denningse!" vypálila na něj a dlaněmi si drtila spánky. "Zabila ho! Zabila ho a oni ji odvezou, odvezou ji pryč! Ach můj Bože, ach Bože..."
Karras ji zachytil, když se se vzlykáním zhroutila a odvedl ji k pohovce. "To bude dobré," nepřestával ji chlácholit, "to bude dobré..."
"Ne, oni... ji odvezou," vzlykala. "Odvezou..., odvezou, achachach! Ach můj Bože! Ach můj Bože!"
"To bude dobré..."
Opatrněji posadil a pak uložil na pohovku. Posadil se na okraj a vzal její ruku do obou svých. Myšlenky na Kindermana. Na Denningse. Na její vzlykání. Pocit jakéhosi neskutečna. "Bude to v pořádku..., to bude v pořádku..., neberte si to tak..., bude to v pořádku..."
Pláč poznenáhlu ustával a on jí pomohl, aby se posadila. Přinesl jí vodu a krabici s papírovými kapesníčky, které objevil na poličce za barem. Pak se posadil vedle ní.
"Ach, to jsem ráda," prohlásila. Popotahovala a vysmrkala se. "Bože, to jsem ráda, že je to venku."

Karras propadl panice. Čím klidnější se stávala ona, tím vzrůstalo jeho zděšení z poznání. Teď se ozývalo tiché posmrká–vání. Přerývaná zadrhnutí v hrdle. Opět ta tíže, drtivá a depresivní, spočívala na jeho bedrech. Vnitřně se zatvrdil. Už nikdy víc! Řekni: Už nikdy víc! "Nechtěla byste mi říct víc?" otázal se jí jemně.
Chris přikývla. Vydechla si. Utřela si oči a dala se do nesouvislého, křečovitého vyprávění o Kindermanovi, o té knize, o svém přesvědčení, že Dennings byl nahoře v Reganině ložnici, o Reganině obrovské síle, o Denningsovi, kterého Chris spatřila, jak se domnívala, s hlavou otočenou a tváří dozadu.
Skončila. Nyní čekala na Karrasovu reakci. Nějakou chvíli nepromluvil, jak si to celé nechával projít hlavou. Konečně se tiše ozval: "Vy nevíte, jestli to udělala."
"Ale ta hlava se otočila kolem dokola," tvrdila Chris.
"Vy sama jste se pořádně uhodila do hlavy o zeď," připomněl jí Karras. "Byla jste taky v šoku. Odehrálo se to ve vašich představách."
"Řekla mi, že to udělala," hlesla bezvýrazně Chris.
Nastala odmlka. "A řekla vám jak?" položil jí Karras otázku.
Chris zavrtěla hlavou. Obrátil se a zadíval se na ni. "Ne," odpověděla. "Ne."
"Pak to neznamená vůbec nic," ujišťoval ji Karras. "Ne, nebude to znamenat vůbec nic, dokud vám nesdělí detaily, které by pravděpodobně nemohl znát nikdo jiný než vrah."
Vrtěla pochybovačně hlavou. "Já nevím," odpověděla. "Nevím, jestli se chovám správně. Jsem přesvědčena, že to udělala a že by mohla zabít někoho dalšího. Já nevím...," Odmlčela se. "Otče, co bych měla dělat?" otázala se ho beznadějně.
Ta váha se nyní změnila v beton, a jak zaschla, vytvarovala se mu podle zad.
Opřel si loket o koleno a zavřel oči. "No, právě jste to někomu řekla," pronesl tiše. "Udělala jste, co jste měla. Teď na to zapomeňte. Prostě na to nemyslete a nechtě to všechno na mně."
Pocítil na sobě její pohled a podíval se na ni. "Cítíte se teď trochu lip?"
Přikývla.
"Prokázala byste mi jednu laskavost?" zeptal se.
"Jakou?"
"Jděte se podívat na nějaký film."
Hřbetem ruky si osušila oči a usmála se. "Když já je děsně nesnáším."
"Tak jděte na návštěvu k přítelkyni."
Složila ruce do klína a s vřelostí se na něj zahleděla. "Přítele mám hned vedle sebe," řekla nakonec.
Usmál se. "Tak si jděte odpočinout," poradil jí.
"To ano."
Vzpomněl si ještě na něco. "Myslíte si, že si Dennings vzal tu knihu nahoru? Nebo byla tady?"
"Myslím, že už byla tady," odpověděla Chris.
Přemítal o tom. Pak vstal. "Tak dobrá. Budete potřebovat auto?"
"Ne. Nechtě si ho."
"Fajn. Později se ještě vrátím."
"Čao, Otče."
"Čao."
Vyšel na ulici a tonul ve zmatku. Víření. Regan. Dennings. Nemožné! Ne! Přesto tu bylo Chrisino téměř jisté usvědčení z viny, její reakce, hysterie. A přesto je to právě tohle: hysterická představivost. A přece... Honil se za jistotami jako za listy v rezavém větru.
Když procházel podél táhlého schodiště poblíž domu, zaslechl zezdola, od řeky, nějaký zvuk. Zastavil se a zadíval se k G–O kanálu. Harmonika. Někdo hrál Červenou řeku, od dob chla–pectví Karrasovu nejoblíbenější písničku.
Poslouchal, dokud se neutopila v dopravním hluku, dokud jeho plynoucí vzpomínku neroztříštil svět, který existoval nyní a v mukách, který křičel o pomoc a z něhož odkapávala krev do výfukových plynů. Vrazil si ruce do kapes.
Horečnatě přemýšlel. O Chris. O Regan. O Lucasovi kopajícím do Tranquilla. Něco musí udělat. Co? Mohl by doufat, že má lepší odhad než lékaři z kliniky v Barringeru? "...jděte do filmové centrály pro obsazování rolí!" Ano, ano, věděl, že tohle znamenalo jistou odpověď, naději. Vybavil si případ Achilla. Posedlého. Jako Regan se i on nazýval ďáblem, jako u Regan pramenila jeho porucha z pocitu viny: výčitky svědomí nad manželskou nevěrou. Psycholog Janet uplatnil léčbu hypnotickým vsugerováním přítomnosti manželky, která se zjevila před Achillovýma očima v halucinaci a se vší vážností mu odpustila. Karras přikývl. Na Regan zapůsobí suge–sce. Ale ne prostřednictvím hypnózy. To zkoušeli v Barringeru. Byl přesvědčený, že pro Regan představuje neutralizující sugesci rituál exorcismu. Věděla, co to znamená: znala jeho dopad. Její reakce na svěcenou vodu. Vyčetla to z té knížky. A v té knížce se také psalo o úspěšném exorcismu. Mohlo by to fungovat. Mohlo! Mohlo by to fungovat! Jak ale vymámit povolení od kancléřského úřadu? Jak sestavit případ bez zmínky o Denningsovi? Biskupovi Karras nemohl lhát. Nemohl překroutit fakta. Můžeš ale nechat fakta mluvit sama za sebe!
Jaká fakta?
Přejel si rukou po čele. Potřeboval se vyspat. Nemohl spát. Cítil, jak mu ve spáncích buší bolest. "Ahoj, tati!"
Jaká fakta?
Pásky v ústavu. K jakému závěru došel Frank? Mohl vůbec něco najít? Ne. Ale kdo ví? Regan nerozeznávala svěcenou vodu od vody z vodovodu. To je pravda. Když je ale pravděpodobně schopná mi číst myšlenky, proč mezi nimi nerozeznala ten rozdíl? Položil si dlaň na čelo. Ta bolest hlavy. Zmatek. Ježíši, Karrasi,
probuď se! Někdo umírá! Probuď se!

Když se vrátil do pokoje, zavolal do ústavu. Frank nikde. Položil sluchátko. Svěcená voda. Voda z vodovodu. Něco. Otevřel rituál.Pokynů pro exorcisty': "...zlí duchové... ošidné odpovědi..., takže se může zdát, že postižený není v žádném případě posedlý..." Karras se zadumal. Bylo to ono? O čem to sakra mluvíš? Jaký "zlý duch"?
Zavřel se zaklapnutím knihu a nahlédl do lékařské zprávy. Četl ji znovu a pátral rychle po něčem, co by mu mohlo pomoct pň jednání u biskupa.
Počkej. Žádné vykládání o hysterii. Tady je něco. To je ale slabé. Něco jiného. Nějakou nesrovnalost. Co bylo tohle? Zoufale pročesával vzpomínky na své bádání. A pak si to vybavil. Moc toho nebylo. Ale něco přece.
Zdvihl sluchátko a zavolal Chris. Hlas jí zněl tenoučce.
"Nazdárek, Otče."
"Vy jste spala? To mě mrzí."
"Nic se nestalo."
"Chris, odkud je ten doktor..." Karras pátral prstem v záznamu. "Doktor Klein?"
"Z Rosslynu."
"Z lékařského ústavu?"
"Ano."
"Prosím vás, zavolejte mu a řekněte mu, že se u něj zastaví doktor Karras, že bych se rád podíval na Reganino EEG. Chris, řekněte mu doktor Karras. Je vám to jasné?"
"Ano."
"Ozvu se vám později."
Když zavěsil, strhl si kolárek, svlékl si kleriku a černé kalhoty a rychle se převlékl do khaki kalhot a tílka. Na to si oblékl kněžský plášť a zapnul si ho až ke krku. Podíval se do zrcadla a zamračil se. Kněži a policisté, pomyslel si, když plášť rychle rozpínal. Jejich odění s sebou neslo určující odér, který člověk nemohl skrýt. Vyklouzl z bot a obul si jediný pár, který vlastnil a který nebyl černý – odrbané bílé tenisky.
V Chrisině autě vyrazil rychle do Rosslynu. Jak čekal na
M Street na zelenou, aby přejel přes most, zahleděl se okénkem
ven a spatřil něco neobvyklého, co ho vyvedlo z míry: Karla
| vystupujícího na Třicáté t>áté ulici před výčepem Dixie Liquor
|–Store z černého sedanu. Řidičem toho vozu byl poručík Kinder–
Iman.
*Světla přeskočila. Karras šlápl na plyn, vystřelil kupředu a zabočil na most. Potom se podíval zpátky do zrcátka. Zahlédli ho? Domníval se, že ne. Co je ale svedlo dohromady? Čirá náhoda? Mělo to co dělat s Regan? S Regan a...? Zapomeň na to! Taková věc se jednou za čas stává! ;Zaparkoval před budovou nemocnice a vydal se nahoru do '•. řady ordinací dr. Kleina. Doktor byl zaneprázdněný, ale sestra Karrasovi EEG předala. Ve chvíli stál v kabince, studoval záznam a dlouhý úzký pás papíru mu klouzal zvolna mezi prsty.
Přiřítil se Klein a udiveným pohledem přejel Karrasovo l oblečení. "Pan doktor Karras?" l"Ano. Těší mě." Podali si ruce.
"Já jsem Klein. Jak se daří tomu děvčátku?" |"Lepší se to."
["To rád slyším." Karras se vrátil ke grafu a Klein ho s ním l zběžně přelétal pohledem. Prstem sledoval tvary vln.
"Vidíte to? Je to velmi pravidelné. Žádné výkyvy nebo něco podobného." "Ano, vidím," zachmuřil se Karras. "To je velmi zvláštní." ;"Zvláštní?"
;"Za předpokladu, že jde o hysterii." "Já vám nerozumím."
"Mám za to, že se o tom moc neví," zabručel Karras a nechal papír protékat rukama stejnoměrným pramínkem," ale jeden Belgičan – Iteka – objevil, že hysterický záchvat způsobuje poněkud zvláštní výkyv grafu, velice nepatrný, ale vždycky znatelný vzorec. Hledal jsem ho tady, ale nenašel." Klein chladně odsekl: "A co s tím?"
Karras na něj pohlédl. "Měla přece záchvat, když jste ten graf dělali, nemám pravdu?"
"Máte. Ano, myslím, že měla. Měla záchvat."
"Není pak divné, že ten test vyšel tak dokonale? Dokonce i duševně zdraví pacienti mohou ovlivnit své myšlenkové vlny přinejmenším obyčejným vztekem – a Regan v té chvíli nebyla v duševně normálním rozpoložení. Měly by se tu objevit, jak se zdá, nějaké odchylky. Kdyby..."
"Pane doktore, paní Simmonsová začíná být netrpělivá," přerušila je sestra, která vpadla do dveří.
"Ano, už jdu," povzdychl si Klein. Když sestra odspěchala, vykročil k chodbě, pak se otočil s rukou na rámu dveří. "Pokud jde o hysterii," podotkl suše. "Tak mě omluvte. Musím běžet."
Zavřel za sebou dveře. Karras slyšel, jak jeho kroky míří chodbou, zaslechl otvírání dveří; zaslechl: "No tak jak se cítíte dnes, paní..."
Zavírání dveří. Karras se vrátil ke studiu grafu. Skončil je, složil graf a převázal ho. Vrátil ho sestře na příjmu. Něco. To bylo něco, co mohl použít jako argument u biskupa. To, že Regan není hysterická, a proto je pravděpodobně posedlá. A přesto EEG přinesl ještě další záhadu: proč žádné výkyvy? Proč vůbec žádné?
Jel zpátky ke Chrisinu domu, ale u značky STOP na rohu Prospect a Třicáté páté ztuhl za volantem: mezi Karrasem a jezuitskou kolejí parkoval Kinderman. Seděl sám za volantem, s loktem vystrčeným z okénka, a díval se přímo před sebe.
Karras odbočil doprava dřív, než ho Kinderman mohl v Chrisině jaguáru zahlédnout. Rychle si našel místo, zaparkoval a zamkl auto. Potom zahnul za roh, jako by mířil ke koleji. Sleduje dům? dělal si starosti. Vyvstal před ním Denningsův přízrak a pronásledoval ho. Bylo možné, že by si Kinderman myslel, že Regan...?
Klid. Uklidni se. Pusť to z hlavy. Došel k autu a nakoukl dovnitř okénkem na straně spolucestujícího. "Dobrý den, pane nadporučíku."

Detektiv se rychle otočil a zatvářil se překvapeně. Zazářil. "Otec Karras."
Vyznělo to falešně, pomyslel si Karras. Uvědomil si, že má vlhké a chladné dlaně. Nechovej se křečovitě! Nenech na sobě znát, ze máš nahnáno! Nebuď křečovitý! "To nevíte, že dostanete pokutu? Zákaz parkování v týdnu od čtyř do šesti."
"To nevadí," zasípal Kinderman. "Hovořím s knězem. Každý polda tady v okolí je přeběhlý katolík." "Jak jste se měl?"
"Abych pravdu řekl, Otče Karrasi, taktak. A vy?" "Nemůžu si stěžovat. Už jste vyřešil ten případ?" "Jaký případ?"
"Toho režiséra."
"Jo tamten." Máchl rukou. "Ani se neptejte. Poslyšte, co máte na programu dneska večer? Nemáte volno? Dostal jsem lístky do Crestu. Dávají Othella."
"Kdo hraje v hlavních rolích?"
"Molly Piconová jako Desdemona a Leo Fuchs jako Othello. Nemáte radost? Tohleto vám z nebe zadarmo jen tak nespadne, Otče Marlone Vyběravý. Tohle je William F. Shakespeare. Nezáleží na tom, kdo hraje hlavní roli a kdo ne! Tak co, jdete?"
"Obávám se, že to budu muset vzdát. Mám práce až nad hlavu."
"To vidím. Promiňte mi tu poznámku, ale vypadáte příšerně. Chodíte pozdě spát?"
"Já vypadám vždycky příšerně."
"Jenomže teď víc než obvykle. Nenechte se prosit! Vysadle na. jeden večer! Ten film se nám bude líbit!"
Karras se rozhodl ke zkoušce, rozhodl se, že si na něj posvítí. ř "Jste si jistý, že tam hrají tenhle film?" zeptal se. "Mohl bych L přísahat, že v Crestu dávají film s Chris MacNeilovou." |–Detektiv vypadl z role a pak se rychle ozval: "Ne, jsem si pjistý. Othella. Dávají Othella." i,"Co vás sem jen tak mimochodem přivádí?" í"Vy! Přijel jsem jenom proto, abych vás pozval na ten film!"?"Ano, je jednodušší sem dojet než zvednout telefon," dodal Karras mírně.
Detektivovo obočí vylétlo s výrazem nepřesvědčivé nevinností
ti. "Telefon jste měl obsazený!" zašeptal chraplavě a pozdvižená dlaň mu ustrnula ve vzduchu.
Jezuita se na něj upřeně díval bez jakéhokoli výrazu.
"Co se děje?" zeptal se po chvíli Kinderman.
Se vší vážností vsunul Karras ruku do vozu a nadzdvihl Kindermanovi oční víčko. Zkoumal mu oko. "Já nevím. Vypadáte strašné. Měl byste si jít domů lehnout, protože trpíte mýtománií."
"Já nevím, co to znamená," odpověděl Kinderman, když Karras ruku odtáhl. "Je to vážné?"
"Ale ne smrtelné."
"Co to znamená? Ta nejistota přivádí k šílenství!"
"Vyhledejte si to," doporučil mu Karras.
"Poslyšte, nebudte tak oprsklý. Měl byste si.tu a tam tak trochu zahrát na Caesara. Já jsem tady zákon. Mohl bych vás nechat deportovat, uvědomujete si to?"
"A za co?"
"Psychiatr by neměl lidi strašit. A k tomu přičtěme, že by se to, po pravdě řečeno, gójům líbilo. Jste jim na obtíž. Ne, fakt, na rovinu, udivujete je. Byli by radostí bez sebe, kdyby se vás mohli zbavit. Kdo to kdy viděl – kněz, který nosí trička a tenisky!"
Karras se pousmál a přikývl. "Musím jít. Dávejte na sebe pozor." Dvakrát zabubnoval rukou na rám okénka na rozloučenou. Pak se otočil a pomalu kráčel ke vchodu do koleje.
"Dojděte si k psychoanalytikovi!" zavolal za ním chraplavě detektiv. Potom dal jeho pohled plný laskavosti průchod obavám. Předním sklem mrkl nahoru k domu, poté nastartoval a vyrazil ulicí. Když míjel Karrase, zatroubil a zamával mu.
Karras mu také zamával a sledoval, jak zahýbá za roh Třicáté šesté. Stál potom nějakou chvilku bez hnutí na chodníku a třesoucí se rukou si jemně třel čelo. Mohla by to doopravdy udělat? Mohla by Regan tak strašlivým způsobem zavraždit Burke Denningse? Horečnatýma očima vzhlédl k Reganinu oknu. Proboha, co se skrývá v tom domě? A jak dlouho předtím, než se Kinderman dožadoval vidět Regan? Naskytla se mu možnost spatřit Denningsovu osobnost? Poslechnout si ji? A jak
dlouho předtím, než Regan zavřou do ústavu?
Nebo než zemře?
Bude muset ten případ předložit pro kancléřství.
Rychle přešel ulicí na rohu ke Chrisinu domu. Zazvonil.
Willie ho pustila dovnitř.
"Paní se teď šla chvilku prospat," hlásila mu.
Karras přikývl. "To je dobře. Moc dobře." Hledal poznání, které musí přesvědčit srdce.
Vstoupil do pokoje a spatřil Karla, jak se založenýma rukama pozoruje Regan. Byl ztichlý a strmící na místě, přítomný jako hustý, temný les.
Karras přistoupil k posteli a zadíval se dolů. Bělma očí jako mléčná mlha. Mumlání. Zaříkání z jiného světa. Karras vrhl pohled na Karla. Potom se pomalu sklonil a začal rozvazovat Reganina pouta.
"Otče, ne!"
Karl se přihnal k posteli a vší silou strhl zpátky knězovu paži. "To by nedopadlo dobře, Otče! Sílu! Má to silu! Nechtě tam ta pouta!"
V těch očích se zrcadlil strach – a Karras poznal, že byl nefalšovaný. A teď pochopil, že Reganina síla není smyšlenka, že to je skutečnost. Mohla to udělat. Mohla Denningsovi otočit šíjí kolem dokola. Pane Bože, Karrasi! Rychle! Najdi nějaký důkaz! Přemýšlej! Rychle než...
"Mochte ich Sie etwas fragen, Engstrom?"

Karras prudce trhl hlavou se zábleskem objevu a s vášnivě se vzbouzející nadějí shlédl dolů na postel. Ďábel se na Karla zlomyslně zubil. "Tanzt Ihre Tochter gern?"
Němčina! Zeptalo se to Karla, jestli jeho dcera ráda tančí! Karras se obrátil s bušícím srdcem a shledal, že domovníkovy tváře zrudly dokrvava, že se rozklepal a v očích mu zablesklo zuřivostí. "Karle, měl byste jít radši ven," doporučil mu Karras.
Švýcar zavrtěl hlavou a dlaně sevřel do pěstí, až mu zbělely klouby. "Ne, zůstanu!"
"Prosím vás, jděte," trval jezuita pevně na svém. Nespouštěl z Karla neúprosný pohled.
Karl to po chvíli zarputilého odporu vzdal a odspěchal z místnosti.
Smích ustal. Karras se obrátil. Ďábel ho pozoroval. Vypadal potěšené. "Tak ty ses vrátil," zaskřehotal. "To mě udivuje. Měl jsem za to, že rozpaky nad tou svěcenou vodou by tě mohly navždy odradit od návratu. To jsem ale zapomněl, že kněz je vší ostudě zvyklý."
Karras nadechoval opatrně. Pokoušel se držet své naděje na uzdě a přemýšlet s čistou hlavou. Byl si vědom toho, že při posedlosti vyžaduje lingvistický test rozhovor na úrovni. A také důkaz, že cokoli bylo řečeno, nelze doložit jako zasuté jazykové vzpomínky. Klid! Pomalu! Vzpomínáš si na onu dívku? Dvanáctiletá služka. Posedlá. V deliriu blábolila jazykem, který nakonec rozeznali jako syrštinu. Karras se nutil do myšlenek, jaké vzrušení to vyvolalo. A jak se posléze zjistilo, že ta dívka kdysi pracovala v penziónu, kde byl jedním z nájemníků student teologie. Večer před zkouškou rázoval po pokoji a chodil po schodech nahoru dolů a odříkával si nahlas látku ze syrštiny. A ta dívka ji tajně vyslechla. Jenom klid. Aby ses nespálil.
"Sprechen Sie Deutsch?" otázal se opatrně.
"Chceš provozovat další hry?"
"Sprechen Sie Deutsch?" opakoval a tep mu ještě duněl tou vzdálenou nadějí.
"Natůrlich," vrhl na něj ďábel potměšilý pohled. "Mirabile dočtu, s tímhle byste nesouhlasil?"
Jezuitovi se rozbušilo srdce. Nejen němčina, ale i latina. A plynulá!
"Quod nomen mihi est? " zeptal se rychle. Jak se jmenuji?
"Karras."
A nyní se kněze zmocnilo vzrušení.
"Ubi sum?" Kde jsem?
"In cubiculo." V místnosti.
"Et ubi est cubiculum?" A kde se ta místnost nachází?
"In domo." V domě.
"Ubi est Burke Dennings?" Kde je Burke Dennings?
"Mortuus." Je mrtvý.
"Quomodo mortuus est? " Jak zemřel?
"Inventus est čapíte reverso." Byl nalezen s hlavou otočenou dozadu.
"Quis occidit eum?" Kdo ho zabil?
"Regan."
"Quomodo ea occidit illum? Die mihi exacte!" Jak ho zabila? Popiš to dopodrobna!
"Dobrá, takovéhle vzrůšo by ti prozatím stačilo, " prohlásil ďábel a zazubil se. "Postačující. Celé to stačilo. I když ti bude samozřejmě, jak předpokládám, jasné, že zatímco ses ptal latinsky, v duchu sis latinsky formuloval odpovědi."
Zasmálo se to. "Všechno je to podvědomé, samozřejmě. Ano, co bychom si bez podvědomí počali? Chápeš, na co narážím, Karrasi? Já vůbec neumím latinsky. Četl jsem ti myšlenky. Jenom jsem ti vytáhl odpovědi z hlavy!"
Karras pocítil chvilkový úlek, jak se jeho jistota rozplývala. Měl pocit, že ho natahují na skřipec, a k tomu se připojilo znechucení z otravné pochybnosti, kterou měl nyní naočkovanou v mozku.
Ďábel se hihňal. "Ano, já jsem věděl, že ti to bude jasné, Karrasi," zaskřehotalo to na něj. "Proto se mi líbíš. Proto chovám lásku ke všem rozumným lidem." V přívalu smíchu zaklonil hlavu.
Jezuitova mysl letěla jako o závod, rychle, zoufale, formulovala otázky, na něž neexistovala jedna, ale spíš mnoho odpovědí. Možná že o nich přemýšlím o všech! uvědomil si. Fajn! Pak se zeptej na otázku, na niž nebudeš znát odpověď sám! Zkontrolovat si ji bude moct později, aby zjistil, jestli je správná.
Počkal, až příliv smíchu ustane, pak promluvil:
"Quam profundus est imus Oceanus Indicus? " Jaká je hloubka Indického oceánu na nejhlubším místě?
Ďáblovy oči zajiskřily. "La plume de má taňte, " zaskřípěl hlas.
"Responde Latine."
"Bon jour! Bonne nuit!"
"Quam –"
Karras přestal v okamžiku, kdy se oči obrátily v sloup v důlcích a objevila se blábolící osobnost.
Karras, netrpělivý a zklamaný, se dožadoval: "Nech mě zase promluvit s ďáblem."
Žádná odpověď. Jenom dech z druhého břehu.
"Quis es tu?" vyštěkl chraplavě. Hlas se vyčerpal.
Pořád to dýchání.
"Nech mě promluvit s Burke Denningsem!"
Škytnutí. Dýchání. Škytnutí. Dýchání.
"Nech mě promluvit s Burke Denningsem!"
Skytání, pravidelné a trhavé, pokračovalo. Karras zavrtěl hlavou. Pak přešel k židli a posadil se na okraj. Celý se shrbil. Napjatý. Zmučený. Čekající...

Čas plynul. Karras klímal. Trhl hlavou. Nespi! S. mžourajícími ztěžklými víčky se zahleděl na Regan. Žádné skytání. Ticho.
Spala.
Přešel k posteli a zadíval se dolů. Zavřené oči. Namáhavý dech. Sklonil se a nahmatal jí puls. Pak se sehnul a pečlivě ji prozkoumal rty. Měla je rozpukané. Narovnal se a vyčkával. Nakonec z pokoje odešel.
Hledal Sharon, a tak sešel do kuchyně. Našel ji u stolu, jak jí polévku a sendvič. "Můžu vám připravit něco k jídlu, Otče Karrasi?" zeptala se ho. "Musíte mít hlad."
"Ne, děkuji, nemám," odpověděl. Posadil se, natáhl se a sebral tužku a blok ležící vedle Sharonina psacího stroje.
"Skytala," oznámil jí. "Předepsali jí nějaký compazin?"
"Ano, nějaký máme."
Psal něco do bloku. "Tak jí dneska večer dejte polovinu pětadvacetimiligramového čípku."
"Dobře."
"Začíná být dehydrovaná," pokračoval, "takže ji převádím na • intravenózní výživu. Jako první věc ráno zavolejte lékařské zásobovací středisko, a ať vám ji okamžitě dodají." Šoupl blok přes stůl k Sharon. "Zatím byste u ní mohla začít s výživou sustagenem, když spí."
"Tak fajn." Sharon přikývla. "Začnu." Jak nabírala po–
lévku lžící, otočila k sobě blok a podívala se na stránku. Karras ji pozoroval. Pak se zachmuřil soustředěním. "Vy jste její učitelka?" ""Ano, to jsem."
•"Neučila jste trochu latisky?"
•Zaskočilo ji to. "Ne." m–"A němčinu?"
•"Jenom francouzštinu."
m"Na jakém stupni pokročilosti? La plume de má taňte?"
H"To na o moc vyšší."
K,"Ale němčinu nebo latinu ne."
l"Páni, to ne."
f"A co Engstromovi, ti občas mluví německy, ne?"
l"Jistě."
§.:"Mohla u toho být Regan?"
FPokrčila rameny. "Asi ano." Vstala a odnesla talffe do dřezu.
;"Vlastně jsem si tím jistá."
"A vy jste latinu nikdy nestudovala?" položil jí Karras další otázku. l"Ne."
L–"Povšechně byste ji ale rozpoznala?" m"To jistě." Utřela misku na polévku a dala ji do poličky. r"Mluvila někdy ve vaší přítomnosti latinsky?" l"Regan?"
l"Od té doby, co je nemocná." L"Ne, nikdy."
l,"Ani žádným cizím jazykem?" pátral Karras dál. FZamyšleně zastavila vodu. "Myslím, že se mi to možná zdálo, | ale..."
\"Co?"
["No, myslím..." Zamračila se. "No, mohla bych přísahat, že L; jsem ji slyšela mluvit rusky."
lKarras jenom zíral. "Vy umíte rusky?" zeptal se jí s vyschlým l hrdlem.
íPokrčila rameny. "No, tak trošičku." Začala skládat ubrus. l "Učila jsem se ruštinu ve škole, to je celé."
Karrasovy naděje se zhroutily. Ona si opravdu tu latinu vytáhla z mé hlavy. Se zachmuřeným pohledem sklonil čelo do dlaně. Váhal v mukách poznání a rozumu. Telepatie častější ve stavech velkého napětí, mluví vždycky cizím jazykem, který někdo v místnosti zná,... myslí si tytéž věci, které si myslím já..., "Bon jour...", "La plume de má taňte...", "Bonne nuit..."
S podobnými myšlenkami pomalu pozoroval, jak se krev mění zpátky ve víno.
Co dělat? Trochu se vyspat. Potom se vrátit a zkoušet to znovu... a znovu... a znovu.
Vstal a podíval se kalnýma očima na Sharon. Opírala se zády o dřez, ruce založené, a zamyšleně ho pozorovala. "Jdu teď do koleje," oznámil jí. "Byl bych rád, kdybyste mě zavolali, jakmile se Regan probudí."
"Ano, já vám zavolám."
"A ten companzin," připomněl jí. "Nezapomenete?"
Zavrtěla hlavou. "Ne, postarám se o to hned," slíbila.
Přikývl. S rukama v zadních kapsách kalhot se díval k zemi a snažil se vzpomenout, co ještě neřekl. Vždycky se něco musí udělat. Vždycky se něco přehlédne, když už je všechno hotovo.
"Otče, co se to děje?" slyšel její vážnou otázku. "Co je to? Co se s Regan doopravdy děje?"
Zdvihl k ní oči, které byly uštvané a vyprahlé. "Já opravdu nevím," řekl prázdně.
Otočil se a vyšel z kuchyně.
Když procházel vstupní halou, zaslechl, jak se za ním rychle blíží kroky.
"Otče Karrasi!"
Otočil se. Spatřil Karla se svým svetrem.
"Moc se omlouvám," začal domovník, když mu podával svetr. "Myslel jsem, že s tím budu hotový dřív. Ale zapomněl jsem na to."
Skvrny po zvratcích zmizely a svetr hezky voněl. "To je od vás pozorné, Karle," poděkoval mu kněz laskavě. "Děkuji."
"Já děkuji vám, Otče Karrasi."
Hlas se mu třásl a oči měl plné slz.
"Děkuju vám, že pomáháte slečně Regan," zakončil Karl. Potom v rozpacích odvrátil pohled a rychle zmizel ze vchodu.

Karras ho pozoroval a vybavil si ho v Kindermanově voze. Další záhada. Zmatek. Unaveně otevřel dveře. Byla noc. Zoufalý vykročil z temnoty do temnoty.
Přešel ke koleji a tápal směrem ke spánku. Když ale vešel do pokoje, podíval se k zemi a spatřil na podlaze růžový proužek se zprávou. Zdvihl ho. Od Franka. Ty pásky. Telefonní číslo domů. "Prosím, zavolejte..."
Zvedl telefon a požádal o uvedené telefonní číslo. Čekal. Ruce se mu třásly zoufalou nadějí, i"Haló?" Chlapec. Pisklavý hlásek.
"Prosím tě, mohl bych mluvit s tatínkem?" ':"Ano. Počkejte chvilku." Zachřestění telefonu. Potom rychlé \ zvednutí sluchátka. Ještě chlapec. "Kdo je tam?" "Otec Karras." "Otec Karits?"
*.Se srdcem bušícím vyslovoval Karras zřetelně: "Karras. Otec Karras..." Sluchátko se zase octlo na stole.
Karras si zabořil prsty do čela. iZvuky v telefonu. ; "Otec Karras?"
;."Haló, Franku, ano, to jsem já. Pokoušel jsem se vás zastih–' nout."
"To mě mrzí. Dělal jsem na vašich páscích doma." "Máte to hotové?"
"Ano. Mimochodem, to je strašně divná záležitost." "Já vím." Karras se snažil potlačit napětí v hlase. "Tak jak to vypadá, Franku? Co jste objevil?"
"No tak nejdřív ten poměr charakteristických rysů..." "Ano?"
"No, neměl jsem dostatečný vzorek, chápejte, abych byl naprosto přesný. Řekl bych ale, že to je hodně podobné, nebo přinejmenším tak podobné, kam až to u těchhle záležitostí jde. No, v každém případě bych řekl, že ty dva různé hlasy na páscích jsou pravděpodobně rozštěpená osobnost."
"Pravděpodobně?"
"No, u soudu bych na to přísahat nechtěl. Abych pravdu řekl, variabilita je ve skutečnosti skoro minimální."
"Minimální...," opakoval Karras tupě. Teda to je jako pinkám míčem. "A co to blábolení?" otázal se bez naděje. "Jde o nějaký druh jazyka?"
Frank se pro sebe zasmál.
"Co je na tom k smíchu?" zeptal se jezuita otráveně.
"Šlo opravdu o nějaké utajené psychlogické testování, Otče?"
"Nechápu, co máte na mysli, Franku."
"No já si myslím, že se vám ty pásky nějak překroutily nebo něco na ten způsob. Je to –"
"Franku, jde o jazyk, nebo ne?" vpadl mu do řeči Karras.
"Tak dobrá, já bych řekl, že to jazyk je."
Karras ztuhl. "Děláte si legraci?"
"Ne."
"Co je to za jazyk?" otázal se nevěřícně.
"Naše mateřština."
Karras na chvilku oněměl, a když promluvil, zněl jeho hlas ostře. "Franku, vypadá to, že je nějaké špatné spojení, nebo máte náladu na fórky?"
"Máte tam magnetogon?" zeptal se Frank.
Trůnil na psacím stole. "Ano."
"Se zpětným přehráváním?"
"Proč?"
"Má je?"
"Moment." Naštvaný Karras položil sluchátko a sundal kryt magnetofonu, aby si to ověřil. "Má. Proč se ptáte, Franku?"
"Založte si pásek do magnetofonu a přehrajte si ho pozpátku."
"Cože?"
"Máte tam skřítky." Frank se zasmál. "Podívejte, přehrajte si to a já si s vámi o tom zítra popovídám. Dobrou noc, Otče."
"Dobrou, Franku."
"Dobře se bavte."
Karras zavěsil. Vypadal zaskočeně. Vyhrabal pásek s těmi bláboly a založil ho do magnetofonu. Nejprve ho pustil normálně
a poslouchal. Zavrtěl hlavou. Nebylo o tom pochyb. Bylo to blábolení.
Nechal pásek dohrát do konce a pak si jej pustil obráceně. Slyšel svůj hlas pozpátku. Potom Regan – nebo někdo –v mateřském jazyku!
... Marin marin karras buď nás nech nás...
Mateřština. Nedávalo to smysl, ale byla to mateřština. Jak to pro všechno na světě dokázala? divil se.
Poslechl si nahrávku celou, pak ji přetočil a přehrál si to ještě
jednou. A znovu. A poté si uvědomil, že slovosled je převrácený.
. Zastavil magnetofon a přetočil pásek. Sedl si k psacímu stolu
s tužkou a papírem a začal si pásek přehrávat od začátku. Slova
L transkriboval a pracoval usilovně dlouho s téměř neustálým
vypínáním a zapínáním magnetofonu. Když s tím byl konečně
hotov, udělal ještě jeden přepis na druhý arch papíru a uspořádal
při tom slovosled. Pak se opřel a pročítal si ho:
... nebezpečí. Ještě ne. /nerozluštitelnél zemře. Co nevidět^ Teď ten l nerozluštitelnél. Nechtě ji zemřít. Ne, ne, nádherné!

Je to v tom těle nádherné! Cítím to! Je tu l nerozluštitelnél. Lepší Inerozluštitelnél než ta prázdnota. Bojím se toho kněze. Dej nám čas. Strach z toho kněze! On je /nerozluštitelnél. Ne, to ne: toho Inerozluštitelnél, toho, který Inerozluštitelněl. Je nemocný. Ach, krev, cítím krev, jak to l zpěv? l
Tady se Karras otázal: "Kdo jsi?" Odpověď zněla:
Jsem Nikdo. Jsem Nikdo.
Dále Karras: "Jak se jmenuješ? " a potom:
Nemám žádné jméno. Jsem Nikdo. Mnoho. Nech nás být. Nech nás ohřát v tomto těle. Ne Inerozluštitelnél z tohoto těla do prázdnoty, do Inerozluštitelnél. Odejdi. Odejdi. Nech nás být, Karrasi. /Marin? Marin?/...
Karras si to znovu a znovu pročítal, znepokojen tónem hlasu, pocitem, že hovoří víc než jedna osoba, dokud mu slova samým opakováním nesplynula do tupé jednotvárnosti. Odložil blok, do kterého si je přepisoval a protíral si tvář, oči. Myšlenky. Ne neznámý jazyk. A plynulé psaní pozpátku, to bylo stěží parapsy–
chologické, nebo dokonce neobvyklé. Avšak mluvení odzadu, upravení a pozměnění fonetiky tak, že když se slova přehrála pozpátku, byla srozumitelná – nepřesahoval takový projev schopnosti byť i mimořádně stimulovaného intelektu? Že by šlo o akcelerované podvědomí, o kterém se zmiňuje Jung? Ne. Něco...
Náhle mu to blesklo hlavou. Přistoupil k policím pro jednu knihu – Jungovu Psychologii a patologii takzvaných okultních jevů. Tam se vyskytovalo něco podobného, pomyslel si. Co?
Vyhledal si to – bylo to vylíčení pokusu s automatickým psaním, při kterém se zdálo podvědomí pacienta nabýt schopnosti odpovídat na otázky v anagramech.
Anagramy!
Opřel si otevřenou knížku o stůl, sklonil se nad ní a pročítal si záznam jedné části pokusu:
3. den
Co je člověk? Mezi něvopnýtascho.
To je anagram: Ano.
Z kolika slov se skládá? Ze dvou.
Jak zní první slovo? Hádej.
Jak zní druhé slovo? Eeeee.
Hádej? Mám to tedy interpretovat sám? Zkus to.
Pacient rozluštil anagram takto "Méně životaschopný". Tento inteligentní projev, který, jak se zdálo, mu dokazoval existenci inteligence nezávislé na jeho vlastní, ho ohromil. Proto pokračoval v otázkách:
Kdo jste? Clelia.
Jste žena? Ano.
Žila jste na Zemi? Ne.
Budete žít? Ano.
Kdy? Za šest let.
Proč si se mnou povídáte? /jác Clelia sím.
Pacient tuto odpověď interpretoval jako anagram: "Já se cítím Clelií."
4. den
Jsem to já, kdo odpovídá na tyto otázky? Ano.
Je tam Clelia? Ne.
Kdo tam tedy je? Nikdo.
Existuje Clelia vůbec? Ne.
S kým jsem pak mluvil včera? S nikým. Karras přestal číst. Zavrtěl hlavou. Tady nešlo o žádný parapsychologický jev: jenom o nezměrné schopnosti mysli.
Natáhl se pro cigaretu, posadil se a zapálil si. "Já jsem Nikdo. Mnoho." Děsivé. Kde se vzaly tyhle její řeči, divil se.
S nikým.
Ze stejného místa, odkud pocházela Clelie? Objevují se takto ' osobnosti?
"Marín... Marin...", "Ach, krev...", "Je nemocný..."
Vrhl znepokojeně pohled na výtisk Satana a otráveně listoval k úvodnímu mottu: "Kéž drak není mým vůdcem."
Vydechl kouř z cigarety a přivřel oči. V krku ho škrábalo a měl ho jakoby zanícený. Zamáčkl cigaretu a oči se mu z kouře rozslzely. Byl vyčerpaný. Zmocnil se ho pocit, že se mu kosti /měnily v kovové trubky. Vstal a na dveře zavěsil cedulku "Nerušit". Pak v pokojí zhasl světlo, stáhl žaluzie, skopl boty a zhroutil se na postel. Útržky. Regan. Dennings. Kinderman. Co si počít? Musí pomoci. Jak? Zkusit to u biskupa s tím málem, které získal? Tudy cesta nevede. Nikdy by ten případ nebyl schopný přesvědčivě obhájit.
Hlavou mu prolétlo, že by se měl svléknout a vlézt si pod přikrývku. Byl příliš unavený. Takové břemeno. Chtěl se od něj osvobodit.
"...Nech nás být."
Nechtě mne být, odpovídal zlomku podvědomí. Propadl se do Gchromujícího terrihého kamenného spánku.
Vyburcovalo ho zvonění telefonu. Po vypínači šátral u konce se silami. Kolik bylo hodin? Pár minut po třetí. Poslepu nahmátl telefon. Ohlásil se. Byla to Sharon. Jestli by k nim ihned nepřišel. Slíbil, že ano. Zavěsil a znovu se ho zmocnil pocit, že uvízl v pasti, že je jakoby zavalený, polapený do sítě.
Odebral se do koupelny a tvář si postříkal studenou ^odou.
Osušil se a vyrazil z pokoje. Na prahu se ale otočil a vrátil se pro svetr. Přetáhl si ho přes hlavu a potom se vydal na ulici.
Vzduch byl průzračný a dosud panovala temnota. Když přecházel směrem k domu, odcupkalo pár koček strachy z

popelnic.
Sharon na něj čekala mezi dveřmi. Měla na sobě svetr a byla zabalená v dece. Tvářila se vyděšeně. Zmateně. "Promiňte, Otče," zašeptala, když vstupoval do domu, "ale myslela jsem si, že tohle byste měl vidět."
"Co?"
"To uvidíte. Teď potichu. Nechci, abysme vzbudili Chris. Tohle by vidět neměla." Kývla na něj.
Následoval ji a schody k Reganině ložnici vyšel po špičkách. Když vstoupili dovnitř, pronikl jezuitovi chlad–až do morku kostí. Pokoj byl ledový a studený. Zmateně se na Sharon zamračil a ta vážně přikývla. "Ano, ano, topení hřeje, " zašeptala. Potom se otočila a zadívala se na Regan, na bělma jejích očí, která se děsivě leskla ve světle lampičky. Vypadalo to, že upadla do komatu. Dýchala ztěžka. Ležela bez hnutí. Nasogastrickou trubičku měla zavedenou a sustagen jí pomalu proudil do těla.
Sharon se tiše přesunula ke straně postele a Karras za ní, dosud ochromený chladem. Když stáli u postele, povšimli si krůpějí potu na Reganině čele. Pohlédl dolů a spatní, že má ruce pevně zaťaté do řemenů.
Sharon. Teď se skláněla a opatrně rozhrnula do stran kabátek Reganina pyžama. Karrase při pohledu na vyhublý hrudník a vystupující žebra, na nichž člověk mohl spočítat zbývající týdny nebo dny jejího života, zaplavila překvapivá lítost.
Pocítil na sobě Sharonin utkvělý pohled. "Nevím, jestli to nepřestalo," zašeptala. "Ale sledujte to. jen se jí dívejte na prsa."
Otočila se a zadívala se dolů a udivený jezuita pohlédl jejím směrem. Ticho. Dýchání. Pozorování. Ten chlad. Pak jezuita pevně semkl obočí, jak sledoval, že se na pokožce něco děje: slabá červeň, ale ostře ohraničená, jako rukopis. Podíval se zblízka.
"Vidíte, už se to objevuje," zašeptala Sharon.
Karrasovi nenaskočila v mžiku husí kůže na pažích z ledového chladu v pokoji. Ale z toho, co četl napsáno na Reganině hrudníku basreliéfovým rukopisem, jehož zřetelná písmena vyvstávala na krvavě rudé pokožce. Byla to dvě slova: pomozte mi.
"Je to její rukopis," zašeptala Sharon.
Přesně v devět hodin ráno se Karras dostavil k děkanovi Georgetownské univerzity a žádal povolení uplatnit exorcismus. Obdržel je a poté se okamžitě odebral k biskupovi diecéze, který naslouchal s hlubokou pozorností všemu, co mu Karras musel říct.
"Jste přesvědčený, že nejde o podvrh?" otázal se nakonec biskup.
"Došel jsem k jednoznačnému závěru, že příznaky odpovídají těm, které se uvádějí v Rituálu," odpověděl Karras vyhýbavě. Neodvažoval se tomu dosud uvěřit. Ne jeho mysl, ale to srdce ho dostrkalo k tomuto rozhodnutí – spolu s lítostí a nadějí v léčbu prostřednictvím sugesce.
"Chtěl byste exorcismus provést sám?" otázal se biskup.
Na okamžik propadl radostnému vzrušení. Viděl, jak se před ním rozlétly dveře do prostoru, v němž mohl nalézt únik před drtící tíží obav z onoho setkávání se s každým rozbřeskem s duchem své víry. "Ano, samozřejmě," odpověděl Karras.
"Jak jste na tom se zdravím?"
"V pořádku."
"Zúčastnil jste se někdy podobného rituálu?"
"Ne."
"No dobrá, uvidíme. Nejlepší by možná bylo, kdyby s vámi byl někdo, kdo už takové zkušenosti má. Samozřejmě že těch tu zase mnoho není. Snad se ale vrátil někdo z misie v zahraničí. Počkejte, podívám se, koho bychom měli po ruce. Ozvu se vám, jakmile budeme něco vědět."
Když od něj Karras odešel, zavolal biskup děkana Georgetownské univerzity. Toho dne mluvili o Karrasovi podruhé.
"No, on opravdu zná zákulisí," potvrdil děkan, když jejich rozhovor dospěl k určitému bodu. "Pochybuju, že by hrozilo nějaké nebezpečí, kdyby jenom asistoval. Psychiatr by tam v každém případě neměl chybět."
"A co ten exorcista? Máte nějakou představu? Mě vůbec nikdo nenapadá."
"No, je tu Lankester Merrin."
"Merrin? Já měl dojem, že je v Iráku. Měl jsem za to, že jsem četl, že pracuje na vykopávkách někde poblíž Ninive."
"Byl tam, dole pod Mosulem. To máte pravdu. Ale dokončil to tam a asi před třemi čtyřmi měsíci se vrátil, Mikeu. Je ve Woodstocku."
"Přednáší?"
"Ne, píše druhou knihu."
"Pán Bůh s námi! Nezdá se vám, že je přece jen trochu v letech? A co jeho zdraví?"
"No, já se domnívám, že musí být v pořádku. Jinak by stále někde nepobflial a nevykopával nějaké hrobky, nezdá se vám?"
"Taky si myslím."
"A mimoto s tím má zkušenosti, Mikeu."
"To jsem nevěděl."
"No, přinejmenším se to o něm říká."
"Kdy k nim přišel?"
"No asi tak před deseti dvanácti lety. Myslím, že v Africe. Ten exorcismus pravděpodobně trval po celé měsíce. Slyšel jsem, že při tom ale jen o vlásek unikl smrti."
"Teda v tom případě pochybuju, že by si to toužil zopakovat."

"Mikeu, my tady děláme, co se nám přikáže. To mezi vámi, mezi světskými knězi, tam jsou všichni ti kverulanti."
"Je to od vás milé, že jste mi to připomněl."
"Tak co myslíte?"
"Podívejte, já to nechám na vás a na arcibiskupovi."
Časně onoho večera plného tichého'očekávání procházel pozemky Woodstockého semináře v Marylandu mladý scholastik připravující se na vstup do kněžského stavu. Hledal štíhlého, šedovlasého jezuitu. Našel ho, jak se loudá po pěšince v lesíku. Předal mu telegram. Stařec mu poděkoval, upjatý, ale s laskavýma očima. Pak se obrátil, opět se ponořil do kontemplace
a pokračoval v procházce přírodou, kterou miloval. Tu a tam se zastavil, aby si poslechl zpěv drozda, aby sledoval, jak se zářivý motýl třepetá nad větví. Telegram neotevřel a nepřečetl si ho. Věděl, co v něm stojí. To si už přečetl v prachu chrámů v Ninive. Byl připraven.
A pokračoval v loučení.
IV.
"A KÉŽ MÉ VOLÁNÍ DOLEHNE K TOBĚ..""
"Ten, kdo setrvá ve víře v lásku, setrvá v Bohu a Bůh setrvá vněm..." SVATÝ pavel
/!/ – '
V oživlé tmě tiché kanceláře přemítal Kinderman nad psacím stolem.
O kousíček posunul paprsek stolní lampy. Před ním se kupily záznamy, kopie, důkazy, policejní zprávy, zprávy z kriminalistic–ké laboratoře, načmárané poznámky. Podlehl melancholické náladě a pečlivě vše uspořádal do koláže ve tvaru růže, jako by tím chtěl smazat ošklivý závěr, k němuž ho přivedly a který nebyl schopný přijmout.
Engstrom byl nevinný. V době Denningsovy smrti navštívil svou dceru a přinesl jí peníze na drogy. O událostech z oné noci zalhal, aby ji kryl. Chtěl také uchránit před pravdou její matku, žijící v domnění, že je Elvíra mrtvá, a tím i mimo všechno utrpení a ponížení.
Od Karla se to Kinderman nedozvěděl. Oné noci při jejich setkání na chodbě před Elvířiným bytem setrvával domovník v zarytém mlčení. Elvíra přiznala pravdu teprve tehdy, když jí Kinderman oznámil, že je její otec zapleten do Denningsova případu. Našli se svědkové, kteří to mohli potvrdit. Engstrom byl nevinný. Nevinný – a mlčenlivý, pokud jde o události v domě Chris MacNeilové.
Kinderman se zamračil na koláž v podobě růže. V kompozici něco nesedělo. Posunul hrot okvětního plátku – růžek písemného přiznání – trošičku níž a doprava.
Růže. Elvíra. Nahnal jí strach důrazným varováním, že pokud se opomene sama přihlásit na kliniku do čtrnácti dnů, bude to mít následky. Půjde po ní tak dlouho, dokud nesežene důkaz, na základě kterého by ji zatkl. A přesto ve skutečnosti nevěřil, že se na kliniku dostaví. Byly okamžiky, kdy se díval na právo bez mrknutí oka, jako by se díval do poledního slunce v naději, že ho načas oslepí, a umožní tak nějaké oběti uprchnout.
Engstrom byl nevinný. Co tedy zbývalo? Kinderman zasupěl a přenesl váhu. Potom zavřel oči a představoval si, že se noří do šplouchající horké lázně. Mentální výprodej! přikázal si: Směr nové závěry! Všechno musí stoprocentně jít! Na chvilku nepřesvědčivě vyčkával. Pak si přísně dodal Stoprocentně. Otevřel oči a znovu prozkoumal zavádějící údaje.
Údaj: Smrt režiséra Burke Denningse se zdála nějak spojená se znesvěcením Svaté Trojice. Oboje má něco společného s čarodějnictvím a neznámý znesvěcovatel by klidně mohl být Denningsovým vrahem.
Údaj: Jezuitský kněz, odborník na čarodějnictví, byl několikrát spatřen, jak navštěvuje dům MacNeilové.
Údaj: Strojem psaný arch papíru obsahující text rouhačské oltářní kartičky objevené ve Svaté Trojici byl prozkoumán kvůli prokazatelným otiskům prstů. Otisky se našly na obou stranách. Některé patřily Damienu Karrasovi. Našly se však ještě jedny a podle velikosti se usuzovalo, že jde o osobu s velice malýma rukama, zcela pravděpodobně o dítě.
Údaj: Strojopis na oltářní kartičce analyzovali a srovnávali se strojopisnými kopiemi nedokončeného dopisu, které Sharon Spencerová vytáhla z psacího stroje, zmačkala je a hodila do koše na papír. Minula ho. Kinderman právě vyslýchal Chris. Zvedl je a propašoval z domu. Dopis i arch oltářní kartičky byly napsány na stejném psacím stroji. Podle zprávy se však liší úder píšících. Osoba, která psala rouhačský text, měla úder mnohem
silnější než Sharon Spencerová. Dopis mimoto nebyl "nadatlova–ný", ale napsaný spíš zkušeným písařem. A to vedlo k závěru, že neznámý pisatel textu oltářní kartičky byla osoba neobvyklé síly.
Údaj: Burke Dennings – pokud jeho smrt nebyla nešťastná náhoda – byl zavražděn osobou neobyčejné síly.
Údaj: Kontrola vnitrostátních rezervací letenek prokázala, že Chris MacNeilová vzala dceru do Daytonu v Ohiu.
Kindermano–vi bylo známo, že dítě je nemocné a léčí se na klinice. Ale ta klinika v Daytonu, to musela být Barringerova klinika. Kinder–man si to na klinice ověřil a tam ho ujistili, že Regan byla na pozorování. Třebaže klinika odmítla prozradit diagnózu, šlo zjevně o vážnou duševní poruchu.
Údaj: Vážné duševní poruchy někdy propůjčují nemocnému nezměrnou sílu.
Kinderman si povzdechl a zavřel oči. Totéž. Došel ke stejnému závěru. Zavrtěl hlavou. Pak oči otevřel a zadíval do středu růže z papíru – vybledlý starý výtisk časopiseckého zpravodaje. Na obálce byly Chris a Regan. Pečlivě si prohlížel dceru: půvabná pihovatá tvářička, culíky s mašlí a v širokém úsměvu chybějící přední zub. Zahleděl se z okna ven do temnoty. Začalo mrho-lit.
Sešel dolů do garáže, vsedl do černého sedanu bez poznávací značky a rozjel se zářícími ulicemi lesknoucími se deštěm do oblasti Georgetownu. Zaparkoval na východní straně Prospect Street. A zůstal sedět. Čtvrt hodiny. Seděl. Pohled upřený na Reganino okno. Měl by zaklepat na dveře a trvat na tom, že ji chce vidět? Sklonil hlavu. Třel si čelo. Williame F. Kindermane, tobě není dobře. Vždyť ty jsi nemocný! Běž domů! Běž si vzít nějaké leky! Prospi se!
Znovu se zadíval nahoru do okna a smutně zakroutil hlavou. Až sem ho zavedla zjitřená logika.
Odtrhl pohled od okna, když u domu zastavil taxík. Nastartoval a zapnul stěrače.

Z taxíku vystoupil vysoký starý muž. V černém plášti a klobouku a s odřeným příručním kufříkem. Zaplatil řidiči, pak se otočil, stál bez hnutí a upřeně pozoroval dům. Taxi odjelo
a zahnulo za roh Třicáté šesté ulice. Kinderman za ním rychle vyrazil, aby je sledoval. Když odbočoval za roh, povšiml si, že vysoký stařec se ani nepohnul. Stál v záři pouliční lampy v mlze, jako melancholický cestovatel, který ustrnul v čase. Detektiv zablikal světly na taxi.
V té chvíli přidržovali Karras s Karlem Regan ruce, zatímco jí Sharon píchala librium. Konečná hodnota, kterou Regan dostávala v injekcích během uplynulých dvou hodin, tak dosáhla celkového objemu čtyři sta miligramů. Karras si byl vědom toho, že ta dávka je děsivá. Avšak po zklidnění trvajícím několik hodin se ďábelská osobnost zničehonic probudila v záchvatu zuřivosti tak zběsilém, že to Reganin oslabený organismus nemohl dlouho vydržet.
Karras byl vyčerpaný. Onoho rána se po návštěvě kancléřské–ho úřadu vrátil sem, aby Chris oznámil, co se děje. Poté co Regan zavedl intravenózní výživu, odešel do svého pokoje a tam padl na postel. Ze spánku, který trval pouhou hodinu a půl, ho však vyburcoval telefon. Byla to Sharon. Regan byla stále v bezvědomí a puls se jí postupně zpomaloval. Karras k nim pak přispěchal s lékařskou brašnou a píchl Regan do Achillovy šlachy, aby zjistil její reakci na bolest. Žádná se nedostavila. Vší silou jí stiskl jeden z nehtů. Opět žádná reakce. Začínal z toho mít obavy. I když věděl, že při hysterii nebo stavech transu se někdy může projevit necitlivost k bolesti, obával se teď komatu, stavu, v němž by Regan od smrti dělil jen krůček. Znovu jí změřil krevní tlak: devadesát na šedesát, pak puls: šedesát. Potom zůstal v pokoji a po patnácti minutách ji kontroloval hodinu a půl, dokud se puls nestabilizoval. Znamenalo to, že Regan není v šoku, ale ve stavu otupění. Sharon uložil, aby každou hodinu pokračovala v kontrole pulsu. Pak se vrátil do svého pokoje a znovu upadl do hlubokého spánku. Telefon ho ale opět vzbudil. Kancléřská kancelář mu sdělovala, že exorcistou bude Lankester Merrin. Karras bude asistovat.
Ta zpráva ho omráčila. Merrin! Ten filozof a paleontolog! Ten nedostižný, skvělý intelektuál! Jeho knihy vyvolaly v Církvi značný rozruch, neboť přistupovaly k víře z vědeckého
hlediska, z hlediska pojmu, který se neustále vyvíjí, směřuje k duchovnu a spojení s Bohem.
Karras okamžitě zatelefonoval Chris, aby jí tu zprávu oznámil. Zjistil však, že se ji dozvěděla přímo od biskupa. "Navrhla jsem panu biskupovi, že by Otec Merrin mohl bydlet u nás," říkala mu Chris. "Bude to tak na den na dva, ne?" Karras se odmlčel, než odpověděl. "To nevím." A po další odmlce dodal: "Já bych si od toho hned tak moc nesliboval."
"Já myslím, kdyby to fungovalo," odpověděla mu Chris. Z hlasu se jí vytrácela naděje.
'Tím jsem nechtěl říct, že to působit nebude," ujišťoval ji Karras. "Chtěl jsem tím jenom říct, že to může trvat nějakou dobu."
"Jak dlouho?"
"To je různé." Věděl, že exorcismus trvá někdy týdny, nebo dokonce měsíce. Věděl, že někdy zcela selže. Počítal s tím druhým. Předpokládal, že to břemeno, až na léčbu sugescí, spadne zase jako vždycky nakonec na jeho bedra. "Může to trvat pár dnů nebo týdnů," řekl jí.
"Kolik času jí zbývá, Otče Karrasi?..."
Když telefon zavěsil, cítil se unavený, zmučený. Přemýšlel o Merrinovi, natažený na posteli. Merrin! Proniklo jím vzrušení a naděje. Poté následovalo skličující znepokojení. Jako exorcista připadal přirozeně v úvahu on, a přesto ho biskup pominul. Proč? Protože se Merrin věnoval exorcismu už předtím?
Když zavřel oči, vybavilo se mu, že exorcisté jsou vybíráni na základě "zbožnosti" a "vysokých morálních kvalit". A jak ona pasáž v Matoušově evangeliu líčí, že Kristus poté, co se ho jeho učedníci otázali, proč selhalo jejich úsilí pS exorcismu, jim odpověděl: "...Pro vaši malověrnost!"
Arcibiskup o jeho dilematu věděl a děkan také, přemítal. Prozradil to jeden z nich biskupovi?
Otočil se na posteli a pak, v propastné sklíčenosti, se cítil jaksi bezcenný, neschopný, zavržený. Palčivě to zabolelo. Z nepochopitelných důvodů to palčivě bolelo. Pak se konečně dostavil spánek, zaplnil prázdnotu, překlenul spáry a pukliny jeho srdce.
Opět ho však ze spánku vytrhlo zvonění telefonu. Volala mu Chris, aby mu oznámila, že Regan běsní v novém záchvatu. Vrátil se k ní zkontrolovat Reganin puls. Byl rychlý. Dal jí librium, potom znovu. A zase. Pak se vydal do kuchyně a krátce si přisedl ke stolu na kávu ke Chris. Četla knihu, jednu z Merrinových, které si objednala na dobírku.
"Je to na mě trochu moc," prohlásila. Přesto však vypadala, že ji to zasáhlo a hluboce dojalo. "Některá místa jsou tam ale tak krásná – tak vznešená."
Nalistovala stránky zpátky k pasáži, který si zatrhla, a podala knihu přes stůl Karrasovi.
... Získali jsme zkušenost z řádu, neměnnosti a neutuchající obnovy hmotného světa, který nás obklopuje. Ač křehký a pomíjivý, jako kterýkoli jeho zlomek, neklidný a v pohybu, jako jeho jednotlivé prvky, přesto přetrvává. Sjednocuje ho zákon trvání. A třebaže je skutečnou podstatou předurčen smrti, vidy se znovu probouzí k životu. Zánik dá pouze vzniknout novým podobám struktury, a jedna smrt zplodí tisícero životů. Každá hodina, jak se zdá, není ničím jiným než důkazem, jak prchavá, a přece jistá, jak daná je tato nekonečná jednota. Má se to jako s obrazem na vodě, který nepřestává být týž, i když proud plyne dál. Slunce zapadá, aby opět vycházelo. Den se propadá do temnoty noci, aby se z ní opět zrodil, stejně svěží, jako by jí jeho pochodeň nebyla nikdy zhašena. Jaro přechází v léto, létem a podzimem se mění v zimu – pouze s o to větší jistotou, že svým vlastním konečným návratem bude triumfovat nad hrobem, k němuž cílevědomé spěchalo od první hodiny. Truchlíme pro májové květy, jež mají uvadnout. Avšak víme, že květen se dočká jednoho dne odplaty na listopadu obkroužením onoho velebného kruhu, jemuž není nikdy konce – a který nás nabádá, abychom i na vrcholu svých nadějí zachovávali střízlivost, a v hloubi svého žalu nikdy nezoufali.
"Ano, to je krásné," přisvědčil tiše Karras. Oči dosud nespustil ze stránky. Zuření ďábla nahoře mohutnělo.
"...parchante... špíno... pobožnůstkářský pokrytče!"
"Dřív měla ve zvyku dávat mi růži na talíř... ráno..., než jsem odcházela do práce."

Karras se na ni zadíval s otázkou v očích. "Regan," upřesnila.
Sklopila oči. "Vlastně ano. Já zapomněla..., vy jste se s ní nikdy nesetkal." Vysmrkala se a lehce si přejela oči.
"Nechcete do kávy trochu brandy, Otče Karrasi?" zeptala se ho.
"Ne, děkuji."
'To kafe je břečka," zašeptala roztřeseným hlasem. "Myslím, že já si tam trochu brandy kápnu. Omluvte mě na chvilku."
A byla z kuchyně pryč.
Karras seděl sám a v pochmurné náladě usrkával kávu. Hřál ho svetr, který měl na sobě pod klerikou, ale mrazilo vědomí, že neposkytl Chris útěchu. Pak se smutně zatřpytila vzpomínka z dětství, vzpomínka na Ginger, jeho voříška, vyhublého na kost a ležícího bez vlády v krabici v bytě. Ginger se chvěla horečkou a zvracela, když ji obkládal ručníky a pokoušel se ji přimět, aby vypila vlahé mléko. Když tu se zastavil jeden soused a zjistil, že jde o psinku. Zavrtěl hlavou a doporučil jim: "S tím vaším čoklem se musí udělat rychlej konec." Pak je jedno odpoledne pustili ze školy..., šli ulicí... ve dvojicích k rohu..., tady potkal matku... neočekávaně..., vypadala smutně... a potom ho vzala za ruku a vtiskla do ní třpytivý půldolar... příliv radostného vzrušení... tolik peněz!... poté hlas, tichý a něžný:. "Ginger umřela..."
Zahleděl se dolů, do kouřící, horké temnoty ve svém šálku, a pocítil, že jeho ruce pozbyly schopnosti utěšit nebo léčit.
"... pobožnůstkářský parchante!"
Ďábel. Dosud zuřící.
"S tím vaším čoklem se musí udělat rychlej konec..."
Rychle se vrátil do ložnice a přidržoval Regan, zatímco jí Sharon píchala injekci libria, po které nyní konečná dávka vyšplhala na pět set miligramů.
Sharon otírala tampónem vpich po jehle, zatímco Karras překvapeně sledoval Regan. Vypadalo to, že strašlivé oplzlosti nejsou určeny nikomu v pokoji, ale spíš někomu neviděnému – nebo nepřítomnému.
Zapudil tu myšlenku. "Ještě se vrátím," oznámil Sharon.
Dělal si starosti o Chris, a tak sešel dolů do kuchyně, kde ji opět našel samotnou za stolem. Nalévala si do kávy brandy.
"Opravdu si trošku nedáte, Otče?" zeptala se.
Zavrtěl hlavou, přistoupil ke stolu a unaveně se posadil. Upřeně se zadíval k zemi. Doléhalo k němu cinkání lžičky míchající kávu o porcelán. "Promluvila jste s jejím otcem?" zeptal se.
"Ano. Ano, on zavolal." Odmlčela se. "Chtěl mluvit s Rags."
"A co jste mu řekla?"
Znovu se odmlčela. Pak: "Řekla jsem mu, že odešla na dětský večírek."
Ticho. Další cinkání Karras nezaslechl. Vzhlédl a spatřil ji, jak se upřeně dívá na strop. A pak to zaznamenal také: ty výkřiky nahoře konečně ustaly.
"Myslím, že librium zabralo," pronesl s úlevou.
Ozval se zvonek. Vrhl pohled směrem, odkud se ten zvuk rozléhal, poté na Chris, která se střetla s jeho podezíravýma očima, s tázavým, pozdviženým obočím, vyjadřujícím obavy.
Kinderman?
Vteřiny. Uplývající. Čekali. Willie odpočívala. Sharon a Karl byli dosud nahoře. Nikdo se neměl k tomu, aby šel otevřít.
Chris se zničehonic zvedla od stolu a odkráčela do obývacího pokoje. Klekla si na pohovku a nenápadně vykukovala z okna, kdo to zvoní. Zaplaťpánbůh! Kinderman to nebyl. Namísto toho hleděla na vysokého starého muže v obnošeném pršiplášti, s hlavou pokorně skloněnou v dešti. Nesl si odřenou, staromódní příruční brašnu. Na okamžik se v záři pouliční lampy zatřpytila spona, jak v ruce lehce přesunul váhu zavazadla.
Domovní zvonek se rozezněl znovu.
Kdo je to?
Zaskočená Chris slezla z pohovky a vydala se do vstupní haly. Dveře pootevřela jenom na škvírku a opatrně vykoukla do tmy, zatímco jí jemná mlha zvlhčila oči. Okraj klobouku stulil muži tvář. "Dobrý večer. Co si přejete?"
"Vy jste paní MacNeilová?" dolehl k ní hlas ze stínu. Byl jemný, oduševnělý, a přesto bohatý jako úroda.
Jak sahal po klobouku, Chris přikývla.. A pak najednou hleděla do očí, které ji ovládly, které zářily inteligencí i laskavým porozuměním. Poklidem, který z nich proudil do její bytosti jako vody vlahé a léčivé řeky, jejíž pramen vyvěral jak z něho, tak přesto z prostoru přesahujícího rámec jeho bytosti. A její tok byl poklidný, a přece prudký a nekonečný.
"Jsem Otec Merrin."
Na chvilku vypadala zaraženě, když se tak upřeně dívala na vyhublou a asketickou tvář, na jakoby vytesané lícní kosti, lesknoucí se jako mastek. Pak rychle rozrazila dveře dokořán. "Ale propána, prosím vás, pojdte dál! Pojdte dál! Páni, já jsem... Fakt! Já nevím, kde..."
Vešel a ona za ním zavřela.
"Víte, čekala jsem vás až zítra!"
"Ano, já vím," slyšela jeho slova.
Když se k němu otočila tváří, spatřila, jak stojí s hlavou ke straně, dívá se vzhůru, jako by naslouchal – ne, spíš vnímal, pomyslela si – přítomnost někoho neviděného... nějaké vzdálené vibrace, známé a povědomé. Udiveně ho pozorovala. Jeho pokožka se zdála ošlehaná dalekými vichry a ožehnutá sluncem, které zářilo někde jinde, kdesi daleko od času i místa, v nichž žila ona.
Co to dělá?
"Můžu vám vzít tu tašku, Otče? Teď už musí vážit tunu."
"To je v pořádku," řekl jí mírně. Dosud se poddával vnímání. Dosud zkoumal. "Je to skoro moje prodloužená ruka: je velmi stará... velmi opotřebovaná." S laskavým, unaveným zábleskem v očích shlédl dolů. "Na její váhu jsem zvyklý...
Je tu Otec Karras?" zeptal se.

"Ano, je tady. Sedí v kuchyni. Mimochodem, večeřel jste, Otče?"
Pohled mu vzlétl vzhůru za zvukem otvíraných dveří. "Ano, měl jsem něco ve vlaku."
"A nedal byste si ještě něco?"
Okamžik. Pak zvuk zavíraných dveří. Shlédl dolů. "Ne, děkuji."
"Páni, a jak leje," zaprotestovala, dosud v rozpacích. "Kdybych věděla, že přijedete, počkala bych na vás na nádraží."
"To je v pořádku."
"Nečekal jste dlouho na taxík?"
"Jen pár minut."
"Já vám tohle vezmu, Otče!"
Karl. Svižně sbíhal po schodech, a převzal nyní tašku z knězova chabého sevření a odnášel ji chodbou.
"Připravili jsme vám lůžko v pracovně, Otče." Chris roztržitě těkala. "Je to tam opravdu velmi pohodlné. Myslela jsem si, že budete chtít trochu soukromí. Ukážu vám, kde to je." Užuž nakročila, poté se zarazila. "Nebo byste se raději pozdravil s Otcem Karrasem?"
"Rád bych se nejprve podíval na vaši dceru," oznámil jí Merrin.
Vypadala, jako by ji to překvapilo. "Myslíte hned teď, Otče?"
Znovu vrhl pohled vzhůru s onou odtažitou pozornosti. "Ano – myslím, že hned teď."
"Páni, ale ona určitě spí."
"Já bych řekl, že ne."
"No, jestli..."
Chris sebou najednou trhla při zvuku shora, hlasu ďábla, dunivém, a přece tlumeném, skřehotajícím, jakoby znásobeném předčasným pohřbíváním.
"Merriiinnnnnn!"
Potom mohutný a dutý náraz s ozvěnou jediné rány o stěnu ložnice.
"Pane Bože na nebesích!" vydechla Chris, a přitiskla si bledou ruku na prsa. Bez sebe se zahleděla na Merrina. Kněz se nepohnul. Díval se stále vzhůru, napjatý, a přesto klidný, a v očích se mu nezračil ani náznak překvapení. Bylo to víc, pomyslela si Chris, bylo to jako poznání.
Další náraz otřásl stěnami.
"Merriiinnnnn!"
Jezuita se vydal pomalu kupředu, zapomněl na Chris, která měla údivem pootevřená ústa. Na Karla, který hbitě a nevěřícně
vykročil z pracovny. Na Karrase, který se, ohromený, vynořil z kuchyně. Bušení a skřehotání, připomínající noční můru, pokračovalo. Stoupal nevzrušeně po schodišti, útlou rukou jako alabastr klouzající vzhůru po zábradlí.
Karras přistoupil ke Chris a společně zdola sledovali Merrina, jak vstupuje do Reganiny ložnice a zavírá za sebou dveře. Na nějakou chvíli se rozhostilo ticho. Pak se ďábel zničehonic strašlivě rozesmál a Merrin vyšel ven. Zavřel dveře a kráčel zpátky chodbou. Dveře ložnice se za ním znovu otevřely, Sharon vystrčila hlavu ven a zírala za ním se zvláštním výrazem ve tváři.
Jezuita rychle sestoupil po schodišti a podal ruku čekajícímu Karrasovi.
"Otče Karrasi..."
"Vítám vás, Otče."
Merrin sevřel knězovu ruku v obou svých. Tiskl ji a pátral v Karrasově tváři pohledem plným vážnosti a zájmu, zatímco tam nahoře smích přešel v zuřivé sprosťárny určené Merrinovi. "Vypadáte strašlivě unavený," řekl mu. "Jste unavený?"
"Vůbec ne. Proč se ptáte?"
"Máte s sebou plášť do deště?"
Karras zavrtěl hlavou a odpověděl. "Ne."
"Pak si vezměte můj," navrhl mu šedovlasý jezuita a rozpínal si kabát. "Rád bych, kdybyste se vypravil do koleje a vzal tam pro mne kleriku, dvě rochety, purpurovou štolu, trochu svěcené vody a dva výtisky Římského rituálu." Předal pršiplášť překvapenému Karrasovi. "Jsem přesvědčený, že bychom měli začít."
Karras se zamračil. "Vy myslíte teď? Hned teď?"
"Myslím, že ano."
"Nechtěl byste nejprve vyslechnout historii celého případu, Otče?"
"Proč?" Merrin svraštil vážně obočí.
Karras si uvědomil, že odpověď nezná. Odvrátil pohled od těch znepokojujících očí. "Dobrá," souhlasil. Vklouzl do pláště a měl se k odchodu. "Jdu pro ty věci."
Karl proletěl jako šipka místností, předběhl Karrase a otevřel
mu hlavní dveře dokořán. Vyměnili si krátké pohledy a Karras potom vykročil do deštivé noci. Merrin se vrátil ke Chris.
"Nebude vám vadit, když začneme okamžitě?" otázal se mírně.
Visela na něm očima a zářila úlevou z pocitu rozhodnutí, určení a příkazu, který sem vtrhl jako výkřik do sluncem zalitého, dne. "Nebude, jsem ráda," odpověděla mu vděčně. "Vy přece musíte být unavený, Otče."
Zachytil její pohled plný úzkosti, který vystřelil nahoru, tam, kde řádil ďábel.
"Nedal byste si šálek kávy?" vyptávala se. "Je čerstvá." Vytrvalá. Se stopou prosby. "Je horká. Nedal byste si trochu, 'Otče?"
Viděl, jak zlehka svírá a uvolňuje dlaně, viděl hluboké jeskyně jejích očí. "Ano, dal," odpověděl laskavě. "Děkuji." Cosi těžkého bylo jemně odsunuto stranou, odkázáno k čekání. "Jestli vás to opravdu nebude obtěžovat..."

Odvedla ho do kuchyně a on se brzy opíral o sporák se šálkem kávy v ruce.
"Nechtěl byste do kávy trochu brandy, Otče?" Chris zvedla láhev.
Sklonil hlavu a zadíval se bezvýrazně do šálku. "No, doktoři mi říkají, že bych neměl," prohlásil. Pak natáhl ruku s hrníčkem. "Ale díky Bohu, moje vůle je slabá."
Znejistělá Chris se na chvilku zastavila, pak mu v očích zahlédla úsměv, jak pozdvihl hlavu.
Nalila mu.
"Jak krásné jméno vy máte," svěřil jí. "Chris MacNeilová. Není to umělecké jméno?"
Chris si kápla do kávy brandy a zavrtěla hlavou. "Ne, já se opravdu nejmenuju Esmeralda Glutzová."
"Za tohle budiž Bohu díky," zašeptal si pro sebe Merrin.
Chris se usmála a posadila se. "A co znamená ten Lankester, Otče? Je to tak neobvyklé. Pojmenovali vás po někom?"
"Po nákladní lodi," zahučel a díval se do prázdna, když přikládal šálek ke rtům. Trochu se napil. "Nebo podle nějakého mostu. Ano. Mám za to, že to byl most." Zatvářil se smutně.
"Tak třeba Damien," pokračoval, "jak já bych si přál mít takové jméno jako Damien. Tak nádherné."
"Jaký je jeho původ, Otče? Toho jména?"
"Damien?" zahleděl se do šálku. "Tak se jmenoval kněz, který zasvětil život ošetřování malomocných na ostrově Molokai. Nakonec tu chorobu dostal sám." Odmlčel se. "Nádherné jméno, " opakoval. "Jsem přesvědčený, že s takovým křestním jménem jako Damien bych se vyrovnal dokonce i s příjmením Glutz."
Chris se tiše rozesmála. Uvolnila se. Cítila ulehčení. Celé minuty hovořila s Merrinem o prostých věcech, bezvýznamných záležitostech. Nakonec se v kuchyni objevila Sharon, a teprve tehdy se Merrin chystal odejít. Vypadalo to, jako by čekal na její příchod. Okamžitě totiž odnesl svůj šálek do dřezu, opláchl ho a pečlivě uložil na poličku s nádobím. "Bylo to výborné, bylo to přesně to, co jsem potřeboval," poznamenal.
Chris vstala a navrhla mu: "Ukážu vám váš pokoj."
Poděkoval jí a šel za ní ke dveřím pracovny. "Jestli budete něco potřebovat, Otče," obrátila se na něj, "dejte mi vědět."
Položil jí ruku na rameno a konejšivě je stiskl. Chris pocítila, jak do ní proudí síla a teplo. Klid. Pocítila klid. A zvláštní povědomí... bezpečí? Lámala si tím hlavu.
"To je od vás milé." Oči se mu usmívaly. "Děkuji vám."
Spustil ruku a díval se, jak odchází. Jakmile byla pryč, zdálo se, že mu tvář sevřela svfravá bolest. Vešel do pracovny a zavřel dveře. Z kapsy u kalhot vytáhl plechovou krabičku s nápisem Bayer–aspirin, otevřel ji, vytáhl nitroglycerínovou kapsli a pečlivě si ji vložil pod jazyk.
Chris vešla do kuchyně. Zůstala stát u dveří a dívala se na Sharon u sporáku, s dlaní na kávovaru, jak čekala, až se káva znovu ohřeje.
Chris k ní se znepokojením přistoupila. "Ahoj, děvče," řekla jí laskavě. "Proč si trochu neodpočineš?"
Žádná odpověď. Vypadalo to, že je Sharon ponořená do myšlenek. Pak se otočila a s prázdným pohledem se zadívala na Chris. "Promiň. Říkala jsi něco?"
Chris zkoumala napětí v její tváři, vzdálený pohled. "Sharon, co se stalo taní nahoře?" zeptala se.
"Co se stalo kde?"
"Když Otec Merrin odešel tam nahoru."
"Ach tak..." Sharon se zamračila. Přesunula vzdálený pohled k nějakému bodu v prostoru mezi pochybností a vzpomínkou. "Ano. Bylo to směšné."
"Směšné?"
"Bylo to zvláštní. Oni jenom..." Odmlčela se. "No, oni na sebe jenom nějakou dobu civěli a pak Regan – ta věc – řekla..."
"Co řekla?"
"Řekla:.Tentokrát prohraješ.'"
Chris na ni hleděla s očekáváním: "A potom?"
"V tom to bylo," odpověděla Sharon. "Otec Merrin se otočil a odešel z místnosti."
"A jak vypadal?" vyzvídala Chris.
"Směšně."
"Prokristapána, Sharon, řekni nějaké jiné slovo! " vyjela na ni Chris. Užuž měla na jazyku něco dalšího, když si povšimla, že Sharon naklonila hlavu ke straně a naslouchala jakoby duchem nepřítomná.
Chris rovněž pohlédla vzhůru a také to ticho slyšela. Náhlé zklidnění zuřícího ďábla..., přece něco víc... něco... vzrůstajícího.
Ženy si vyměnily postranní pohledy.
"Cítíš to taky?" zašeptala Sharon otázku.
Chris přikývla. Dům. Něco v domě. Nějaké napětí. Postupné houstnutí vzduchu. Pulsování, jako by pozvolna bobtnaly jakési energie.
Melodie zvonku u dveří zazněla neskutečně.
Sharon se otočila. "Já tam jdu."
Vešla do vstupní haly a otevřela dveře. Byl to Karras. Nesl kartónovou krabici na prádlo. "Díky, Sharon."
"Otec Merrin je v pracovně," oznámila mu.
Karras rychle zamířil k pracovně, zaťukal zlehka a zběžně na dveře a potom vstoupil s krabicí. "Promiňte, Otče," omlouval se, "měl jsem malou –"
Karras zmlkl, jako když utne. Merrin, v kalhotách a tílku, klečel v modlitbách vedle přestěhovaného lůžka, s čelem skloněným hluboko nad pevně sepjatýma rukama. Karras zůstal na chvilku jakoby vrostlý do země, jako by náhodou

zahnul za roh a narazil na své chlapecké já s rochetkou ministranta přehozenou přes ruku, spěchající okolo, aniž by mělo v pohledu poznání.
Karras sklouzl očima do otevřené krabice s prádlem, na kapičky deště na naškrobené látce. Potom pomalu, s pohledem stále odvráceným, přistoupil k pohovce a potichu tam rozkládal její obsah. Když s tím byl hotový, sundal si plášť do deště, pečlivě ho složil a přehodil přes křeslo. Když se znovu podíval na Merrina, spatřil, že se kněz přežehnává, a rychle pohled odvrátil. Sáhl do krabice pro větší z bílých bavlněných rochet. Začal si ji oblékat přes sutanu. Zaslechl Merrina' vstávat, a pak jeho: "Děkuji, Damiene," Karras se k němu obrátil tváří a stahoval si rochetu dolů. Merrin se zastavil před pohovkou a očima měkce přejížděl to, co na ní bylo rozloženo.
Karras se natáhl pro svetr. "Myslím, že byste si měl obléknout tohle pod kleriku, Otče," doporučil Merrinovi, když mu svetr podával. "V tom pokoji se občas ochladí."
Merrin se svetru lehce dotkl rukama. "To je od vás pozorné, Damiene."
Karras vzal z pohovky Merrinovu kleriku a sledoval ho, jak si natahuje svetr přes hlavu. A teprve nyní – a zcela náhle, – když se stal svědkem této obyčejné, prozaické činnosti, si Karras doopravdy uvědomil ohromující sílu tohoto muže, tohoto okamžiku, ticha v domě, které na něj dopadalo s drtivou silou a bralo mu dech.
Do skutečnosti ho vrátil pocit, že mu někdo bere kleriku z rukou. Merrin. Vklouzl do ní. "Jste obeznámen s pravidly exorcismu, Damiene?"
"Ano," odpověděl Karras.
Merrin začal se zapínáním kleriky. "Obzvlášť důležité je varování, že se musíte vystříhat rozmlouvání s ďáblem..."
"S ďáblem." Pronesl to tak samozřejmě, pomyslel si Karras. Otřáslo jím to.
"Můžeme se ptát na to, co je podstatné," pokračoval Merrin, když si dopúial kolárek kleriky. "Ale všechno ostatní je nebezpečné. A to velmi značně." Pozdvihl z Karrasových rukou rochetu a začal si ji natahovat přes kleriku. "Obzvlášť neposlouchejte nic, co tvrdí. Ďábel je lhář. Bude lhát, aby nás zmátl. Bude ale také mísit lži s pravdou, aby na nás zaútočil. Ten útok je psychologický, Damiene. A účinný. Neposlouchejte ho. Tohle mějte na paměti. Neposlouchejte ho."
Když mu Karras podával štolu, exorcista dodal: "Je ještě: něco, na co byste se rád zeptal, Damiene?"
Karras zavrtěl hlavou. "Ne. Myslím ale, že by vám mohlo pomoct, kdybych vám trochu přiblížil různé osobnosti, které Regan předvádí. Zatím, zdá se, jsou tři."
"Je to pouze jedna," prohlásil tiše Merrin, když si pokládal štolu na ramena. Na chvilku ji svíral a stál bez hnutí, zatímco se mu do očí vkradl znepokojený výraz. Potom se natáhl pro výtisk Římského rituálu a jeden podal Karrasovi. "Budeme procházet Litanii světců. Máte svěcenou vodu?"
Karras vytáhl z kapsy štíhlou fiólu s korkovou zátkou, naplněnou svěcenou vodou. Merrin si ji vzal a pak klidně kývl směrem ke dveřím. "Kdybyste byl tak laskavý a vedl mne, Damiene."
Sharon a Chris stály nahoře, za dveřmi Reganiny ložnice, nervózní a vyčkávající. Byly zachumlané v tlustých svetrech a bundách. Když zaslechli zvuk otvíraných dveří, obrátily se a zadívaly se dolů. Spatřily, jak se Karras s Merrinem blíží chodbou jako vážné procesí. Vysocí, jak vysocí jsou, pomyslela si Chris. A Karras: ztemnělý mrak té ostře řezané tváře nad nevinnou ministrantskou bělostí rochety. Chris pocítila hluboké a zvláštní dojetí, když je pozorovala, jak neochvějně stoupají po schodišti. Teď přichází můj starší bratr, aby ti ukázal, zač je toho loket, ty mizero! Byl to velmi podobný pocit, pomyslela si. Pocítila, že jí srdce začíná tlouct rychleji.
Jezuité se zastavili na prahu pokoje. Karras se zamračil na svetr a bundu, kterou měla Chris na sobě. "Vy jdete dovnitř?"
"No, já si doopravdy myslím, že bych měla."
"Prosím vás ne," naléhal na ni. "Prosím ne. Dopustila byste se velké chyby."
Chris se tázavě obrátila k Merrinovi.
"Otec Karras to ví nejlépe," řekl jí tiše exorcista.
Chris zase obrátila oči ke Karrasovi. Sklonila hlavu. "Tak jo," souhlasila malomyslně. Opřela se o zeď. "Počkám tady venku."
"Jaké je druhé křestní jméno vaší dcery?" otázal se Merrin.
"Tereza."
"To je půvabné jméno," odpověděl Merrin s citem. Na chvilku se jí zadíval do očí, aby jí dodal jistoty. Potom pohlédl na dveře a Chris to opět pocítila: napětí, to houstnutí stmelené temnoty. Uvnitř. V ložnici. Za těmi dveřmi. Povšimla si, že to Karras zaznamenal také, i Sharon.
Merrin přikývl. "Dobře," pronesl měkce.
Karras otevřel dveře a téměř vyvrávoral zpátky před závanem odporného puchu a ledového chladu. Karl seděl v rohu místnosti schoulený na židli. Na sobě měl vybledlou olivově zelenou loveckou větrovku a s očekáváním se otočil ke Karrasovi. Jezuita rychle vrhl pohled na ďábla na lůžku. Hořící oči upřeně hleděly za něj do chodby. Upíral je na Merrina.
Karras vykročil k nohám postele, zatímco Merrin, vysoký a vzpřímený, ke straně. Tam se zastavil a shlédl dolů, do propasti nenávisti.
Nad pokojem se vznášelo ticho doutnající napětím. Pak si Regan olízla vlčím, zčernalým jazykem popraskané a oteklé rty. Zaznělo to, jako by ruka urovnávala pomačkaný pergamen. "Tak tedy, ty pyšná hnido!" zaskřehotal ďábel. "Konečně! Konečně ses objevil!"
Starý kněz pozdvihl ruku, učinil nad postelí znamení kříže a pohyb pak opakoval k celé místnosti. Otočil se a otevřel fiólu se svěcenou vodou.
"No ano! Teď svěcenou moč!" zaskřípal ďábel. "Sperma svatých."

Merrin pozdvihl fiólu, tvář ďábla smrtelně zbledla a znetvořila se. "Tak ty to uděláš, ty parchante?" zabouřilo to na něj. "Uděláš to?"
Merrin začal vykropovat svěcenou vodou.
Ďábel prudce vypjal hlavu, s ústy a šíjovými svaly chvějícími se vztekem.
"Ano, vykropuj! Jen si vykropuj, Merrine! Vyplav nás! Utop nás ve svém potu! Tvůj pot je posvěcený, svatý Merrine! Ohni se a vyprdni mračna kadidla! Ohni se a ukaž ten svatý zadek, abysme ho mohli uctívat a zbožňovat! Líbat ho! Lízat ho, posvěcený –"
"Buď zticha!"
Ta slova zaduněla jako hrom. Karras v údivu trhl hlavou a prudce se otočil k Merrinovi, který se pánovitě díval na Regan. A ďábel ztichl. Upřený pohled opětoval. Oči však byly nyní váhavé. Mrkaly. Zračily se v nich obavy.
Merrin zručně uzavřel fiólu se svěcenou vodou a vrátil ji Karrasovi. Psychiatr ji vsunul do kapsy a sledoval, jak Merrin poklekl vedle postele a se zavřenýma očima mumlal modlitbu. "Otče náš...," začal.
Regan plivla a strefila se Merrinovi do tváře žlutavým chuchvalcem slizu. Pomalu stékal po exorcistově tváři.
",Přijď království tvé...'" Merrin, s hlavou nadále skloněnou pokračoval v modlitbě bez přerušení. Z kapsy vytáhl kapesník a plivanec si beze spěchu setřel. ",... a nevydej nás v pokušení,'" končil smírně.
",Ale vysvoboď nás od všeho zlého,'" dodal Karras.
Krátce vzhlédl. Regan se protáčely oči v důlcích v sloup, až bylo vidět pouze bělmo. Karrase se zmocnil stísňující pocit. Zdálo se mu, jako by v pokoji cosi zamrzalo. Vrátil se k svému textu, aby mohl sledovat Merrinovu modlitbu:
",Bože a Otče našeho Pána Ježíše Krista, obracím se k tvému svatému jménu a pokorně tě prosím o tvou laskavost a žádám tě o blahosklonnou pomoc prostřednictvím našeho Pána Krista v boji proti tomu nečistému duchu, který nyní mučí toto tvé stvoření.'"
"Amen," ozval se Karras.
Merrin nyní povstal a uctivě se modlil. ",Bože Stvořiteli a ochránce lidského rodu, shlédni s lítostí na svou služebnici Regan Terezu MacNeilovou, nyní lapenou do osidel dávného nepřítele člověka, zapřísáhlého odpůrce našeho rodu, který...'"
Když Karras uslyšel Regan syčet, vzhlédl a spatřil, že vzpřímeně sedí, místo očí bělmo. Jazyk jí rychle kmital do úst a ven a hlava se jí pomalu kolébala dopředu a dozadu jako u kobry.
Karrase se opět zmocnilo znepokojení. Vrátil se ke svému textu.
",Ochraňuj svou služebnici,'" modlil se Merrin, stál a četl z Rituálu.
",která věří v tebe, Bože můj,'" doplnil Karras.
",Kéž v tobě nalezne pevnou tvrz, Pane.'"
",Tváří v tvář nepříteli.'"
Když Merrin pokračoval ve čtení dalšího řádku, Karras zaslechl, jak za ním Sharon zalapala po dechu. Rychle se otočil a spatřil ji, jak bez sebe zírá na postel. S údivem se obrátil zpátky. A náhle nevěřil vlastním očím. Čelo postele se zdvihalo nad zem!
Hleděl na to nevěřícně. Čtyři palce. Půl stopy. Stopa. Pak se začaly zvedat zadní nohy.
"Gott im Himmel!" zašeptal Karl v hrůze. Karras ho však neslyšel, a neviděl ani, jak se pokřižoval, když se hlavy postele zdvihly na úroveň přední pelesti. To se určitě nemůže dít, pomyslel si, když to jakoby přimrazený sledoval.
Postel se vznesla o další stopu a pak se v téhle výšce vznášela, mírně se nakláněla a pohupovala, jako by plula po stojatých vodách jezera.
"Otče Karrasi?"
Regan se vlnila. Syčela.
"Otče Karrasi?"
Karras se otočil. Exorcista ho s klidem pozoroval a nyní pokynul hlavou k vydání Rituálu v Karrasových rukou.
"Prosím odpověď, Damiene!"
Karras se tvářil zaraženě a nechápavě. Sharon z pokoje utekla.
",Kéž nad ní nepřítel pozbude veškerou moc,'" opakoval Merrin laskavě.
Karras rychle shlédl zpátky na text a s bušícím srdcem vydechl: ",A syn hříchu pozbudiž moci jí uškodit.'"
",Pane, vyslyš mou modlitbu,'" pokračoval Merrin.
",A kéž mé volání dolehne k tobě.'"
",Pán s tebou.'"
",A s tvou duší.'"
Merrin začal dlouhou modlitbu a Karras se opět vrátil pohledem k posteli. Vrátil se k nadějím ve svého Boha. Vrátil se k tomu, jak se postel nadpřirozeně snášela níž v prázdném prostoru. Radostné vzrušení prochvělo celou jeho bytost. Je to tady! Tady to je! Přímo přede mnou! Tady! Při zvuku otvíraných dveří se rychle obrátil. Sharon spěchala dovnitř s Chris, která se nevěřícně zarazila a vydechla: "Ježíši Kriste!"
".Všemocný Otče, věčný Bože...'"
Exorcista vztáhl ruku v nacvičeném gestu a beze spěchu vyznačil Regan na čelo třikrát znamení kříže. Při tom pokračoval ve čtení z Rituálu: ",...který jsi na tento svět vyslal svého jediného zplozeného Syna, aby rozdrtil onoho řvoucího lva...'"
Syčení ustalo a křečovitě zkroucené Reganiny rty začaly vydávat nervy drásající bučení býčka.
",...vyveď ze zkázy a vyrvi ze spárů posledního ďábla toto lidské stvoření k obrazu tvému a...'"
Bučení zesílilo, drásalo tělo a mučilo kosti.
",Bože a Pane všeho tvorstva...'" Merrin naučeným pohybem pozdvihl ruku a přitiskl konec štoly k Reganině šíji.

Modlit se při tom nepřestával. ",.... jehož vůlí byl Satan svržen z nebes jako blesk, zasáhni děsem stvůru nyní pustošící tvou vinici..."'
Bučení ustalo. Ticho jako před bouří. Potom začala Reganina ústa chrlit v pomalých a pravidelných záchvatech hustý proud páchnoucích zelenavých zvratků, které jí vytékaly jako láva ze rtů a ve vlnách dopadaly Merrinovi na ruku. Avšak on je neodstranil. ",Nechť tvá mocná ruka vypudí tohoto krutého ďábla z Regan Terezy MacNeilové, která..."'
Karras si matně uvědomil, že se otevřely dveře a Chris vyrazila ze dveří pokoje.
",Vyžeň tohoto pronásledovatele nevinných..."'
Postel se dala do lenivého kolébání, pak se zastavila a poté se zničehonic začala prudce naklánět a vychylovat. Merrin, přestože
Reganina ústa nepřestávala chrlit zvratky, se s klidem přizpůsobil nové situaci a přidržoval jí štolu pevně na šíji.
",Naplň své služebníky odvahou, aby mužně čelili tomuto zavrženému draku, který pohrdá těmi, kdo vkládají svou víru v tebe, a..."'
Pohyby zčistajasna ustávaly a Karras fascinovaně sledoval, jak se postel snesla pomalu, jako pírko, k zemi, a dosedla na koberec s žuchnutím jako do polštáře.
",Pane, dovol, aby tato..."'
Ochromený Karras odvrátil pohled. Merrinova ruka. Nevydržel se na to dívat. Byla pohřbena pod hromadou kouřících zvratků.
"Damiene?"
Karras vzhlédl.
",Pane, vyslyš mou modlitbu,"' pokračoval jemně exorcista.
Karras se pomalu obracel k posteli. ",A kéž mé volání dolehne k tobě."'
Merrin pozdvihl štolu, ustoupil o malý krůček dozadu a potom rozezněl pokoj šlehnutím svého hlasu, když přikazoval: ",Vymítám tě, nečistý duchu, spolu s každou satanskou silou nepřítele! S každým pronásledovatelem z pekel. S každým krutým souputníkem!"' Z Merrinovy ruky odkapávaly po straně na koberec zvratky. ",Je to Kristus, kdo ti to přikazuje, ten, který kdysi ztišil vítr, moře i bouři. Kdo..."'
Regan přestala zvracet. Seděla tiše. Nehybně. Bělma očí zlověstně žhnula na Merrina. Karras ji napjatě pozoroval u nohou postele, když začínalo překvapení a vzrušení opadávat, když jeho mysl spustila horečnatě na plné obrátky, začala nezvaně, naléhavě šťourat prstíky hluboko do koutů logických pochybností: poltergeisti, psychokinetická činnost, tenze u adolescentů a duševně nasměrovaná síla. Zamračil se, když si na něco vzpomněl. Přistoupil ke straně postele, sklonil se a stiskl Reganino zápěstí. A zjistil to, čeho se obával. Stejně jako u toho šamana na Sibiři pádil puls neuvěřitelnou rychlostí. Jeho šťastná hvězda se zčistajasna vytratila. Teď počítal údery srdce jako důvody proti svému životu.
",To On, kdo tě svrhl střemhlav z nebes, ti přikazuje!"'
Merrinovo mocné zapřisahání tepalo na okraji Karrasova vědomí zvučnými, neúprosnými údery, jak se teď puls zrychloval. A byl ještě mnohem rychlejší. Karras pohlédl na Regan. Pořád byla zticha. Bez hnutí. Do ledového vzduchu stoupala jako páchnoucí oběť mlha z výparů. Karras se cítil nesvůj. Pak se mu začaly ježit chlupy na rukou. Reganina hlava se obracela, ve zlomku chvíle se otáčela jako u loutky s pomalostí připomínající zlý sen, s vrzajícím zvukem jakoby zrezivělého mechanismu, dokud se příšerná a žhnoucí běhna strašlivých očí neupírala do jeho.
",Třes se proto v hrůze, Satane..."'
Hlava se pomalu otočila k Merrinovi.
",... ty ničiteli spravedlnosti! Ty původce smrti! Ty zrádce národů! Ty zloději života! Ty..."'
Karras se ostražitě rozhlédl, když světla v pokoji začala blikat, slábnout a potom vybledla do tajuplné pulsující jantarové žluti. Zachvěl se. Ochladilo se. V pokoji vzrůstala zima.
",...Ty kníže vrahů! Ty tvůrce vší oplzlosti! Ty nepříteli lidského rodu! Ty..."'
Pokojem prolétlo tlumené zadunění. Pak další. Následovalo pravidelné chvění ve stěnách, podlaze, stropu, tříštění, tlukot v těžkopádném tempu jako bušení srdce, které je mohutné a nemocné.
",Odejdi, zrůdo! Tvé místo je v osamění! Tvé sídlo je v hnízdě zmijí! Vrať se tam dolů a plaz se s nimi! Je to Bůh sám, kdo ti to přikazuje. Krev..."'
Bušení se stávalo hlasitější, začínalo být hrozivě rychlejší a rychlejší.
".Zapřisahám tě, Satane..."'
A rychleji.
",... soudcem nad žijícími i mrtvými, naším Stvořitelem, Stvořitelem všehomíra, abys..."'
Sharon vykřikla a přitiskla si pěsti k uším, neboť bušení začínalo být ohlušující. Nyní se náhle zrychlilo a nabralo děsivé tempo.
Reganin puls byl zarážející. Bušil rychlostí příliš velkou na to, aby se dal změřit. Merrin s klidem natáhl ruku a špičkou palce vyznačil na Reganině hrudi pokryté zvratky znamení kříže. Slova jeho modlitby zanikla v dunění.
Karras cítil, že puls náhle zvolnil. A že noční můru připomínající bušení zčistajasna ustalo, když se Merrin modlil dál a načrtl znamení kříže Regan na čelo.
",Ó Bože na nebesích a na zemi, Bože andělů a archandělů..." Nyní Karras Merrinovu modlitbu slyšel, neboť se puls zklidňoval, zklidňoval...
"Merrine, ty nafoukaný parchante! Ty zmetku! Prohraješ! Ona zemře! To prase umře!"
Chvějivý opar postupně jasněl. Ďábelská bytost se vrátila a s nenávistí si vylévala svůj vztek na Merrinovi. "Ty zhýralý náfuko! Obstarožní heretiku! Já zapřisahám tebe,, otoč se a podívej se na mne! Teď se na mne podívej, ty zmetku!" Ďábel sebou trhl dopředu a plivl Merrinovi do tváře a. potom na něj zakrákoral: "Takhle léčil tvůj pán slepé!"

",Bože a Pane veškerého stvoření...,'" modlil se Merrin, bez vzrušení vytáhl kapesník a setřel si plivanec.
"Teďjednej podle jeho učení, Merrine! Udělej to! Strč do úst té sviňky posvěceného pinďoura a propláchni je, vytři je tou vrásčitou relikvií, a tím ji uzdravíš, svatý Merrine! Zázrak! Prostě..."
",Odstraň toho služebníka...'"
"Pokrytče! Tobě o to prase vůbec nejde. O to ti vůbec nejde! Učinil jsi z ní předmět sporu mezi námi dvěma!"
",S pokorou...'"
"Lháři! Prolhaný parchante! Řekni nám, Merrine, kam se poděla tvoje pokora? Do pouště? Do zřícenin? Do starých hrobek, kam ses utekl před těmi svými bližními? Kam jsi uprchl před svými ovečkami? Před chromými a chudými duchem? Promlouváš k lidem, ty pánbíčkářský výblitku..."
",Odstraň...'"
"Tvé sídlo je v hnízdě nafoukanců, Merrine! Nachází se v tobě samém! Vrať se zpátky na vrchol hory a promluv si tam s jediným sobě rovným!"
Merrin pokračoval v modlitbách, aniž by si něčeho všímal, zatímco na jeho hlavu nepřestával padat příval nadávek.
"Hladoví5, svatý Merrine? Podívej, poskytnu ti nektar a ambrózii, poskytnu ti potravu tvého Boha!" zaskřehotal ďábel. Ozvaly se zvuky vyměšovaného průjmů. Ďábel se posmíval: "Neboť toto je. mé tělo. Teď to posvěť, svatý Merrine."
Zhnusený Karras soustředil pozornost na text, když se Merrin dal do čtení pasáže ze svatého Lukáše:
í",... Ježíš se ho zeptal: Jaké je tvé jméno? Odpověděl: Legie,' protože do něho vešlo mnoho zlých duchů. A prosili Ježíše, jen ' aby jim nepřikazoval odejít do pekelné propasti. Bylo tam veliké stádo vepřu, které se páslo na svahu hory. Démoni ho prosili, aby t jim dovolil do nich vejít, a on jim to dovolil. Tu vyšli z toho! člověka, vešli do vepřů, a stádo se hnalo po příkrém srázu jezera a utopilo se. A..."
"Willie, mám pro tebe dobré zprávy!" chraplal ďábel. Karras
vzhlédl a spatní Willie, jak se krátce zastavila u dveří s náručí
; plnou ručníků a přikrývek. "Přináším ti novinu vykoupení!"
! popásalo se to na ní zlomyslně očima. "Elvíra je naživu! Ona
í žije! Je..."
íWillie zírala celá bez sebe. Karl se k ní otočil a křikl na ni: " "Ne, Willie! Ne!"
"'... závislá na drogách, Willie, beznadějně..." "Willie, neposlouchej to!" zvolal Karl. "Mám ti prozradit, kde bydlí?"
"Neposlouchej to! Neposlouchej to!" Karl rychle vystrkával Willii z pokoje.
"Jdi ji navštívit na Den matek, Willie! Překvap ji! Jdi a..." Ďábel náhle přestal, jako když utne, a upřel oči na Karrase.
Ten opět přezkoumal Regan puls a zjistil, že zní silně. Znamenalo to, že se jí může bez rizika píchnout další librium.
Přecházel l teď k Sharon. Chtěl jí dát pokyn, aby připravila injekci. "Chceš iji?" škodolibě pošťuchoval ďábel. "Je tvoje! Ano, ta děvka ze ' stáje je tvoje! Můžeš se na ní vyjezdit dosytosti! Proč ne, vždyť si o tobě každou noc fantazíruje, Karrasi! Masturbuje a sní o tvém velkém kněžském..."
Sharon zrudla a oči měla odvrácené, když jí Karras říkal co a jak s libriem.
"A companzinový čípek, kdyby ještě zvracela," dodal.
Sharon přikývla s očima zabořenýma do země a strnule se měla k odchodu. Když procházela kolem postele, s hlavou dosud skloněnou, Regan na ni zakrákala: "Couro!" Pak vystřelila nahoru a zasáhla jí obličej proudem zvratků. Zatímco tam Sharon stála jako opařená, s odkapávajícími zvratky, objevila se Den–ningsova osobnost a ozvala se skřípavým hlasem: "Ty děvko ze stáje! Ty kurvo!"
Sharon vyrazila z pokoje.
Osobnost představující Denningse se nyní zašklebila znechucením, rozhlédla se kolem dokola a zeptala se: "Prosím vás, neotevřel by někdo okno dokořán? V tomhle pokoji je příšerný smrad! Je to prostě..."
"Nenene, nedělejte to," poopravil se. "Pro všechny svaté ne, aby na to taky někdo jiný náhodou nezařval!" Pak se přelud kdákavě rozesmál. Nechutně mrkl na Karrase a zmizel.
",Je to On, kdo tě vypuzuje...'"
"Doopravdy, Merrine? Doopravdy?"
Ďábel se teď vrátil a Merrin pokračoval v zapřísahání, přikládání štoly a neustále opakovaném znamení kříže, zatímco ho dabel zasypával oplzlostmi. Trvá to moc dlouho, strachoval se Karras. Záchvat se protahoval už příliš dlouho.
"Teď se sem blíží ta svině! Matka téhle sviňky!" posmíval se ďábel.
Karras se otočil a spatřil Chris, jak k němu míří s tampónem a s injekční stříkačkou najedno použití.. Hlavu sklonila, když na ni ďábel metal urážky. Zachmuřený Karras k ní přistoupil.
"Sharon se převléká," vysvětlovala Chris, "a Karl..."
Karras ji přerušil krátkým: "To je v pořádku," a přistoupili k posteli.
"Ano, jen se pojď podívat na svůj výrobek, svině. Pojď!" Chris se zoufale snažila neposlouchat, nedívat se, zatímco Karras vpíchl jehlu do Reganiny poddajné paže.
"Podívej se na tu vyblitinu! Podívej se na tu vraždící čubku!"
běsnil ďábel. "Máš z toho radost? To ty za to můžeš! Ano, ty, s tou svou kariérou, která měla přednost přede vším, před tvým manželem, před ní, před..."
Karras se ohlédl. Chris stála, jako když do ní uhodí. "Tak dělejte!" přikázal jí. "Neposlouchejte! Dělejte!"
"... tvým rozvodem! Obrať se na kněze, že jo? Knězi ale nepomůžou!" Chris se roztřásla ruka. "Je šílená! Je šílená! Ta sviňka je šílená! To tys ji dohnala k šílenství a k vraždě a..." ř– "Já nemůžu!" Chris s křečovitě staženou tváří zírala na i; chvějící se injekční stříkačku. Zavrtěla hlavou. "Nedokážu to!" ':Karras jí vytrhl injekci z ruky. "Tak dobře, přetřete to! Přetřete
jí paži! Tadyhle!" nařídil rázně. ' "... a do hrobu, ty čubko, tím..."

"Neposlouchejte to!" varoval ji Karras znovu. Ďábel teď:trhavě otočil hlavou a oči mu zuřivostí vylézaly u důlků. "A ty,
Karrasi!"
?Chris přetřela Regan paži. "A teď jděte pryč!" nařídil jí Karras i a vrazil jehlu do ochablého masa.
Utekla.
i"Ano, nám je známa tvá laskavost k matkám, milý Karrasi!"
r chrčel dábel. Jezuita se zarazil a na chvilku zůstal bez hnutí.
:Potom pomalu vytáhl jehlu a pohlédl do očí, které se otáčely
v důlcích v sloup. Z Reganiných rtů se lahodným hlasem jakoby
zpěváčka z kůru linul pomalý rytmický zpěv, téměř předříkávání.
",Tantum ergo sacramentum veneremur cerniu..."'
Byl to hymnus zpívaný při katolickém požehnání. Karras stál,
krve by se v něm ani nedořezal, jak zpěv pokračoval. To zpívání,
tajemné a vyvolávající děs, vytvářelo jakési vzduchoprázdno, do
•• něhož se – a Karras to cítil – hrůza večera řítila s příšernou
' zřetelností. Vzhlédl a spatřil Merrina s ručníkem v rukou. Unave–
. nými, pomalými pohyby stíral zvratky z Reganina obličeje a šíje.
",...et antiquum documentum..."'
Zpívání. Čí to byl hlas? přemítal Karras. A pak útržky:
Dennings... Okno... Celý znepokojený spatřil, že se vrací Sharon
L– a bere od Merrina ručník. "Já to dodělám, Otče," řekla mu. "Teď
L už jsem v pořádku. Taky bych ji ráda převlékla a umyla, než jí
dám compazin, ano? Mohli byste počkat na chvilku venku?"
Oba kněži vešli do tepla a přítmí chodby a unaveně se opřeli o zeď.
Karras naslouchal záhadnému, tlumenému prozpěvování zevnitř. Uplynulo několik minut, než tiše promluvil k Merrinovi. "Říkal jste – předtím jste říkal, že tam byla pouze... jedna bytost."
"Ano."
Důvěrný tón, skloněné hlavy – bylo to jako u zpovědi.
"Všechny ty ostatní neznamenají nic než formy útoku," pokračoval Merrin. "Je tam jeden... pouze jeden. Je to ďábel."
Rozhostilo se ticho. Merrin pak jednoduše prohlásil: "Já vím, že o tom pochybujete. Ale víte, s tím ďáblem..., já jsem se s ním předtím už jednou setkal. A on je mocný... mocný..."
Ticho. Opět promluvil Karras. "My tvrdíme, že ďábel... nemůže zasáhnout vůli oběti."
"Ano, tak tomu je..., je tomu tak..., nejde tu o žádný hřích."
"Tak jaký by potom byl důvod posedlosti?" tázal se zamračeně Karras. "Jaký to má smysl?"
"Kdo ví?" odpověděl Merrin. "Kdo může doopravdy doufat, že to pochopí?" Na chviličku se zamyslel. Potom pokračoval ve snaze dostat se věci na kloub: "Já si přesto myslím, že cílem ďábla není posedlá osoba, jsme to my... my, kteří to sledujeme..., každý člověk v tomto domě. A já si myslím – já si myslím, že cílem je vyvolat v nás zoufalství, zavrhnout vlastní lidskost, Damiene, vidět sama sebe v nejzazší podobě zvířeckosti, hnusu a rozkladu, bez důstojnosti, odporné, bezcenné. A v tom možná spočívá jádro toho všeho: v bezcennosti. Neboť já si myslím, že víra v Boha není vůbec záležitostí rozumu. Myslím si, že je to především otázka lásky: přijetí možnosti, že Bůh by mohl milovat nás..."
Merrin se zase odmlčel. Pokračoval pomaleji a snažil se nedat najevo vhled do sevřeného nitra: "On ví..., ten ďábel ví, kam udeřit..." Přikyvoval. "Před dávnými lety jsem propadl zoufalství – měl jsem moc rád své sousedy. Jisté lidi..., oni mne zapudili. Jak jsem je mohl mít rád? ptal jsem se sám sebe. Trápilo mne to,
Damiene. Uvrhlo mne to do zoufalství nad sebou samým.... a velmi brzy do zoufalství nad mým Bohem. Má víra se začala drolit..."
Karras se na Merrina zadíval se zájmem. "A co se stalo?" zeptal se.
"No... nakonec jsem pochopil, že Bůh ode mne nežádá to, co je z psychologického hlediska, jak jsem věděl, nemožné. Že láska, kterou žádá On, spočívá v mé vůli a že ji vůbec nelze prožívat jako cit. Vůbec ne. Žádal na mně, abych jednal s láskou, abych ji prokazoval druhým. A já věřím, že největším skutkem lásky ze všech bylo to, že jsem ji měl prokazovat těm, kdo mě zapudili." Zavrtěl hlavou. "Já vím, Damiene, že tohle všechno musí vypadat naprosto samozřejmě. Já vím. V té době jsem to ale neviděl. Podivná slepota. Kolik manželů a manželek si musí myslet," pronesl smutně, "že se už nemilují, protože teď se už nerozběhnou jako o závod, když spatří svého milovaného! Ach předrahý Bože!" Zavrtěl hlavou, a pak přikývl. "Myslím, že v tom to spočívá, Damiene... posedlost..., ne ve válkách, jak se někteří domnívají, ne do té míry, a velmi zřídka v takových neobvyklých zásazích jako v tomto případě... tohle děvčátko... to ubohé dítě. Ne, příčinu spatřuji nejčastěji v drobnostech, Damiene, v nesmyslných malicherných záštích, nedorozuměních, v krutých a jedovatých slovech, která nezvána vklouznou na jazyk přátelům. Milencům. Ale dost o tom," zašeptal Merrin, "my nepotřebujeme, aby se nám Satan staral o války, o ty se postaráme my sami... my sami..."
Z ložnice se dosud ozýval rytmický popěvek. Merrin se zadíval na dveře a na chviličku se zaposlouchal. "A přesto i z tohoto – ze zla – vzejde dobro. Určitým způsobem. Svým způsobem, který vůbec nepochopíme, nebo se nám nezjeví."
Merrin se odmlčel. "Možná že zlo je zkouškou ohněm pro' dobro," meditoval. "A možná dokonce Satan – Satan sám proti své vůli – nějak slouží k naplnění vůle Boží."
Víc neřekl. Po nějakou dobu stáli v tichosti, zatímco Karras přemítal. Na mysl mu přišla ještě další námitka. "Když se jednou ďábel vypudí," pátral po odpovědi, "co mu zabrání, aby se
nevrátil zpátky?"

"Já nevím," přiznal se Merrin. "To nevím. A přesto se to ještě, jak se zdá, nikdy nepřihodilo: Nikdy. Nikdy." Merrin si zastřel tvář rukou a důrazně si promnul koutky očí. "Damien..., jaké nádherné jméno," prohodil pro sebe. Karras zaslechl v jeho hlase vyčerpání. A ještě něco jiného. Nějaké napětí. Něco jako potlačenou bolest.
Merrin se zničehonic odlepil od stěny a s tváří stále skrytou za rukou se omluvil a odspěchal do koupelny. Stalo se něco? lámal si Karras hlavu. Pocítil náhlou závist i obdiv k exorcistově silné a prosté víre. Obrátil se ke dveřím. Zpívání. Ustalo. Skončila konečně noc?
Sharon vyšla za pár minut z ložnice s hromadou páchnoucího povlečení a šatstva. "Teď spí," hlásila mu. Rychle odvrátila pohled a vydala se chodbou pryč.
Karras se zhluboka nadechl a vrátil se do ložnice. Ucítil chlad. A puch. Plížil se pomalu ze strany k posteli. Regan. Spící. Konečně. A konečně, prolétlo Karrasovi hlavou, si mohu odpočinout.
Natáhl se, aby uchopil Regan za útlé zápěstí, a sledoval přitom vteřinovou ručičku hodinek.
"Proč mi tohle děláš, Dimmy?"
Srdce se mu zastavilo.
"Proč mi tohle děláš?"
Kněz se ani nepohnul, nedýchal, neodvažoval se pohlédnout směrem toho žalostného hlasu, neodvažoval se doopravdy spatřit ty oči: oči obviňující, oči osamělé. Jeho matka. Jeho matka!
"Opustils mě, aby ses stal knězem, Dimmy, poslals mě do ústavu..."
Nedívej se!
"A teď mě vyháníS?..."
To není ona!
"Proč tohle děláš?..."
Karrasovi třeštila hlava a srdce měl v hrdle. Stiskl pevně víčka, když se hlas rozezněl úpěnlivěji, vystrašeněji, byl ztěžklý slzami. "Byls vždycky hodný chlapec, Dimmy. Prosím tě! Já
mám strach! Prosím tě. Nevyháněj níě odsuď ven, Dimmy! Prosím!"
... to není má matka!
"Venku není nic. Jenom tma. Dimmy! Samota!" Teď už v slzách.
"Ty nejsi moje matka!" zašeptal Karras z posledních sil.
"Dimmy, prosím té..."
"Ty nejsi –"
"Prokristapána, Karrasi!"
Dennings.
"Podívejte, to je od vás prostě podraz, vyhnat nás odsud! Fakt! Myslím – teda mluvím za sebe –, že je jenom spravedlivý, abych byl tady! Ta malá mrcha! Vyfoukla mi tělo a já jsem toho názoru, že je jedině správný, abych mohl přebývat v tom jejím, nemyslíte? No tak prokrišlapána, podívejte se laskavě na mě, Karrasi. Nedělejte fóry. Nestává se to často, abych exceloval ve svý roli. Jen se teď hezky obraťte."
Karras otevřel oči a spatřil Denningsovu podobu.
"Takhle je to lepší. Podívejte, zabila mě ona. Ne ten strážný duch domu, Karrasi – ona! Ale ano, opravdu!" Přikyvovalo to na souhlas. "Ona. Víte, všímal jsem si svého u baru, když se mi zdálo, že slyším, jak sténá. Nahoře. No, nakonec jsem se musel podívat, co ji trápí. Tak jsem šel nahoru a to si nedovedete představit, jak mě zatraceně popadla pod krkem, ten hajzlík jeden malej!" Hlas zněl nyní úpěnlivě, jímavě. "Kristepane, v životě jsem nikdy takovou sílu neviděl. Začala ječet, že jsem vošoustal její matku nebo něco na ten způsob a že jsem zavinil ten rozvod. Nějaký takový kecy. Jasný to nebylo. Ale jedno ti řeknu, drahou–ši, z toho zatracenýho, zasranýho okna mě vystrčila ona!" Hlas zapráskal jako bič. Teď zněl pisklavě. "To ona mě zavraždila!. Zavraždila mě, do prdele! A ty si teď myslíš, že je od tebe zatraceně správný vykopnout mě ven? Hele, Karrasi, odpověz mi! Myslíš si, že to je doopravdy správný? Fakt, myslíš si to?"
Karras polkl.
"Ano, nebo ne?" dorážel hlas.
"Jak... se otočila ta hlava dozadu?" otázal se Karras chraplavě.
Dennings vyhýbavě uhnul pohledem. "No... ona to vlastně byla nehoda... Čirá náhoda... Narazil jsem na ty schody, jak víš... Bylo to něco nevysvětlitelného."
Karras se zahloubal, hrdlo vyprahlé. Pak znovu uchopil Reganino zápěstí a s odmítavým pohybem vrhl pohled na hodiny.
"Dimmy, prosím tě! Nenechávej mě tu samotnou!"
Jeho matka.
"Kdybys místo kněze byl doktorem, to bych žila v pěkným domě, Dimmy, a ne s těma švábama, a úplně sama v tom bytě v činžáku! Pak..."
Ze všech sil se snažil proti tomu obrnit, ale hlas se dal znovu do pláče.
"Dimmy, prosím tě!"
"Ty nejsi moje... "
"Ty se pravdě nepodíváš do očí, ty smradlavý zmetku?" Byl to ďábel. "Ty věříš tomu, co ti navykládá Merrin?" bouřilo to. "Ty věříš, že je svatý a dobrý? No, to teda není! Já ti to dokážu, Karrasi! Dokážu ti to tím, že tu sviňku zabiju!"
Karras otevřel oči. Podívat se ale ještě neodvážil.
"Ano, ona zemře a Merrinův Bůh ji nezachrání, Karrasi! Ty ji nezachráníš! Zemře díky Merrinově nafoukanosti a tvé neschopnosti! Břídile. To librium jsi jí neměl dávat!"
Karras se nyní otočil a pohlédl do těch očí. Zářily triumfem a pronikavou záští.

"Nahmátni jí puls!" démon se zazubil. "Jen do toho, Karrasi! Nahmátni ho!"
Reganino zápěstí dosud svíral v ruce a nyní se zamračil starostí. Údery tepu byly rychlé a...
"Slabé?" zaskuhral ďábel. "No ano. To je maličkost – dokážu to na chvilku, jenom trošku."
Karras popadl lékařský kufřík a vytáhl stetoskop. Ďábel zaskřípal: "Poslouchej, Karrasi! A poslouchej dobře!"
Karras poslouchal. Bušení srdce znělo vzdáleně a ochable.
"Nenechám ji spát!"
Karras šlehl po ďáblovi pohledem. Zamrazilo ho.
"Ano, Karrasi," zaskřehotalo to. "Nebude spát! Slyšíš? Nenechám tu sviňku spát!"
Jak se Karras beze slova upřeně díval, ďábel zaklonil hlavu v škodolibém smíchu. Neslyšel, že se do pokoje vrátil Merrin.
Exorcista se postavil vedle něj po straně postele a bedlivě studoval jeho tvář. "Co se děje?" otázal se.
Karras otupěle odpověděl: "Ďábel... prohlásil, že ji nenechá spát." Obrátil na Merrina uštvané oči. "Srdce jí začíná pracovat nepravidelně, Otče. Jestliže si ihned neodpočine, zemře na srdeční selhání."
Merrin se tvářil vážně. "Můžete jí dát nějaké narkotikum? Nějaký lék, po kterém by usnula?"
Karras zavrtěl hlavou. "Ne, to je nebezpečné. Mohlo by u ní nastat koma." Otočil se, když Regan zakvokala jako slepice. "Jestli jí ještě klesne krevní tlak..." Nedomluvil.
"Co můžeme udělat?" otázal se Merrin.
"Nic... nic...," odpověděl Karras. "Nevím ale – možná že nějaké nové metody..." Náhle na Merrina vykřikl: "Otče, přizvu specialistu kardiologa."
Merrin přikývl.
Karras se odebral dolů. Našel Chris držící noční hlídku v kuchyni. Z místnosti vedle špižírny zaslechl vzlykání Willie, bručení Karlova uklidňujícího hlasu. Vysvětlil jí nezbytnost lékařské konzultace, opatrně, aby jí neprozradil plný rozsah nebezpečí, v němž se Regan nachází. Chris s tím souhlasila a Karras zatelefonoval příteli, významnému specialistovi na lékařské fakultě Georgetownské univerzity. Vzbudil ho a ve stručnosti informoval.
"Hned jsem tam," prohlásil specialista.
V domě se objevil ani ne za půl hodiny. Nad chladem a puchem v ložnici projevil zděšení a hrůzu. Soucit pak nad stavem Regan. Nyní chraptivě blábolila. Zatímco ji vyšetřoval, střídavě zpívala a vydávala zvířecí zvuky. Potom se zjevil Dennings.
"No to je příšerné," zakvílel na lékaře. "Prostě děsné. Já fakt
doufám, že s tím můžete něco udělat! Můžete? Jinak nemáme kam jít, a to všechno proto, že...Ať jde k čertu ten umíněný ďábel!" Zatímco specialista měl údivem oči navrch hlavy, když Regan mění krevní tlak, Dennings se obrátil ke Karrasovi a stěžoval si: "Co to ksakru děláte! Copak nevidíte, že by ta malá mrcha měla ležet v nemocnici? Patří do cvokárny. Karrasi! Vy to teď víte! Fakticky! Tak koukejte přestat s celou touhle zkurvenou šaškárnou! Vy víte, že jestli umře, tak to bude vaše chyba! Jedině vaše. Tím teda myslím, že když on je umíněný, tak to neznamená, že vy byste se měl chovat jako usmrkanec. Vy jste doktor! Měl byste to vědět lip, Karrasi! No tak neblázněte, v těchhle dnech je tak úděsnej nedostatek bydlení. Kdybysme..."
Zase se navrátil ďábel a vyl jako vlk. Lékař bez jakéhokoli výrazu složil přístroj na měření tlaku. Pak kývl na Karrase. S vyšetřením skončil.
Vyšli na chodbu. Specialista se ještě na chvilku zadíval zpátky ke dveřím ložnice a pak se obrátil ke Karrasovi. "Co se to tady ksakru děje, Otče?"
Jezuita odvrátil tvář. "To nemůžu říct," pronesl tiše.
"Tak dobrá..."
"Jak to vypadá?"
Specialista se tvářil smrtelně vážně. "S tím, co provádí, by měla okamžitě přestat..., měla by spát..., měla by usnout, než klesne krevní tlak..."
"Můžu s tím něco udělat, Bille?" ~
Lékař se zadíval Karrasovi přímo do očí a prohlásil: "Modlit se."
Popřál mu dobrou noc a odešel. Karras ho sledoval, s každou žilkou v těle a s každým nervem žadonícím o odpočinek, žadonícím o naději, o zázrak, i když věděl, že se žádný nestane. "... To librium jsi jí neměl dávat!"
Obrátil se zpátky k pokoji a rozrazil dveře rukou, která ztěžkla jako jeho duše.
Merrin stál po straně postele a sledoval, jak Regan pronikavě rzá jako kůň. Slyšel Karrase vcházet a tázavě se na něj podíval. Karras zavrtěl hlavou. Merrin přikývl. Na tváři se mu rozhostil
smutek, pak srozumění, a když se obrátil zpátky k Regan, tak nezvratné rozhodnutí.
Merrin poklekl vedle postele. "Otče náš...," začal.
Regan po něm stříkla tmavou a páchnoucí žlučí a potom zaskřehotala: "Prohraješ! Ona zemře! Ona zemře!"
Karras vzal výtisk Rituálu. Otevřel ho. Pozdvihl zrak a zadíval se na Regan.
",Zachraň svou služebnici,'" modlil se Merrin.
",Tváff tvář nepříteli.'"
Karrasovo srdce prožívalo nepředstavitelná muka. Usni! Usni! vzpínala se jeho vůle až k šflenství.
Regan však neusnula.
Ani za svítání.
Ani v poledne. ,
Ani za soumraku.
Ani v neděli, kdy jí puls dosáhl sto čtyřiceti, byl víc a víc nitkovirý a záchvaty pokračovaly nepřetržitě. Karras s

Merrinem zatím dál opakovali rituál a nezamhouřili oka. Karras horečnatě pátral po úlevách přinášených svěrací kazajkou, která by Regani–ny pohyby omezila na minimum. Po určitou dobu do ložnice nikoho nevpouštěl, aby zjistil, zda nedostatek podnětů neomezí záchvaty. Nestalo se tak. A křik Regan stejně vysiloval jako její zmítání. Krevní tlak však přesto neklesal. Ale na jak dlouho? A Karras prožíval mučivou agónii. Ach Bože, nedopusť, aby zemřela! křičelo to v něm bez přestání. Nedopusť, aby zemřela! Sešli jí spánek! Sešli jí spánek! Vůbec si neuvědomoval, že jeho myšlenky jsou modlitbami. Jenomže ty modlitby nebyly ani trochu vyslyšeny.
V sedm hodin onoho nedělního večera seděl Karras oněměle vedle Merrina v pokoji, vyčerpaný a ztýraný útoky ďábla: na jeho malověrnost, nezpůsobilost, útěk od matky kvůli životnímu postavení. A kvůli Regan. Jeho omylu. "To librium jsi jí neměl dávat..."
Kněží právě skončili rituál. Odpočívali a naslouchali Regani–ně zpěvu Panis Angelicus. Pokoj opouštěli zřídka. Karras jednou, aby se převlékl a osprchoval. V chladnu však bylo snazší zůstat
vzhůru, a také v puchu, který se od toho rána změnil v zápach rozkládajícího se, hnijícího těla, jakoby stoupající z hrdla. Karras se domníval, že zaslechl nějaký zvuk, když se tak upřeně díval na Regan s očima protkanýma rudými žilkami. Něco zaskřípělo. A zase. Jak zamrkal. A pak si uvědomil, že ten zvuk vydávají jeho vlastní okoralá víčka. Obrátil se k Merrinovi. Po celé ty hodiny toho exorcista moc nenamluvil: tu a tam nějakou obyčejnou historku z chlapeckých let, vzpomínky, drobné střípky událostí, vyprávění o tom, jak měl kačera jménem Clancy. Karras si o něj dělal starosti. Takový nedostatek spánku. Výpady ďábla. A v jeho věku. Merrin zavřel oči a bradu nechal spočinout na prsou. Karras pohlédl na Regan, pak unaveně vstal a přešel k lůžku. Překontroloval puls a potom se jí chystal změřit tlak. Zamrkal několikrát za sebou, aby zaostřil rozmazané vidění, když jí oviíjel kolem paže černou látku tlakoměru.
"Dneska je Den matek, Dimmy."
Chvilku nebyl schopný se ani pohnouí, měl pocit, jako by mu někdo rval srdce z těla. Pak se zadíval do těch očí, které jako by už nepatřily Regan, ale byly to oči smutně žalující. Oči jeho matky.
"Já ti nejsem dobrá? Pročs mě nechal umřít úplně samotnou, Dimmy? Proč? Proč ty..."
"Damiene!"
Merrin mu pevně stiskl paži. "Prosím vás, jděte si teď na chvilku odpočinout, Damiene."
"Dimmy, prosím tě! Proč ty..."
Vešla Sharon, aby převlékla postel.
"Jděte si na chvilku odpočinout, Damiene!" naléhal Merrin.
Karras se otočil a odešel z místnosti s pocitem, že mu ve vyprahlém hrdle stoupá jakýsi knedlík. Zesláblý postával v chodbě. Potom sešel ze schodů a nerozhodně vyčkával. Dát si kávu? Nutně ji potřeboval. Ale osprchovat se ještě mnohem víc, převléknout se, oholit.
Odešel z domu přes ulici k jezuitské koleji. Když tam vkročil, dotápal do pokoje. A když se podíval na lůžko... Zapomeň na sprchu. Prospi se. Na půlhodinku. Jak se natahoval po sluchátku,
aby ve vrátnici požádal o vzbuzení, telefon se rozdrnčel.
"Haló," ohlásil se ochraptěle.
"Někdo tady na vás čeká, Otče Karrasi – nějaký pan Kinder–man."
Karras na chvilku zadržel dech a potom se slabě ozval: "Prosím vás, řekněte mu, že tam budu za minutku."
Když zavěsil, spatřil na psacím stole kartón kamelek. Byla k němu připojena poznámka od Dyera. Kalným zrakem četl: Na klekátku v kapli před votivními světly se našel klíč od Playboy klubu. Není tvůj? Můžeš si ho vyzvednout ve vrátnici.
Tvářil se stejně, když odložil lístek, převlékl se do čistého a vyšel z pokoje. Cigarety si vzít zapomněl.
Kindermana spatřil ve vrátnici u panelu s telefonní centrálou, jak s citem přerovnává květiny ve váze. Když se otočil a uviděl Karrase, třímal stonek růžové kamélie.
"Ale Otče Karrasi," rozzářil se Kinderman – výraz se mu však změnil v obavu, když si povšiml vyčerpání zrcadlícího se v tváři jezuity. Kamélii rychle přemístil a vyšel Karrasovi v ústrety. "Vypadáte příšerně! Co se děje? Že vy to máte z toho ochomejtá–ní po ty běžecký trati. Vzdejte to! Poslyšte, pojdte! " Popadl Karrase za loket a postrkoval ho směrem k ulici. "Máte minutku?" zeptal se, když procházeli hlavními dveřmi.
"To sotva," zabručel Karras. "Co je?"
"Přišel jsem jen tak na kus řeči. Potřebuju poradit, nic víc, jenom radu."
"A jakou?"
"Za minutku," udělal Kinderma odmítavé gesto. "Teď se projdeme. Nadýcháme se vzduchu. Vychutnáme si procházku." Zavěsil se do jezuity a vedl ho šikmo přes Prospect Street. "No jen se na to podívejte! Nádherné! Skvělé!" Ukazoval na slunce nořící se na západě do Potomacu. V tichu zazvonil smích a živý rozhovor georgetownských studentů stojících před výčepem poblíž rohu na Třicáté šesté ulici. Jeden uštědřil druhému tvrdý úder do paže a dva se mezi sebou pustili do přátelského zápasu. "Ach studia, studia...," povzdechl si Kinderman se smutkem a pokyvoval hlavou, jak studenty pozoroval. "Nikdy jsem se na ně nedos–
tál..., ale přál jsem si to..., přál..." Povšiml si, že Karras pozoruje západ slunce. "Já to míním vážně, vy doopravdy vypadáte špatně, " opakoval. "Co se děje? Byl jste nemocný?"
Jak došel Kinderman k takovému závěru, podivil se Karras. "Ne, mám jen fůru práce," odpověděl.
"Pak trochu zpomalte tempo," zasípal Kinderman. "Uberte. Vy tomu rozumíte. Mimochodem, neviděl jste ten balet ve Watergate, jak tu byl Bolšoj?" "Ne."
"Já taky ne. Ale byl bych chtěl. Jsou tak graciézní... tak skvělí!"
Došli ke zdi u vozovny. Karras se opřel o předloktí a otočil se tváří ke Kindermanovi, který sepjal ruce nahoře na zdi a zaduma–,ně se zadíval přes řeku. "Tak co vás trápí, pane nadporučíku?" zeptal se ho Karras.

"Ach Otče," povzdychl Kinderman, "obávám se, že mám jistý problém."
Karras vystřelil krátký pohled k Reganiným oknům se zavřenými okenicemi. "Pracovní?" "No, zčásti... jenom zčásti."
"O co jde?"
"No, převážně to je..." Kinderman váhavě přimhouřil oči. "No, z větší části jde o etický problém, jak byste řekl vy, Otče Karrasi..., je to otázka..." Detektiv se otočil a opřel zády o zeď. Zamračil se na chodník. Pak pokrčil rameny. "Nemám nikoho, s kým bych si o tom mohl promluvit, zvláště ne s nadřízeným, s kapitánem, však víte. Prostě nemůžu. Nemůžu mu to říct. Tak jsem si myslel..." Tvář mu rozzářil náhlý záblesk. "Měl jsem tetu..., to byste si měl poslechnout, je to velice zábavné. Po léta měla hrůzu – hrůzu – ze strýce. Nikdy se mu neodvážila říct ani slovo. Neodvážila se pozvednout hlas. Nikdy! Takže kdykoli ji něčím šíleně rozzuřil – čímkoli – rychle běžela ke skříni v ložnici. A tam pak potmě – tomu vy nebudete věřit – sama mezi moly a šaty visícími na ramínkách klela – klela – možná dvacet minut. Nadávala strýci. Vykřikovala přesně to, co si o něm myslí. Doopravdy! Tím chci říct, že ječela! Pak se vrátila, cítila se lip a šla ho políbit na tvář. A teď – co znamená tohle, Otče Karrasi? Je to dobrá terapie, nebo ne?"
"Je to velmi dobrá terapie," konstatoval Karras a neradostně se usmál. "A já teď pro vás představuji takovou skříň? To tím chcete říct?"
"Svým způsobem," přisvědčil Kinderman. Opět sklopil zrak. "Svým způsobem. Teď ale vážně, Otče Karrasi." Odmlčel se. "A ta skříň musí navíc odpovídat," dodal ztěžka.
"Máte cigaretu?" otázal se Karras a ruce se mu třásly.
Detektiv se na něj zadíval naprosto nevěřícně. "Já a kouřit, v situaci, jako je moje?"
"Ne, to byste neměl," zabručel Karras, sepjal ruce na zdi a zahleděl se na ně. Přestaňte se třást!
"A to si to říká doktor! Pánbůh nedopusť, abych onemocněl v nějaké končině a místo Alberta Schweitzera jste tam se mnou byl pouze vy. Že vy pořád ještě léčíte bradavice žábami, doktore Karrasi?"
"Ropuchami," odpověděl Karras tiše.
"Vám dneska nějak není do smíchu," dělal si starosti Kinderman. "Něco se stalo?"
Karras beze slova zavrtěl hlavou. Pak měkce prohodil: "Pokračujte."
Detektiv si povzdychl a zrak mu zabloudil nad řeku. "Mám na mysli...," zasípal. Nehtem palce se poškrábal na čele. "Co mám na mysli – no, řekněme, že pracuji na případu, Otče Karrasi. Na vraždě."
"Jde o Denningse?"
"Nene, čistě hypoteticky. To nebudete znát. Nic z toho. Vůbec."
Karras přikývl.
"Vypadá to jako rituální démonická vražda," pokračoval detektiv zadumaně. Mračil se a slova volil pomalu. "A řekněme, že v tomto domě – v tomto domnělém domě – žije pět lidí. A jeden z nich musí být vrah." Naplocho odsekával rukou vzduch, aby tak zdůraznil svá slova. "Nu a já tohle vím – vím to určitě." Pak se odlmčel a pomalu oddychoval...
"Pak ale všechny
r
důkazy – no, ukazují k tomu dítěti, Otče Karrasi: holčička, možná deset dvanáct let stará... prostě dítě. Možná by to mohla být moje dcera." Oči měl i nadále upřené na nábřeží pod nimi. "Ano, já vím, zní to fantasticky... směšně..., ale je to pravda. A teď. Otče, do toho domu přijíždí kněz – velmi proslulý. A protože jde o případ ryze hypotetický, Otče, vypátral jsem díky své rovněž hypotetické genialitě, že tento kněz kdysi léčil značně specifický druh choroby. Choroby, která je mimochodem duševní, což je fakt, o kterém se zmiňuji jen tak zběžně ze zajímavosti."
Karras cítil, jak mu začíná šedivět tvář.
"Pak je tu také..., s tou chorobou souvisí satanismus, což se stává, plus... síla... ano, neuvěřitelná síla. A tato... domnělá dívka, řekněme, pak díky ní může... otočit muži hlavu kolem dokola. Ano, to by mohla." Teď přikyvoval. "Ano.:., to by mohla. A nyní mám otázku..." Zatvářil se zamyšleně. "Víte.;., víte, to děvče za to není zodpovědné, Otče. Je šílená." Pokrčil rameny. "A potom, je to dítě! Dítě!" zavrtěl hlavou. "A přece ta choroba, kterou trpí..., ta může být nebezpečná. Mohla by zabít někoho dalšího. Kdo ví?" Opět vrhl kradmý pohled na řeku. "Je to složitá otázka. Co dělat? Hypoteticky, myslím. Zapomenout na to a doufat, že se," Kinderman se zarazil, "že se uzdraví?" Vytáhl kapesník.
"Otče, já nevím.. Já nevím." Vysmrkal se. "Je to strašné rozhodnutí, prostě příšerné." Hledal čisté, nepoužité místečko na kapesníku. "Příšerné. A mně se hnusí představa, že je budu muset učinit já." Opět se vysmrkal a zlehka si poklepával na jednu nosní dírku. "Otče, co by v takovém případě bylo správné? Hypoteticky? Co si myslíte, že by bylo nejlepší udělat?"
Jezuitu na okamžik rozechvěla vzpoura, otupělý, unavený vztek nad tíží, která se na něj valí. Nechal to odeznít. Zahleděl se do Kindermanových očí a mírně odpověděl: "Předal bych to do rukou vyšší moci."
"Věřím, že se to tam v tomto okamžiku nachází," vydechl Kinderman.
"Ano... a zůstane to tam."
Pohledy jako by se jim uzamkly. Pak si Kinderman strčil
kapesník do kapsy. "Ano... ano, myslel jsem si, že tohle řeknete." Přikývl a pak se zahleděl na západ slunce. "Jak je to nádherné. Ten pohled." Povytáhl si rukáv, aby se podíval na hodinky. "Ach jo, musím jít. Moje paní mě teď sjede: ‚Večeře je studená!'" Obrátil se na Karrase. "Děkuji vám, Otče. Cítím se lip... mnohem lip. Mimochodem, mohl bych vás požádat o laskavost? Abyste vyřídil vzkaz? Jestli potkáte muže jménem Engstrom, vyřiďte mu
– no, řekněte mu: ‚Elvíra je na klinice a je v pořádku.' Bude vědět, o co jde. Uděláte to? Teda myslím, pokud se s ním setkáte."
Karrase to překvapilo. Pak řekl: "Jistě. Jistě." "Podívejte, Otče, nemohli bysme někdy večer zajít do biografu?"
Jezuita se zahleděl k zemi a zahučel: "Brzy."
"Brzy. Vy jste jako ten rabín, když se zmiňuje o Mesiášovi

– vždycky: ‚Brzy.' Podívejte, Otče, prokažte mi, prosím vás, ještě jednu laskavost." Detektiv vypadal, jako že ho to vážně zajímá. "Přestaňte trochu s tím pobíháním kolem dokola po trati. Jen se procházejte. Procházejte. Zpomalte. Dejte na mě."
"Ano, dám."
Detektiv se, s rukama v kapsách, rezignovaně zahleděl dolů na chodník. "Já vím." Povzdychl si unaveně. "Brzy. Vždycky brzy." Už odcházel, s hlavou stále sklopenou, když položil ruku jezuitovi na rameno. Stiskl je. "Zdraví vás Elia Kázán."
Karras se za ním chvíli díval, jak mizel ulicí. Sledoval ho s údivem. S pocitem náklonnosti. A s překvapením nad spletitými cestičkami srdce. Zadíval se vzhůru k mrakům nad řekou, vybledlým do růžová, potom za ně na západ, kam odplouvaly na kraj světa a slabounce zářily jako vzpomenutý slib. Hranu pěsti si přitiskl ke rtům a shlédl dolů ve snaze potlačit smutek, který mu z hrdla prýštil do koutků očí. Vyčkával. Neodvažoval se ještě dalšího pohledu na západ slunce. Vzhlédl k Reganinu oknu a vrátil se do domu.
Otevřela mu Sharon a sdělila mu, že se nic nezměnilo. V rukou třímala hromádku páchnoucího prádla. Omlouvala se. "Musím to donést dolů do pračky."
Sledoval ji. Myšlenka na kávu. Teď však uslyšel ďábla, jak útočně skřehotá na Merrina. Zamířil ke schodišti. Pak si vzpomněl na tu zprávu. Karl. Kde je? Otočil se, aby se otázal Sharon, ale koutkem oka zahlédl, jak se ztrácí na schodišti do suterénu, V rozpacích se vypravil do kuchyně.
Karl nikde. Jenom Chris. Seděla u stolu a dívala se... do alba? Staré fotografie. Výstřižky z novin. Ruce přitisknuté na čelo mu bránily v pohledu na ni.
"Promiňte," pronesl Karras s největší ohleduplností. "Není tady Karl?"
Zavrtěla hlavou. "Je na nějaké pochůzce," zašeptala ochraptěle. Karras zaslechl, že popotahuje. "Tady máte kávu, Otče," hlesla potom. "Zrovna bude za chvíli překapaná."
Když se Karras zadíval na světélko kávovaru,' zaslechl, jak Chris vstává od stolu. Když se ohlédl, spatřil ji, jak ho rychle míjí s odvrácenou tváří. Zaslechl rozechvělé: "Promiňte." Vytratila se z kuchyně.
Pohled mu sklouzl na album. Začal si je prohlížet. Přirozené fotografie. Mladé děvče. Karras si s bolestným pohnutím uvědomil, že se dívá na Regan: tady sfukuje svíčky na narozeninovém dortu se šlehačkou, tady sedí u loděnic na pobřeží jezera v šortkách a tílku a vesele mává do fotoaparátu. Vpředu na tílku je něco natištěné: TÁBOR... Nemohl to přečíst.
Na druhé straně linkovaný list papíru s dětským rukopisem:
Možná kdybych místo sochařské hlíny
mohla hníst ty nejkrásnější věci
jako duhu
nebo mraky nebo to, jak zpívají ptáci,
a dala je všechny dohromady,
pak bych možná, nejdražší maminko,
mohla doopravdy vytvořit tvou sochu.
A pod básní: MÁM TĚ RÁDA! VŠE NEJLEPŠÍ KE DNI MATEK! A tužkou podpis Regan.
Karras zavřel oči. Nemohl se smířit s tím, že nechává stát takovou příležitost. Unaveně se odvrátil a čekal, až bude káva.
Nepřipouštěj si to. Neber si to tak! pomyslel si. Nepřipouštěj si to
všechno! Ale nemohl to brát na lehkou váhu. Když naslouchal šplouchání při cezení kávy, roztřásly se mu ruce a soucit se náhle a slepě začínal přelévat do vzteku na nemoci a bolest, na utrpení dětí a křehkost těla, na úděsný a nekonečný zmar smrti.
"Kdyby místo sochařské hlíny..."
Vztek se vytratil ve smutek a v beznadějný pocit marnosti.
"... a všechny nejkrásnější věci..."
Na kávu nemohl čekat. Musel jít..., musel něco udělat..., někomu pomoct... pokusit se...
Odešel z kuchyně. Když míjel obývací pokoj, nahlédl dovnitř. Chris byla zhroucená na pohovce, křečovitě vzlykala a Sharon ji utěšovala. Odvrátil pohled a stoupal po schodech. Slyšel, jak d&bel horečnatě ječí na Merrina. "... prohraješ! Prohraješ to a tys to věděl. Ty zmetku Merrine! Parchante! Vrať se. Vrať a..." Karras to nevnímal.
"...nebo to, jak zpívají ptáci..."
Jak vstoupil do ložnice, tak si uvědomil, že si zapomněl obléct svetr. Podíval se na Regan. Hlavu měla od něj odvrácenou na stranu, jak ďábel nepřestával běsnit.
"Všechny nejkrásnější..."
Pomalu došel k svému křeslu, vzal si pokrývku a teprve tehdy si vlastně povšiml Merrinovy nepřítomnosti. Téměř o něj zakopl, když se vracel k Regan, aby jí změřil krevní tlak. Ochable a bez vlády ležel natažený tváří k zemi na podlaze vedle postele. Ohromený Karras poklekl. Převrátil ho. Spatřil v jeho tváři namodralé zabarvení. Nahmátl puls. A v jediném strastiplném, bolestném okamžiku mučivé úzkosti si Karras u vědomil, že Merrin je mrtev.
"... ty svatý prde! Umřeš, viď? Umřeš? Karrasi, uzdrav ho!" řádil ďábel. "Přiveď ho zpátky a nech nás to dokončit, nech nás..."
Selhání srdce. Koronární tepna. "Ach Bože!" zaúpěl šeptem Karras. "Bože, ne!" Zavřel oči a zavrtěl v nevíře, v zoufalství hlavou, a pak, náhle, v návalu zármutku, zabořil s divokou silou palec do Merrinova bílého zápěstí, jako by mohl z jeho šlach zachytit ztracený tep života.
"... pánbíčkářský..."
Karras se zaklonil a zhluboka se nadechl. Potom spatřil na podlaze roztroušené malinké prášky. Jeden zdvihl a s

bolestným poznáním pochopil, co Merrin věděl. Nitroglycerín. Věděl to. Oči měl zarudlé a přetékaly mu slzami. Pohlédl Merrinovi do tváře. "... jděte si teď na chvilku odpočinout, Damiene."
"Ani červi se netknou tvé hnijící mrtvoly, ty..."
Karras vnímal ďáblova slova a roztřásla ho vražedná zuřivost.
Neposlouchej!
"... buzerante..."
Neposlouchej! Neposlouchej!
Vztekem naběhla Karrasovi na čele žíla a zlověstně pulsovala. Když vzal Merrinovy ruce a chystal se je s něhou uložit ve tvaru kříže, zaslechl ďáblovo zaskřehotání: "A teď mu strč do pracek jeho pinďoura!" A do mrtvého oka přilétl páchnoucí–plivanec. "Poslední liturgie!" pošklebovalse ďábel. Zaklonil hlavu a divoce se rozesmál.
Karras oněměle s vytřeštěnýma očima zíral na plivanec. Nepohnul se. Přes řev své krve nic neslyšel. A potom pomalu, chvějící se po celém těle, se záškuby do strany, pozdvihl tvář, která byla nachovějící maskou hněvu, oživenou křečí nenávisti a zuřivosti. "Ty zkurvysynu!" zasípěl Karras šepotem, který vzduchem zasyčel jako roztavená ocel. "Ty parchante!" Třebaže se nepohnul, zdálo se, jako by překlenul místnost. Šlachy na krku se mu napnuly jako provazy.
Ďábel uťal smích a sledoval ho se záští. "Tys prohrál! Ty jsi ten, kdo prohrává! Tys byl vždycky ten, kdo prohrává!"
Regan na něj vyšplíchla zvratky. Nevšímal si toho. "Ano, na děti, na ty tak stačíš," vmetl mu Karras do tváře a třásl se. "Na malé holčičky! No tak pojď! Uvidíme, až to zkusíš na někom větším! Tak pojď!" Ruce měl roztažené jako velké masité paráty a pomalu ho vábil. "Pojď! No jen pojď, ty, který prohráváš! Zkus to na mně! Nech to děvče a vem si mě! Vem si mě! Vejdi do..."
Uplynula stěží minuta, když Chris se Sharon zaslechly seshora hluk. Byly v pracovně a Chris, s očima suchýma, seděla u baru, zatímco Sharon za ním jim míchala pití. Poté co postavila
na bar vodku a tonik, vzhlédly obě ženy ke stropu. Klopýtání. Ostré nárazy o nábytek. O stěny. Pak hlas... ďábla? Ďábla. Sprosťárny. Pak druhý hlas. Střídající se. Karras? Ano, Karras. Presto zněl jeho hlas silněji. Hlouběji.
"Ne Já nepřipustím, abys jim ublížil! Ty jim neublížíš Půjdeš
Chris si pití převrhla, jak sebou trhla při zběsilém zvuku tříštění dřeva, řinkotu skla. Ve vteřině pádily se Sharon z pracovny po schodech ke dveřím Reganiny ložnice a vpadly dovnitř. Na zemi spatřily okenice vyrvané z pantů! A to okno! Sklo bylo úplně roztříštěné!
Vyplašené k němu spěchaly a Chris přitom spatřila Merrina na podlaze u postele. Hrůzou zůstala jako přimrazená. Potom se k němu rozběhla. Poklekla. Zalapala po dechu. "Ach můj Bože!" zaúpěla. "Sharon! Shar, pojď sem! Rychle sem pojď..."
Sharon od okna zaječela, a když na ni Chris, v níž by se krve nedořezal, pohlédla s ústy dokořán, hnala se zpátky ke dveřím.
"Sharon, co se děje?"
"Otec Karras! Otec Karras!"
Vyletěla z pokoje v hysterickém záchvatu. Chris se zdvihla a celá roztřesená běžela k oknu. Podívala se dolů a cítila, jak se jí zastavilo srdce. Karras ležel zhroucený uprostřed spěchajícího davu dole pod schody rušné M Street.
Zírala dolů s hrůzou. Ochromená. Pokoušela se pohnout.
"Maminko?"
Za ní se ozval tenký unavený hlásek přetékající slzami. Chris polkla. Neodvažovala se věřit..."Co se to děje, maminko? Prosím tě! Prosím tě, pojď sem. Maminko, prosím tě! Já se bojím! Já..."
Chris se rychle otočila a spatřila slzy zmatku a úpěnlivé zoufalé prosby. S pláčem se prudce rozběhla k posteli: "Rags! Ach ty moje děťátko, moje děťátko! Ach Rags!"
Dole Sharon vyrazila z domu a hnala se jako o život do jezuitské koleje. Naléhavě se ptala po Dyerovi. V okamžiku přišel do vrátnice. Vyprávěla mu všechno. Zbledl.
"Zavolali jste sanitku?"
"Ach Bože, na to jsem nepomyslela!"
Dyer dal v rychlosti pokyn telefonistce v centrále a pak utíkal z koleje se Sharon těsně v patách. Přešli ulici. Potom dolů pod schody.
"Nechtě mě projít, prosím! Nechtě mě projít!" Jak si razil cestu okolostojícími, zaslechl mručení lhostejné' litanie.
"Co se stalo?"
"Nějakej chlápek spadnul ze schodů."
"Vy jste...?"
"Musel bejt nalítej. Vidíte, je pozvracenej."
"Pojdte, přijdem pozdě na..."
Dyer se konečně prodral davem a na okamžik, v němž se zastaví srdce, zůstal jakoby zakletý v bezčasém rozměru zármutku, v prostoru, kde je vzduch příliš bolestný k dýchání. Karras ležel zhroucený a polámaný na zádech a čelist měl pokleslou. A nyní se jeho oči přesunuly němě na Dyera. Probleskl v nich život. Zdálo se, že v nich září radostné vzrušení. Nějaká úpěnlivá prosba. Cosi naléhavého.
"Zpátky, prosím! Ustupte!" Policista. Dyer poklekl a položil ruku zlehka, jemně, jako pohlazení na modřinami a šrámy posetou tvář. Tolik řezných ran. Krvavá stružka vytékající z úst. "Damiene..." Dyer se odmlčel, aby utišil chvění v hrdle, a v očích spatřil onu slabou, naléhavou zář, tu hřejivou naléhavou.prosbu.
Sklonil se níž. "Můžeš mluvit?"
Karras pomalu položil ruku na Dyerovo zápěstí. S upřeným pohledem je sevřel. Krátce je stiskl.
Dyer se pokoušel potlačit slzy. Naklonil se níž a rty se téměř dotýkal Karrasova ucha. "Chceš se teď vyzpovídat,

Damiene?"
Stisk.
"Lituješ všech svých hříchů, kterých ses dopustil v životě, i toho, že jsi urážel Boha Všemohoucího?"
Stisk.
Dyer se nyní napřímil, a když nad Karrasem pozvolna črtal znamení kříže, odříkal slova rozhřešení: "Ego té absolvo..."
Z koutku Karrasova oka se vykutálela obrovitá slza a Dyer cítil, že mu zápěstí tiskne ještě pevněji, průběžně, když končil
rozhřešení: "... in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen."
Dyer se opět sklonil s ústy u Karrasova ucha. Čekal. Potlačil dmutí smutku v hrdle. A pak tiše zašeptal: "Jsi...?" Zarazil se v okamžiku, kdy tlak na jeho zápěstí náhle polevil. Pozdvihl hlavu a spatřil oči naplněné mírem a ještě čímsi jiným: něčím tajemně připomínajícím radost nad naplněním něčeho, po čem srdce touží. Pohled byl i nadále upřený. Avšak ne na nic v tomto světě. Na nic tady.
Dyer mu pomalu a jemně zatlačil oči. Zdáli zaslechl vytí sanitky. Snažil se ze sebe vypravit: "Sbohem," ale nebyl schopný ta slova říci. Sklonil hlavu a rozplakal se.
Přijela sanitka. Uložili Karrase na nosítka, a když ho přenášeli do záchranky, Dyer si vlezl dovnitř a posadil se vedle ošetřovatele. Uchopil Karrasovu ruku.
"Teď už pro něj nemůžete nic udělat, Otče," řekl laskavě ošetřovatel. "Nedělejte si to těžší. Nejezděte s námi."
Dyer nespouštěl pohled z té rozbité, potrhané tváře. Zavrtěl hlavou.
Ošetřovatel pohlédl k zadním dveřím sanitky, kde trpělivě čekal řidič. Přikývl. Dveře se se zaklapnutím zabouchly.
Sharon jako ochromená sledovala z chodníku, jak sanitka pomalu odjíždí. Zaslechla hlasy davu postávajícího kolem.
"Co se stalo?"
"Kdo ví, kámo? Kdo to krucinál ví?"
Vytí sirény na sanitce se pronikavě neslo nocí nad řekou, dokud si řidič neuvědomil, že čas tu už nehraje žádnou roli. Vypnul ji. Řeka opět plynula tiše a odplouvala k laskavějším břehům.
EPILOG
Do Chrisiny ložnice proudilo oknem sluneční světlo pozdního června. Nahoru na věci v kufru složila blůzu a zaklapla víko. Rychle zamířila ke dveřím: "Tak tohle už je všechno, " oznámila Karlovi. Když se Švýcar chystal kufr zavřít, vyšla na chodbu a k Reganině ložnici. "Tak Rags, jak jsi daleko?" •
Od smrti kněze teď uplynulo šest neděl. Od té' hrůzy. Od vyšetřování, které uzavřel Kinderman. A přesto se nedostávalo odpovědí. Jenom znepokojivé úvahy a častá probuzení ze spánku v slzách. Smrt Merrina způsobila choroba koronárních cév. Ale pokud jde o Karrase... "Záhadné," zasípěl Kinderman. Nebylo to to děvče, dospěl k závěru. Byla pevně zajištěna řemeny a pokrývkou. Karras zřejmě oderval okenice a vyskočil oknem v úmyslu se zabít. Kinderman to rychle vyloučil. Kdyby měl v úmyslu uprchnout, mohl tak učinit dveřmi. Mimoto Karras nebyl v žádném případě člověk, který by před něčím utíkal. Proč ale ten smrtelný skok?
Odpověď začínala pro Kindermana nabývat podoby po prohlášení Dyera. Ten se zmínil o Karrasových emocionálních konfliktech: o pocitu viny vůči matce kvůli její smrti, o jeho problémech s vírou. A když si k tomu Kinderman připojil dlouhotrvající nedostatek spánku po několik dní, starosti a pocit viny z Regani–ny hrozící smrti, ďábelské útoky mající podobu jeho matky, a nakonec šok z Merrinovy smrti, musel dojít k smutnému závěru, že Karrasova mysl byla zlomena, rozdrcena břemenem vin, které nebyl schopný déle snášet. Navíc když detektiv vyšetřoval Denningsovu smrt, pochopil z Karrasových pojednání o posedlosti, že exorcisté se často stávají posedlými, a to právě
z těch důvodů, které byly přítomné i zde: ze silných pocitů viny a potřeby dojít trestu, k čemuž se připojila síla autosugesce. Karras k tomu dozrál. A zdálo se, že detektivově domněnce dodávají věrohodnosti zvuky zápasu a knězův změněný hlas, které slyšely jak Chris, tak Sharon.
Takové vysvětlení však Dyer odmítal přijmout. Znovu a znovu se během Reganiny rekonvalescence vracel do domu a hovořil s Chris. Kolem dokola se zase vyptával, zda si je Regan nyní schopná vybavit, co se odehrálo oné noci v ložnici. Odpovědí mu ale vždy bylo zavrtění hlavy nebo ne, až byl konečně případ uzavřený.
Chris teď nakoukla do Reganiny ložnice. Spatřila dceru, jak drží dvě plyšová zvířátka a dětsky nespokojena se upřeně dívá na sbalený otevřený kufr na posteli. "Jak jsi daleko s balením, miláčku?" zeptala se jí Chris.
Regan vzhlédla. Trochu unavená. Trochu pohublá. Trochu s tmavými kruhy pod očima. " V tomhle krámu není dost místa!" Zamračila se.
"No, všechno si teď vzít nemůžeš, drahoušku. Nech to tady a Willie ten zbytek přiveze. Dělej, dítě, pospěš si, nebo zmeškáme letadlo."
Chtěly stihnout odpolední let do Los Angeles. Ponechávají tu Sharon a Engstromovy, aby zavřeli dům. Karl si to pak může namířit v jaguáru přes Státy zpátky domů.
"Tak jo," lehce se našpulila Regan.
"Ty jsi moje zlatá holka." Chris ji nechala v pokoji a rychle sešla ze schodů. Když sestoupila na poslední schod, rozezněl se zvonek u dveří. Otevřela je.
"Ahoj, Chris." Byl to Otec Dyer. "Zastavil jsem se jen, abych vám řekl nashle."
"Ale to jsem ráda. Právě jsem vám šla zavolat." O krok ustoupila. "Pojdle dál."
"Ne, to je dobré, Chris, vím, že spěcháte."
Vzala ho za ruku a vtáhla ho dovnitř. "Nenechte se prosit! Právě jsem si chtěla dát kafe."
"No tak jestli doopravdy..."
Myslela to doopravdy. Odešli do kuchyně, posadili se ke stolu, nezávazně si povídali o všem, zatímco Sharon a Engstro–movi kmitali sem a tam. Chris mluvila o Merrinovi: jakou úctu a překvapení pocítila, když na jeho pohřbu

spatřila význačné a cizí hodnostáře. Potom spolu mlčeli, a Dyer se upřeně díval do svého šálku, do svého smutku.
Chris četla jeho myšlenky. "Ještě si pořád nic nevybavuje," podotkla mírně. "Mrzí mě to."
Jezuita, dosud sklíčený, přikývl. Chris vrhla pohled na talíř se snídaní. Byla příliš nervózní a vzrušená, a proto nejedla. Ta růže tam však dosud byla. Zdvihla ji a v zadumání jí otáčela, obracela ji za stonek sem a tam. "A on ji vůbec ani neznal," hlesla nepřítomně. Pak růží přestala točit a střelila pohledem po Dyero–vi. Viděla, jak se na ni upřeně dívá. "A co myslíte, že se skutečně stalo?" otázal se jí tiše. "Jako nevěřící. Myslíte, že –byla skutečně posedlá?"
Zadumala se a s očima sklopenýma si dál pohrávala s růží. "No, je to, jak říkáte..., pokud se týká Boha, jsem nevěřící. Pořád jsem. Když ale přijde na ďábla, to je něco jiného. Tohle bych brala. A ve skutečnosti beru. To ano. A není to jen tím, co se přihodilo Rags. Myslím to všeobecně." Pokrčila rameny. "Přistoupíte k Bohu a musí vám dojít, že jestli je jeden, pak musí každou noc potřebovat spánek trvající milión let, jinak bude projevovat sklony k mrzutosti. Chápete, co tím myslím? Nikdy nepromluví. Ďábel si ale bez přestání dělá reklamu, Otče. Ďábel si dělá spoustu reklamy."
Dyer se na ni chvilku zadíval a pak tiše pronesl: "Pokud vás ale všechno zlo ve světě přivedlo k domněnce, že možná existuje ďábel, pak jak si vysvětlíte všechno to dobro na světě?"
Ta slova ji přiměla přimhouřit oči, když zachytila jeho pohled. Pak zrak sklopila. "Ano... ano," podotkla tiše. "To je ono." Smutek a hrůza z Karrasovy smrti dolehly na její rozpoložení jako melancholický opar. A přesto touto náladou spatřila malinkatý světelný bod a snažila se na něj zaměřit. Vybavila si Dyera, který ji po Karrasově pohřbu doprovázel ze hřbitova k vozu.
"Mohl byste zajít na chvilku k nám domů?" zeptala se ho. "Rád bych, ale nemůžu zmeškat slavnost," vysvětloval jí, "máme
vždycky slavnost. Pro něj to znamená začátek, tak to slavíme."
Chris napadla jiná myšlenka. "Vy jste tvrdil, že Otec Karras měl problémy s vírou."
Dyer přikývl.
"To se mi nechce líbit," prohlásila. "Takovou víru jsem v životě neviděla."
"Máte tu taxi, madam."
Chris se vytrhla z rozjímání. "Díky, Karle. Fajn." Ona i Dyer se zvedli. "Ne, vy zůstaňte, Otče. Hned jsem zpátky. Jdu jen nahoru pro Rags."
Bezmyšlenkovitě přikývl a sledoval, jak odchází. Přemýšlel o Karrasových posledních zavádějících slovech, o jeho výkřicích, které slyšeli zezdola před jeho smrtí. Bylo tam ještě něco. Co to bylo? Nevěděl. Jak Chrisiny, tak Sharoniny vzpomínky byly mlhavé. Pak si ale znovu vybavil onen záhadný radostný pohled v Karrasových očích. A náhle si vybavil ještě něco dalšího: z hloubi tryskající mohutný zářící záblesk... triumfu? Nebyl si jistý, ale přesto z něj spadla podivná tíha. Proč spadla? Divil se.
Kráčel do vstupní haly. Opřel se o dveře a pozoroval, jak Karl pomáhá rovnat zavazadla do taxíku. Bylo vlhko a teplo a on si utíral čelo. Pak se při zvuku kroků scházejících ze schodiště otočil. Chris a Regan, ruku v ruce. Mířily si to k němu. Chris ho políbila na tvář. Potom mu po ní přejela rukou a něžně se mu zadívala do očí.
"Je to v pořádku," řekl. Potom pokrčil rameny. "Mám pocit, že je to všechno v pořádku."
Přikývla. "Ozvu se vám z Los Angeles. Dávejte na sebe pozor."
Dyerův pohled sklouzl na Regan. Svraštila čelo, jako by si náhle vybavila cosi zasunutého. Zčistajasna k němu vztáhla paže. Sklonil se k ní a ona ho políbila. Pak se na chvilku zarazila a podivně si ho upřeným pohledem prohlížela. Ne, jeho ne: jeho kulatý římskokatolický kolárek.
Chris odvrátila oči. "Tak pojďuž," pronesla ochraptěle a vzala ji za ruku. "Přijdeme pozdě, miláčku. Pojď."
Dyer se za nimi díval, jak se chystají k odjezdu. Opětoval Chrisino mávání. Zahlédl, že mu posílá vzdušný polibek, a pak nastupuje rychle za Regan do taxíku. A když si Karl nasedl vpředu vedle řidiče, zamávala Chris ještě jednou přes okénko. Taxi odjelo. Dyer se vydal po chodníku. Díval se za nimi. Taxi za okamžik zahnulo za roh a bylo pryč.
Zaslechl, jak přes ulici zakvflely brzdy. Vzhlédl. Policejní vůz. Objevil se Kinderman. Detektiv pomalu obešel auto a kolébal se k Dyerovi. Zamával na něj. "Přišel jsem se rozloučit."
"Právě jste se s nimi minul."
Kinderman se na místě zastavil, celý schlíplý. "Jsou pryč?"
Dyer přikývl.
Kinderman se zahleděl ulicí a zavrtěl hlavou. Pak vrhl pohled na Dyera. "Jak se má ta malá?"
"Zdá se, že fajn."
"No to je dobře. Moc dobře. To je vlastně na tom to nejdůležitější." Zadíval se jinam. "Takže zpátky k případům," zasípěl. "Zpátky do práce. Zatím nashle, Otče." Obrátil se a nakročil k hlídkovému vozu. Pak se zarazil, obrátil se a zadíval se zkoumavě na Dyera. "Chodíte do biografu, Otče Dyere? Máte rád filmy?"
"Ale jistě."
"Mám lístky." Na chviličku zaváhal. Ve skutečnosti mám jeden lístek na zítra večer do Crestu. Nechtěl byste jít?"
Dyer měl ruce v kapsách. "Co hrajou?"
"Na Větrné hůrce."
"A v jakém obsazení?"
"Heathcliffa hraje Jackie Gleason a roli Catherine Earnshawo–vé Lucille Ballová. To se vám líbí?"
"Já to viděl," namítl chabě Dyer.
Kinderman na něj chvilku zíral s kamenným výrazem. Odvrátil zrak. "Tak jindy," zabručel. Pak vystoupil na chodník, zavěsil se do Dyera a pomalu s ním vykročil ulicí. "Vybavuju si jednu větu z filmu Casablanca," vykládal se zalíbením. "Na konci říká Humphrey Bogart Claudu Rainsovi: ‚Louiei – myslím, že tohle je začátek krásného přátelství.'"
"A víte, že tak trochu jako Bogart vypadáte?"

"Vy jste si toho všiml?"
V zapomínání se pokoušeli vzpomínat.

POZNÁMKA AUTORA
S jistou volností jsem pojednal současné umístění Georgetownské univerzity, zejména pokud jde o nynější polohu Ústavu jazyků a lingvistiky. Mimoto ten dům na Prospect Street neexistuje, stejně jako neexistuje vrátnice jezuitské koleje tak, jak jsem ji popsal.
Úryvek prózy připisované Lankesteru Merrinovi není mým dílem, je však převzat z kázání Johna Henryho Newmana s názvem Druhé jaro.

PODĚKOVÁNÍ
Mé díky patří zejména MUDr. Herbertu Tannerovi, panu Josephu E. Jeffsovi, knihovníkovi z Georgetownské univerzity, panu Williamu Bloomovi a paní Ann Harrisové, mé redaktorce v nakladatelství Harper and Row za jejich nedocenitelnou a velkorysou pomoc při přípravě této knihy. Rád bych také poděkoval Reverendu Thomasů V. Berminghamovi z Tovaryšstva Ježíšova, arcibiskupu newyorské provincie Tovaryšstva Ježíšova za to, že nastínil téma tohoto románu, a panu Marcu Jaffeovi z Bantam Books za jeho jedinečnou (a osamělou) víru, že tato kniha bude případně nějakým způsobem přínosná. K těmto výše zmíněným bych rád připojil dr.Bernarda M.Wagnera z Georgetownské univerzity za to, že mne naučil psát, a jezuity za to, že mne naučili přemýšlet.